

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése június végén lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál sziveskedjenek minél előbb megújítani,

hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Mult és jelen kvótakomédiák.

Írta: Mezei Ernő.

Tehát a függetlenségi többség korszakában ott volnánk, hogy a magyar törvényhozás beleszólása a közösügy és kvóta elintézésébe merőben formális természetű és hogy a mi tárgyalási procedurát a mi részünkön e kérdés körül megindítanak, csak közönséges komédia. Most már az ugynevezett kvótabizottságokat oly késő időben hívják össze, hogy a törvényes határidő lejártáig még csak jelentéseiket sem terjeszthetik be a törvényhozásnak. Ezt a törvénytelenéget talán kevésbé szigorúan lehet megítélnünk annyiban, hogy nem egyoldalú sérelem, hanem mindkét állam alkotmányos jogait egyképen érinti. De a dolog veleje ott van, hogy ez a kvótatígy igazában már évek óta ki van vonva alkotmányos rendelkezésünk köréből, olyas rendszeresen „de nobis sine nobis” kezelt ügygyé vált. Ha pedig egyszer ilyen utra került, az már a megrögzött hagyományok kérlelhetlen folyamánya, hogy az elintézés csakis ellenünk, csakis érdekeink rovására és javaink brutális megkárosításával történhetik.

A régi rendszer korában a függetlenségi párt szempontjából azt tartották a nemzeti hatalom lealázásának, hogy a kvóta-ügyről Ausztriával kell egyezkednünk. Most a függetlenségi parlament kiküldöttjei társasjátékot is üzhetnek azzal, hogy holmi mulatságos kvótaváltozatokat eszelnek ki, mikor a döntéshez, se nekik, se az országnak semmi közük. Talán az lenne éppen a függetlenségi elv elégtétele?

Adjunk csak magunknak arról számot, hogy ez a közösügyi kvóta az ország legnagyobb pénzügyi terhe és évi költségvetésének hasonlíthatatlanul leglényegesebb tételeit foglalja magába. Nincs oly inczifinczi, oly kezdetleges alkotmányosság a világon, a melynek első alap-tétele ne volna az, hogy a nemzetnek bármi újabb megterhelhetése csakis a nemzeti képviselőlet által alkotott törvény révén, a nemzeti akarat világosan kifejezett hozzájárulásával nyerhet fogantat, Maga az orosz autokrácia is föltétlenül elismerte ez irányban az új дума alkotmányos illetékességét. Még a császárszakaszos osztrák alkotmány is világosan kiköti, hogy valamely új tehernek kirovása nem tartozhatik az „állami szükség” hirhedett rovata alá. Ám mi magyarok szó nélkül viseljük már évek óta a kvótának sok milliónyi fölemelését, ezt az idegennek fizetett igazi hadisarozot, amikor pedig ez a nagyméretű fölemelés soha törvényes megegyezés, szabályos nemzetközi megállapodás tartalmává nem válhatott.

Egyszerűen hatalomszóval ránk sózták a sok milliót, csakis azért, mert tulnan követelték. Most Földes Béla, Ugron Gábor függetlenségi hazafiak jámbor képével állanak az osztrák megbízottak elé, mivelhogy felette tudós és lelkiismeretes számítások alapján új kvótaalkut szeretnének kialakítani. Osztrák részen fölényes mosolylyal hallgatják őket, mint a híres szakács a csirkéket, mikor arra a kérdésre kellett felelniök, sülve vagy főve akarnak-e az asztalra kerülni. Mit, se sülve, se főve, ezek a szerencsétlen csirkék élni akarnak? „Ez nincs napirenden!” Az osztrák gyomornak szörnyű éhomba van ujjabb milliókra. Tehát napirenden van a mi ujjabb megnyuzatásunk!

Bizonyos, hogy a kvótaalkuk terén a magyar fél helyzete gyalázatosan meg van rontva és az osztrák fenhéjázás ellenében immár se elvi alappal, se alkotmányos erővel nem rendelkezhetik. Igaz, hogy ezt a szégyenletes pöreséget a mai kormányzat már örökségbe vette, de ha az „új rendszer” erkölcsi hivatását csak némileg komolyan lehetne venni, úgy éppen ez irányban még nagy leszámolásnak kellene végbemennie. Mert a történelmi felelősség itélőszéke előtt újra és csillapíthatatlanul kiáltoz az a kérdés, mikép történhetett meg a nemzetközi kapcsolatokban páratlan dolog, minden kölcsönös megegyezés híján is kvótánknek ez a három százalékkal való fölemelése? Itt nem is az a fővád, hogy ez az emelés

Örök ifjúság.

Írta: Timár Szaniszló.

(Utánnomás filoz.)

Mély gondolatokba merülten ült Gerhardus, a tudós. Merőn nézett a laboratóriumi asztalon égő borszeszlángra, mintha a tüztünetmény csodáját bámulná. Nagy tudós volt; kifürkészte a mélységeket és magasságokat a tisztában volt a természeti erőkkel. De azért a tüztünetmény mindig meghihlette, ha fűrészte annak igazi lényegét. Tudta, hogy a tűz, az égés nem más, mint az oxidáció fizikai folyamata. Keletkezését, okát, hatását ősmerte, törvényeit levezette, de magát a tünetményt minden jelenségével együtt rejtélyesnek tartotta. A lángolást, mely emészt, mialatt őnmaga fölemészti, csodálkozással nézte mindig.

Most is úgy tett, mintha a tüztünetmény rejtélyével bibelődne. Asszisztense, mint az árnyék, suhant el mellette. Tudta, hogy a tudós professzor nem szereti, ha gondolataiban megzavarják. S látván Gerhardust a maga mozdulatlanágában, jobbnak tartotta csendesen ki- oszoni a laboratóriumból s maga mögött zajtalanul betette az ajtót.

Gerhardus egyideig még mozdulatlanul ült, azután körülnézett. A borszesz lángja fölött a lombik folyadékja forni kezdett. A lombik nyílásából fehér gőzök szálltak ki, melyeket a tudós üvegóra alatt felfogott. A gőzök megint cseppfolyóssákká lettek. S ezt a folyadékot nézte, egyre nézte Gerhardus.

— Hát csak megtaláltam volna, amit kerestem, sohajtotta, mialatt homlokán a gond redői jelentek meg. Ez volna tehát az örökifjúság vize, amelyről ezen a földön egyetlen tudós sem mert még álmodni is és én feltaláltam? Egy korty ebből a folyadékból elegendő arra, hogy a roskatag csontokba új életet öntsön, az ellankadt ideg-izomnak új erőt adjon. Az aggság kinyja elnyúl tőle; a megfehértűt haj visszakapja eredeti színét; a test újra kiegyenesedik. Az összes erőnek egymásra való hatása, amelyet életfolyamatnak neveznek, elől kezdődik. Nyájás sors, boldog végzet, amely megengedett nekem, hogy ily roppant találmánnyal boldogítsam az emberiséget! Ki előtt boruljak le, hogy ezt a boldog sorsot megköszönjem? Isten előtt talán? Régóta nem hiszek benne. Azóta, hogy először mély pillantást vettem a természet műhelyébe. A természetnek mondják-e köszönetet? A természet örök törvények szerint működik s nem az szemelt ki engem, hogy feltaláljam ezt a csodaszert. Nincs is szüksége az én köszönetemre.

Gerhardus leirhatlan örömeiben a folyadékot ajkához emelte, hogy megízlelje s így első legyen az emberek közt, aki ifjúságát visszazsírzi. De mintha kezét láthatatlan erők visszarántották volna. Megállt s merőn nézett a nap-sugárra, mely a laboratórium színes ablakain átszűrődött.

Megint leült karosszékebe s teljes hevülettel élvezte az örömet, melyet találmánya keltezt benne.

Ti közönséges halandók, akik ezen a földön jártok-keltek, kergetitek a szerencsét, az élvezetet, a gyönyört, buba merültök, vagy lelkesedtek és éltetitek a királyt, van-e fogalmatok arról, mi örömet érez az igazi tudós, ha valamely munkájának végéhez ér és annak sikeres befejezését látja? Nagyobb öröm ez, mint amilyent a pénz, a szerelem és a dicsőség együttvéve szerezni tud. Ez az öröm az, amely a földi halandót tulviszi a mindennapi körön, fel a legszelebb és legmagasabb régiókba, ahol az összes perspektivák kiszélesednek és megnyílnak s ahol az ember átérzi azt, hogy volta-képpen ő a mindenség ura.

De ime, mi történt?

Gerhardus csakugyan megízlelte a folyadékot s csontjait tűz-láva járta át. Főlegyenesedett s körülnézett. Érezte, hogy szervezete harmincz-negyven évvel megifjúdott; ereje újra megacézélosodott. Tükör elé állt s látta, hogy eddig fehér haja megint színeketekete lett, mint élete delén. Arczán a ráncok elsimultak s minden lehullott róla, ami a közeledő aggságra emlékeztette. Fialat volt megint. De úgy képzelte, vagy csak felzaklatott lelkének halucinációja volt talán, hogy árnyak suhannak el fölötté örült sebességgel s mintha kárörvendő, gunyos kacagás rázta volna meg a levegőt s minden idegszálát.

— Ki nevet rajtam most? — kiáltotta harraggal, mintegy magánkívül, — ki mer itt kacagni hollókrárogás módjára, mikor az emberiség győzelmi ünnepét üli ebben a laboratóriumban.

Nem látott semmit és senkit. De a kacza-

önmagában méltánytalan és nemzeti termelésünk tulságos megadóztatása idegen érdek javára. A nemzeti önérték szempontjából jobban esik latba az a tekintet, hogy az ily nagylelkű áldozatot is csak úgy volt szabad vállalnunk, ha biztosak lehettünk a másik fél belenyugvásáról, kivált oly ellenfelekkel szemközt, minőknek az osztrák politikusok minden anyagi kérdésben bizonyultak. Hogyne következett volna be most az, hogy az osztrákok ezt a nagylelkűséget rohamot a mi kárunkra, jogunk és igazságunk hiányára magyarázzák, akárcsak rajtakapatott tolvajok volnánk, és annál szilajabban csigázzák fel magukat újabb követelésekre. De miután a régi rendszer delegátusai a százalékszámítást nem méltányolt nagylelkűséggel gyakorolták, az új rendszer delegátusai méltányossági százalékokról darálnak! Oh, ez a kiírthatlan, kedves szentimentalizmus a magyar kvótopolitikában. Tiszteljük a mi kvótabölcseink esztét és tudományát, de szinte szégyeljük magunkat értük, amilyen kevésbé komolyan vehető az ő alkuvó szerepük az osztrák urakkal szemben.

Alaposan elhibázzák a kvótaellenes harcokban edzett függetlenségi hazafiak, ha épen ezen a téren akarnak ujonnan szerzett államférfiúi és diplomáciai sokoldalúságukat kitüntetni. Minek nevetetik ki magukat Ellenbogen és osztrák társai által?

Teljes szívből kellene különösen üdvözlőnk Széll Kálmán urat, aki a kvótafolytonosság és kvótanövekedés örökkévaló törvényeit mindenkor oly kitűnően kiszámította. A háromszázalékos kvótaemelés történelmi dicsősége mindenkor őt fogja illetni, hisz ő ütötte nyélbe a bizottsági tárgyalásokon, kormányzati felelősségére ő ajánlotta királyi döntés alá. És mert ekkép már jól megvetette az elkerülhetlen jövő kvótaemelés ágát is, tehát egészen helyénvaló, sőt sajátos parlamentáris fejlődésünk legszebb tanúsága az, hogy az új rendszerű kvóta-

bizottság élére is került. Igazán kár lett volna, ha a tarka tehének Cincinátusa maradt volna. Az osztrák urak bizonyára még szivesebben üdvözlik őt, a régi kvótopatrónust, a jókedvű adakozót.

Budapest, június 27.

A képviselőház hétfőn, július 1-én, délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a pragmatika-javaslat részletes tárgyalását.

A főrendiház állandó igazoló bizottsága július 1-én, hétfőn délelőtt 11 órakor ülést tart. A napirend a következő: gróf Károlyi Sándor, idős gróf Pongrácz Jenő és gróf Serényi István nagybirtokosoknak a vagyoni képesítés elismerése és királyi meghívó levél kieszikölése iránt beadott kérvényüknek, továbbá gróf Edelsheim-Gyulay Lipót főrendiházi tagnak a rang emeléséből folyó intézkedés megtételét kérelmező folyamodványának tárgyalása, végül a főrendek jegyzékének folytatásos igazolására vonatkozó intézkedés.

A zirczi választás. Egy esti újság jelentése szerint a zirczi választás ma délelőtt kilenc órakor a függetlenségi pártkörben Tóth János elnöklésével tartotta meg záró ülést. Egyhangulag elfogadták az előadói jelentést, amely a fölvetett négy kérdésre azt a határozatot hozta, hogy a bizottság *semmiféle olyan adatot nem tállt*, amely a vesztegetést bizonyította volna.

A pozsony—bécsi villamos vasút. A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délelőtt Lázár Pál elnöklésével ülést tartott, melyen a pozsony—bécsi villamos vasutól szóló jelentést tárgyalták. A jelentésnek, melyet Szabó Kálmán előadó ismertett, indokolásába fölveték Földes Bélának terjedelmes és beható elobarutumát. Az előadói jelentés a javaslatnak, mint időszerűtlennek, elhalasztását indítványozza. Az előadói jelentést egy szótöbbséggel elfogadták. A kisebbség különvéleményét gróf Batthyány Tivadar fogja a Ház elé terjeszteni.

Az előadói jelentés szövege a következő: „A bizottság beható tárgyalás alá vevén a törvényjavaslatot, úgy határozott, hogy azt közgazdasági okoknál fogva mint aggályosot s azon országrészre nézve a magyar nemzeti kultúrára való tekintettel mint veszélyes: a képviselőháznak elfogadásra még általánosságban sem ajánlja. De föltétlenül szükségesnek tartja a bizottság úgy kereskedelmi, mint nemzeti szempontból, hogy Pozsony városnak személyforgalma az ország szívével, Budapesttel könnyebbé tétessék: kivételes, olcsóbb személydíj-szabás által Pozsony és Budapest között.”

A jelentés ezután tekintettel azon nagy érdeklődésre, melyet ezen vasúti terv iránt a közvélemény tanúsít, de meg Pozsony város lakosságának megnyugtató céljából is, — felsorolja azon indokokat, amelyek a bizottság határozata hozatalánál irányították, sőt nemzeti szempontból reá parancsolólag hatottak és amelyeket a bizottság egyik kiváló közgazdász tagja, Földes Béla csoportosított. Pozsony városának szintén e tárgyra vonatkozó, e bizottsághoz később áttett kérvényét a bizottság nem tartotta szükségesnek tárgyalni, miután abban csupán a javaslatnak a képviselőház által leendő mielőbbi tárgyalása kérelmezettik.

Függetlenségi pártszervezkedés. Mintegy két éve már annak, hogy Balogh Ernő, Fernbach Péter és Fernbach József orsz. képviselők Bácsme gyében megszerte mozgalmat indítottak, hogy közösgényként szervezzék a függetlenségi pártot. A szervezkedés munkája már befejezéséhez közeledik, amennyiben a megyének most már majdnem minden községében megalakították a függetlenségi pártot. A még hátralevő községek közül Hodzsákon tartanak szervezkedő nagygyűlést, amelyen az országgyűlési függetlenségi párt is képviselteti magát. A szervezkedő gyűlésen a megyebeli képviselők is résztvesznek.

48-as függetlenségi pártkör a Ferencvárosban. A ferencvárosi független polgárok köre tegnap rendkívüli közgyűlést tartott dr. Győry István elnök vezetésével, a IX. kerületi függetlenségi polgárok nagyszámú részvételével. A közgyűlés Hegedűs István ügyvezető-elnök indítványára, dr. Gaál Pál, Sipos Ágoston plébános, Darvas József igazgató és Kornai István hozzászólása után a kör eddigi címét „48-as pártkör“-re változtatta át s ennek megfelelőleg az alapszabályokat is módosította. Egyben elhatározta a közgyűlés, hogy a kört teljesen átszervezi, aminek folyamánként már számos új körtag lépett be a pártba. A közgyűlés végül bizalmat szavazott az eddigi vezetőségnek. Közgyűlés után lakoma volt.

A néppárt és a keresztény-szocialisták. A néppárt támogatásával folyt eddig a munkások között a keresztény-szocialistapárt szervezése. Ez a munkások között a néppárttól független pártként alakult meg és szervezkedik országsszerte. Ez a munkáspárt természetesen csak az általános választási jog életbeléptetésekor jut politikai tényezőként számbajövő szerephez. Az országgyűlési néppárt kebelében éppen tekintettel az általános szavazati jog alapján való választásokra, a néppártnak a keresztény-szocialista párttal való egyesítését tervezik.

gást még mindig hallotta s úgy képzelte, hogy a nevetés mindig tompábbá válna s tovább huzódnék kifelé, a nép milliói közé.

Gerhardus tudta, hogy ez csak halucináció s ismét lerokadt karosszékebe, nézve a borszesz lángját, mely mindig lobogott s fejlesztette a fehér gőzöket.

A találmánynak híre ment. A világ tele volt örömmel, várakozással. Eleintén fejesóválással fogadták s illő kételkedéssel, mint minden új találmányt, amely lehetetlennek látszott. Voltak tudósok, akik Gerhardust népszerűség-hajhászattal vádolták s azt állították, hogy a tudomány palástjába a charlatanizmusnak adta a fejét. De amikor egyre-másra fiatalította meg a férfiakat és a nőket, amikor görnyedt testű emberek és asszonyok megifjodva, régi erejüket visszanyerve távoztak el fogadó terméből, minden ellentmondó vélemény elnémult. Az egész világ a találmány hatása alatt áll. Az emberiséget meghihlette a tudat, hogy a tudomány elérkezett legmagasabb fokára s hogy az emberi buvárlat ennél tovább nem haladhat.

Keletről, nyugatról, északról és délről megindult az emberáradat Gerhardus lakóhelye felé. Ahol egy tördött aggyastyán, férfi, vagy nő érezte az aggság lomhaságát és gyötrélméit, fölkerelkedett s meg sem állt addig, amíg a tudós lakására nem érkezett. Minden öröklött, vagy gyűjtött vagyonukat felajánlták a tudósnak, csak azért, hogy visszaadja nekik elvesztett ifjúságukat. Kimondhatlan láz és sóvárgás fogta el az emberiséget. Még az el nem aggodtak is meg akartak ifjodni. Ha szép és

ünnepele asszonyok az első redőt észrevették arczukon, azonnal siettek hozzá, hogy simítsa el a csodavizzel, amelynek titkát csak ő ismerte egymaga s még a tudomány mivelőinek sem árulta el.

Ilyenformán érthető, hogy palotája körül sátrakat emeltek a várakozók és sóvárogva lesték a pillanatot, amikor a tudós színe elé kerülhettek. Hónapok multak el amíg sorra került valamely új jövevényre, mert soha rettenetesebb ostromnak nem volt kitéve ember, mint ő.

De egy napon megdöbbenő dolog történt. Egy megfiatalított millióost halva találtak szobájában. Kiderítették, hogy az örökösök gyilkolták meg. Vártak, vártak évekig a Krózus halálára, de amikor a tudós megfiatalította, minden reményük oda volt s hogy mégis vagyonához jussanak, meggyilkolták.

Ez az esemény a tudóst egész valójában megrázta s kiábrándította abból a hitből, hogy az ő csodavize üdvére válik az emberiségnek.

Gondolkodva állt megint laboratóriumában s képzelete lobot vetve, végigvezette találmányának minden konzekvenciáján.

— Mi lesz a hatása ennek a végzetes vizeznek? — kérdezte önmagától — az emberek lelkében megébred a tudat, hogy az elvesztett ifjúságot vissza lehet szerezni. Nem fogják életüket a bekövetkezendő öregkorra berendezni, mert nem fognak rettegni tőle. A természet rendje megváltozik. A természet emulása és születésre van berendezve és én felbolygattam ezt a rendet. Gyűlölködni fognak az utódok az elődökre, akik

nem akarnak utat nyitni előttük. A harag, a viszálykodás, az irigység és lehetetlen verseny kél az én találmányom nyomába. Az emberiség viszályba keveredik. A világ tulnépesedése fog bekövetkezni. Ha az öregek előlöl kezdik az életet, mit tegyenek a fiatalok a maguk tettvágyával, a kielégíthetlen ambíciójukkal, becsvágyukkal? Az erők fölgyülemése az erőknek egymással való harcát fogja eredményezni. A nyugtalanság, melynek szíptomáit már most látom az egész világon, tetőfokára lépne, csak a rombolás szellemét fogja felidézni. Tűz és füst és harci láрма fogja betölteni a világot. S ha a természet nem segít, az emberek öldöklő fegyverekkel fogják a felbolygatott régi rendet helyreállítani. Gyermekük fognak lázadni szüleik ellen s szülők, kik megifjodtak, el fogják taszítani türelmetlen és lázadó gyermekeiket. Az egoizmus lesz majd urrá a világon. A szeretet, mely az emberiséget összefűzte, meg fog szűnni. S mindezt én fogom viselni a felelősséget. Én okoztam mindezt, mert elmém nagyobb s intenzívebb munkára volt képes, mint a többi tudós elméje s mert új fénylő sugarat hoztam le a földre a nap szerkeréből . . .

S csakhamar híre ment a világon, hogy Gerhardus, a tudós beszüntette működését. Semmiféle kincsért, vagyonért nem fiatalít meg senkit, kivéve azokat, akik arányaiból kinőtt éretnyekkel s az emberiséget boldogító tettekkel erre érdemet nem szereztek. Hiába sereglének feléje az emberek. Az ő ajtaja csak a valóban érdemesek előtt nyílik meg ezután.

Megindult a harc.

Az első bombák.

Rövid huszonnégyórás béke után ismét megindult a hosszúnak ígérkező harc. És pedig szigorral indult meg.

Magyar részről ez történt:

Rakovszky a horvátokat elítélő kemény hangon meginterpellálta a horvát kérdésben Wekerlét, aki hasonló keményen és elítélően válaszolt. A miniszterelnök pontosan precizizozta a követendő elveket. A nyelvkérdésben engedmény nincs, nem is lesz. A kormány a javaslatban foglalt koncessziókkal elment már a legszélsőbb határig. Egész szigorral fognak arra törekedni, hogy a horvát törekvések az állam egységét meg ne bonthassák s a horvát kormánytól is megkövetelik, hogy ezt az irányzatot teljes őszinteséggel támogassa. A magyar képviselők lelkesen tapsoltak ezeknek a kijelentéseknek, mert azt értették meg belőle, hogy a kormány elszántan készül megvédelmezni a magyar álláspontot.

Ugyanezeken azonban a horvátok részéről is történt valami. Kiderült, hogy a horvát delegátusok egy proklamációt intéztek a horvát néphez s ez a proklamáció így hangzik:

A Nemzethez!

A vasuti pragmatikáról szóló törvényjavaslat következtében, amelynek célja az, hogy a Horvát-Szlavon királyságok területén a magyar nyelvet törvénybe iktassa és ezzel az állami alaptörvény világos rendelkezéseit megszegje, — a Horvát-Szlavon királyságoknak a közös országgyűlésen levő képviselői és a magyar koalíciós kormány, valamint a közös országgyűlés többsége között éles harc és szakítás keletkezett. A Horvát-Szlavon királyságoknak a közös országgyűlésen levő képviselői, akik a horvát és szerb koalícióhoz tartoznak, nemcsak hogy sohasem fogják megengedni, hogy a nemzet nyelvének természetes és a törvénybe iktatott joga tiporassék, hanem egyúttal tagadják a központi kormány és a közös országgyűlés illetékességét arra nézve, hogy önkényesen és számbeli túlsúllyal kijátszhassák a két királyság között egyenjogú alapon kötött szerződéseket, amelyek csak a törvény által előírt módon változtathatók meg.

A horvát és szerb koalíció képviselői ez alkalommal csak azt teszik, amit a nemzet becsülete és a nemzeti szentségek iránti hazafias kötelességük parancsol. Amidőn a magyar kormány nem volt képes a horvát képviselők ellenállását megtörni, megbuktatta a horvát kormányt, amely celszövények és egyszóval információknak esett áldozatul. A báni méltóságra pedig egy hivatalnok

Mintha hallotta volna a tudós a morajt, amely kijelentése nyomán keletkezett. Reményüket vesztett emberek vészjósló moraja volt ez, amelytől Gerhardus mester megborzadt. Felbolygatott lelkében visszhangzott ez a moraj, annál erősebben, minél kevésbé akartak palotája előtt távozni a várakozó emberek. Mert, ha érdem volt a megifjodás föltétele, vajon mely földi halandó nem tartotta magát arra érdemesnek? Jogczímet talált mindenki arra, hogy megfiatalítását követelhesse. Mert akármily utra tért is az ember, akárhogyan távozott is el az erkölcsi törvényektől, annyi erkölcsöt emlékeiből mégis összedudott kapirgálni múltjából, mely saját véleménye szerint érdemessé tette az új életre.

Viszont a tudós, aki igazi, elvitázhatatlan érdemeket keresett, éles ítéllettel különböztette meg a valót a látszattól. S minél jobban vizsgálta meg azokat, akik elibe kerültek, minél igazabb érdemeket keresett, annál kevesebb érdemeket talált. Hónapok is elmúltak anélkül, hogy egyetlen embert is méltónak talált volna a megfiatalításra.

Közben a tudományos körök követelve sürgették, hogy adja át találmányának titkát a tudománynak, mert ez kötelessége minden tudósnak. Megvadták önzéssel, haszonleséssel, amiért titkát feltételesen őrizte. S mikor fejedelmek és hatalmas államférfiak is hiába esengtek előtte egy kory megfiatalító italért, a gyűlölet, mely ellene kifejlődött, oly fokra hágott, hogy nem mert az utcára lépni. Visszavonult palotájának legelrejtettebb zugába és senkitem bocsátott maga elé.

Egy napon mégis kikocsizott, de alig ha-

emeltett, aki husz év előtt hozott be Horvátországba, ennek feladata az lesz, hogy idegen akarat és idegen szándékok végrehajtója legyen. Kinevezésénél az alkotmányosság és parlamentarizmus legelemibb elvei ignoráltak, mivel habár a báni kinevezésnél az alaptörvény a miniszternek az előterjesztés jogát meg is adja, mindazonáltal ugyanezen alaptörvény a bánt felelőssé teszi a horvát országgyűlésnek, e báni válság megoldásánál pedig, a horvát országgyűlés véleményét egyáltalában nem kérték ki.

Ezekből világos, hogy az új báni helyzete nem lesz egy alkotmányos báni helyzete, annak csak az lesz a feladata, hogy hazánkban megkísérje letörni a népképviselést, amely a nemzet jogainak védelmében nem enged és védi a nemzet szabad akaratát, továbbá az lesz a feladata, hogy missziójának teljesítéséért parlamenti stáffagat teremtsen és hogy ezzel ismét a régi időket állítsa vissza és új életre keltsen ama kormányzatot, amelyet múlt évben erőteljes nemzeti mozgalommal törtünk össze.

E szerint a horvát és szerb népre Horvátországban új és nehéz küzdelmek várnak, amelyekben anyanyelvének kizárólagos uralma és a szabad alkotmányos élet utáni törekvése fényes diadalt fog aratni azon esetben, ha a nemzet képes lesz fiaiának egyetértésével, jellemességével, öntudatos ellenállásával és becsületességével megfelelni az új nemzetietlen kormányzat nyomásának és csábításának.

Nemzetünk! E percben ne feledd el azt sem, hogy Horvátországban minden nemzetellenes kormányzat főrejét a horvátok és a szerbek közötti egyenlenség képezte, amelyet élesíteni tudott, valószínű, hogy a nemzetellenes kormányzat most is megkísérli, hogy megbolygassa a horvátok és szerbek között fennálló egyetértést, amely egyedül volt képes arra, hogy a nemzetnek egy évi alkotmányos és tiszta parlamenti életet adjon. Ezt üzenik neked képviselőid a küzdelem helyéről, ahol most a nemzet jogaiért küzdenek és felhívják, hogy amiként képviselőidől megkivántad, hogy a küzdelemben kitartsanak, úgy e küzdelmet most alkotmányos uton és törvényes eszközökkel békésen és méltóságteljesen folytasd és végezd be.

Éljen a szerbek és horvátok egyetértése!
Éljen Horvátország!

Budapest, 1907. június hó 28-án.

Bubics Ljuba, Benjamin Jovan, Barcsics Erazmus, dr. Bauer Antal, Bedekovics György, Budiszavlyevics Bude, Cerovac István, gróf Ehrenfeld Rudolf Norman, dr. Grahovac Mikó, dr. Harambasics Ágost, Itics Gedeon, dr. Kraszojevics György, dr. Lisavac Mladen, dr. Lukinics Ödön, dr. Lorkovics Iván, dr. Magdics Péter, Mazuránics Vazul, dr. Medakovics Bogdán, Modrusan Gusztáv, dr. Novosel Mato, dr. Pinterovics Antal, dr. Popovics Dusan, Prbicsevics Szvetozár, Purics József, Penics Bogdán, Supiló Ferencz, dr. Surmin György, dr. Tuskán György, dr. Vinkovics Bozso, dr. Vrbanics Ferencz, Zagorac István.

A proklamáció még a mai ülés folyamán ismertré lett a folyosón, s azt mindenfelé pertrak-

tálták. Supilót rendkívül fölzgatta, hogy az újságírók már ma délelőtt megkapták a kiáltványt s ezért a Ház folyosóján nagy lármát csapott.

— *Ki volt az áruló?! —* kiáltozta magából kikelve.

A horvát uraknak úgy látszik nem vágott taktikájukba az, hogy ez a legújabb merényletük ilyen hamar köztudomásra jutott, de tagadhatatlanul van benne valami drámaiság abban, hogy a két szélső álláspont mindjárt a harc kezdetén ilyen merev hajthatatlansággal egymással szembekerült.

A magyar képviselők közt általános volt az a felfogás, hogy a horvátok túlzó kirohanása csak elmérgesítette a helyzetet, bárha „A nemzethez!” intézett nagyhangú proklamáció nem nélkülöz bizonyos komikumot.

A horvát képviselők körében pedig Wekerle Sándor miniszterelnök mai nyilatkozata nagy forrongást idézett elő. A miniszterelnök azon vádját, mintha idegen befolyás alatt, vagy idegen érdek szolgálatában állának, feltétlenül tisztázandónak mondják. Azt a vádat nem engedik magukon száradni. Miután a miniszterelnök az ő miniszterelnökük is, a horvát képviselők kijelentik, hogy már a hétfői ülésben akár napirend előtti felszólalás alakjában, akár pedig, ha az elnök erre az engedélyt meg nem adná, zárt ülésben a kérdés tisztázását fogják követelni. Szerintük a miniszterelnököt félrevezették, különben nem illette volna ilyen súlyos váddal a horvát képviselőket.

Lármában és heveségben természetesen ama hirhedt Supiló vezetett, aki a folyosókon haragosan harsogta:

— *En nem bánom, bármit beszélnek is. Mi addig nem változtatunk harczmodorunkon és nem tárgyalunk békéről, amíg a magyar kormány Rakodczay Sándort el nem kergette. Mi nem ismerjük el őt bannak.*

Medakovics Bogdán nyilatkozatában már több az értelem, több az izlés és megfontoltság, de ez is pesszimiztikusan ítél a Wekerle beszéde után támadt hatásról.

— A mi helyzetünk most még inkább, sőt mondhatom, rendkívüli módon megnehezedett, — mondta. — *Bekéről, most legalább szó sem lehet!* A horvát kormányváltozás a mi tudunk nélkül, mögöttünk s nálunk nélkül történt. S most úgy tűnik föl a horvát közvélemény előtt, mintha presszió alatt állanánk! Ilyen körülmények között látható, hogy békétárgyalásról beszélni alig lehet.

A szópocskolás.

Tegnap — a rövid fegyverszünet idejére — vidáman, kattogva indult meg a parlament gépezete, leörölte a fizetésrendezési törvény összes paragrafusait, hogy ma azután a horvátok jóvoltából újra megakadjon a pragmatikánál.

A mai ülésen a horvátok folytatták a nyílt technikai obstrukciót. A pragmatikáról szóló javaslat általános vitájának befejezésével már tegnap névszerint való szavazást kértek. A Ház mai ülése szavazással kezdődött. Megelőzőleg fölmerült a kérdés a képviselőház elnöksége részéről, hogy a horvátok szavazhatnak-e horvát nyelven. Egyértelemmel megállapodtak abban, hogy csak magyar nyelven lehet szavazni, mert a Ház ügykezelési nyelve a magyar s lehetetlenség idegen nyelvű szavazatot elfogadni. Justh Gyula, a Ház elnöke értesítette erről a horvátokat, a kik kijelentették, hogy amugy sem kívántak a szavazásban résztvenni. Az elnök értésükre adta, hogy ha a teremben tartózkodnak, akkor kötelesek szavazni és pedig magyar nyelven.

— Akkor nem leszünk benn a teremben! — felelték a horvátok.

Amikor azután az elnök szavazásra tette föl a kérdést, a horvátok csakugyan kivonultak a tereméből.

A javaslat címénél azután egész sereg körmönfont indítványt terjesztettek elő. Nyílt titok a folyosón, hogy ezeket az indítványokat egy nemzetiségi képviselő szövegezte meg. Széltében beszél, hogy a horvátok nagylelkű pártfogója és segítője Hodzsa Milán tót nemzetiségi képviselő.

A képviselőház ülése után a miniszterelnöki szobában szűkebb körű tanácskozás, volt amelyen a

miniszterelnök, *Kossuth Ferencz, Josipovich Géza* és *Darányi Ignác* miniszterek vettek részt.

A folyosón ma jelenet *Drohobeczky* Gyula püspök, elégedett, derűs arca is. Mondják, hogy a püspök még mindig fáradozik és reménykedik a béke érdekében s azok, akiket szuggerál a derék püspök jóindulatu mosolya, hisznek is ebben, holott kétségtelen, hogy a jelen esetben nem árt némi kis óvatosság. Soha sem lehet tudni, miért mosolyog egy horvát püspök elégedetten? Azért-e, mert talán még is lesz béke, vagy ellenkezőleg éppen azért, mert bizonyos, hogy nem lesz?

A függetlenségi pártban természetesen nyugtalansággal látják a horvátok nemzetellenes törekvéseit. Erről sürű tanácskozás folyt s mozgalom indult meg arra, hogy a függetlenségi párt a Ház elé indítványt terjesszen, amelyben a képviselőház elhatározását kéri arra, hogy a *zágrábi vasuti üzletvezelőseket, javító műhelyeket egy délvidéki magyar városba helyezték át.*

Rakodczay Zágrábban.

Rakodczay Budapestre készült s Zágrábban bukkant föl. Ez volt a mai nap váratlan meglepetése. A bán tegnap Bécsből Zágrába utazott, hova — mint onnan jelentik — ma éjjel inkognitóban megérkezett és lakásán szállt meg. A mai délelőtt folyamán a volt nemzeti párt vezető férfival tanácskozott. A bán *rövid idő alatt megválaszolja osztrák főnökeit, kiknek névsorával jön azután Budapestre.*

A bán úgy látszik hamarabb végezte feladatát, mint remélni lehetett, mert bárha csak holnaputánra várták a fővárosba, biztos értesülésünk szerint már holnap Budapestre érkezik s itt azonnal hozzáfog rendcsináló akciójához.

A bán itt első sorban a kormánnyal lép érintkezésbe, azután pedig a horvát koalíció tagjait keresi föl, kikkel tanácskozást fog folytatni a helyzetről. Az új bán törekvése az, hogy a képviselőket békés megegyezésre kapacitálja.

Ezek a tanácskozások nagy jelentőségűek lesznek, mert hír szerint a bánnak nagy tervei vannak: új és állandó kormányzati politika alapelveit akarja lerakni Horvátország számára, oly politikát, mely az 1868: XXX. t.-cz. szigorú és a törvény betűihez ragaszkodó végrehajtását biztosítja. A horvát politika 67 óta csupa kapkodásból áll, ideje végre, hogy a kiegészítő törvény magyarázása szempontjából s a magyar-horvát jó viszony állandósítása céljából a horvát kormányzati politika gyökeres revízió alá vétessék. A bán egy új unionista párt alakításának tervével fogtálcázik, oly pártával, mely az előbb érintett törvényes és békés politika álláspontján állva, állandó és fejlődésképes kormányzást legyen hivatva biztosítani Horvátországban. *Rakodczay* és *Josipovich Géza* miniszter között ezekre a kérdésekre nézve teljes az összhang s remélhető, hogy vállveteti törekvéseit siker fogja kísérni.

A horvátok azonban rajta vannak, hogy ne kísérje siker. A ma nyilvánosságra jutott proklamáció késhegyig menő harcot hirdet a bán ellen, sőt a mai napon Zágrábban mozgalom indult, amelynek az a célja, hogy *Rakodczay Sándort Horvátország-szerte társadalmilag is bojkottálják.* A mozgalom vezetésében résztvesz, állítólag, *Tomásich* volt horvát miniszter is.

A horvátok akciója.

Hire járt, hogy a horvátok az ünnepeket arra fogják felhasználni, hogy Horvátországot telesírva panaszukkal, agítálganak. A két szünetnap alkalmából azonban *Medakovich* elnökkel mindössze csak hat képviselő utazott el a fővárosból, *Moharovich, Pinterovich, Vrbancic, Surmin* és *Lorkovich*, a többiek ittmaradtak, hogy a helyzetet megbeszéljék. A valpovoi népgyűlés el fog maradni, mert *Lorkovich*, ki ott beszámolóját akarta tartani, a zágrábi népgyűlésen fog résztvenni.

A koalíció körében még mindig optimista felfogás nyilvánul. Azt tartják, hogy *Rakodczay* nem fog sikerülni oly kormányférfiakat megnyerni, kik kormányzatának súlyt és tekintélyt adhatnának. A ma megjelent *Pokretben* cikk jelent meg, mely

kifejti, hogy *Sumanovicsot* képtelennek tartják arra, hogy *Rakodczay* mellett az osztrák főállást elfoglalja, mivel éppen *Sumanovics* volt az, ki a szjenicsáki parasztlázadás vádlottjait védte, kik közül többeket halálra is ítélték. A mostani osztrák főnökök: *Nikolics, Roics* és *Badaj*, valamint *Turkovich, Kiepad, Radivojevic* és *Mihajlovics* főispánok állásaiktól megválván, az ellenzékbe fognak menni. A férfiak száma, kikre az osztrák főnökök megválogatásánál minden bának számítani kell, oly csekély, hogy a horvát képviselők nézete szerint *Rakodczay* alig fog sikerülni más mint hivatalnok-embereket ez állásokra megnyerni.

A nemzeti párt egy része határozottan ellene nyilatkozott annak, hogy *Rakodczay* mellett állást foglaljanak, vagy hogy politikáját támogassák. A horvát koalíció körében *Rakodczay* a legnépszerűlenebb embernek szeretik feltüntetni.

Más oldalról szerzett információk szerint az új bán feltétlenül korrekt uri ember, igazi unionista érzelmű, aki egyaránt tökéletesen beszéli a horvát és a magyar nyelvet. Az a határozottság és bátorság, melylyel minden alkalommal politikai meggyőződését és magyarbarát érzelmeit mindenivel szemben nyilvánította, sok ellenséget, de igen sok jó barátot szerzett neki. Oly férfiak ismerik, aki törvény ellenére soha sem cselekszik és ha olyasmint kellene tennie, ami nem felel meg a törvénynek, inkább le fog mondani, semhogy ezt megtegye. Higgadt gondolkodású, erélyes kezű ember, kinek mindazok, akik közelebbről ismerik, a mostani nehézségek dacára teljes sikert jósolnak. Az osztrák főnöki kinevezéseket már a jövő hét elejére várják, mivel a király *Ischlbé* szándékozván utazni, a személyi kérdések elintézése addigra kívánatosnak mutatkozik.

A *Starcevic*-pártiak ma este a *Starcevic*-székesegyházban gyűlést tartottak, amelyen dr. *Frank József, Persic* képviselő és mások beszédeket mondtak, amelyben politikai álláspontjukat fejtették ki. Elhatározták, hogy a holnapután tartandó gyűlésen szintén felszólalnak, hogy a *Starcevic*-párt állásfoglalását körvonalazzák. A gyűlés után a résztvevők dr. *Rakodczay* bán lakása elé vonultak, melyet a székesegyháztól két ház választ el, ahol tüntetésre került a sor. A tömeg abuzus! kiáltásokba tört ki és néhány ablakot bezuzott. A ház előtt álló rendőrség gyenge volt a támadást visszaverni. A tüntetők innen énekelve vonultak végig a *Mária Valéria*-uton, ahol nagy ovációkban részesítették az ottlakó képviselőket, majd a *Jellasich*-téren és az *Ilicán* át az egyetem-terre vonultak. A lovasrendőrség azonnal megérkezett a térre, azonban összeütközésre nem került a sor, minthogy a tömeg nyugalommal szétoszlott. Széleskörű intézkedések tettek, hogy hasonló incidensek ne ismétlődhessenek.

Budapest, június 27.

Ertl János összeférhetlenségi ügye. A Ház mai ülése végén kisorsolták az *Ertl János* ügyében szóló összeférhetlenségi bizottság tizenkét rendes és három pótagját. Rendes tagok lettek: *Szereday Semsey László, Kraszojevic György, báró Inkey József, Rátkay László, Thaly Kálmán, Ivánka Oszkár, Darányi Ferencz, Simonyi-Semadam Sándor, Szivák Imre, Bernáth Béla* és *Molnár János*. Pótagok lettek: *Okolicsányi László, gróf Majláth Géza* és *Veress József*, kisorsolták még *Lengyel Zoltánt* és *Barta Ödönt*; minthogy nem voltak jelen, ügyeiket az összeférhetlenségi állandó bizottság elé utasították.

A kisorsolt összeférhetlenségi ítélő bizottság a Ház ülése után nyomban megkezdte tanácskozását az I. számú bizottsági teremben. Mint korábban *Thaly Kálmán* nyitotta meg az ülést. Elnök lett: *Szivák Imre*; jegyző: *Simonyi-Semadam Sándor*. *Ertl Sándor* összeférhetlenségi ügyét *Heliebronth Géza* előadó ismertette. E szerint *Hoffmann Armin* budapesti lakos azon czímen tett összeférhetlenségi bejelentést *Ertl János* ellen, hogy ez részes a hódási kenderfonó-gyár alapításában, amelyet az állam szubvenczióval. Kiderült, hogy a gyár egyéb állami kedvezményben nem részesül,

mint tizenötévi adómentességben. A bizottság hosszas vizsgálatot folytatott és befejezte azzal, hogy véleménye szerint összeférhetlenség nem forog fenn. Hosszabb vita indult meg ezután, amelyben résztvettek *Molnár János, Semsey László* és *Darányi Ferencz*. Ezután megejtették a szavazást. Az ítélő bizottság titkos szavazás után döntött. Egyhangulag kimondták, hogy *Ertl János* ügyében *összeférhetlenségi eset nem forog fenn.*

Viczinálisjavaslatok a bizottságban. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délből *Szell Kálmán* elnöklésével ülést tartott, amelyen *Pogány Lajos*, a közlekedési bizottság előadója és *Hammersberg László*, a pénzügyi bizottság előadója ismertette a duna-ípolyvígyi h. é. vasutról és dolhai gazdasági vasutról szóló törvényjavaslatokat. A bizottság *Nagy Ferencz* és *Szterényi József* felszólalásai után elfogadta a törvényjavaslatokat a közlekedési bizottság módosításával.

Küldöttségek. Gyergyó-Ditró község küldöttsége tiszteltet ma *Zathureczky Bálint* községi jegyző és *Vertes Lajos* igazgató vezetésével *Wekerle Sándor* miniszterelnöknel. A küldöttséget *Sümei Vilmos* mutatta be a miniszterelnöknek, kit arra kértek, hogy az állam engedje el a községnek a polgári iskola költségeihez való hozzájárulás kötelezettségét. A miniszterelnök igen szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy amennyiben csak lehetséges lesz, teljesíti kérélmüket. Ugyanily nyilatkozatot tett *Popovics Sándor* államtitkár is, kinél szintén tiszteltet a küldöttség.

Szabolcs vármegyének küldöttsége *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszternél tiszteltet *gróf Vay Gábor* főispán vezetésével. A küldöttségben résztvettek *Horváth József* nagyvázsonyi és *Uray Lajos* orsz. képviselők is, továbbá *Kállay Frigyes, Hornis Béla* és még számosan. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy a Szabolcs vármegyei utak egy részét vegye át állami kezelésbe. *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszter válaszában megígérte, hogy kérésüket támogatni fogja s a legjobb indulattal fog a kérdés eldöntésében eljárni.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszternél *Steiner Ferencz* és *Horváth Gyula* orsz. képviselők vezetésével a temesmegyei *Keszincz község küldöttsége* tiszteltet. A küldöttség az ottani közigazgatási állapotok miatt tett panaszt a belügyminiszternél, aki megnyugtatólag válaszolt.

Köttse somogymegyei község küldöttsége *Hoffmann Ottó* orsz. képviselő vezetésével tiszteltet *gróf Apponyi Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszternél és *Tóth János* államtitkárna. A küldöttség nevében *ifj. Kálmán Gyula* jegyző arra kérte a közoktatásügyi kormányt, hogy a községhez tartozó *Csicsal* pusztán állami iskolát állítsanak fel. Ugy a miniszter, mint az államtitkár kilátásba helyezték a kérelem kedvező elintézését.

Felsőbánya küldöttségét *Földes Béla* képviselő vezette *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszter elé. *Farkas Jenő* polgármester kérelmezte, hogy a felsőbánya-kapnikbányai ut vagy visszavéssék az állami utak sorába, vagy pedig annak jókaiában tartására állami segély nyújtassék. A miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy a mostani kormány az ut-ügyért nagy áldozatokat hoz és hogy e tekintetben éppen *Szatmárvármegye* különös gondozásban részesül és a kérelem teljesítése csak födőzeti kérdés. Ugyanez a küldöttség tiszteltet *Darányi Ignác* földmiv. miniszternél is és arra kérte, hogy a kincstár és *Felsőbánya* városa közös tulajdonát képező erdőknél évtizedek óta sürgetett felosztását rendelje el, mivel a mai állapot ugy a kincstárra, mint a városra nézve káros és csak a falopásokat szaporítja. A miniszter a kérdés gyors elintézését helyezte kilátásba.

Az Országos Tisztviselő Szövetség Tuszkulánium házépítő bizottsága tiszteltet *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszternél a képviselőházban, *Pescha Miklós* országgyűlési képviselő vezetésével. A küldöttség nevében *Kugler Mihály* nyug. vasuti főfelügyelő a szövetség házépítésihez kérte a kormány támogatását. A miniszter biztosította a küldöttséget, hogy kérésüket, ha nagy nehézségekbe nem ütközik, teljesíteni fogja, mert igen kívánatos, hogy a tisztviselők olcsó és egészséges lakásokhoz jussanak. A küldöttség lelkesen megéljenezte a miniszter választát.

Ezután *Komárom vármegye* és *Bars vármegye* közigazgatási bizottságának küldöttsége tiszteltet *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszternél *Kálmán Rudolf* komáromi főispán vezetésével. A küldöttség a komáromi-káliai utnak az országutak hálózatába való felvételét kérte. *Kossuth Ferencz* szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy kérélmüket tanulmány tárgyává fogja tenni.

Monor község küldöttsége tiszteltet ezután *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszternél *Szemere Huba* orsz. képviselő vezetésével, arra

kérve a minisztert, intézkedjék, hogy ezentul a gyorsvonatok is megálljanak Monoron. Kérte ezután a miniszter anyagi és erkölcsi támogatását a szövetkezet huszonöt éves jubileuma alkalmából rendezendő iparkiallitáshoz. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter megígérte, hogy a vasutiság véleményét fogja kikérni az első kérdés tekintetében s a legjobb indulattal fogja az ügyet elintézni. A második kérdést illetően a legmesszebbmenő támogatást helyezte kilátásba.

A t. Házból.

1. A taktikák folytatása.

Az se utolsó taktika, hogy akik névszerűen szavazást kérnek — nem szavaznak. Hátha kívülről nincsenek százan, akkor a szavazás nem ér semmit, előlről kell kezdeni, fel kell függeszteni az ülést s így is telik az idő. S ez igen lényeges. Mindennap foglalkozom e hasábokon a politika furcsaságaival s az obstrukcióval különösen; mindennap elmondtam és mégis ismétlem, hogy a parlamenti obstrukcióban legfontosabb az, hogy minél több időt lehessen eltölteni minél haszontalanabb dolgokkal. Ha abban nem bíztak volna, hogy így is telik az idő, előkerült volna más taktika. Például: Az elnök felteszi a kérdést, s akkor az egyik horvát azt kívánja, ismertessek meg velük a kérdés tárgyát horvátul, mert tudni akarják, mire szavaznak, hadd legyen Ugron Gábornak igaza s ne szavazzanak úgy, mint a birkák. (Ámbár világlátott emberek közt is legkevésbé van olyan, aki szavazó birkákkal találkozott.) És aztán, ha horvátul tétetik fel a kérdés, ők elkezdnek horvátul szavazni, ezt meg a magyarok nem értik, a jegyzők nem jegyzik s éppen annyi, mint hogyha nem szavaztak volna. Summa summarum mégis csak legegyszerűbb volt, hogy a horvátok egyáltalán nem szavaztak.

Az olvasó felvilágosítása céljából tudatni kell, hogy a vasuti tisztviselők szolgálati rendtartásáról (a pragmatikáról) szóló törvényjavaslat felett kellett általánosságban szavazni. 452 képviselő közül a folyosón volt 40 horvát, távolabb a birtokán, az irodájában, a bankjában, a kávéházában, a felesége szoknyája mellett, a szeretője fürdőkádjában, a vidéken, hazai és külföldi fürdőkön, államfogházban, a miniszteriumokban, a kaszinóban, a zengerajban, egyszóval, parlamentárisan kifejezve, „távol volt” 240 egyéb képviselő, szavazott összesen 171 s ezek közül igennel 169, nemmel 2. Tehát a törvényjavaslatot általánosságban 169 szavazattal elfogadták. Eszerint a vasutasokkal most ott vagyunk, hogy meg van szavazva a fizetésrendezés általánosságban és részleteiben, de nincs megszavazva harmadszori olvasásban; meg van szavazva a pragmatika általánosságban, de nincs megszavazva részleteiben.

Mi lesz most a következő taktika? Ugy-e bár, most kellene következnie tegnapi politikai informálónk szerint annak, hogy a részletes tárgyalás elején a czimnél felálljon valaki és indítványt nyújtson be, mely szerint a javaslat általános elveinek megfelelően utasítsák a kormányt a szolgálati pragmatikának rendelti uton való életbeléptetésére. Ámde ugyanezen politikai informáló azt is mondja, hogy a kormány intenczióinak megfelel, ha a horvát rendbontók egy darabig még itt obstruálnak, mert azalatt nem kellemetlenkednek az új bánnak Zágrábban s az új bán (Rakodczay) nyugodtabban rendezkedhetik be.

Viszont a horvátok értetülven erről a taktikáról, így feleltek:

— Abból ugyan nem esztek! Mi már ma lemegyünk Zágrába és csak apránként jövünk fel egy-két napra. És ha nagy szükség lenne reánk otthon, akkor itt hagyunk benneteket, bármennyire dicsérjétek is erényeinket, nyers ugorkánkat és családi életünk tisztaságát.

Igy esik, hogy a pragmatikáról szóló javaslat részletes tárgyalása minden különösebb szenzáció nélkül történik. A czim felől is vitatkoznak, az igaz, de nem mondanak ezer kilométeres beszédeket, se Lukinics, se Supiló, se Zagorác. Mindössze Supiló kéri a czim vitájánál: engedjék meg neki, hogy a tárgytól eltérjen és Polónyi Géza multkori beszédére reflektáljon. Justh Gyula már-már hajlandó megengedni s a baloldalon is mutatkozik az a bizonyos konziliáns szándék, melylyel a csiz lépre ragad. A kérdést Szilassy Zoltán dönti el, aki felkiált:

— Miért engedik meg? Hisz ugy sem értjük, mit mond!

— Az igaz! Hisz horvátul beszél; nem tudjuk mit beszél. Egy hét eltelik, amíg a fordítását olvashatjuk. Nem engedjük meg.

Justh mégis megszavaztatta a Házat. A horvátokon és két oláhon kívül nem akadt senki, aki felálljon, hogy megengedné a kitérést.

Hát Supiló is csak a czimhez szólott, mint a többiek s az idő is elmúlt, mert egynegyed-egy órára sürgős interpelláció volt kifizetve és a tárgyalást félbe kellett szakítani, folytatását — mivel holnap Péter és Pál napja van — hétfőre kellett halasztani.

Mig a horvátok beszéltek, a sok magyar képviselő, aki a szavazások miatt gyűlt össze, a folyosón tanyázott és mulatott, úgy, a hogy lehetett.

Hosszu ideig volt szó Rakovszky István egy ma reggeli kalandjáról s ha valakinek ellensége volt, azt Rakovszkyhoz küldték, hogy ő tőle magától hallja az eset elmondását. Rakovszky tudniillik következőképen mondja el a dolgot:

— Jövök a Lloyd-épület mellett, hát egyszer csak felém száguld egy automobil, pillanaton mulik, hogy el nem üt. Én félreugrok s akkor látom, hogy a vezető megint felém irányítja a gépet. Erre odaugrok az automobilhoz és az egyik bentülőt megtaszitom így . . .

— Jajjj . . .

— Igen: beléje döfök, hogy majdnem kifordult a kocsiból, így döftem beléje . . .

— Jajjjajjj . . .

— Így! . . .

— Elég!

Mert valahányszor Rakovszky azt mondta így: a hallgatóján nagyot ütött összeszorított öklével.

A történet vége az, hogy a rendőrök felakarták irni a szabálytalanul száguldozó automobilistákat, de miután a bentülők tőle bocsánatot kértek és miután megtudta, hogy az egyik ur egy idegen francia, Rakovszky maga kérte, hogy ne tegyenek feljelentést.

A képviselők ellenségeiket azért küldték Rakovszkyhoz, mert észrevették, hogy valahányszor elmondja: miképen döfött bele az automobilistába, ugyanannyiszor ezt tettelegesen a hallgatóján ismét és ismét megcselekszi.

Az újságírók mégis kifogtak rajta (volt rá okuk) és amikor sorra kerültek, így szólottak:

— Kegyelmes ur, méltóztassék elmondani az esetet, de mi azalatt bemegyünk a telefonszobába . . .

Mert hátha a magyarázat szemléltető és érzékeltető része csak taktikából temperamentos . . .

II. Ami sürgős — nem új.

Ugyancsak Rakovszky István volt az, aki ma sürgős interpelláció formájában megdöfte a kormányt: mondja meg, mi az ő horvát politikája.

Wekerle most jött meg Bécsből és akkor érkezett a terembe, amikor Rakovszky már javában beszélt. De a válasza mégis megvolt, sőt egy-egy része írásban volt. Ez tán már Bécsben is készen volt, sőt inkább, ami írásba foglaltatott, az volt az előterjesztés, amelynek indokolásával Wekerle a régi bán felmentését és az ujnak a kinevezését a királynál kieszközölte. Megmagyarázta Wekerle, mit ért az erélyesebb intézkedések alatt. Itt a Házban az obstrukciót elintézi, de az új bán nem erre való, hanem hogy otthon csináljon rendet, hogy a horvát mozgalom ne terjedjen kívülre, az állam egységét ne háborítsa. Jogosság, igazság és egyforma elbánás a vezérelv, ám az államhatalom integritásának megtámadását leverik.

Tapsolnak, éljeneznek a baloldalon és a jobboldalon. A választ az összes magyar pártok tudomásul veszik, míg a horvátok zajonganak és tiltakoznak.

Ám azután összegyűlvén a folyosón a magyarok, tanakodnak:

— Miért volt sürgősen elmondandó, amit Wekerle mondott, holott nem új belőle semmi. A horvátok rendreutásítása már korábban megtörtént, vagyis megmondattott, hogy obstrukciójuk sikerében ne bizakodjanak. Hogy az államegység megtámadását a kormány nem tűri, az természetes, szintén nem lehet új.

Báró Bánffy Dezső, aki a vezérlő-bizottságban a horvát szövetkezés ellen tiltakozott, szintén meghallgatta a nyilatkozatot és aztán hazament.

Am, ha nekünk nem is volt új, ami sürgős volt, új volt az és kevésbé sürgős a horvátoknak.

Nagyon világosan kiolvasták a sorok közül a válasz jelentőségét. Akik abban bizakodtak, hogy a bécsi Burgot a maguk pártjára szerezhetik meg az új bán kinevezése után is, azok részére volt izenet a válasz. Az izenetnek azt az értelmezését kellett akceptálniok, hogy a kormány felhatalmazást kapott a zavartcsináló horvátok ellenére is csinálhaszon politikát Horvátországban, dacára annak, hogy a horvátok nélkül nem csinál vasuti javaslatot Magyarországon. A Burggal a horvátok már nem kaczerkodhatnak, a Burgot már megszerezte maga részére a kormány.

Tehát nem is interpellációs válasz volt ez, hanem bécsi izenet, hogy a horvátok legyenek csendben.

— Barátaim — mond Supiló bizalmasan — most már baj van . . .

— Miért hát?

— Azért, mert ha még egyszer azt üzeni, — mindnyájunknak el kell menni.

. . . A délutáni vonatok megteltek horvát képviselőkkel, akik Zágrába siettek.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

ORSZAGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 28.

A horvát válság a képviselőházban ma éles fordulóhoz jutott. Most vagy ráterelődik a békés megértés útjára, vagy még veszedelmesebb stádiumba jut. Ez a kérdés a két napos ünnep alatt fog eldőlni és hétfőn már meglehetősen tisztán lehet látni a helyzetet. Ma a horvátok még nagyon kötötték az ebet a karóhoz. Az ülés elejét az ő technikai obstrukciójuk foglalta le. Mindenekelőtt névszerint szavaztak a vasuti szolgálati rendtartásról. Ezt a szavazást tudvalevőleg mára halasztották a horvátok. Ők azonban benne részt nem vettek, mert az elnökség úgy határozott, hogy a horvátok privilégiuma nem terjed odáig, hogy horvát nyelven szavazhatnak is. Így tehát a javaslatot két szavazat híján (két nemzetiségi képviselő *nem*-mel szavazott) egyhangulag elfogadta a Ház. A részletes tárgyalásnál a legridegebb obstrukciót rendezték a horvátok. Magához a czimhez annyi módosítást nyújtottak be, hogy még a czim fölött sem szavazhattak ma. Fertályegy óraker ugyanis áttért a Ház a nap eseményére, Rakovszky István sürgős interpellációjára. Igen nagy érdeklődés mellett, rövid indoklás után, Rakovszky azt kérdezte a kormánytól, hogy „mily vezérelvek szerint akarja politikáját Horvátországgal szemben irányítani?” **Wekerle** Sándor miniszterelnök válaszában elején elmondotta, milyen koncessziókat tettek a horvátoknak. Elmentek addig a határig, hogy minden vasuti alkalmazottól megkivánják Horvátországban, hogy tanuljon horvátul. Biztosítékot nyújtottak arra, hogy a horvát illetőségűeket még nagyobb mértékben képezzék ki a vasuti szolgálatra. És mindezzel obstrukcióval válaszoltak a horvátok. Ez azt látszik igazolni, hogy nem a vasutasok nyelve támasztotta a harcot, az csak szimptoma, mely mögött gyanus törekvések húzódnak meg. A miniszterelnöknek az a vélekedése, hogy a bán fölcserélésével nem lehet a horvát válságot megoldani. „A nyelvkérdésben fölmerült differenciákat itt (a Házban) kell elintézni, itt ebben a Házban kell oly erélyesebb és szigorubb eljárást érvényre juttatni, hogy ez a kérdés itt hónapokon át ne kísérlhesen.” A Ház tüntető helyesléssel fogadta ezt a nyilatkozatot. A miniszterelnök pedig még egyszer hangsúlyozta, hogy a bánváltással csak azt akarta elérni, hogy a horvát politika az államegységnek megfelelő mederben maradjon meg, s hogy a horvát-török részek az ország határai közé szorítottassanak. A főállók törvényekhez és jogintézményekhez senki nem kíván nyulni. Ezen belül szabadon fejlődhetik Horvátország. De azt szigoruan meg fogják követelni, hogy a horvát törekvések az állam egységét ne veszélyeztessék és hogy azok a törvényes korlátok között maradjanak meg. Az új bán ezt a célt fogja szolgálni és a kormány ügyel majd arra, hogy más tendenciák szolgálatába ne álljon. A Ház lelkesedéssel vette tudomásul **Wekerle** választát és ennek hatása alatt ért véget a mai ülés. (Az ülés végén **Ertl** János ügyében az összeférhetetlenségi zsűrit választották meg.)

Részletes tudósításunk ez;

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. negyedtizenegy órakor.

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Thorotzkay Miklós és Hammersberg László.

Az elnök: Az ülést megnyitja

A különböző előterjesztések után jelenti, hogy Rakovszky István sürgős interpelláció elmondására kért engedelmet, amelynek tárgya a Horvátországban követendő politikai irány kérdése. Az interpelláció előterjesztésére negyedégykor tér át a Ház.

Névszerinti szavazás.

Következik a névszerint való szavazás a vasuti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslatról kapcsolatosan. Sorshuzás alapján a szavazást a P. betűnél kezdik, előbb azonban öt perc szünetet ad az elnök.

A szavazás megkezdésekor a horvátok, akik a névszerint való szavazást követelték, eltávoznak. A szavazatok megszámlálása után kitélik, hogy igen-nel szavazott 169, nem-mel 2, távol maradt 281 képviselő. Az eredmény tehát az, hogy a javaslatot általánosságban 167 szónyi többséggel fogadta el a Ház. Nemmel az oláh Brediceanu Korjolan és Novaku Aurél szavazott.

A részletes tárgyalás.

Következik a részletes tárgyalás. A czimnél felszólalnak **Lukinics** Ödön, aki oly irányu módosítást ajánl, hogy a czim a magyar-horvát királyi vasutakról szóljon. **Babics-Gyalszky** Lyuba, aki czimul magyar-horvát-szlavon-dalmát királyi közös vasutat akar; **Supilo** Ferencz engedelmet kér, hogy a tárgytól eltérhessen, az engedelmet azonban nem kapja meg. Szintén módosító indítványt tesz. **Lorkovics** Iván után **Zagorac** István beszél és nyújt be módosítást, amelyben a szent korona országainak magánvállalatát alkotó vasutaknak szolgálati nyelvét ajánlja czimul.

Ezek után az elnök a Ház hozzájárulásával megállapítja a hétfői ülés napirendjét, majd pedig a bejelentett interpelláció következik.

A horvát kérdés.

Rakovszky István: Tisztelt képviselőház! Hetek óta tapasztaljuk, hogy egy különben egyszerű kérdés fölött hosszas, sőt hosszadalmas tárgyalások folynak. Tapasztaljuk azt, hogy Horvátországban bizonyos oldalról eme hosszadalmas tárgyalásoknak olyan színezetet adnak, a melylyel ezen tárgyalások — legalább a magyar képviselőháznak intencziói szerint — határozottan nem bírnak. Látnak azt, hogy nemcsak abban hagyatott a Házban a rendes tárgyalási módszer, hogy ez azzal a célzattal történt, hogy Horvátországban hangulatot csináljanak Magyarország és a jelenlegi kormány ellen. (Igaz! Ugy van!) Nem akarok kitérjeszkedni arra, hogy mennyiben állnak ezen törekvések mögött olyan befolyások, amelyek nem ezen ország határain belül keresendők. Talán ennek az ideje el fog érkezni. De végre az állapotok olyan tarthatatlanok lettek, hogy **Pejacsevich** gróf bännak állása megrendült és ennek következtében kénytelen volt állásáról lemondani és a magyar kormány egy új bán kinevezését hozta ő felsége előtt javaslatba. Ez a kinevezés megtörtént. A magyar kormánynak ezt a tisztán kormányzati tényét is arra használta föl, hogy a félreértéseket Horvátországban növelték.

Markos Gyula: Mesterségesen!

Ugrca Gábor: A bujtogatók!

Rakovszky István: ... és ott olyan tendenciát tulajdonítanak a magyar kormánynak, amelytől — meg vagyok győződve — mind a magyar kormány, mind a bán a legtávolabb áll. Meg vagyok győződve, hogy itt a képviselőházban nincs egyetlenegy képviselő sem, aki ne kívánná Horvát-Szlavon-Dalmátországgal a testvériséget főtartani. (Ugy van!) Nem hiszem, hogy itt Magyarország képviselői között egyetlenegy is lenne, aki Horvátország kulturális, gazdasági fejlődését szívből ne kívánja és ne óhajtaná előmozdítani. Meg vagyok győződve arról, hogy nincs itt a képviselőházban egyetlenegy képviselő sem, aki azon jogi alapokat, amelyek az 1868. évi XXX-dik törvényezikben le vannak fektetve, a legkevésbé is érinteni kívánja. Nincs itt egy képviselő sem, aki, ha valamely tendencia arra irányulna, hogy az államegység elvét megbontsa, ezzel a leghatározottabban ellentétben ne volna, az ellen a leghatározottabban állást ne foglaljon. (Ugy van!) Minthogy meg vagyok győződve, hogy ez mind így van, szükségesnek láttam a t. miniszterelnök urhoz interpellációt intézni, hogy eme tendenciának, eme híreszteléseknek, amelyek alkalmasak arra, hogy a Horvátország és Magyarország közt fennálló jó viszonyt veszélyeztessék, autentikus nyilatkozatok révén egyszer és mindenkorra vége vessék. Ennélfogva a következő interpellációt vagyok bátor a t. miniszterelnök urhoz intézni (olvassa): „Interpelláció a miniszterelnök urhoz. Mily vezérelvek szerint akarja a magyar királyi kormány politikáját Horvátországgal szemben irányítani?”

Az elnök: A miniszterelnök ur kíván szólni.

Wekerle válasza.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Tisztelt képviselőház! Midőn az a kérdés intéztetik hozzám, hogy mily vezérelvek szerint kívánja a kormány

Horvátországgal szemben politikáját irányítani, talán természetesnek találja a t. képviselőház, hogy az adandó feleletben nem terjeszkedem ki a Horvátország autonóm ügykörében követendő politikára. Erre vonatkozólag a bán lesz hivatva álláspontját a horvát országgyűlés előtt, vagy egyéb megfelelő uton köztudomásra juttatni. Részünkről csak azt kívánom kifejezni, hogy minden korszerű reformot, az okszerűség határai között, mi is elősegíteni kívánunk. (Helyeslés.)

Az a differenzia, amely felszínre jutott egyrészt Magyarország, másrészt Horvátországnak ezidőszertit itt ülő képviselői között... (Élénk fölkiáltások: Ugy van! Ugy van!)

Osizmazia Ferencz: Arulók!

Wekerle Sándor miniszterelnök: ... az a differenzia a most itt tárgyalás alatt lévő vasuti törvényjavaslatban előforduló nyelvkérdés körül merült föl. Mi e differenciális pontban elmentünk a jogosság korlátai között, a méltányosságnak legszélső határáig. (Ugy van! Ugy van!) Azt a következetesen főtartott magyar álláspontot, hogy az 1868. évi XXX. törvényezik 57. szakaszában foglalt nyelvi rendelkezések a nem az adminisztráció körébe tartozó, hanem magánjelleggel bíró állami üzemek terére nem terjeszthetők ki, természetesen föl nem adhattuk. (Élénk helyeslés.) És az e körül fölmerült vitát egyidejűleg Horvátországra nézve kényszerítőleg nem is kívánjuk megoldani. Csak azt kívánjuk, hogy a vasuni alkalmazottak egyéni kvalifikációjának megállapításánál a magyar nyelv tudása megköveteltesék. (Élénk helyeslés.) Mert az államvasutak egységes kezelése teszi lehetetlenné a szolgálati nyelv megváltoztatását. (Élénk helyeslés.)

A mai státuszkvóval szemben tettünk engedményeket, amennyiben kimondottuk azt, hogy a közönséggel s a hatósággal való érintkezésben Horvátországban alkalmazott minden vasuti alkalmazottól a horvát nyelv tudását is megkivánja. (Zaj.) Teljesíteni kívántuk e vitás kérdésben az 1887-ben kiküldött regnikoláris deputáció horvát tagjainak részéről terjesztett egyedi kívánságot, hogy az állami vasutaknál Horvátország területén horvát illetőségűek alkalmaztassanak, sőt azáltal, hogy módot kívántunk nyújtani arra, hogy horvát illetőségűek nagyobb mértékben képeztesse ki a vasuti szolgálatra, ennek az akkor fölmerült kívánalomnak gyakorlati biztosítékot is kívántunk adni.

Egy hang (balfelől): Ezt nem érdemelték meg!

Más hang (balfelől): Vérszemet kaptak! (Folytonos zaj.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Tisztelt Ház! Ha eme legmesszebbmenő előzékenység és méltányosság után, (Igaz! Ugy van!) midőn még a köztünk fenforgó vitás elvi kérdést is érintetlenül kívántuk hagyni s egyoldalulag eldönteni nem óhajtottuk, mégis ezek ellenzessel találkoznak, akkor engedelmet kérek, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy nem a követelések jogosultságának érzete (Igaz! Ugy van!), hanem sokkal messzebbmenő, az államjogi viszonyunk körén átmenő s az államegységet veszélyeztető törekvések indították horvát képviselőtársainkat mostani állásfoglalásukra. (Élénk helyeslés és taps.) Eppen azért, nem is ennek a most fenforgó kérdésnek elintézésénél, hanem mélyebb kuforrásainál kell a bajt orvosolnunk. A vasuti nyelvkérdésben fölmerült differenzia nem maga a baj; (Igaz! Ugy van!) nem is ez okozta a bajt, ez csak egy jelenség. (Igaz! Ugy van!) És éppen azért nem ennek elintézésében kell az egyedüli orvosszert keresni. (Helyeslés.)

Azok a törekvések, amelyek odairányulnak, hogy a horvát kormányban, helyesebben szólva a bánban — mert hiszen ez a mi törvényes kormányunk Horvátországban — a bán személyében változás idéztessék elő, hogy a horvát országgyűlés fölslattassék, hogy nem tudom micsoda szigor és rendkívüli eszközök alkalmaztassanak Horvátországban, ezek, bocsánatot kérek, ezt az itt most fenforgó akut kérdést megoldásra nem juttatják, legföllebb jobban elmérgesítenék (Halljuk! Halljuk!), vagy olyan orvosszert képeznének, amely sokkal később lenne alkalmazható, mintsem ezt a kérdést megoldásra kell juttatni. A vasuti javaslat nyelvkérdésben itt fölmerülő differenciákat itt kell elintézni, (Élénk helyeslés.) itt, ebben a házban kell oly erélyesebb és szigorubb eljárást érvényre juttatni (Élénk helyeslés.), hogy ez a kérdés itt hónapokon át ne kísérlhesen. (Élénk helyeslés.) A horvát bán személyében beállott változás nem eme baj orvoslása és elintézése végett történt. A vitás kérdés elintézése azt a bajt, amelyet orvosolni kellene, még nem szünteti meg. A kormányválságnak magasabb és messzebbmenő indoka az, hogy a horvát politikát abban a mederben tartjuk, amelyet az államegység biztosítása megkíván. (Helyeslés balfelől.) és hogy a horvát-török részeket az ország határai közé szorítsuk. (Élénk helyeslés.)

E cél elérése végett az 1868. évi XXX. törvényezik rendelkezéseire képest és annak határai között szorosan fogunk alkalmazkodni jogin-

tézményeinkhez. Horvátországban úgy politikai, mint gazdasági kérdésekben ezen korlátokon belül mindazon igéreteket, amelyeket tettünk, mindazon törekvéseket, amelyeket magunk elé tűztünk, épp úgy megkívánjuk valósítani, mint Magyarországon. (Helyeslés a baloldalon.) Bennünket a jogosság, az igazságosság és az egyforma elbánás vezérlevei irányítanak politikai működésünkben. Ezeket akarjuk alkalmazni Horvátországban is, mert teljes meggyőződésünk, hogy ezeknek következetes alkalmazása mellett Horvátország nagy közvéleménye is be fogja látni álláspontunk igazságát és helyességét. (Helyeslés a baloldalon.)

De, t. képviselőház, egész következetességgel, egész határozottsággal és ha kell, egész szigorral fogunk arra törekedni, hogy a horvát törekvések az állam egységét ne veszélyeztessék, sőt minden tekintetben honorálják és a törvényes korlátok közt maradjanak. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps a baloldalon és jobbfelől.) A bán személyében előálló változásnak egyik főindoka az, hogy azt kívánjuk meg a horvát kormánytól is, hogy ebbeli törekvéseinket egész határozottsággal támogassa. (Élénk helyeslés.) Nem az itt fönnforgó nyelvi kérdések megoldására jutattása az oka a horvát kormányválságnak: a bán kész állapotokkal találkozott, a bán, a mint talán természetes, a horvát állásponton állhat, annyiban, hogy a vitás nyelvi kérdés eldöntését, ezt egyoldalul megoldhatónak nem tartja, amint mi is ezen az állásponton vagyunk, de igenis azt tökéletesen remélem és arra ügyelni is fogok, hogy ez álláspontjának főtartása mellett, ami természetes, az államegység és a horvát törekvések korlátok között tartása tekintetében a mi álláspontunknak a horvát kormány is határozott támasza legyen. Kérem a t. Házát, méltóztassék e válaszat tudomásul venni. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps.)

Rakovszky István a miniszterelnök válaszat köszönettel tudomásul vette. (Élénk helyeslés.) A válaszat a Ház is tudomásul vette.

A zsűri.

Az elnök az ülést félóra felülig felfüggeszti. Szünet után kisorsolja a Ház azt az összehírdettségű bizottságot, amely itélni fog Ertl János összeférhetetlenségi ügyében: Kisorsolták: Szereday Aladárt, Semsey Lászlót, Kraszojevics Györgyöt, báró Inkey Józsefet, Rátkay Lászlót, Thaly Kálmánt, Ivánka Oszkárt, Darányi Ferenczet, Simonyi-Semadam Sándort, Szivák Imrét, Bernát Istvánt, Molnár Jánost rendes tagokul, gróf Mailáth Gézá, Okolicsányi Lászlót és Veress Józsefet pedig póttagokul.

Ezzel az ülés véget ért.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Ifj. Ugron Gábor lemondása.

Budapest, június 28.

Ifj. Ugron Gábor főispán tegnap jelentette be a marosvásárhelyi városi rendkívüli közgyűlésen lemondását. A vármegye közönsége pedig a ma délelőtt tartott közgyűlésen foglalkozott a főispán távozásával.

A nagy érdeklődéssel fogadott közgyűlés lefolyása a következő volt:

A közgyűlésen Ugron Gábor főispán elnök. Ugron Gábor előterjesztésében bejelenti, hogy miután a vármegye közbékéjének helyreállítása érdekében kifejtett önzetlen, érdektelen és igazságkereső fáradozásai sikertelenek egyesek akadékoskodásáért, benyújtotta lemondását a marostordai főispánságról, egyúttal köszönetet mond az egész törvényhatóságnak az eddigi támogatásáért.

Désy Zoltán államtitkár, bizottsági tag szólalt fel ezután, hangsúlyozván azt, hogy egyesek szöszegése nem ok a lemondásra akkor, mikor a törvényhatóság közbizalma fennáll.

Hasonlólag beszél Szentkirályi Sándor, míg Matskássy István az autonóm-párt elnöke kéri a főispánt, maradjon meg eddigi jóakaratu, igazságos és közszeretnek örvendő működésében.

A főispán kijelenti, hogy szívesen maradna, ha a béke akadályai elháríthatnának, de mert erre kilátás nincs és mert nem hajlandó a radikális eszközök végrehajtására, ragaszkodik a lemondásához.

A tárgysorozat rendjén nagyobb vita fejlődik az alispánnak a nemzeti ellenállásból kifolyólag felfüggesztett, de a fegyelmi választmánytól visszahelyezett tisztviselő ügyére vonatkozó előterjesztésének tárgyalásánál.

Matskássy István, a többségi autonóm-párt elnöke, elfogadja az állandó választmány javaslatát, mely egyszerű tudomásvétel mellett Andrassy belügyminiszternek adandó köszönetet indítványoz

a 14 hónapja húzódó fegyelmi ügy gyors és igazságos lebonyolításáért.

Désy Elek szerint a főispán a fegyelmi határozatot jogerősnek jelentette ki.

A főispán ezt megczáfolja és bejelenti, hogy a határozat megfélembreztetett azért, mert némelyek nem teljesítettek utóbb több, annak előfeltételül szolgáló megállapodást.

Désy államtitkár kijelenti, hogy ő volt tisztviselőtársai iránt személyes rokonszenvet érez. A békét óhajtja, mely szükséges az együttműködésre, ez adván erőt a törvényhatóságoknak a jelen nehéz időkben. Indítványozza, hogy intézzen a vármegye feliratot a belügyminiszterhez, melyben felkéri, hogy az elbírálása alatt álló ügyben a humanitás és a méltányosság szemmel tartásával ítélkezzen. Azok, akik a békének önző szempontból ma is akadályai, kérlelhetetlenül sujtassanak. A főispán utalva arra, hogy a határozat jogerőtlensége már konstátáltatott, Matskássy arra kéri, hogy a vármegye békéjének érdekében vonja vissza javaslatát, mire Matskássy a békét hangsúlyozván, visszavonja javaslatát. Désy indítványa tárgyában névszerinti szavazás rendeltetett el, melynek folyamán a közgyűlés a javaslatot 50 szótöbbséggel elveti. Erre a közgyűlés felfüggesztetett. Oriási kavargás támadt. A pártok külön-külön értekeztek, de eredménytelenül, miután egyik fél sem engedett.

Az ülést 1/1 órakor újabb megnyitották. A volt tisztviselő visszatartott fizetésének kiutalványozására vonatkozó javaslatot a közgyűlés egyhangulag visszautasítja.

Nyarády Károly és Gál László felfüggesztett főszolgabíróknak, kiknek hivatalbemaradása a fegyelmi határozat jogerejétől függ, a fegyelmi határozat előtt beadott nyugdíjazás iránti kérvényét a közgyűlés orvosi bizonyítvány hiján visszautasította. Farkas Albert volt alispán nyugdíjának kiutalványozására vonatkozó kérvényét formai okokból, valamint a közigazgatási bíróság döntésére való hivatkozással egyhangulag visszautasítja. Több kisebb érdekű ügy elintézése után a közgyűlés véget ért. A kedélyek nyugodtak.

Erődy Sándor különben bocsánatot kérő levelet intézett Désy Zoltán államtitkárhoz, amelyben férfi becsületszávára, két kis gyermeke egészségére kijelenti, hogy a múlt év tavaszán Désy Zoltán ellen megjelent pamflettel sem nem írta, sem annak megírására be nem folyt.

Désy Zoltán most nyilvánosságra hozott válaszában a következőleg felelt:

Nagyon nehéz válaszolnom a megbocsátás kérdésére.

Ami személyemet illeti, e tekintetben nincsen bocsánatra szüksége, úgy önnel, mint azon tisztviselőkkel szemben, akikkel egy uton haladtak, nem haragot, nem gyűlöletet, de mely fájdalom éreztem végzetes lépésük felett, amely amidőn önöket a nemzeti küzdelem harcosai közül kiszakította, ugyanakkor engem régi munkatársaimtól fosztott meg.

Ez áll saját személyemre, a magánemberre nézve.

Mint a közélet embere kellett, hogy irtózáttal nézzem eljárásukat, amelylyel az ország elnyomóinak segélyére siettek.

A gondviselés megakadályozta, hogy eredményhez jussanak. Mert fölteszem, hogy ettől az eredménytől önmaguk irtózáttal fordultak volna el.

Végig gondolva a történeteken, látok, vagy látni vélek egy és más enyhítő körülményt, de nem látok semmi olyast, a mi eljárásukat igazolná, a fölmentést megadná. Nagyot vétkeztek. De bármilyen nagy legyen is a vétek, nem olyan, a mely nem jóvátehető. A jóvátevésnek azonban csak egy útja van: a bűnhődés, még pedig úgy a benső megbánás, mint a cselekményük következményeként jelentkező büntetés elszívása.

Nume város képviselőtestülete ma délelőtt rendkívüli ülést tartott, amelyen gróf Nákó Sándor kormányzó helyett gróf Wickenburg István miniszteri tanácsos előtt tették le az esküt az új városi képviselők. Azután a polgármesterválasztás következett. Polgármesterré dr. Vio Ferenc volt podesztát, alpolgármesterekké Luppis A. F. lovagot és dr. Bellen Andrást választották meg.

Bizalom egy alispánnak. Feszty Béla, volt szabadelpárti képviselő, aki Kubinyi Géza volt komáromi megyefőnöknek hűséges támasza volt, a múlt kormány uralma alatt körlevélben támadta meg Ghyecz Dénes alispánt. Az alispán, akiről köztudomású, hogy a beiktató közgyűlés összehívását megtagadta és Kubinyival, bár vele rokonai viszonyban is van, társadalmi uton sohasem érintkezett, most választotta erre a körlevélre és a vádaskodást mindenben megczáfolta. A vármegye tisztikara tegnap népes értekezletet tartott, amelyen határozott állást foglalt az alispánt ért támadással szemben és biztosította őt törhetetlen bizalmáról és ragaszkodásáról. A tisztikar határozatát minden bizottsági tagnak megküldötték és a legközelebbi közgyűlé-

sen a főjegyző hivatalosan is tudomására hozza a vármegye közönségének. Feszty Béla, akinek egyéb lovagias ügyeit békésen intézték el, jelenleg súlyos sebesülésével betegen fekszik ógyallai lakásán.

Esztergom város képviselőtestülete mai közgyűlésén elhatározta, hogy kávéházakban vagy más mulatóhelyeken csakis 40 évet már meghaladott kaszirmóket szabad alkalmazni. Az új szabályrendelet szerint a rendőrkapitánynak szigorú ellenőrzést tettek kötelezővé.

Körmöcsbánya város tegnapi tisztújító közgyűlésén, melyen Simonyi Béla alispán elnökölt, a város eddigi tisztviselőit egyhangulag újból megválasztották.

Kassa város mai közgyűlése elhatározta, hogy a muzeumot kezelésbe adja a közoktatásügyi miniszternek a kiküldött bizottság és a városi tanács által megállapított szerződés alapján. Elhatározták továbbá, hogy 100.000 korona költséggel új népiskolát állítsanak fel. Éder Odön polgármester tárgyalásokat folytat a Pesti Hazai Takarékpénztárral egymillió koronás kölcsön felvétele iránt.

A nuncium.

Budapest, június 28.

A magyar kvótabizottság minapi határozata szellemében tegnap küldötte el a szokásos nunciumot az osztrák kvótabizottságnak.

A nuncium szövege a következő:

A magyar és osztrák országos bizottságok által a közösügyi költségekhez való hozzájárulási arány megállapítása iránt folytatott tárgyalások 1896. és 1898-ban nem vezettek, csak 1899-ben, amidőn mindkét bizottság egyetértőleg 34.4 és 65.6 arányszámot állapította meg. A két országgyűlés ezen javaslatot nem tárgyalta és így a törvény értelmében a kvótakulcs akkor és azóta egy-egy évre királyi döntéssel állapított meg. A kvóta újból megállapítása céljából kiküldött magyar országos bizottság ily körülmények között nem tartja célszerűnek, hogy a kvótakiszámításnál eddig használt kulcsal szemben új alapot ajánljon. Bár a maga részéről is meg van győződve, hogy az 1867 óta a számítás alapjául elfogadott kulcs nem nyújt a két állam viszonylagos teherviselési képességének szabatos, kifogástalan menetét. Több ízben foglalkoztak a kiküldött országos bizottságok egy helyesebb kulcs megállapításával és kétséget nem szenved, hogy ilyen kulcsot a fenforgó nehézségek dacára is, meg lehetne találni. A magyar bizottság ezuttal is kifejezi kétségét egy helyesebb számítási alap megjelölésére. Az évtizedeken át ismétlődő tárgyalásokból merített tapasztalatok után azonban jelenleg arra szorítkozik, hogy a tényleges állapot további fentartását ajánlja, bár teljesen egyetért az eddigi magyar országos bizottságok azon véleményével, hogy a kvótának a két államnak viszonylagos állami bevételei alapján való megállapítása Magyarországra nézve aránytalanul súlyos és viszonylagos teherviselési képességét meghaladja és hogy azt ez alapon megállapított arány a szélső határt képezi, mely csak az egyezmény létrejötte reményében fogadtatott el. Nem számítva azt, hogy a közös intézmények Bécsben való központosítása következtében évenként óriási összegek vissza nem térőleg vándorolnak Magyarországból Ausztriába. De mivel a magyar kvótabizottság nem akarja a módszer tárgyalásával az egyezés létrejvetelét kockáztatni, mivel továbbá tudja, hogy annyi idő óta létező állapotok megváltoztatása nagyon nehéz, mivel végül nagy súlyt helyez arra, hogy az egyezés a két parlament között és hosszabb időre létesíttessék és az utolsó megállapítás óta a viszonyok lényegesen nem változtak, úgy az eddigi számítási módot és a kvótabizottságok által már évek óta javasolt és királyi döntéssel tényleg törvénybe iktatott kvótát újból ajánlja elfogadásra. A magyar országos kvótabizottság a következő megegyezést hozza javaslatba.

1. A közösügyi költségekhez való hozzájárulási arány 1907. júl. 1-től 1916. decz. 31-ig állapítottatik meg.

2. Mindaddig, míg a két állam között a vámterület egysége kereskedelmi szerződés vagy kölcsönösség alapján tényleg fennáll, a vámjövődék tiszta jövedelme, úgy, miként eddig, elsősorban a közösügyi költségek fedezésére fordítottatik és csakis az ezután fenmaradó rész fedeztetik kvótakerületen.

3. A közösügyi kiadásokhoz való hozzájárulási arány úgy állapítottatik meg, hogy a vámjövődelem levonása után még fenmaradó összegből a magyar szent korona országai 34.4, a birodalmi tanácsban képviselt királyságokat és országokat 65.6 százalék fogja terhelni. Azon a napon, melyen a 3-ik pontban megjelölt kvótakulcs alkalmazásra kerül, az 1872: IV. tcz., mely a katonai Határörvidék című szendő preczipiumra vonatkozik, a két törvény-

hozás egybehangzó határozata alapján hatályon kívül helyeztetik.

Ebből a nuncziumból megérthető, hogy a magyar kvóta-bizottság elment az engedékenységre — szinte könnyelműségbe tévedő — legszélsőbb határáig. Ugyanekkor az osztrák bizottság a hagyományos osztrák kapzsisággal állapította meg a magyar bizottsághoz küldendő nuncziomot. Az osztrák kvóta-bizottságnak erről a ténykedéséről a következő tudósításunk számol be:

A képviselőház ülése után a kvotaküldöttség tanácskozássra gyűlt össze Zihlarz udvari tanácsos elnöke alatt az ülésen báró Beck miniszterelnök és Korytovski pénzügyminiszter is megjelent. A magyar nunczium szétosztása után báró Schwegel előadó azt ajánlotta, hogy a bizottság tartsa fenn tavalyi határozatait.

Ellenbogen indítványozta, hogy a monarchia két állama 50:50 arányban viselje a közösüges költségeket.

Kaiser ehhez azt a pótitványt nyújtotta be, hogy a vámbevételeket hagyják meg a monarchia két államának, az előadó indítványát pedig akként kívánja módosítani, hogy a hozzájárulási arány kulcsa a két állam lakosságának száma legyen és a vámbevételek külön illessék a két államot.

A kvotaküldöttség végül a következő határozatokban állapodott meg:

1. Az új megegyezés a kihirdetés napjától 1907. december 31-ig terjed.

2. Míg a monarchia két állama közt a vám-közösség fennmarad, a vámjövendelmek elsősorban a közös ügyek költségeinek fedezésére fordítandók és a megmaradó rész a kvóta arányában fedezendő.

3. A fedezetlen része a közösüges kiadásoknak aképpen fizetessék, hogy az osztrák Reichsrathban képviselt országok és tartományok 57,6, a magyar korona országai 42,4% erejéig járuljanak azokhoz.

Azon a napon, a melyen ez a felosztási kulcs alkalmazásba lép, az 1871. évi június 8-án kelt (birodalmi törvkv. 49. lap) törvény, a Krajnához tartozó sichelburgi kerületre és Marienthalra vonatkozó rendelkezések kivételével, hatályát veszti.

Aratás előtt.

☉

Más esztendőben Péter-Pálkor megpendült a kasza és ettől a naptól kezdve a magyar aratómunkások százezreinek édes-bus danája kísérté nyugovóra a lehanyatló napnak utolsó fényugarát.

Péter-Pál volt a jelszó az aratási munkák megkezdésére — és ettől a naptól megkezdődött a termékeny rónaságnak azokkal a kövér rendekkel való bevonalozása, amit megszokott a magyar ember úgy emlegetni, hogy az Isten áldása.

A felvidék szegény tót nyelvű lakossága utolsó bucsupillantást vetve az ő alighogy kikelt, most zöldülő zab- és burgonyavetésére — vállára akasztotta Péter-Pálkor kiélesített kaszáját és megindult a mérhetlen sík Alföldnek hullámzó, érett kalásztengere felé.

Péter-Pálkor nem volt a felföldi népnek semmi dolga; az ottani erdős-völgyes magas fensíkokon nem terem a buza egyáltalán s a rozs, az árpa és a zab jó ha beérik Szent Mihálykor.

De azért évről-évre buzakenyeret evett a felföldi népe, mert az alföldi Kánaán érett buza-kalász kenyereből jutott mindig a felföldi népnek is ropogós fehér cipó, amit úgy szerzett meg a munkás ember kaszája, hogy maga is alig vette észre.

Kinek fájt azelőtt a feje, ha közeledett a kalászerlelő Péter-Pál; kire nehezedett hajdan aggodalom, amikor kiterítve látta maga előtt az Isten áldását, hogy hogy fogja ezt az áldást letakarítani?

Az aratási munka dalt jelentett és a munkásember akárhányszor nem is tudta, hogy dalolás közben dolgozik-e, vagy csak munkaközben dalol?

Ezer és ezer, rendet vágó és kéveköltő legénynek szakértő, fürkésző szeme tett össze-

hasonlításokat a marokrakó, kaczagó leánysereg között és az életerőtől duzzadó, megelégedett munkásnépnek az aratás volt az a farsangi mulatsága, ami a városi népnek a kilágitott parkett szokott lenni.

Ezer évődésnek ezer házasság volt a vége és a régi népesedési statisztika minden aratási munka után megelégedetten dörzsölte kezeit.

A kaczagó arató munkásokkal együtt kaczagott a munkaadó gazda és az aratás végén járt a ráadás, meg az áldomásos arató ünnepek!

Melyik arató munkás irigyelte volna az áldást a munkaadó gazdától és melyik munkaadó gazda ne örült volna annak, ha megelégedettek voltak aratói?!

A közös érdek kölcsönösen méltányossá tette a gazdát és a munkást és soha sem ke-resték az egymástól elválasztó külön érdekeket — mindig megtalálták azt az utat, ami őket összehozza.

A hajdani aratás a nagy magyar alföldnek egyik költészetét képezte, ahol a munka összeolvadt a dallal és szerelemmel és ez a három tényező létrehozta a megelégedett — a boldog embert.

A magyar népdalnak akárhány olyan típusa van, amelynek első akkordjai ott hangzottak el a kaczagó arató munkások között — a learatott tarlón, a kövér rendek között, mikor az aláhanyatlott, elfáradt napkorong helyére észrevétlenül lopózkodott oda a teli holdnak méla fénye, hogy gyönyörködjék a munka, a dal és szerelem harmonikus összeolvadásában.

Hajdan — és most: ég és föld közötti különbség.

A felföld mostoha viszonyok között élő népe — nem jön le többé az alföldi rónaságra, nem áll meg többé elbámulva a nagy Isten-áldás előtt: mert mostoha megélhetési viszonyai, a szabadelvűnek hirdetett nemzetrontó politika régen kikergette hazájából a kaszát forgató kezét s az arató felvidéki nép régen ott senyved már Amerika földalatti bányáiban, ahonnan időről-időre csak annyi hír érkezik az itthonmaradottakhoz, hogy szerencsétlenül járt egyik vagy másik föld méhében — hogy imádkozhassanak lelkiüdvőségükért.

A munkaadó gazda aggódva néz az aratás elé, mely már évek óta nem dallal kezdődik — hanem durva káromlással. Az aratás poézisát durva kézzel letépték a délibábos róna kalásztengeréről úgy, ahogy a délibáb is eltűnt a poézissal és nem maradt semmi egyéb, mint a rideg, szürke, kiszámított, testet és lelket ölő, spekulatív munka.

A dal elszállt, talán örökre ott hagyta a tarlót, vagy ha van is dal, az idegenül, visszatevő hangzik a magyar fülnék.

A gazdának nincs többé öröme az Isten áldásában, mert a betakarítására ma már átok nehezedik,

Aki csak tud, szabadul földbirtokától, mely nem képezi többé alapját boldogulásának. Megvan metelyezve a kalászt termő földjének minden barázdája — és nem biztosítja többé számára jól elvégzett munkája, jól befektetett tőkésje után a megelégedettség, a nyugalmas boldogság érzetét.

A mai Péter Pál, még nem ad jelt a kasza megpendülésére. Mintha az időjárás is kedvetlenül, vontatottan tenne előkészületet az aratásra — hetekkel maradt hátra a vegetáció.

Sok helyen a ritka vetésekben alacsony száron zöld kalászkok ringanak még s ott, ahol sűrű a vetés, törpe kalászkok meredeznek az égnek.

Ebben az esztendőben nincs Isten áldása a magyaron; hiába énekelte a költő, hogy megbűnhődöttük már a multat s jövődőt; a multat talán igen — de a jövődő bűnhődése, úgy látszik, még előttünk áll!

Amerre a szem tekint, mindenütt ádáz ellenség áll szemben a magyarral. Kívül, belül, köröskörül — ellenséggel vagyunk körülvéve. A legádázabbak az egész vonalon — a fizetett ellenségeink, akiket a saját vértünkön hizlaltunk nagygyá és hatalmassá: de legveszedelmesebbek a soraink közt lappangó ellenségeink, akik a barátok, a testvérek álarczát viselik magukon, hogy könnyebben meg tudjanak bennünket tévesztetni.

És az aranykalászszal ringó rónaság előtt ott áll kaszájára támaszkodva az arató-munkás, akinek, magatartásáról ítélve, nem fog dal hangzani ajakáról — legföljebb káromkodás!

KÜLFÖLD.

A Reichsrath ülése.

— Kiújult nemzetiségi bajok Ausztriában. —

A tegnapi naptól fogva szinte kétségtelen, hogy az általános választói jog alapján összeült osztrák birodalmi gyűlésen, a nemzetiségi harcok ki fog-nak ujulni. A cseh pártok szövetsége ugyanis ki-mondta, hogy tagjai közül senkinek sem szabad fel-szólalnia addig, míg a cseh nyelven elmondott beszé-deik az eredeti szövegben nem vétetnek be a képviselőház naplójába. A cseh klub elnöke már tegnap tudatta ezt a miniszterelnökkel s a miniszterelnök azt felelte rá, hogy ebben a tekintetben a kormány ígéretet nem tehet, mert ebben a kérdésben csakis maga a Ház határozhat. Ezért az a véleménye a kormányelnöknek, hogy a cseheknek ezt a követeléseit először a pártok elnökségeivel kell megvitatni, s ha ott megállapo-dásra nem tudnak jutni, akkor egy parlamenti bizottságot kell kiküldeni. De ma már szinte ké-t-ségtelen, hogy a németek ebbe nem fognak bele-egyezni, s így nincs kizárva, hogy megújulnak a Badeni-korszak parlamenti eseményei.

Az osztrák képviselőház mai ülésén a bizott-sági tagok megválasztása után az ország pénzügyi helyzetének szanálására vonatkozó sürgős indít-vány tárgyalását folytatták. Abrahamovicz vezér-szónok kijelenti, hogy Renner képviselőnek az általános, egyenlő tartománygyűlési választójog életbeléptetésére vonatkozó pótitvány semminő összefüggésben nem áll a sürgős pótitvánnyal, ennél fogva tehát önálló javaslatnak tekintendő és mint ilyen tárgyalandó. Kéri ebben az ügyben a Ház döntését.

Diamand képviselő állást foglalt az ellen a felfogás ellen, a belügyminiszter tegnapi kijelen-téseit illetőleg pedig azt mondja, hogy a kormány súlyos belső rázkódtatásnak fogja kitenni az or-szágot, ha megmarad álláspontja mellett. Hevesen támadja a lengyelek klubját, amely a galicziai tartománygyűlésben az osztályuralmat szolgálja és Renner indítványa felett névszerinti szavazást kér.

Zacek alelnök kijelenti, hogy az elnökség a Renner javaslat sorsa feletti döntést a Háza bizza.

Feinerstorfer tiltakozik ez ellen és névsze-rinti szavazást kér.

Pergell képviselő a szocziáldemokraták foly-tonos tiltakozása közben kijelenti, hogy a sürgős indítvány és Renner javaslata semminő összefüg-gésben nem állanak, mindazonáltal a két javaslat felett egyszeri, közös szavazást ajánl.

A Ház ezután névszerinti szavazással elhatá-rozza, hogy Renner javaslata, mint önálló javaslat tárgyalandó. Ezután elfogadják Grossman sürgős javaslatát, mire a Ház megkezdi a hivatalnokok megrendszabályozására vonatkozó sürgős javaslat tárgyalását.

Pergell beszéde közben viharos összetűzés történt a szocialisták és a többi pártok közt. A szocialisták ugyanis ilyenféle közbekiáltásokkal: Pfüj! Abrahamovicz szolgálja! Gyalázat! zavarták a beszédét, mire Pergell hevesen fakadt ki és gu-nyosan mondta, hogy a szocialisták csak a zászló-jukra írták a szólásszabadságot, de nem respektál-ják. A többség viharosan megtapsolta ezt a kijelentést, ami a szocialistákat még jobban föl-ingerelte és még jobban szitkozódottak. Végre nagy-nehezen lecsillapult a vihar.

A vita bezárása után Forst kereskedelmi miniszter egy érdekes interpellációra válaszolt. E hó 25-én temettek el ugyanis Bécsben egy Lahodny János nevű postahivatalnokot a kartársak óriási részvétele mellett. Ez a haláleset okot szolgáltatott arra, hogy két reichsrathi képviselő és pedig dr. Hoffmann és Rienössl interpellációt intézzenek Forst kereskedelmi miniszterhez, mert Lahodny halálának közvetlen okául a rendkívül egészségtelen hivatalos helyiségeket mondják. Lahodny, aki már amúgy is beteges ember volt, a Ressegasseben lévő 126-dik számú postahivatalban teljesített szolgálatot, amely a képzelhető legegésztelenebb hivatala egész Bécs városának. A hivatalnokok számtalanszor kérték már a hivatalnak más helyre való áthelyezését, vagy legalább is gyökeres átalakítását, de az erre vonatkozó intézkedés egyre késett. Lahodny halála előtt keserves hangon panaszt nyújtott be a postaigazgatóságához, amelyben elpanaszolta, hogy a szabadságolásokat nem igazságosan intézik el és hogy a beteg embereket ott hagyják kinlódni a fertőzött levegőjű hivatalban. Pár nap mulva Lahodny ágynak dőlt és rövid szenvedés után tifuszban meghalt. Már Lahodny halála előtt is többször vettek fel hivatalos jegyzőkönyveket, amelyek azonban a hivatalnokok egészségét elferdítették. Dr. Hofmann interpellációjában azt a kérdést intézi a kereskedelmi miniszterhez, hogy hajlandó-e most már a szomorú eset kapcsán beható vizsgálatot indítani és gondoskodni arról, hogy a hivatalos helyiségek a higiénia minden követelményének megfelelően és azoknak levegője ne veszélyeztesse a hivatalnokok egészségét. Hasonló értelemben interpellált Rienössl is és pedig már tegnap.

A miniszter azt felelte az interpellációra, hogy a wieden postahivatal berendezése tényleg ellenkezik az egészségügy követelményével, de a hivatalnok nem azért halt meg. Az ülést 3/4-kor berekesztik. Legközelebbi ülés kedden délelőtt tízenegy órakor. Napirend: A költségvetési provizórium.

A politikai helyzet Oroszországban. A kormány és a forradalmi párt egyaránt készül arra, hogy egymásra halálós csapást mérjen. A Daily Newsnek azt jelentik Pétervárról, hogy a szélső szocialista forradalmárok újra szervezik harci csapatukat, amelyeket az alkotmányos uralom idejére főszozlattak. A középponti bizottság a munkálatok vezetésére azt az embert szerződtette, aki annak idején Pléve és Sipjagin meggyilkolását intézte. Ennek az embernek hetenként ötvenezer rubel áll rendelkezésére. A világ el lehet rá készülvé, hogy a szocialista forradalmárok legközelebb bünteteket fognak elkövetni. Szimferopolban tegnap délután az utcán két forradalmár agyonlőtt egy rendőrt. A merénylők el akartak menekülni, de a rendőrök utánuk siettek s a forradalmárok futás közben egy rendőrbiztost agyonlőttek, egy rendőrt pedig megsebesítettek, azután fölmenekültek egy házhoz tetejére, a honnan folyton lövöldöztek. A rendőrök katonákat hívtak, akik fellőttek a ház tetejére, ahonnan a forradalmárok visszalöttek. Ez a harc negyedóra hosszágú tartott, míg végre a két forradalmár halálos sebbel összerogyott. Pétervári kormánykörökből az hallatszik, hogy Durnovo volt orosz belügyminiszter most annak a tervének megvalósításával foglalkozik, hogy a külföldi orosz politikai rendőrséget újra szervezze. Durnovo erről a tervéről emlékiratot terjesztett a császár elé, aki meghatalmazta őt a terv végrehajtásával. Eszerint az összes nagyvárosokban szaporítani fogják a titkos rendőrök számát s élükre tapasztalt és megbízható embert fognak állítani. Ezek a rendőrfőnökök bizonyos időközönként Péterváron értekezletet fognak tartani.

A válság Portugáliában. Portugáliában nagy dolgok készülnek. A madridi „Heraldo“ jelentése szerint annak az érának, melyet Franco miniszterelnök Portugáliában bevezetett, nincs példája a történelemben. Sem az 1842-iki, sem az 1851-iki, sem az 1862-iki fölkelés után, nem merészelte a kormány a polgárságot ennyire elnyomni. A jelenlegi portugáliai kormány Oroszország módszerét sajátította el. Egész Portugáliában, egy kivétellel, az összes hírlapok megjelenését betiltották. A legutóbbi minisztertanácson a miniszterelnök és hadügyminiszter között heves konfliktus támadt és valószínűnek tartják, hogy katonai minisztériumot fognak alakítani. Ezzel szemben

a londoni „Daily Express“-nek azt jelentik Lisszabomból, hogy hír szerint Carlos portugáliai király, fia, a trónörökös javára le akar mondani. Ennek a hírek azonban, tekintettel arra, hogy a trónörökös Portugália keletafrikai birtokaira utazik és utiprogramjában a többi portugáliai gyarmatok meglátogatása is befoglaltatik, nem sok hitelt talál. Valószínűnek tartják, hogy a jelenlegi zavaroknak Portugáliában az lesz a következménye, hogy behozzák a katonai diktatúrát és a halálbüntetést újból életbeléptetik. A Lisszabomból érkezett legutolsó hírek közül az tűnik ki, hogy Franco miniszterelnök hadjáratát a sajtó ellen változatlan szigorral folytatja. Több hírlapíró Lisszabomból Oportóba és a spanyol határra menekült, ahol újból meg fogják jelentetni lapjaikat és az a szándékuk, hogy onnan lázító röpiratokat csempésszenek be az ország belsejébe. Dr. Leitai ismert lisszaboni orvost letartóztatták, mert röpiratot adott ki, amelyben tudományos bizonyítékokat hozott fel arra nézve, hogy Franco örült. Bécsi diplomáciai körökben teljesen alaptalannak tartják azt a hírt, mintha a portugál király fia javára le akarna köszönni trónjáról. A trónörökös tervezett afrikai útját nemsokára megkezdí és a tengerészeti miniszter kíséretében meglátogatja a portugál gyarmatokat. Első útja Home afrikai sziget meglátogatása lesz, ahonnan Portugál-Keletafrikába megy.

A marokkói kérdés. Mauchamps marakesi francia orvos meggyilkolásáért a párisi kormány megtorlást követelt a marokkói szultántól és mikor hajóhad mozgósításával fenyegetőztek a Quai D'Orsay-n, a tangeri kormány fejet hajtott és megígérte, hogy kiszolgáltatja Mauchamps gyilkosait. Londonból táviratozzák lapunknak, hogy a szultán rendelkezése Marakesből erős fedezet mellett utnak indították a gyilkosokat Tanger felé, de közben, már a tengerparthoz közel, a déli törzsek megtámadták a transzportot. Hír szerint öldöklő harc támadt a szultán csapata és a déli törzsek közt. Állítólag kilenc ember elesett a kormány katonái közül és a déli törzsek kiszabadították Mauchamps gyilkosait. Párisból jelentik, hogy Saint-Germain szenátor, a „Jurnal“ egyik munkatársával folytatott beszélgetésében kijelentette, hogy a marokkói szultán nem fog vonakodni Franciaországnak elégtételt szolgáltatni, mert jól tudja, hogy Vilmos császár ma már nem oly jóakarója, mint régebben. A Németország és Franciaország közötti feszültség gyöngült. A német császárnak a franciaikkal szemben a kieli evezőverseny alkalmával tanúsított előzékenységét mindenfelől észlelheték. Etienne, volt hadügyminiszter, a marokkói kérdéssel beszélt a császárral. A császár Franciaországgal és a többi hatalmakkal meg akar állapodni, hogy a szultánnak kötelességévé tehessek a reformok keresztülvitelét. A francia diplomácia tekintetbe veszi a császár jelen hangulatát és tán már rövid idő mulva azt fogjuk hallani, hogy Franciaország és Németország a marokkói kérdés tekintetében megállapodásra jutott.

Oroszország új hadihajói. Az orosz tengerészeti minisztérium bizalmasan értesítette Oroszország két legnagyobb hajógyárát, a balti és a frankó-orosz hajógyárát, hogy legközelebb igen jelentékeny megrendelést fognak kapni gőzturbinákkal ellátott páncélhajókra. A frankó-orosz hajógyár erre gőzturbinák építésére új műhelyeket rendezett be, míg a balti gyár ugyane célból a Parson-czeggel lépett összeköttetésbe, amely cég állítólag a legjobb gőzturbinák szabadalmának tulajdonosa.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

Pétervár és Hága.

Irta: Dernburg Frigyes.

Pétervár és Hága — e két szót egymás mellé kell csak állítani, hogy az ember megérezze, hogy a világtörténelem ismét ellentétekkel dolgozik.

A szabadság régi németalföldi talaján gyűlik össze a világparlament, hogy a népek örök békéjéről legalább tanácskozzék. A parlamentet a császár hívta össze és a tanácskozásban az ő küldötte fog elnökölni.

Hol a császár maga? Mint fogoly él saját kastélyában, egész hajóhadra és seregre van szükség, hogy ebben a visszavonultságban is biztonságban legyen és ezeken az örökön is bizalmatlanul örködnek. A császár vezető minisztere egy másik börtönné változtatott kastélyban tanyázik. És ha uralkodóját meglátogatja, páncélosoknak kell őt gyilkos merényletektől megvédeni.

Nem messze e börtönné változtatott kastélyoktól egy harmadik börtön áll, a Péter és Pál-erőd. Ide azokat zárják be, akik a másik két börtönt fenyegetik.

Ez az erőd telhetetlen. Mert napról-napra hallani hírt tömeges elfogatásokról, amelyeknek áldozatait mind e tömlőcz szürke falai közé szállítják. Mi lesz a foglyokból? Gyaníthatólag az óriási birodalom más fegyházaiba szállítják őket. De végre ezeknek is csordultig meg kell telniük.

Tolsztoj keserű szava, hogy Oroszországban tisztességes embernek nincs más lakása, mint a börtön, még alatta marad az igazságnak. Oroszország az az ország, ahol az emberek egyik fele a másik félt börtönben tartja. Ha agyon nem üti.

Ki a bűnös ebben a kétségbeesett állapotban? Vádakat röpitenek erre-arra Oroszországban is, a nyugaton is, az illetők álláspontja szerint. Trubeczkoj Jenő herceg, az ismert moszkvai jogbölcseleti tanár, panaszkodva tört ki: „Két párt marczangolja a szerencsétlen Oroszországot. A szocialis bürokrácia és a szocialis banditahad, az elfajult kormány és az elfajult forradalom, két egymáshoz méltó ellenfél.“

Van ugyan Oroszországban kétségtelenül számos hazafias, becsületes, nagytehetségű ember. A két dumában is jelentékeny számban voltak képviselve. Miért maradtak fáradozásaik eredménytelenek? Azért, mert Oroszországban senkinek sincs bizalma, sem a népek a kormányhoz, sem a kormány tagjainak egymáshoz, sem mindnyájuknak a néphez. Mert Oroszországban a hazugság mindenkor államelv volt, a kormányhazugság; mert államot csak kényszerre vagy bizalomra lehet építeni, ott azonban, ahol a hazugság uralkodik, a bizalom ki van zárva.

Az orosz lényegből Európa főleg a Potemkin-falvakat jegyezte meg helyes érzéssel, mert tipikusak. A tulcsapongó orosz képzelem, mely a szemé előtt fekvőn tullát és távoli, szétfoszló kimerék után törekszik, ennek a hazugságrendszernek előkészíti a talajt és mindenkit többé-kevésbé bűnrészessé tesz. Ennek a hazugságrendszernek az örökét vette II. Miklós át, amidőn a fennálló, általa is ünnepélyesen megerősített finn alkotmányt egy tollvonással megsemmisítette. Mit érhetett ezután a császár szava? Ismét megszegte a császár szavát, midőn a választási törvényt érvénytelenné tette. Nevetségessé vált, aki abban bízott, hogy Oroszországban ezentul törvények fognak uralkodni. Lehetséges, hogy a második dumával nem lehetett boldogulni. Mit ér a legjobb akarat, melyet a császárnak tulajdonítanak, mit érnek egyesek a szilárd rendszerrel szemben? A дума nem bízott a kormányban, a kormány nem bízott a dumában és mindkettőnek igaza volt. A hazugság eleve megmérgezte a kettejük közt való viszonyt, a hazugság, melybe Oroszország mint óriási börtönbe be van zárva.

A hazugság azonban nem kizárólag orosz jószág. Megtalálni egyebütt is.

A diplomácia jelesül általában nem a tiszta igazság talaja. Nem is várja senki, hogy diplomáciai érintkezésben szinigazságot halljon. Hallgatólagos, de egyetemes érvényű megállapodás

az, hogy diplomáciában csak azt mondják, amire nézve hasznos, ha a másik elhiszi. Bismarck titka az volt, hogy szakított ezzel és kollégáit kiméletlen őszinteséggel zavarba hozta. Gorcsakow hercegről Bismarck azt mondta, mindegy, ha a szél fútyul, vagy ha ő beszél.

A béke eszméje azonban szabadon fejlődött a diplomácián kívül. Ekkor valami különös történt: az orosz cár lefoglalta magának az eszmét. Eddig az ártatlanság hófehér köntösében élt a világbéke eszméje. Most a diplomácia vette kezébe, az orosz diplomácia az előharcos és a népek kérdik, mi lesz az eszméből ezután.

Európában néhány év előtt a következő történt: Egy varsói tanár, aki közel áll a pétervári udvarhoz, könyvet írt, amelyben azt fejtegette, hogy az új hadiszerek nagy romboló hatása lehetetlenné fogja tenni a háborukat. A könyvre a cár felhívása következett, hogy a népek együttesen küzdjenek a háboru csapása és a munka eredményét felemészítő fegyverkezés ellen. Oroszország akkor hatalmas teljében volt és a hágai konferencia összegyűlt.

A világ két táborra oszlott. Az egyik dicsérte a fiatal czárt idealizmusáért, a másik gúnyolódott fölötté ezen gyakorlatlan idealizmus miatt, de nem kételkedett senki, hogy idealizmus fenforog. Csak később értették meg a dolgok összefüggését. Oroszországot az európai államok hadi felszerelés dolgában tulszárnyalták, időre és pénzre volt szüksége, hogy utolérje őket. Amellett az orosz terjeszkedési politika iránya megváltozott. Nyugat felé nem lehetett terjeszkedni a német birodalom kialakulása óta; a pánszláv eszmét és Konstantinápolyt a délszlávok függetlenségi érzése és az osztrák-magyar-angol egyezmény miatt fel kellett függeszteni. Ahelyett fölmerült a párszati eszme azzal az egész varázsszal, melyet ily mérhetetlen perspektívájú fantasztikus terv az orosz képzelemre gyakorolhatott. Ennek a politikának a próféta Uchtomszki herceg volt, a cár barátja; az orosz politika kelet felé irányult. Fényes kezdet után teljes eredmény ígérkezett; legfőkébb Anglia ellenállásával számoltak, a nyugatot aközben a béke és lefegyverzés eszméivel foglalkoztatták és ör gyanánt Európában Franciaország szerepelt.

Ennek a taktikának eredményét látjuk. Oroszország keletre való lökését japán nyugatra való ellenlökése követte, melytől Oroszország minden ízében megrendült. A béke-eszme, melynek védelme alatt a manővert végre akarták hajtani, az első hágai konferenciából tagadhatatlanul bizonyos hasznót húzott. De a népek lelkében nagy bizalmatlanság maradt vissza a diplomaták békeherjedéseiről, amióta tudja, hogy a konferencia valódi célja felől megtévesztették.

Több évi szünet után újra felébredt a béke-értekezlet eszméje. Épp azok az államok hívták össze, melyek az első konferencia óta nagy háborukat viseltek: az Egyesült-Államok fényes diadallal, Oroszország súlyos veszteséggel. Mindkét háboruban a hágai békebírással úgy nem törődtek, mintha nem is lett volna. Vannak azért ma is entusiastái a békekonferenciának. De általában az első konferencia története nagy gyanakvást szült a népekben a diplomaták békebiztosításai iránt. Rajtuk van az orosz erendő bűn és az a becsületes osztályrészt, melyet Roosevelt hoz magával, nem bírja az első hazugságot megszüntetni.

Ahogy az első hágai konferenciánál Oroszország játszott a főszerepet, úgy fogja azt most Angolország tenni. Angolország részére magától értetődő, hogy ez a béke csak olyan lehet, mely az ő hatalmát szilárdítja és erősíti. Azonban mint kulturálmannak arra kellene törekednie, hogy saját érdekeit másokéival összhangzásba hozza. Az első lépés, melyet diplomácia-vezető minőségben tett, lehetőleg kedvezőtlen. A lefegyverzési politika mentegetésére azt mondták, hogy nem vendő komolyan, voltaképp kulissza-politika. Valósággal Erisz-alma volt, melyet a népek közé dobtak — bizonyára nem a béke érdekében! És Angolország végül a konferenciára magával hozza az angol-francia-spanyol földközi tengeri egyezményt. Nem csapás ez Németország ellen, de túsúrás, mely

arra való, hogy sodrából kihozza és meggondolatlanságokra bírja. De hiába, Németország nem ment lépve.

Németek és angolok nemrégiben hatalmas megnyilatkozását adták egymás iránt érzett jóakarataknak és barátságuknak. Még emlékeztetések a londoni lordmajor szavai, aki a két nép barátságát hirdette. És a német nép maga így érez. De Németország különbséget tesz az angol nép között, melynek jóakaratait elismeri és azon diplomácia közt, mely békét akarván szerezni a világnak, azt egyik izgalomból a másikba dönti. Nagy megelégedést szülne mindenesetre, ha a konferencia lefolyása megmutatná, hogy az orosz erendő bűntől távol van és tényleg új szellem lakik benne. A felelősség eziránt Anglia kezében van.

Ha sikerül a nyilvánosság teljes világosságát belevinni a konferencia tanácskozásaiba, ekkor mindjárt van biztosíték a békés lefolyásra és a nemzetközi jog kiépítésének haladására.

Eszmével nem lehet játszani. A világbéke fenséges eszméjével való visszaélés bűn a kultúra mai szelleme ellen, és az ilyen bűnök megboszulják magukat előbb-utóbb azon, aki őket elköveti. A világtörténet rettentő humora, mely megnyilvánul előttünk, ha egy pillantást vetünk Hágára és Pétervárra, intés lehetne mindenfelé.

Egyébként: a pusztítás technikája ismét erősen halad. És innen, nem pedig az angol külügyminisztérium tintatartójából fog eldőlni a jövő tengeri háborujának sorsa. Nem lehet előre tudni. . .

Mozgó képek.

Nyári idillek.

A gyerek.

Kedves Jóska barátom!

Megígértük egymásnak becsületszóra, hogy írunk levelet. Hát én megtartom a becsületszavamot, pedig beteg vagyok, ágyban fekszem és a betegnek nem muszáj becsületszavát megtartani, és egy poczok nem is tartaná meg, és hogy én nem vagyok poczok, azt megmutattam a ferri bátyámnak, aki poczoknak nevezett, amiért egy könyvet vágtam hozzá, mire ő pofon ütött és erre én őt megrugtam volna, ha ő a lábamat el nem kapta volna, és én el nem estem volna. Aztán a Ferri két pofont adott és néhány dakit az oldalamba, meg fűgét a fejemre, ami nem volt kunszt, mert ő az erősebb.

Hát kedves Jóska örömmel értesítelek, hogy beteg vagyok és köhögök, sokkal erősebben, mint a Ferri mult évben, pedig, hogy henczegett, hogy ő nálamnál mindent jobban tud. No hát bizony nem köhögött úgy, mint én.

Elmondom neked, hol sikerült meghűnöm. Hát a multkor délután a Pafi kutyával játszottunk és szaladgáltunk és a Pafi kutyának már a nyelve is kilógott, olyan melege volt, és én is kilógattam a nyelvemet és én is ugattam, mint a Pafi, sőt még jobban. Aztán egyszerre csak a lapda beesett a vízbe, aztán a Pafi is utána ugrott, én a Pafi után és a Sári azt mondja, hogy akkor fáztam meg, mert melegem volt. Hát ilyen számomat is csak egy leány tud mondani, hogy valaki akkor fázzon meg, a mikor melege van, de hát a Sári hugom az csacsi, és csak leány, mit ért ő ilyesmihöz, hiszen minden leány liba, mint a Koroknay főhadnagy ur mondja, az pedig tudja, mert okos ember és a lovát is megtanította táncolni, és a ló olyan jól megtanult, hogy engemet nagyszerűen megrugott a művelten számár, pedig csak néhány szál szórt akartam a farkából kihuzni és azért megharagudott az irigy disznó, pedig neki még maradt volna elég. A rugástól aztán egy hétig feküdtem, de hála Istennek, hamar felgyógyultam és most megint beteg vagyok és köhögök, és fáj a gyomrom, mert a cseresznyének magja van és mert én sok cseresznyét ettem, hogy bosszút álljak a Gyurin, aki szintén itt nyaral és aki elcsaklizza a Verne Gyula Utazás a holdbát fölem. Én aztán elsinkóftam az uzonnáját, egy csomó cseresznyét és megélttem és mondhattam, hogy bizony Isten nem ettem meg, mert a magot is lenyeltem. Aztán e mag nyomta a gyomromat és én nyögtem és olyan jól mulattam, mert ha nyögtem, a Juli, a cselédünk mindig megjárdt és akkor a kontya olyan furcsán mozgott, A ti Zsuzsilkó kontya is mozog, ha te nyögsz? Próbáld meg, ha még nem próbáltad: nem muszáj azért cseresznyét enni és magot, én is nyögtem sokszor

pedig már nem kellett volna, csak azért, mert a Juli kontya mozgott.

Igy szerencsésen másodszer is megbetegedvén, egy ideig nem volt semmi bajom, csak majd belefuladtam a tengerbe, amely sok víz és olyan sós, mint mikor a mama levest főz, csak a tengerben nincsenek gombócok, hanem nagy halak, amelyek az embert megeszik. Minket még nem ettek meg, de mi már sok halat ettünk, egy halnak a csontja a torkomon megakadt, ami rossz volt, mert a mama hátba vágott, hogy a kuglóf is kiesett, ami a számba volt. Azóta én a Sári és a Gyurit is hátba vágtam, ami nagyon jó mulatság és mindig azt mondtam, hogy az jó a megfuladás ellen.

Bevégezve soraimat engeddd, hogy megkezdjem levelemet és értesítselek, hogy egészségemnek más baja nincs, minthogy mint elől már írtam, beteg vagyok és ágyban fekszem és a Pafi is mellettem van, ami nagyon jó, ha paczká csinálók, akkor a Pafi azt lenyalja, és a hol hosszú nyalásokat látsz, azt a Pafi csinálta, a rövidebbeket én. A Pafi száját aztán kimosom, mert a tinta keserű és a mama parfümjét öntöm a szájába, a mi nem tetszik a kutyusnak, mert mindig elfintorítja az orrát, ami olyan mulatságos. A mama nem fintorítja el az orrát, pedig ő is önt magára parfümjét. És hogy a mama észre ne vegye, hogy a parfümjéből adok a Pafinak is, egy kis vizet öntök a parfümjös tüvegbe és a mama úgy örül, hogy nem fogy a parfümjé.

Mint láthatod kedves Jóska, én nagyszerűen nyaralok és sok cukrot, édességet kapok, mert beteg vagyok. A Ferri már irigykedik a szemtelen és azt mondja, hogy ő is beteg lesz, mert ő is szereti a csokoládé kuglófot.

Igy ni! most már nem írok többet, mert sokaf elfelejtettem megírni; de majd a másik levelemben azt is megírom, amit elfelejtettem, de most már nem akarom a borítékot felbontani. És nem írok többet, mert jön a Juli és köhögöm kell, hogy a kontya mozogjon.

Szervusz! Kívánom, hogy te is beteg légy, ámbátor nem tudom, hogy nálatok, ott a falun van-e csokoládé-kuglóf és befőtt cseresznye.

Szerető barátod

Pista.

U. i. Elfelejtettem megírni, hogy én már nem akarok többet huszár lenni, hanem hajóskajitány leszek és majd veszek magamnak egy olyan nagy hajót, amilyent itt láttam, aztán majd elviszlek téged is Amerikába vagy Debreczenbe, a hová akarsz menni. Ha nekem adod a piros 10-es japán bélyeget, azt se bánom, ha a kormánykerékét forgatod. De ha eltöröd, akkor meg kell csináltatnod.

Más írni valóm nincs.

Pista

A levelet másolta

Box.

EGYETÉRTÉS.

Julius 1-től új előfizetést nyitunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejár, méltóztassanak az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre . . . 14 kor. — fill.

Égész évre . . . 28 kor. — fill.

A fürdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatallunkban idejekorán bejelentik.

A délfrancia zavargások.

Páris, június 28.

A kamara mai ülésén a terem tulzsufolt. A diplomaták páholya majdnem teljesen megtelt. Bedouce képviselő a délvidéki események tárgyában interpellál. Kijelenti, hogy az inség által a délvidék négy kerületében támadt mozgalom hazafias, nem pedig szeparatistikus és tisztán gazdasági természetű mozgalom. A kormány kezdetben örvendeni látszott e mozgalomnak és csak később tartotta reakciónáriusnak. Szemére veti a miniszterelnöknek, hogy oly időben kezdte meg a mozgalom elnyomását, a midőn az ország délvidékén a kedélyek már nyugodtak. Felsorolja az ezután bekövetkezett komolyabb összeütközéseket és beszédét azzal fejezi be, hogy a kiömlött vérért Clemenceaut teszi felelőssé és azt követeli, hogy a kormány élére oly ember álljon, akire az összes republikánusok számíthatnak. (Helyeslés a szociálisták padjain.) Meunier képviselő, Albert, Ferrouj és az argeliersi bizottság összes tagjainak szabadonbocsátását követeli, mert csak ez szolgálhat a megnyugtatás eszközéül.

Aldy képviselő leírja azt a rettenést, amelyet a katonai megszállás okozott a délvidék lakossága körében és számos esetet hoz fel bizonyosságul arra, hogy a katonaság és csendőrség volt az, amely fegyverét használta, még gyermekek ellen is, míg a rendőrök a városháza erkélyéről lőttek a tömegre. Clemenceau miniszterelnök közbeiktatásban tagadja ezen állítás valóságát. Aldy képviselő végül rosszalását fejezi ki a kormány önkényeskedése felett. Clemenceau miniszterelnök kijelenti, hogy Aldy képviselőnek kijelentései bizottság vizsgálatát teszik szükségessé. (Mozgás.) Kifejti, hogy mindenkor a béke szelleme vezérelte, de a községi tanács törvénytelenégei szükségessé tették az erőszakos beavatkozást. A törvény, ugymond, mindnyájunk érdekében hozott. (Helyeslés.) Mindenkinek adót kell fizetnie. Északon, keleten és Közép-Franciaországban szegény parasztok készek magasabb cukoradót fizetni, hogy a délvidék lakosságán segíthessenek, dacára annak, hogy ott a nyomor nem olyan általános, ami a takarékpénztárak helyzetéből is kitűnik. Ha az argeliersi bizottság nem avatkozott volna bele a dologba, az adókat befizették volna. Lázadással állunk szemben, szabad ezt tűrnünk? (Számos közbeszólás: Nem!) A miniszterelnök ezután utal arra, hogy a csapatok azt az utasítást kapták, hogy csak végső esetben, előzetes felszólítás után használják a fegyvert.

A miniszterelnök kijelenti, hogy rendeleteit keresztül vitték. Alig érkeztek meg a lovaskatonák, inzultáltak azokat és kövekkel dobálták meg. Sikakjaikon még most is láthatók a kődobások nyomai. Ki akarták rántani kardjaikat, amit azonban a tisztek nem engedtek meg. A miniszterelnök felolvassa a jelentéseket, amelyekből kitűnik, hogy a tömeg kezdte meg az erőszakoskodásokat a csapatok és a rendőrség ellen. Indokolja a 17. gyalogezred zendülő katonáinak megbüntetését és kijelenti, hogy a délvidék mozgalmát a reakciónáriusok kihasználták, akik még mindig nem feledkeztek meg az egyház és állam különválasztásáról. A royalisták a lázadás küzdelmét harcolják végig. (Élénk tiltakozás a jobboldalon.) Az ország szeme azonban a köztársaság mellett áll. Demokratikus és szociális munkánkat nem fogjuk cserbenhagyni. A miniszterelnök ezután a szociálistákat támadta és Alberttel való múlt vasárnapi találkozásáról szólt. Végül kijelenti, hogy a déli kerületekben lassankint helyreáll a nyugalom és a törvényesség. Mihelyt a törvénynek tiszteletét helyreállították, visszavonják a csapatokat. (Hosszantartó helyeslés.) Az ülést ezután este fél 10 óráig felfüggesztették.

Narbonne, június 28. A bortermelek bizottságainak delegátusai ma Argeliersben tartott gyűléstükön elhatározták, hogy a négy kerület termelőit egy szövetségben egyesítik, az adók fizetését meg-

tagadják, a községi tanácsosoknak a lemondást ajánlják és a letartóztatottak szabadonbocsátását követelik. Egyben megállapodtak a követelések minimumában.

Páris, június 28. A szenátus elfogadta harmadik olvasásban a borhamisításra vonatkozó törvényjavaslatot.

Sfax, június 28. A Duchayle és a Dessaix czirkálók ma délután 2 órakor horgonyt vetettek az itteni hajógyár előtt. Torpedónaszádok és gályák szállították a hadihajókról a zendülőket partra. A rendre a rendőrség, valamint a katonaság ügyel.

Páris, június 28. Manteufel bárót és Ladimirovot Maconban letartóztatták. Mindkettőt azzal vádolják, hogy a katonákat lázították.

TÁVIRATOK.

Tittoni és Aehrenthal találkozása.

Bécs, június 28. A Pol. Korr. jelentése szerint Rómából az a hír érkezik, hogy báró Aehrenthal külügyminiszter valószínűleg július hó közepén fogja olasz kollégáját, Tittoni külügyminisztert meglátogatni. Aehrenthal báró külügyminiszter ez alkalommal Tittoni külügyminiszterrel annak Dezio nevű birtokáról Racconigibe megy, ahol az olasz királyi párnál fog tisztelegni. Tittoni olasz külügyminiszter báró Aehrenthal külügyminiszter látogatását a nyár folyamán a Semmeringen fogja viszonozni, ahol báró Aehrenthal az idén nyaral. Az olasz külügyminiszter ez alkalommal báró Aehrenthalal Ischilbe megy, ahol a királynak fog bemutatkozni.

Posadowski és Studt fölmentése.

Berlin, június 28. A Nordd. Allg. Ztg. jelentése szerint a császár Posadowski és Studt miniszterekhez jun. 24-iki kelettel kéziratot intézett. A Posadowskihoz intézett kézirat szövege:

Lemondási kérvényének mai rendelettel eleget tettem, de nem mulaszthatom el ez alkalomból, hogy önnek hűséges és sikeres szolgálataiért, amelyeket fáradhatatlanul végzett, a haza érdekében meleg köszönetemet ne fejezzem ki. Változatlan jóakaratom bizonyosságaképpen márvány mellszobrot ajándékozom önnek és vagyok jóakaró császára és királya

Vilmos.

Studt miniszterhez a következő levelet intézte a császár:

A mai napon kelt rendelettem eleget tettem lemondási kérvényének, egyben köszönetet mondom önnek hűséges szolgálataiért, amelyeket dicsteljes szolgálatai folyamán teljesített. Hogy azonban bő tapasztalatait és államférfiúi tudását továbbra is az állam hasznára fordíthassa, és hogy bizalmam különös tanujelét adjam, kinevezem önt az urakháza örökös tagjává. Jóakaró királya Vilmos.

A bolgár királyság.

Szófia, június 28. Illetékes helyen türes kombinációknak mondják azon külföldi lapokban újból felmerült híreket, amelyek szerint Ferenc Ferdinánd bolgár fejedelem bolgár királyllyá szándékoznék koronáztatni magát. E hírek, tekintettel a fejedelemség jelen belügyi helyzetére, ugyszintén a törökországi bolgár elem helyzetére, teljesen alaptalanok.

Az orosz-olasz kereskedelmi szerződés.

Pétervár, június 28. A külügyminiszteriumban ma írták alá az orosz-olasz kereskedelmi szerződést.

Róma, június 28. A Stefani-ügynökség jelentése szerint az új olasz-orosz kereskedelmi szerződést ma írták alá Péterváron. A szerződés 10 évre szól. A két szerződő állam arra kötelezte magát, hogy a szerződést egyelőre titokban tartják

A török-román szerződés.

Bukarest, június 28. A török-román kereskedelmi szerződési tárgyalásokra kiküldött delegátusok Papiniu román követ, Paerekides kamarai elnök és Missi szenátor és egyetemi tanár vasárnap utaznak Konstantinápolyba.

A szokol-kongresszus.

Prága, június 28. Az ötödik szokol-kongresszus alkalmából ideérkezett vendégek egy küldöttsége ma a francia főkonzul társaságában megjelent gróf Coudenhove helytartónál, hogy tisztelegjenek azon állam kormányának képviselőjénél, melynek vendégszeretetét élvezik és hogy az ő felsége iránt érzett tiszteletnek és rokonszenvennek kifejezést adjanak.

A nemzetközi Szokol-kongresszus alkalmából ma újabb vendégek érkeztek, közöttük Zágráb városa tanácsának küldöttsége dr. Amruss polgármester és helyettese, dr. Moncedar vezetésével, Mandic és Ivancevic horvát képviselők, egy belgrádi küldöttség, továbbá a magyar egyesület küldöttsége Iszeru elnök vezetésével, 15 ruthén képviselő stb. A küldöttségeket, amelyeket a polgármester a pályaudvaron fogadott, a lakosság lelkes ovációkban részesítette. Este nagy hangverseny volt, azonkívül diszeldadás a nemzeti színházban, valamint evező-verseny a Moldván.

A perzsa zendülés.

Teherán, június 28. A parlament tegnapi ülésén 87 szavazattal egy szavazat ellenében a hadügyminiszter elbocsátatása mellett foglalt állást. A hadügyminiszter a sah egyik nagybátyja.

A brünni sztrájk.

Brünn, június 28. A morvaországi gyapotiparos egyesülethez tartozó negyvenhárom brünni gyár, tekintettel, hogy a munkások jun. 26-iki feltételeiket eem fogadták el, hanem három gyárban felmondás nélkül beszüntették a munkát, ma ultimátumot tettek közzé, amelyben kijelentik, hogy ha július 3-ig nem dolgoznak minden gyárban, július 6-án az összes munkásokat elbocsátják.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, június 28. Gabonátözsde. Zárlat. Buza irányzata állandó, júliusra 95 $\frac{1}{4}$ K., szeptemberre 98 $\frac{5}{8}$ K., — Tengeri állandó, júliusra 53 $\frac{1}{2}$ K.

Csikagó, június 28. Terménytözsde. Zsir jul-ra 8.77, tegnap 8.87, szeptemberre 9.02, tegnap 9.07. Szalonna short clear —, tegnap, —. Sertéshus júliusra 16.05, tegnap 16.05.

New-York, június 28. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban 13.—, jun.-ra 11.72, szept.-re 11.41. New-Orleansban 12. $\frac{7}{8}$. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.25. Rohe testvérek 9.30. — On 43.—43.50. — Réz 24.00—.

Hosszu lejáratu lisztzállítás.

Bécs, június 28. A hosszu lejáratu lisztzállítási üzletre, valamint határidőüzletre vonatkozó szakértői konferenciát ma folytatták a földművelésügyi miniszteriumban, mely alkalommal a sütőiparosok képviselőit hallgatták meg. Mind a sütőiparosok, mind a két fogyasztási egyesület képviselői a hosszu lejáratu liszteladások törvényes korlátozása, ugyszintén a határidőüzletre vonatkozó tilalom ellen foglaltak állást és kijelentették, hogy a lisztzállítási üzlet rendezése a leghelyesebben a malmok magánmegégyezése révén történhetné, mert ezen üzletág főhibája a rendezetlen prolongációkban találhatók. Egy szakértő a tözsdei szokások módosításában találná a rendezés leghelyesebb módját. A mai tanácskozáson a szakértői tanácskozások befejezést nyertek.

A Z EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonia: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonia: 706. szám.

A nyomda telefonia: 18—25. szám

UJDONSÁGOK.

Az ördög czimborája.

Az ördög czimborája állt ma a budapesti büntető törvényszék előtt; élete virágkorán tullevő asszony személy, bájra, értelemre, külső megjelenésre mivel sem különb, mint a külváros jól ismert lopringyos, pinczeszagu nőnemű utczanépe. Az ördög czimborája azonban mégis különb és tisztelbesebb volt, mint a többiek s különös tekintélynek örvendett a saját világában. Mert maga vallotta és hirdette, hogy ő frigyét kötött az ördöggel. Történt egyszer, hogy a tenger alatt Amerikába ment, ekkor szövetségét össze a fekete felséggel s szolgálival a kigyókkal. Ezek megbízást adtak neki, hogy induljon nagy körútra s a boldogtalan számosak közül válogassa ki a boldogságra méltó keveseket.

Igy mesélt naivan és ostobán ez a nő s hihetetlen bár, de úgy van, akadtak még naivabbak és ostobábbak, akik hittek neki. Ezek most mint kárvalottak sirnak a bíróság előtt, hol a boszorka a vádlott, aki a boldogság ígéretésével kicsalta tőlük apró értékű tárgyaikat. Lemnics Teréziától, aki foglalkozására nézve cselédeány, három selyemből, négy alsószyoknyát, három lepedőt, kilencz tojást, kilencz koronát és egy kiló hust csaklított el a derék hölgy, aki azt mondotta, a ruhákra azért nagyon szüksége, hogy azokat az ördög derekára kösse. Azután visszahozza őket s ha ez megtörtént, Lemnics Terézia boldog lesz.

De nem hozta vissza a ruhákat. Lemnics Terézia pedig nem lett boldog s ebből belátván, hogy becsapott, elment panaszra a bíróhoz. (Velegyütt két más csacsi lány.) S kérdezte tőlük a bíró:

— Miért hittétek, hogy e nőnek földöntuli hatalma van?

— Mert azt mondta, hogy az ördöggel tánczol!

— S nem gondoltatok arra, hogyha csakugyan ilyen hatalma volna, ő sem maradna cselédsorban, hanem legalább is hercegnőt csinálna magából?

A csacsi lányok hallgattak. Erre nem tudtak felelni. S gyenge, butácska agyukkal hihetőleg maguk csodálkoztak rajta legjobban, hogy ez hamarabb eszükbe nem jutott. A bíró mosolygott, a hallgatóság kacagott s nyilván a nyájas publikum is hahotázik, olvasván a három naiv leányzó mulatságos históriáját.

Pedig nyájas publikum, tisztelt mulató urak és hölgyek! Ne kaczagjunk, nehogy kikaczagtassunk!

A babonás leányzók minden józan ész ellenére hittek az ördögben, aki elég rossz izlésű arra, hogy vén asszonyokkal tánczol s hittek a vénasszonyoknak, aki az ördög profetéjává szegődött. De úgy ahogy vagyunk, felvilágosodott huszadik században élő társadalom, ennyi-e köztünk az összes használatban levő, közkeletű babona? Ennyi-e mindössze a testetlen, levegőben lógó fikció, melyre biztosan építenek a naivak, mintha szilárd köfundamentum volna? Vajjon ezenkívül minden ami becsült, ami tisztelt, ami rettegett ebben a mi szépen és ravaszul megkonstruált társas együttélésünkben, csupa pozitivum, minden logikai vizsgálatot kibíró sziklavár?

Nem merem felsorolni mindazt amire gondolok, mert megállapodott szent és sérthetetlen sakramentumokat bántanék illetlen kézzel. Jönne a pap a kereszttel, jönne a bíró a törvénykönyvvel, jönne a moralista a paragrafusra szedett kódex-el, jönne a családapa szent és hangzatos frázisokkal, jönne a műtész viharedzett esztétikai elvekkkel, jönne a királyi ügyész felségsértési perrel, jönne a másik királyi ügyész államelleni izgatási perrel, jönne a harmadik királyi ügyész osztályelleni izgatási perrel, jönne a nagyszájú demagóg azzal, hogy hazátlan bitang vagyok, jönnének mind haragosan, véremre szomjasan s nekem jaj, semmi kedvem, erőm sincsen hozzá, hogy megküzdjek és szembe szálljak velük!

Azért nem mondom el mindazt, amire gondolok,

hanem szerényen és illő tisztelettel csak egy megjegyzést teszek:

— Van primitív babona, mely csak primitív agyakra, szegény csacsi cselédeányokra veszedelmes, mert némiképp kevésbé naiv koponya már gyorsan belátja, hogy az állított abszurdum a józan észnek készített durva farkasverem. De vannak rafinírozott, a nyájban járó nagy többség vérebe edzett babonák is, amelyeknél már burkoltabb s csak finomabb, gyakorlottabb disztinkció számára hozzáférhető a logikai nonsens. Ugyanazért hátrább a vigassággal emberek! Vigyázat! Szászoros vigyázat! Ki tudja, ha szépen elrendezett formuláinkon, szent, törvénybe írt sakramentumainkon és védjegyzett örökigazságainkon végig tekint egy magasabb értetlem, nem egy sorban lát-e bennünket a szoknyáikat sirató három csacsi cselédeányokkal?

Ben.

Napirend. Naptár: Szombat június 29. — Római katolikus: Péter és Pál. — Protestáns: Péter és Pál. — Görög-ortodox: június 16. Tikon p. — Zsidó: Tham. 17. 6. Perék. Sabb. Balak. — A nap két reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 11 órakor, nyugszik reggel 8 óra 8 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — Bucsú Ünnepe. — A magyar-újszövetség kongresszusának első napja. Tanácskozás az Urvárosban d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. — Párbátörvény a Margitszigeten. — A Magyarországi Munkások Rokkanti- és Nyugdíjgyűléseinek megválasztása. Szt. László-ut 114. sz. alatt. — A Budapesti Iparosképző Pro.-Egyet. nyári ünnepélye. — A Magyar Lovaregylet meeninge Alagon, kezdődik 3 óra 55 perczkor. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva 9-6-ig. Bolepódij 1 korona. — Az Uránia Képzőiskola szalonja nyitva 9-8-ig. Bolepódij 20 fillér. — Állandó művészeti kiállítás a Könyves Kálmán műintézetben. (Nagyvezető-utca 37-39. sz.), nyitva egész nap. Bolepódij nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva délelőtt 9-2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Szechenyi Múzeum megtekintésére délelőtt 10-12-ig egy korona bolepódijjal. — A Göthe-szoba zárva. — A Irodalmi képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 1 korona bolepódijjal. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig és 3-6 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 9-1-ig és 3-6 óráig. — A közlekedési múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9 óráig. — Az Építési és Műszaki Rajzoló Országos Egyesületének naggyűlése délelőtt 10 órakor a József-műegyetemen. — Az Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai tanszerkiállítás és könyvtár nyitva 3-6-ig.

Lapunk vasárnapi száma, a hoinapi ünnep közbejöttével is a rendes időben és tartalommal fog megjelenni.

— **Az Egyetértés ajándéka.** Olvasóink közül sokaknak óhajására a *Hevesi József* szerkesztésében megjelenő *Magyar Szalon* folyóirat megváltoztatta fűzetes alakját és kisebb, nagy csinnal kiállított könyvalakban kopogtat be ezúttal olvasóinkhoz. A *Magyar Szalon* ezzel a formaváltoztatásával nemcsak külsőleg változott meg igen előnyösen, hanem tartalmában és illusztrációiban is igen-igen megbővült. Így minden hónap elsején gyönyörűen kiállított, izléses változatossággal megszerkesztett könyvhöz jutnak olvasóink, amely könyv a magyar család várva-várt kedvence és szívesen látott mulattató barátja lesz. A *Magyar Szalon* legújabb számának rendkívül gazdag és változatos tartalmából a következő dolgozatokat emeljük ki: Deák Ferenc kiadatlan levele; Az elődsi (*Zoltán Jenő*); Erdély mult századi társaséletéből (*Lautzo Miklós* herceg emlékiratai); Névnapi köszöntő (Vers. *Felék Sándor*); Ékszerék (*Hevesi József*); Velence (Vers *Balla Miklós*); Nők a kriminálisztikában (dr. *Friedmann Bernát*); Két csoda (*Grazia Deledda*); Éji futás. (Vers. *Szombatos Géza*); Flerida és Duardos (Spanyol néprománc); Az idegen (*Miklós Jenő*); A végrendelet (*Marcel Prevost*); Bucsulevél (*Keblóvszky Mayer Lajos*); A halott szerelme (*Lermon-toff*); Anika (*Csillai Kálmán*); Utolsó fellángolás (*Sikabonyi Antal*); Az itélet napja (*Rudyard Kipling*); Kliens-fogás (*Guttus*); Bucsú Velenczétől (Vers. *Lampérth Géza*); Bolygófény (*Regény. Kerecsen*) és a rovatok és tanulmányos cikkek bő gazdagsága.

A *Magyar Szalon* illusztrációi: *Rembrandt*: Ónarczképe, *Zualoga*: Kisértése, *Olgai Viktor*: Rézkareza, *Glatz Oszkár* rajza, *Márk Lajos* tanulmánya, *Csók István* rajza; *Favretto*: Az egér meg *Vizik* a mennyasszonyt festménye és ezenkívül az aktuális szép fölvetések.

A *Magyar Szalon*-nak ez a bősege igaz gyönyörűsége lesz olvasóinknak, akiknek a folyóirat szétküldését lapunk mai számával kezdjük meg.

A *Magyar Szalon*-t a mai postával a következő vasuti vonalakon küldjük szét:

Budapest—Körösmező,

„ Vöröstorony,

„ Kassa,

„ Kolozsvár,

„ Gyulafehérvár,

„ Miskolcz,

„ Poprád.

Legközelebb pedig többi olvasónk fogja lapunk ingyenmellékletét megkapni ezt a szép és tartalmas folyóiratot.

— **Személyi hír.** A pápa ma audiencián fogadta gróf *Szécsen*-t, az osztrák-magyar monarchia vatikáni nagykövetét.

— **Új kamarás.** A király lipótzentiváni *Szent-Ivány Tibor*, budapesti 1. honvédhuszár-ezredbeli tartalékos hadnagynak a cs. és kir. kamarási méltóságot adományozta.

— **Czímadományozás.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Goldinger Ferenc* miniszteri számvizsgálónak nyugalomba vonulása alkalmával a miniszteri számtanácsosi címet adományozta.

— **Házassági terv a német udvarban.** Közöltük, hogy a német császári pár julius eleje felé a dán királyi pár látogatására Kopenhágába utazik s hogy a császári párt *Adalbert* herceg, a császár harmadszülött fia elkeséri. Párisból most azt jelentik, hogy *Adalbert* herceg házfűzőzni megy a dán udvarba. Amikor Vilmos császár Keresztély dán király temetése alkalmából Kopenhágában volt, nagyon megtetszett neki a mostani király leánya, *Thyra* hercegnő, akit *Adalbert* fiának szemelt ki feleségül. Most, hogy a herceg a házasulandó korba lépett, a császár elérkezettnek látja az időt a házfűzőzésre. Érdekes, hogy a leendő menyasszony négy évvel idősebb a vőlegénynél. *Thyra* hercegnő ugyanis 27, míg *Adalbert* herceg csak 23 éves. A házasság betetőzése lenne a két dinasztia közt helyreállt jó viszonynak, amelyik a schleswig-holsteini háború óta egészen Keresztély király temetéséig meg volt szakítva.

— **Gróf Károlyi István nagybeteg.** Gróf Károlyi István nagybetegen fekszik palotájában. Az egész éjszakát nyugtalanul töltötte és csak kora hajnal felé hozott számára némi megkönnyebbülést az álmom. A nagybeteg gróf sorsa iránt egész éjjel igen sokan részvételt érdeklődtek.

— **Az utolsó doktoravatás.** A budapesti tudományegyetemen ma volt ebben az iskolai évben az utolsó doktoravatás, mely alkalommal 46 jog- és államtudományi, 2 orvos és 11 bölcsészeti doktor tette le az esküt az egyetem tanácsa előtt. Nagyszámu, előkelő közönség nézte végig a tömeges doktor-avatást, melynek érdekes mozzanata volt, hogy a felavatást kísérő beszédet egy ifjú leány, maga is bölcsészettudós, intézte az egyetemi tanácshoz. A kisasszony, aki még alig huszonegy éves, *Elefánt Olga*, néhai *Elefánt József* orvos leánya és *Toldy Ferenc*nek, a nagy irodalomtörténet-írónak szépunokája, aki szép sikerrel végezte egyetemi tanulmányait és a művészetek történetével behatóan foglalkozott. Az új doktornőt a hallgatóság lelkesen megéljenzte.

— **Garibaldi születésnapja.** Rómából jelentik, hogy a kamara ma Garibaldi születésnapját nemzeti ünnepnek jelentette ki.

— **Afférek a Házban.** A *Rakovszky István* és *Szunyogh Mihály* országgyűlési képviselők között felmerült lovagias ügyet ma békésen intézték el. *Rakovszky István* a képviselőház ülésének megnyitása után az üléssteremben fölkereste *Szunyogh Mihályt* s kijelentette, hogy a legtávolabbról sem volt szándéka öt tegnap közbeszólásával megsérteni s sajnálkozását fejezte ki azon, hogy szavainak bárki ilyen értelmet tulajdoníthatott. A *Sümegei Vilmos* és *Hódy Gyula* képviselők közt támadt affért is békésen intézték el. *Sümegei Vilmos* segédei ugyanis kijelentették, hogy felük nem akarta sérteni *Hódy Gyulát*, s a használt sértő szavakat nem ő rá értette.

— **Ünnepelt főigazgató.** Ungvárt lelkes ünnepelésben volt ma része *Szieber Ede* kassai tankerületi nyug. főigazgatónak abból az alkalomból, hogy a király a III. oszt. vaskorona-renddel tüntette ki. A vármegyei közgyűlésen nagyszámu ünnepelő közönség jelent meg, amely előtt gróf *Sztáray Gábor* főispán meleg szavak kíséretében adta át a rendjelet *Sziebernek*, ki hálás szavakban mondott köszönetet. Az ünnepeltet az egybegyűlt közönség lelkes ovációkban részesítette.

— **Az évrő vizsgák megszüntetése.** Pedagógiai körökben már régen fölmerült az eszme, hogy az iskolákban az ugynevezett évrő vizsgákat meg kellene szüntetni. Ezek a vizsgák amúgy sem egyebek pusztá formáságoknál; semmit sem fejzenek ki; nem is jelentenek semmit, ellenben nagy izgatottságra ejtik a tanulókat. Azonban minden ami újítás, ami haladás, az czammogva jár nálunk. Régi tradícióktól, akármilyen bolondok is azok, nem igen válnak meg. Az első kezdeményezés Győrött történt. A győri zsidó hitközség iskolaszéke legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy az iskolaév végén szokásos nyilvános vizsgákat megszünteti és a vizsgák helyett egyszerűen csak nyilvános évrő ünnepélyt tart. Ez az első határozat az egész országban, amely az évrő vizsgálatokat eltörli.

— **Az egyetem szünetel.** A budapesti tudományegyetem kapui a mai napon két hónapra bezárultak és megkezdődött a nagy nyári vakáció, amely alatt szünetelnek az előadások és a vizsgálatok. A rektori iroda az ügyes-bajos egyetemi hallgatókra való tekintetből a nyáron át is nyitva marad. Az egyetem új rektora, dr. Török Aurél szeptember elsején, a jövő iskolai év kezdetén veszi át az egyetem kormányzását.

— **Bánffy Dezső Szegeden.** Szegedről jelentik, hogy báró Bánffy Dezső, Szeged város első kerületének képviselője pénteken este Szegedre utazik. Bánffy szombaton résztvesz a szegedi nemzetközi gyorsírói kongresszuson mint annak védnöke. Szegeden azt hiszik, hogy Bánffy szegedi tartózkodását arra is fel fogja használni, hogy a politikai helyzetről nyilatkozzék.

— **Az ostendei verseny díjai.** Az Egyetértés szerdai számában bővebben méltattuk a kedden véget ért versenyt és ismertettük annak lefolyását. Az egyes résztvevők között a 12.000 franknyi összdíjat a következőkben osztották föl: dr. Bernstein és Rubinstein mint első, kaptak egyenként 952.50 frankot. Mieses és Niemzowitsch egyenként 887.50 frankban részesültek. Forgács 822.— frankot kapott. Teichmann kapott 756.50, Duras 691.—, Salve 625.50 és Marco 560. frankot nyert. John és Tartacower egyformán 494.50, továbbá Cohn E., Snosko-Borowski és Spielmann szintén egyenként 363.50 frankot. Blackburne 298.—, dr. Perlis 224.50, Swiderski 216.—, Shories 208.—, Süchting 208.—, Billecard 199.50, Cohn W. 199.50, Leonhardt 191.—, Metger 183.—, Scheve 183.—, Lee 158.—, Shoosmith 158.—, Jacob 141.50, Van Vliet 141.50 és végül Mortimer 83.50 frankot kapott.

— **Papszentelés a Ferencziek templomában.** Dr. Kohl Medárd felszentelt püspök június 25., 26. és 27. napjain a Ferenczrendiek belvárosi templomában tizenkét kegyesrendi, három kapuczinus és három ferenczrendi végzett papnövendéket szentelt alszerpapokká, szerpapokká és áldozópapokká. A szertartást mind a három nap nagyszámu ájtatoskodó közönség nézte végig.

— **Az utolsó Obrenovics nyaralása.** Nem minden pikantéria nélkül való az a hír, amelyet nagyváradi lapok közölnek. Arról van szó, hogy Milán király törvénytelen fia, a kiirtott Obrenovics-dinasztiának egyetlen élő tagja, Biharmegye területén akarja tölteni a nyarat. Ezzel egyidejűleg azt a hírt is közlik, hogy György szerb trónörökös Bokszegen akar nyaralni, ahol a mostani szerb királynak trónkövetelő korában nagyobb birtoka volt. És így nem lehetetlen, hogy a Karagyorgyevics és Obrenovics-házak sarjai egymás közelében lesznek nyáron s talán találkozni is fognak.

— **Kinevezések a postán.** A magyar kir. posta-, távirada- és távbeszélő államtitkár-elnökigazgatója Bérczi Mór, Spitz Mór, Hódos Ferencz, Stern Salamon, Ujvári Andor, Babicska János, Osztry Ferencz és Kovrig János posta- és táviradasegéd-tiszteket a X-ik fizetési osztályba posta- és táviradasegédellenőrökké; Varga Ferencz posta- és táviradasegéd-tiszteket, Balthes Gyula, Reinbold György, Bozic Péter, Panic Miklós, Kun Mihály, Szó Péter, Nemes István, Tornyai Ferencz, Sutorac Balázs, Adorján Lajos, Mikó László, Kraul Antal, Bodis József, Scheffler Gyula, Kapitány József és Theisz Keresztély igazolványos katonai altiszteket, továbbá; Nyári Sándor, Spitzer Jenő, Bumbera György, Bornyi Sándor, Simon Miklós, Wikoukal Vilmos, Tóth Károly, Adam József, Schmiedt Ferencz és Rosca László posta- és táviradasegéd-tiszteket a XI-ik fizetési osztályba posta- és táviradasegéd-tisztekké; Gazdag Mihály, Borbély István (nyéki), Beleznai János, Hernecky

József, Schubaly Géza, Kollárovcics Ernő, Sass József, Almásy József, Komlósi János, Szabó Balázs, Parrag István és Darvasi Mátyást posta- és táviradaltisztekké nevezte ki.

— **A vezérkar utja.** József főherceg, Balázs, Lukach és gróf Surenzy vezérőrnagyok, dr. Witter törzsorvos, Fabriczius és Schnörch, Liskay és Braun ezredek, valamint a kíséretében lévő többi tisztek társaságában harcászati gyakorló utazásában ma a M. F. T. R. Deák Ferencz nevű gőzösén Orsovára érkezett. A főherceg és kísérete a délután folyamán a Margit gőzösről indult a Vaskapu megtekintésére. A vendégek az éjjeli gyorsvonattal tovább utaztak.

— **A szent korona közjogunkban.** Érdekes és fölötté aktuális közjogi tanulmányt irt Timon Ákos egyetemi tanár „A szent korona és a koronázás közjogi jelentősége” czímen. A tanulmány legfontosabb részei a következők:

A magyar nemzet a koronát, Szent István koronáját, szentnek tartja s ezzel a fölfogásával a monarchikus államformában élő nemzetek között egyedül áll. Ez a fölfogás a magyar nemzetben akkor vert gyökeret, akkor lépett előtérbe, amidőn egyfelől a koronázás ténye alkotmányjogi jelentőséget nyer, elveszti tisztán egyházi jellegét, másfelől kifejlődik a korona közjogi fogalma.

Királyaink koronázásuk alkalmával nemcsak az egyházi esküt teszik le, hanem megesküsznek az alkotmányra: a nemzet jogainak, törvényeinek, kiváltságainak és szabadságának fenntartására. Ezt minálunk okmányilag II. Endre óta lehet igazolni. Ettől az időtől számítjuk a koronázásnak alkotmányos jellegét s innentől kezdve tapasztaljuk annak a nagyfotosságú közjogi elvnek érvényre emelkedését, hogy csak az tekinthető a magyar állam törvényesen uralkodó királyának, akit Szent István koronájával megkoronáztak.

A magyar nép az államot, mint az összesség érdekében szervezett társadalmat, mint szerves egységet a szent koronában látja megtestesítve.

Az állami főhatalom, ellentétben a nyugati népek fölfogásával, nem a király személyéhez fűződő hatalom, hanem a szent korona hatalma (jurisdictio Sacrae Regni Coronae), az állami felségjogok nem királyi felségjogok, hanem a szent korona jogai (jura Sacrae Regni Coronae) amelyek a szent koronát, mint eszmei személyt illetik meg és attól szállanak át a királyra.

A szent korona misztériumához tartozik az is, hogy a magyar nemzet a szent koronában egyesül királyával. Az 1848. évi törvények óta az egész magyar nemzet a szent koronát fején viselő királlyal egyetemben alkotja azt az egységes közjogi egészet, élő szervezetet, amit a középkori források a szent korona egész testének (totum corpus Sacrae Regni Coronae) neveznek, napjainkban pedig államnak nevezünk.

A királyi hatalom a szent koronával a koronázás által száll át a királyra. Világosan kimondja ezt már Hunyadi Mátyás Pozsony városához intézett meghívó levelében.

Ugyanezt a közjogi tételt tanítja Werbőczy is. Nem is volt szükség nálunk a koronázás kötelezettségét törvényben előírni. Pótolta a törvényt a nemzetben élő köztudat.

A magyar nemzet a trónöröklési rend elfogadásával a 1687. évi dekrétumban, majd az 1723. évi pragmatika szancziójában a Habsburg-dinasztia trónra jogosult ágainak javára királyválasztási jogáról lemondott ugyan, de azért az öröklés jogán álló király is a szent koronától koronázás után nyeri törvényes hatalmát.

Koronázás nélkül a magyay közjog szerint nincs törvényes király, nincs törvényes királyi hatalom, mert ezt a hatalmat a trónra jogosított a nemzet akaratóból a szent koronától kapja. Nincs alattvalói köteletség, mert a nemzet szabad tagjai, a nemesek — amint azt Werbőczy tanításából világosan látjuk — csak a törvényesen megkoronázott király (rex legitime coronatus) hatalmának vannak alávetve.

Ugyanezek a közjogi tételek tükröződnek vissza az 1790. évi dekrétum 3-ik cikkében is, mely a koronázás határidejét a trónüresedés beálltától hat hónapban állapítja meg. Ha a törvényben előirt határidő sikertelenül folyik le, a jogfolytonosság megszakad, a trónutód uralkodása törvényellenessé válik, tényei és rendelkezései a közjog szempontjából semmiek és érvénytelenek.

Valamint egy a korona, mint a főhatalom szimbóluma és személyesítve annak birtokosa; ugy egységes maga a királyi hatalom is. Egy a koronázás, egy az eskü és a hitlevél, valamint egységes az állampolgárság.

— **Első misé.** Kraxner Kapisztrán szent ferenczrendi atya június 29-én, Péter-Pál napján, reggel 9 órakor tartja meg első miséjét a ferencz-iek templomában. A mise után az új misés áldást oszt a hivekre.

— **A berlini világkiállítás.** A berlini világkiállítás tervét végleg eljuttették. A kereskedelmi kamara ma hosszabb vita után a világkiállítás ellen döntött.

— **A Lengyel—Polónyi ügy.** Már jelentettük tegnap, hogy a Lengyel—Polónyi ügy-legújabb fázisában a királyi ügyészség a vád képviselőjére nézve elutasító végzést hozott. Ennek következtében Vázsonyi Vilmos, Lengyel Zoltán védője, maga vette át a vád képviselőletét és ma délelőtt terjedelmes vádiratot nyújtott be a törvényszék soros vizsgálóbírájához. A vádirat, amely részletes ismeretével összefoglalja az egész ügy lényegét, újabb vádakát is támaszt Polónyi Géza ellen, a királyi ügyészséget pedig és magát a főügyészt élesen megtámadja és részrehajlóságot vet a szemére.

A vádirat ez a része így szól:

A királyi ügyészség határozata nem lepett meg; ezt vártam, nem is számítottam a királyi ügyészség támogatására. Megvannak már kellő tapasztalataim arra, hogy ilyen ábrándozó ne legyenek. Ezért fordulok nyomban a bírósághoz, elmellőzve a királyi ügyészség által szívesen felkínált utat: a felfolyamodást a királyi főügyészséghez.

Ahhoz a főügyészséghez forduljak, aki privátbeszélgetést folytatott volt főnökével Varga József nyilatkozatáról? A bűnvádi eljárás melyik szakaszán alapul ez a barátságos beszélgetés? Mióta lett a főügyész feljelentések előkészítésének, vagy magánzók részére jogi utmutatásnak fóruma? Csodálatos! A sérelmes ügyészi határozat azt mondja, hogy „bűnvádi ügy, amelyben Varga Józsefnek a tervezett vallomást tenni kellett volna, nem is létezett”, majd elmondja, hogy Polónyi Géza a főügyésztől nyert utbaigazítás után nyújtotta be a budapesti királyi ügyészséghez Varga József nyilatkozatát. A főügyész ur tehát, mikor a tanúszerzés még nem derült ki, a maga éles jogászai elméjével alkalmasnak találta Varga József nyilatkozatát arra, hogy az a királyi ügyészségnek bejelentessék, vagyis akár a Hajdu-féle ügyben való felhasználásra, akár új bűnügy megindítására jónak ítélte. Hiszen másképp nem érhető a kiváló jogtudós tanácsadása, mert a királyi ügyészséghez nem románczokat szoktak beadni, különösen nem főügyészi tanácsadásra, hanem bűnvádi eljárás megindítására alkalmas beadványokat. De a tanúszerző-cselészövekekről lehallott a lepel és Varga József vallomása már nem vonatkozik bűnügyre, nem is volt soha alkalmas bűnvádi ügyben való felhasználásra.

A vádirat végső passzusa így szól:

Az ügyészi határozat homályban akarja hagyni ezt az ügyet. De az igazság kiderítése, szerencsére, nem függ a mindenkori kormányzattal egybeforrt ügyészségtől. Átveszem tehát a vádat és indítványozom, hogy Polónyi Géza és Polónyi Dezső ellen a btk. 222. §-ába ütköző büntett miatt a nyomozás elrendeltesék, sürgősen foganatosittassék s ennek utána méltóztassék a képviselőházat a gyanúsítottak mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában megkeresni.

— **Rakovszky István balesete.** Rakovszky István képviselőházi alelnököt kicsi híján komoly baleset érte ma délelőtt. A képviselőházba menet öcscsével, Rakovszky Béla képviselővel a Dorottya-utczán sétált keresztül. Egyszerre szembe velük egy szárgulldó automobil tünt föl a látóhatáron, s a gép teljes iramban nekik hajtott, úgy, hogy Rakovszky alig bírt előle félre ugrani. Olyan közel surrant el mellette, hogy a képviselőház harczias alelnöke öklével alaposan mellbevágta a vezető mellett ülő urat. Néhány másodpercz mulva egy rendőr megállította az automobil, mire visszasiettek Rakovszkyék is. A motorkocsi tulajdonosának az előadásából kiderült, hogy a mellbevágott ur francia uri ember s automobilon járja be a világot. Bocsánatot kért Rakovszkyéktól s a rendőrt is kérte, hogy ne írják föl sebes hajtás miatt. A kimagyarázkodás után a gépkocsit tovább hajtott, Rakovszky István pedig folytatta útját a Házba, ahol gyorsan hire terjedt a balesetnek és többen gratuláltak az alelnöknek szerencsés megmeneküléséhez.

— **London diszpoigára.** A Guild Hallban ma ünnepély volt, mely alkalommal Lister lord kiváló orvosnak átadták a London diszpoigárságáról szóló oklevelet. Tekintettel Lister lord agg korára és megrendült egészségi állapotára, az ünnepély igen rövid volt.

— **Nagy katonai gyakorlat a Dunán.** Julius 4-én, csütörtökön nagy katonai vizigyakorlat lesz a Duna hátán, az újpesti rakodópartnál. A gyakorlatban a Budapesten állomásozó ezredek mindannyian részt fognak venni. Ehhez hasonló vizigyakorlat már hat éve nem volt a fővárosban.

— **Táncsics Mihályné hagyatéka.** Még gyöp se verte föl néhai való özve. Táncsics Mihályné frissen hantolt sírját, s már is csunya tülekedés indult meg a fölött az alig pár szegényes garast érő hagyatéka fölött, amit a megboldogult tengődő életében a magáénak mondhatott.

A kilenczvennégyéves öreg asszony ugyanis kettős végrendeletet hagyott hátra. Az egyik négy esztendővel ezelőtt kelt és szabályszerűen, tanukkal hitelesítve állította ki az örökösök matróna. Ez a végrendelet özvegy Táncsics Mihályné unokáját, Csorba Ida vecsési tanítónőt teszi meg általános örökösé. A végrendeletet Farkas Ede őrizte és kedden vitte el a kilenczedik kerületi előljáráshoz, amely a lepecsételt holmikát át is akarta adni Csorba Idának. A jelenlevőket azonban meglepetés érte. A hagyatéki tárgyaláson megjelent ugyanis Németh Józsefné, Táncsicsné ápolója, aki hét esztendő előtt ismerte meg Táncsicsné, az Angyal-utcában s azóta nem vált meg tőle. Németh Józsefné, aki különben egy nyomdai segédmunkás felesége, új végrendeletet terjesztett az előljáráshoz. A végrendelet Némethné teszi meg Táncsicsné örökösé. Az újabb végrendeletet természetesen konsternációval fogadták. Megnézték a dátumot. Két nappal Táncsicsné halála előtt kelt. Két ember szerepel rajta tanuképp. Az elhunyt unokája azonban a kegyelet jogán magának követeli a hagyatékot és azt mondja, hogy halála előtt két nappal a nagyanyja nem is volt beszámítható állapotban, az újabb végrendelet tehát nem bírhat érvénnyel.

Ezzel szemben azonban Németh Józsefné egyenesen azt állítja, hogy az öregasszony azért tette őt meg általános örökösé, mert unokáját ki akarta tagadni.

Ennek a kijelentésnek nyomán aztán csinos kis kavargás támadt az előljáráshoz. A két örökös alaposan egymásnak esett, úgy, hogy a tárgyalást fel kellett függeszteni. Most természetesen pör fog dönteni benne, hogy ki az igazi örökös.

— **Alapszabály jóváhagyás.** Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszter a komáromi építőiparosok szövetségének alapszabályait jóváhagyta.

— **Gyilkos női ruhában.** Még április havában történt, hogy éjszaka kóborló részeg csavargók a Szegényház-téren leszárták Hercz Dezső magánhivatalnokot. A tettest a rendőrség el is fogta Varga Lajos kocsi-munkás személyében. Amikor azonban Herczet fölboncolták, kiderült, hogy két szurás érte, egy a szíve tájékán, ezt Varga ejtette rajta, egy pedig hátulról árral sújtotta s a két szurás közül az utóbbi volt a halálos. A gyanu rögtön Sikó Tamás nevű csavargóra irányult, aki azon az estén Vargával együtt volt, de akit még a boncolás előtt Kőszmelyre toloncoltak. A budapesti rendőrség erre azonnal telefonozott, hogy Sikót tartóztassák le, de az időközben nyomtalanul eltűnt Kőszmelyről. Most egy véletlen eset játszotta a rendőrség kezére a súlyos bűnös gyanúsított embert. Ma reggel az Erzsébet téren észrevette az őt, hogy egy nő alszik a padon. Odament hozzá és költögetni kezdte. Ebből szóváltás kerekedett, miközben az ismeretlen asszony megütötte az őt. Az őt rendőrt hívott s ez az asszonyt bekísérte a rendőrségre. Itt nyomban kintunt, hogy nem is asszony az illető, hanem férfi. Hosszabb vallatás után az idegen bevallotta, hogy ő az a Sikó Tamás, akire a rendőrségnek már régóta fáj a foga. Részese volt a szegényház-téri gyilkosságnak. A vallomás alapján letartóztatták Sikó Tamást, akit különös öltözködése miatt is el fognak ítélni.

— **A herceg váltói.** Dr. Szunyog Dezső és Wittchen Lajos fővárosi ügyvédek ma délelőtt Thurntaxis Miksa Egon herceg megbízásából feljelentést tettek a rendőrségen egy pénzügynök ellen. A herceg a pénzügynököt, aki váltóit kezelte eddig, azzal vádolja meg, hogy váltói nagy részének pénzügyértékével nem számolt el. A herceg legutóbb egy 25.800 koronás váltót adott át a pénzügynöknek értékesítés végett. A pénzügynök 10.000 koronát átadott a hercegnek, az elszámolással és a hiányzó összeggel azonban adós maradt. Miután

semmiféle sürgetés nem használt, a herceg ügyvédei útján följelentette az ügynököt. A nyomozást dr. Sándor László rendőrkapitány vezeti.

— **Két lóról.** Állt pedig állt két ló a standon, magyarul a kocsiállomáson és áldotta az állatvédők-egyesületét, amely udvarias levélben kérte annak idején a kocsi tulajdonosokat, hogy lovaik fejére tegyenek szalma-kalapokat. Szegény állatok ne szenvedjenek a nap tüzes sugaraitól.

Állt tehát a két ló és mustrálgatta egymás kalapját. Hívták az egyik lovat Panninak, a másikat Kátinak, a miből nyilvánvaló, hogy mind a ketten a gyengéd nemhez tartoztak.

S minthogy a két ló unatkozott, diskurálni kezdett.

Panni: Mit szólsz az új kalapomhoz, Kati?

Kati: Jól áll az arcodhoz. Úgyes formája van. (Magában.) Olyan mint egy macsesz.

Panni: Oh kérlek... Szeretem a Girardi-formát... az enyém igazi párisi model kalap. (Magában.) Pukkadj meg!

Kati: Látszik rajta (magában) a Teleky-téren vehette egy handlétől. Hát az enyém hogy tetszik neked?

Panni: Pompás! Fiatalit drágám! Legalább tíz évvel fiatalit! (magában) Nesze!

Kati: No halld! En még nem szorultam rá, hogy fiatalítsam magam, mint te! (magában) Nesze!

Panni: Csak ne epéskedjél! Láttad a Fecske kalapját?

Kati: A Stefánia-uton találkoztam vele! Nagyon jól mulattam! Majd eldültem a nevetéstől. Az a vén skatulya rózsaszín bébék-alapot tesz fel! Óriási!

Panni: Hja! a vén kancza még jobban nyerit a csikó után... (hirtelen illegetni kezdte magát). Nézd csak... ott jön a Bimbó... jaj, milyen fess a lellem!

Kati (hamar megigazítja a frou-frouját): A Bimbó? Csakugyan! Milyen sneidig abban a panama-kalapban! (sóhajt) Ah!

Panni: Hát te mit nyögsz... Jaj! most reám nézél! Pfü! de melegem van...

Kati: Rád nézél! Oh te... észre se vetél! felém bölintott!

Panni: Tán ezt a főt szabesteklidet nézte... nem! (nagyot fúj és Kati kalapja leröpül a földre).

Kati: Te komisz persona! (ránt egyet Pannin, kinek kalapja a sárba esik).

Panni: Szemtelen! (megrugja Kati).

Kati: Pizkos! (megrugja Panni).

Kocsis (felébred): Azt a kiriljejszomat a két büdös dögnek! Nem maradtok vesztég! (Ostort ragad és megpüfföli Kati is, Panni is.)

Kati (sóhajt): Oh Bimbó! érted szenvedek!

Panni: Ah szívem... szerelmem... És a két ló busan áll a standon...

— **Wellmann expedíciója.** André követői, Wellmann és társai, akik tudvalevően szintén légi utakon, magukat az arktikus szelek szárnyaira bízva, akarnak az északi pólusig eljutni, még mindig az előkészületek nehézségeivel küzdelegnek.

„Frithjof” nevű gőzösök a Spitzbergákról újra visszatértek Tromsøre, ahonnan június 3-án indult el teljes felszereléssel. A közép és déli partokat el nem érheték, részint a szokatlanul hosszantartó tél nehézségei, részint a számtalan bálnavadász-hajók sokasága gátolta meg ebben. Június 8-án mégis kikötött a gőzös a Wellmann-féle állomásnál, a Birgo nevű kikötőben, a Spitzbergák északnyugati részén. A léghajótelep, amit a múlt évben ott hagytak, a sarkköri tél szertelenségeinek is jól elmentállott. Maguk az emberek is, akik a múlt év őszeről ott maradtak, teljesen egészségesek. Az állomásnak ilyen jó karban találása reményt nyújt arra, hogy egy új előkészületet egy másik expedícióhoz lehetőleg rövid idő alatt megtegyék. Julius közepe táján akar Wellmann készen lenni léghajójával és ott fog felszállni, ahol tíz évvel azelőtt André. A „Frithjof”-gőzös tehát hamarosan vissza fog térni a Spitzbergákra, magával vivén nagyobb szénrakományt is, valamint a szánvónó kuttyákat. A felállítani szándékolt drótnélküli táviró-állomást Wellmannnak ez idő szerinti nehézségek miatt el kellett halasztania.

— **Szédelgés egy miniszteri tanácsos nevével.** Utóbbi napokban különböző álnevek alatt egy ismeretlen szédelgő Papp Árpád kereskedelmi miniszteri tanácsos hamisított névjegyeivel állítólag nyomorban sanyalódó egyének részére pénzbeli segélyeket kért. Nevezett miniszteri tanácsos ez uton kér fel mindenkit arra, hogy amennyiben bárki részére az ő nevében pénzsegély kéretnek, a kérelmezőt, mint szédelgőt a rendőrség kezébe szolgáltatni sziveskedjék.

— **Eötvös — téglagyáros.** Előbb csak az Abbazia környékén beszéltek, lassan-lassan mások is megtudták, ma már mindenki olvashatja, hogy Eötvös Károly, a vajda Balatonfüreden téglagyárat akar létesíteni. Az engedélyezési kérvényt már be is adta az illetékes fórumnak.

Képzeltető, hogy megindult a találgatás. Mire nem ér még rá a vajda! Nem elég, hogy ügyvédi irodájában szorgoskodik és viszi diadalra bámulatos törvénytudásával a reá bízott ügyeket.

Nem elég, hogy a múlt idők temetőjéből életre hívja a holtakat, felruhazza ragyogó kedélynek tarkaszintű köntösével és bemutatja a mostani kor embereinek, hadd gyönyörködjenek, hadd okuljanak.

Aztán a politika is csak valami. Egy-egy ötlettel, egy-egy pajzán, mókás megjegyzéssel, ki tud még annyit mondani, mint ő. Egy kicsit ostorhegyről odacsettenteni, hogy nénémasszony is okuljon, no meg a komámasszony is értsen belőle.

Most még kapja magát és téglagyárat is alapít! Hát az az egy bizonyos, hogy annak a gyárnak a munkásai aligha fognak valaha sztrájkolni és a hivatalnokai nem igen lesznek elégedetlenek.

— Tudjátok fiaim, amikor patvarista voltam... — vagy

— Az egyszeri ember amikor... .

Aztán jön a történet, — amiben benne lesz jószívű vigasztalás, egyenes, őszinte megnyugtató, biztatás, minden — és rendbe jön, ahol egy kis hiba mutatkozik.

No de ez mind igen szép; és mind csak azt mutatja, hogy a vajda jó lesz téglagyárosnak is és derekasan lekonkurál mindenkit... hanem miért adta a fejét erre a vállalkozásra, — ennek a nyitját kellene megtalálni.

— Nagyon szereti a Balatont és így akarja fellendíteni. Sokan már csak a vajda téglája kedveért is építeni fognak, — vélik egynehányan.

— Tudjátok, egy kicsit recseg, ropog az alkotmány: talán a vajda a saját készítette téglákkal akarja megtámasztani.

— És így tovább találgatnak.

Hanem vannak, akik ijedten hallják a vajda legujabb tervét. És ne csodáljuk, ha egyszer csak Wekerlét Bécsbe citálják, és megkérdezik tőle:

— Was ist mit der Fabrik? Was will der Eötvös schon wieder?!

— És jó Wekerle erre majd szépen behuzza a nyakát a frakkja gallérjába és kivágja:

— Ich weiss nicht, Majestät.

Mert, hogy a vajdáról addig bajos megtudni, hogy mit akar, míg ő meg nem mondja.

— **Házasság.** Brückner Károly és Chorus Gizella július 2-án, délelőtt fél 12 órakor tartják esküvőjüket a kalvin-téri református templomban.

Dr. Bártfai Farkas Samu ügyvéd e hó 25-én házasságot kötött Ligeti Irénnel, Budapestben.

Ritter Nándor budapesti magánmérnök eljegyezte Strasser Miksa, a Gregersen G. és Fiai cég főmérnökének leányát, Honkát. (Minden külön értesítés helyett).

— **Az automobil-versenyek ellen.** Egész Németországban nagy feltűnést kelt a hamburgi főpolgármester éles nyilatkozata egy helyi lapban a császári automobil-klub által rendezett versenyek ellen, amelyek a főpolgármester szerint tönkreteszik a hamburgi fürdő-saisont. A nyilatkozat konstataja, hogy a császári automobil-klub nem is kért engedelmet a verseny megtartására a városi hatóságoktól és ő, a polgármester, is csak akkor értesült, mikor már késő volt az intézkedésre.

Hamburg lakosságát ez az automobil-verseny érzékenyen megkárosította és az sem teheti jóvá a kárt, hogy a császár is részt vett a hamburgi versenyben. A főpolgármester felszólítja a tartományi tanácsost, hogy akadályozza meg ezentúl az automobil-versenyeket, amelyekkel a kurparkot elpusztítják.

— **Iskolai beírások.** A IX. ker. felső kereskedelmi iskolába (Mester-utca 27.) a tanulókat július 1-től 4-éig bezárólag írják be naponta délelőtt 9-től 12-ig. A beírásnál a múlt iskolaévi és a születési bizonyítványt kell bemutatni.

— **A Pesti hazai első takarékpénztár új fiókja.** A Hazai takarékpénztár V. ker. Lipót-körut 31. szám alatt fiókpenztárt nyitott, amely július 1-én kezd meg működését.

— **Német kegyetlenkedések a gyarmatokon.** A müncheni bíróság előtt kedden kezdődött meg annak a becsületsértési pörnek a tárgyalása, amelyet dr. Peters Károly szolgálaton kívüli birodalmi biztos indított Gruber, a szociáldemokrata „Münchener Post“ szerkesztője ellen. A pör iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. Egész sereg gyarmati tisztviselő jelent meg, hogy tanuvallomást tegyen. A „Münchener Post“ a császárt is megakartá idézni tanúnak, de a törvényszék erre nem volt hajlandó. Tschirsky külügyi államtitkár pedig a Peters fegyelmi ügyiratait nem engedte át. A pör előzménye a következő: Peters ellen 1897. áprilisában fegyelmet indítottak különféle kegyetlenkedései miatt, amelyeket a gyarmatokon elkövetett, de az ítéletet ma nem akarta a törvényszék elé terjeszteni. Mikor azután a legutóbbi általános választások alkalmával Peters Münchenben felolvasást tartott, a szociáldemokrata „Münchener Post“ kegyetlenül kikezdte s több sértő tartalmú közleményt tett közzé. Ezek miatt a közlemények miatt Peters sajtópört indított Gruber szerkesztő ellen. A közlemények azt tartalmazzák, hogy Petersnek volt egy Jagodja nevű néger leány szeretője, aki viszonyt folytatott egy Mabruk nevű fiatal négerrel. A szerelmes párt Peters minden jog ellenére felakasztatta s több néger leányt kegyetlenül megkínzott. Egy másik közleményben a lap megírta, hogy Peters agyalágyult ember és sok undorító erkölcsi megtévelyedést követett el. Mindezekért Peters pört indított a „Münchener Post“ szerkesztője, Gruber ellen, aki viszonydat emelt, mert Peters az állította, hogy Münchenben anarchista részről merénnyel fenyegették meg. A tárgyaláson elrendelték a valódiság bizonyítását. Peters szót kért és elmondotta a kilimandsarói esetet. Nagy hiba, ha európai emberek hozzászólnak afrikai ügyekhez, amelyeket nem értenek. A vadak díjat tűztek ki a fejemre — mondta el Peters — aki engem megöl, azt megtették volna törzsfőnöknek. Egy Leat nevű ur azt mondta nekem, hogy békésen kellene közelednem a feketékhez, mikor azonban ő jutott a közelükbe, megölték. 1891-ben különféle lopások történtek s én kihirdettem, hogy a tolvaj, ha önként jelentkezik, csak enyhén lesz megbüntetve, míg ha ki kell nyomozni, haditörvényszék elé kerül. Mabruk nevű néger szolgálom eleinte másokra igyekezett a gyanút irányítani, de végre is kiderült, hogy ő a bűnös. Miután tettét bevallotta, felakasztattam. Ebben az időben Kilimandsaró egész vidékein általános felkelés dult. Egy német expedíciót a feketék meggyilkoltak. Egy éjjel három nekünk ajándékozott fekete nő megszökött tőlünk, meg kellett övnnünk a német presztízst. Így történt, hogy a szomszédos törzsfőnököt megkértük, szolgáltassa ki nekünk a szökevényeket. A törzsfőnök ahelyett, hogy ezt tette volna, lelépte a lógókat és megtagadta az engedelmséget. Erőszakhoz kellett nyulnunk és Berlinben ezt nevezték jogtalan háboruskodásnak. A három nő visszakerült hozzánk és megkorbácsoltuk őket. Jagodja, négerleány ismételt megszökött és ezért kivégeztettük. Egy *Kulmert* nevű állatfőnök tanúságtétele különösen érdekes volt. *Kulmert* jelen volt, amikor Kilimandsaróban a Mabruk nevű néger fiút felakasztották. Akkor ott olyanok voltak a viszonyok, hogy a kivégzés jogosultnak tűnt fel. Jelen volt Jagodja megkorbácsolásánál is. Petersnek olyan szigorúnak kellett lennie, amilyen volt, különben nem tudta volna a németeket megvédeni. Hasonló szellemben vallanak *Becker* főtörzsorvos, *Liebert* tábornok, *Acker* szerzetes. *Wilhelm-Schöneberg* elmondja, hogy Kilimandsaróban nagyon veszélyes volt a németek helyzete, mert az ottani négerék nagyon szemtelenek és engedetlenek voltak. Egyszer expedíciót vezetett Mossiba. Amikor arról visszatért, megjutda, hogy Mabrukot, Peters néger szolgáját felakasztották, mert betört, lopott és az állomáshoz tartozó nőkkel szerelmeskedett. Jagodja néger nőt sokszor megkorbácsolták. Meghallotta ezt és értésére jutott az is, hogy a nő teste tele van sebekkel. Elment abba a fogház-czellába, ahol Jagodja volt s arról győződött meg, hogy még ekkor is korbácsolták. Egy Onubasa nevű óriás néger eléje állt és azt mondta:

— Hallod, fehér ember? Itt van egy asszony, akit lánczokba vertek s mégis mindennap megkorbácsolnak! A test csupa seb, egészen oda van!

Bement Jagodjához és levétele róla a takarót. Tényleg csupa seb volt s amikor felelősségre vontta Peterst, azt felelte, hogy ez rendjén van. „Miért ne verjük.“ A tanuvallomás nagy hatást tett a hallgatóságra és láthatólag a bírakra is. A tárgyalás még napokig eltart.

— **Megállt a forgalom Prágában** a villamos központ munkásai, akik az igazgató-tanácsból bizonyos kedvezményeket követeltek, ma este hirtelen abbahagyták a munkát, úgy, hogy a közúti vasutak forgalma másfél óráig szünetelt. Hirtelenében a tartalék munkásokat, a mérnököket és egyéb segéd munkásokat küldték ki, hogy a forgalmat újból megindíthatták.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák 8 évfolyamu budapesti áll. intézetében a jövő tanévben több párhuzamos első osztály fog felállítani. A felvételek a folyamodás sorrendjében eszközöltetvén, indokolt, hogy az érdekeltek mielőbb küldjék be az intézet igazgatóságához felvételi kérelmeiket. Felvételt nyer az első osztályba vallásra, nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül minden 7—10 éves siketnéma és részleges hallással bíró gyermek. A felsőbb osztályokba olyan növendékek is felvétetnek, akik elemi népiskolai tanulmányaik közben siketültek meg. *A szegényebb sorsu siketnémák az intézet részéről megfelelő eltartási segítséggel részesülnek.* Pályázati határidő július hó 10. Felvételi tájékoztatót és nyomtatványokat az érdeklődőknek díjtalanul küld az intézeti igazgatóság (Budapest, VIII. ker. Mosonyi-u. 8. sz.)

— **Lezárt karrikatura.** Ezzel se igen dicsekedhetett még karrikatura, hogy öt hivatalos uton lezárták. Pedig megtörtént. Olvasható a *Magyar Távirati Iroda* című félhivatalosban:

Rakodczay horvát bálnak állítólagos titkos budapesti utazásáról egy tréfás rajz jelent meg, amely úgy tünteti fel a dolgot, mintha *Rakodczay* már az elmúlt héten szólított volna fel a báni állás elfoglalására. Ez a hír a valóságnak nem felel meg.

Baj! baj! Nagy bajokat rejt méhében a jövő. Legközelebb majd beront Jónás, a városliget gyöngye jó Linekhez és rákiált:

— Hogy mert engem az ur tegnap ballerinának rajzolni!

Vagy pedig Vilmos császár a német nagykövetség utján ráreccsent valamelyik rajzolóra:

— Hé! hé! hogy mert engem kakasnak rajzolni! És jönnek a többiek; a politikusok, az írók, a bankigazgatók, a kutyák, macskák, elefántok, dakszli kutyák és mind-mind becsületsértési pert akasztanak szegény rajzoló nyakába.

Aztán majd sor kerül a karczolatírókra, a humoristákra és azok is ki fognak kapni.

És ekkor örülni fognak, de nagyon, a karrikatura rajzoló, a humoristák, mert a míg nyilatkozat, tiltakozás lesz, addig mindig bővíben lesznek a témáknak, — a mi pedig igazán elkél. Hisz oly szomorú, oly sivár ez az élet! Maga a sors, az élet is oly ötletelen, oly nagyképű, hogy megérdemli, ha őt is kifigurázzák. Elvégre ez az egyetlen elégtételünk, hogy — nevetünk rajtuk. Sok szereplő, vagy szerepelni akaró nagyságnak se igen vehetjük más hasznát...

— **Református felsőbb leányiskola.** A budapesti ev.-református egyház bérbevette a budai Albrecht-utvi gyönyörű fekvésű gróf Lónyay-villát, melyben az utóbbi időben a Franciaországból kiköltözött apáczák leánynevelő-intézete volt. Itt fog ez év szeptember 1-én megnyitni az elsőrendű internátussal összekapcsolt felsőbb leányiskola. Az érdeklődők a Kálvin-téri lelkesítő hivatalban kaphatnak prospektus.

— **Czirk usztrószl.** Mintán most virágzanak Amerikában a nagy trösztök, szinte természetesen látszik, hogy a nagy vállalkozások most már a színházaknak és mulatóhelyeknek kvázi kisajátítására vetik magukat. Kissé amerikaián hangzik ugyan, de azért érdekes a hír, hogy új tröszt van alakulóban, mely ki akarja terjeszteni működését a világ összes nagy czirkuszaira. A terv szerint a világ összes nagyobb czirkuszai, lovardái, és más ezekhez hasonló vállalatok egyesülnének. Odatartozna a párisi hippodrom, a londoni aréna, a liverpooli, berlini, bécsi, római, madridi czirkuszvállalatok, azután a new-yorki, st.-louis-i, filadelfiai és más városok új vállalatai. A trösztöt 20 millió alaptőkével akarják megalapítani.

— **Elfogott kém.** Megírjuk, hogy az olasz határon néhány nappal ezelőtt kémkedés gyanúja miatt elfogtak egy *Pasch* nevű magyar-osztrák kapitányt. A letartóztatott tisztet most, mint Rómából jelentik, szabadon bocsátották, mert kiderült a vád teljes alaptalansága. A római lapok, közöttük a *Popolo Romano* élesen tiltakoznak a hatóságok idegessége ellen, amely már ismételt alaptalan etartóztatásokra adott alkalmat.

— **Romló tartalmu postai csomagok árverése.** A Budapestre érkezett kézbesíthetetlen romló tartalmu postai csomagokat július hó 1-től kezdve a m. kir. nyomozó postahivatal a VII. kerületi Aréna-uti 6. számú ház földszinti II. számú helyiségében naponta kétszer, még pedig d. e. 11 órakor és d. u. 5 órakor nyilvános árveréseken a legtöbbet ígérőknek adja el. A vásárló közönség az eladásra szánt küldeményekről, illetve ezeknek tartalmáról naponta az árverések megkezdése előtt már egy órával tudomást szerezhet a központi vásárcsarnokban és az árverést foganatosító postahivatalnál kifüggesztett hirdetményekből.

— **A kitagadott fiu.** Egy régi, régi családi viszálykodás ujult fel ma újra a véletlen révén. Vagy hét esztendőre nyulnak vissza a dolog előzményei a múltba. Kezddőni, véres tragédiával kezdődött a dolog. Hét esztendővel ezelőtt a Kerespesi-ut külső torkolatánál lévő akkori lóvásártéren heves jelenetek folytak le *Steinburger* Vilmos budapesti lókereskedő és István nevű fia között. Apa és fiu hosszabb idő óta rossz viszonyban éltek már és akkor kenyértörésre került a dolog. Valami üzleti dolog miatt támadt az összeütközés, amely olyan brutális volt, hogy az apa kénytelen volt végre is revolvert fogni a fiára, aki az életét veszélyeztette.

A dolog bíróság elé került, amely azonban az apát a jogos önvédelem címén felmentette. Ez a fölmentés aztán úgy elkeserítette *Steinburger* Istvánt, hogy összeszedte mindenét és kivándorolt Amerikába. New-Yorkból aztán levelet írt egy budapesti barátjának, névszerint *Kohlman Kovács* Jakab lókereskedőnek, amelyben többek közt azt írta, hogy megszakít édesapjával minden összeköttetést, tudni sem akar róla és ezért nem is tér vissza többé Európába.

A levél végén brutális sértésekkel halmozta el édesapját. Azt írta, látni sem akarja azt a vén zsványt, akit szégyel apjának nevezni és arra kérte *Kohlman*ot, hogy mondja is ezt meg az öreg *Steinburger*nek. *Kohlman* azonban nem az öreghez ment a levéllel, hanem a duszagdag lókereskedő ifjabbik fiához, *Steinburger* Józsefhez, akinek elmagyarázta, hogy milyen fegyver lenne ez az ő kezében a bátyja ellen, akit kitagadtathatna a levél miatt az apjával.

Addig-addig beszélt *Kohlman* az öccsének, amíg az csakugyan részánta magát a levél megszerzésére és 20.000 koronáért megvásárolta a gyalázkodó irást, amelyet azonnal megmutatott az édesapjának. Az öreg *Steinburger*ot úgy elkeserítette a levél kimélettensége, hogy idősebb fiát mindenből kitagadta. Pár évvel utóbb meghalt az öreg ur és fél milliónyi vagyona osztatlanul ifjabbik fiára szállt.

Steinburger József édesapja halála után eladta minden magyarországi ingatlanát, vagyonát összeszedte és Bécsbe ment lakni, ahol nagykereskedést nyitott, amely még ma is fényesen virágzik.

Pár nappal ezelőtt azonban hazajött Amerikából a kitagadott idősebb fiu és itthon családját után kutatva, értesült édesapja haláláról és a nagy vagyon sorsáról is. Az értesülések alapján *Steinburger* István Bécsben kereste föl öccsét és kérte tőle az apai vagyon ötöt felét. *Steinburger* József azonban kiutasította bátyját, azt mondván, a kitagadott fiuval, aki atyját sirba kergette, szóba sem áll, nemhogy a vagyonát osztaná meg vele.

Steinburger István erre visszatért Budapestre és ma egy fővárosi ügyvéd útján pört indított öccse ellen az apai vagyon feléért. A hagyatéki leltár szerint ez a vagyonrész 250.000 koronát, tehát egy negyedmilliót tesz ki, az idősebb fivér azonban a vagyonrész kamatait is perli öccsétől. Az érdekes hagyatéki pört nagy érdeklődéssel várják jogász körökben.

— **A szegedi gyorsíró-ünnep.** A szegedi országos gyorsíró-kiállítás és kongresszus holnap ünnepies megnyitáson gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter képviselőjében dr. *Gopcsa* László min. osztálytanácsos jelenik meg, aki a mai nap folyamán már el is utazott Szegedre.

— **Kigyuladt butorgyár.** Makón Kertész Aladár butorgyára, mely Csanádmegyében a legnagyobb, ma az esti órákban kigyuladt. A cigarettázásból keletkezett tűz lokalizálása a nagy szárazság miatt nagyon nehéz. A kár eddig 100.000 korona, azonban a kár biztosítás útján megtérül. A tűz még egyre pusztít.

— **Megszökött rabok.** Szabasztopolban, amikor a rabok ma sétát végeztek a fogház udvarán, egy pokolgép felrobbanása következtében a fogház fala összeomlott. Husz politikai bűnös megszökött. A szökevények revolverlövéssekkel halálosan megsebesítették az őrséget.

— **Az iglói kiállítás.** A kiállítás megnyitására Günther Antal igazságügyminiszter, Párty és Csáki püspökök Iglóra érkeztek.

— **Öngyilkos leány.** Esztergomban Hanus Lina fiatal kávéházi kaszírő egy hadnagy lakásán szerelmi bánatból mellbelölte magát. Életveszélyes sérülésével a kórházba szállították.

— **A tolvaj káplár drámája.** Nem mindennapi s részleteiben úgy, mint lefolyásában megrázó katonadráma játszódott le Kassán az elmúlt éjjel. Tóth János, a Kassán állomásozó 34-dik gyalogezred egyik káplárja 300 koronát lopott el az ezred pénzből, azután megszökött és a határban bujdosott. Estefelé belopódzkodott a városba és kedveséhez, Ocskay Máriához ment, aki a Főutca egyik házában szolgált. A házmester tudott a lopásról és régebről ismerte a káplárt. Azonnal elment az ezredparancsnoksághoz és bejelentette, hogy a szökevény kedvesénél van. Erre kiküldtek egy őrzőotort, hogy fogja el Tóthot. A káplár megsejtette ezt és miközben a házmester az ezredparancsnokságnál járt, a leánnyal együtt bezárkózott annak szobájába és amikor az őrzőotort odaért, kikiáltott a bezárt szobából, hogyha megpróbálják letartóztatni, a leányt és önmagát is agyonlövi. A katonák kérésre fogták a dolgot, minthogy azonban a káplár hajthatatlan maradt, elküldtek az ezredorvosért és a táborigazgatóért, hogy próbáljanak ők az elszánt ember lelkére beszélni. Így alkudoztak a csukott ajtón keresztül éjjelután 2 óráig és mert Tóth még akkor is hajthatatlan maradt, az őrzőotort vezető tiszt kiadta a parancsot az ajtó betörésére. Amikor ezt Tóth meghallotta, revolveréből először lelőtte a leányt, azután maga ellen fordította a fegyvert. Mire betörték az ajtót, mindketten vérükben feküdtek. Tóthot a helyőrségi kórházba vitték, a leányt pedig a városi kórházba. Mindkettő haldoklik.

— **Halálozások.** Berei Papp-Ragány János földbíró, Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Jásznagykun-Szolnok-megyei törvényhatósági bizottsági tagja stb., június 27-én meghalt Budapesten hosszas szenvedés után 79 éves korában. Halálát özvegye, szül. nemes Hajnik Irén, két fia: István földművelésügyi miniszteri titkár, Endre m. kir. honvéd főhadnagy és nagy család siratja. Holnap, szombaton, d. e. fél 12 órakor szentelik be hült tetemét a róm. kat. egyház szertartása szerint a kerepesi-úti temető halottsházájában, honnan elszállítják Czegléd-Berczelére és ott június 30-án délután 5 órakor helyezik el örök nyugalomra.

Mayer Ottó okl. gazdatiszt, tartalékos tűzérhadnagy, június 26-án 22-ik évében elhunyt Eperjesen.

Parchetich Félix főispán özvegye, szül. Nemes-Majros Klára Palicson elhunyt. Holttestét a palicsi családi kápolnában fölrauatolozták, beszentelték és Ujvidékre szállították az ottani családi sírboltba. A temetés holnap, szombaton délután lesz Ujvidéken. Halálát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja.

Özv. Neuhauzer Izraelné, szül. Baumgarten Rozália életének 59. évében meghalt Győrött.

Flesch Gusztáv, a Magyar Petróleumipar r.-t. tisztviselője, június 28-án meghalt 44 éves korában. Vasárnap, június 30-án, délelőtt 10 órakor kísérik örök nyugalomra a rákoskeresztúri izr. temető halottsházájából ugyanott eltemetteti.

Steuermann Antal e hónap 27-én, este 7 órakor, rövid szenvedés után, életének 24-ik évében meghalt. A megboldogult hült teteme e hó 30-án délelőtt 9 órakor fog a rákoskeresztúri izr. sírkert halottsházájából ugyanott eltemetteti.

— **Életunt nagybirtokos.** Tragikus módon vetett véget életének Adelmann Ferenc újszentannai birtokos. Egyike volt azoknak, akiknek minden vállalkozása sikerült s vagyonilag egyre gyarapodott. De abban az arányban, amelyben gazdagodott, csökkent az életkedve is. Az utóbbi időben már melankolikus volt. Buskomorságában a birtokán felakasztotta magát s mire ráakadtak, már halott volt. Adelmann igen nagy vagyont hagyott hátra. Igen nagy család gyászolja.

— **Tüntető szociálisták.** A kassai szociáldemokrata párt ma este tüntető lampionos körmenetet akart rendezni az általános választójog érdekében és e szándékát be is jelentette a főkapitánynak. A főkapitány a tüntető körmenetet nem engedte meg és a délután folyamán értesítette a bejelentőket a tiltó végzésről. Ennek dacára este nyolc órakor az Erzsébet-téren körülbelül háromezer munkás sereglett össze. A rendőrség azonban ekkor közbelépett és a tömeget szétszórta. A munkások most a munkásokon elé vonultak, hol a Marseillet énekeltek. A rendőrség itt is közbelépett és újlag szétszórta a kényszerítette a munkásokat. A szociálisták este féltíz órakor kivonultak a ligetbe, hova a rendőrség is követte őket. A ligetben azonban békésen szétszóróztak. A városban a rendőrség és csendőrség cirkál.

— **Japán fürdővendégek Póstyénben.** Póstyénből jelentik tudósítónk, hogy 2 japán tudós: Ling Kia Lay Tokióból és Mao Szolny Sziug Jokohamából csuszos bajuk gyógyítása céljából folyó hó 26-án odaérkeztek.

— **Öngyilkos báróné.** Lubow-Steinbeis báróné ma Fontainebleauban egy hotelben szublimáltl megmérgezte magát. Öngyilkossága nagy szenzációt kelt, mert a 24 éves báróné testvérével, Galiczin hercegnével együtt a párisi társaságok legünnepeltebb szépsége volt. Lubow báróné az utóbbi időben buskomorságba esett, mert egyetlen gyermekét a törvény a válás kimondása után férjének ítélte oda, aki Pétervárot testőrtiszt.

— **Vessett kutya Kőbányán.** Egy, a Kőbánya utcáin kóborló eben a veszettség jeleit hatóságilag megállapítva, a kerület előjárósága negyven napi ebzárlatot rendelt el. Ez idő alatt az ebeket otthon megköve kell tartani, az utcákon pedig harapás ellen biztosító szájkosárral ellátva, pórázon vezetendők. A rendelet ellen vétőket 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújják.

— **Talált okiratok.** Audester Aladár kőbányai vaggongyári szolgál, fontos közszégi okiratokat talált. Igazolt tulajdonosa nála átveheti.

— **Tűz a vidéken.** Nagyváradiól jelentik, hogy ma hajnalban negyedfél órakor ismeretlen okból kigyuladt a görög-katolikus székelyház tornya. A tornyon a minapi vihar a gombot veszedelmesen elgömbölytette s ezért állványoktól volt körülveve, amelyekkel nappal dolgoztak a munkások. Valószínű, hogy eldobott szivartól az állvány tűzet fogott s ez okozta a tüzet. A hatalmas lángoszlop bevilágította a várost, amelynek lakossága csakhamar talpon volt. A tűznél megjelent Radu Demeter román püspök is. A tüzoltóknak nagy fáradsággal és küzdelemmel sikerült a harangokat megmenteni, de a gyönyörű régi torny elhamvadt. A tüzet kilenc óráig megfékeztek.

— **Öngyilkosság a menyasszony ablaka alatt.** Régi történet, mely mindig új marad; de akivel megéssik, a szíve megszakad. Így dalol a költő s az élet mindennap újra beigazolja. A legény szereti a leányt, de ez mást szeret s a legény megöli magát. Ez a történet ismétlődött Drezdában, ahol ez történt: Blümich Ernő kereskedelmi tanácsos leánya a minap tartotta eljegyzését egy gárdista-főhadnaggyal. Az eljegyzést Blümichnek a város közelében levő villájában ünnepelték meg, szűk családi körben. A kis társaság a legjobb kedvben volt együtt, de egyszerre revolverdörrenés hallatszott a fényesenivilágított ablakok alatt. Ijedten siettek ki a házbéliek a kertbe s nagy rémületükre egy fiatal embert láttak földön vonaglani. Blümich odahajolt hozzá s megismerte: egy fiatal tanár volt, aki megkérte a leánya kezét, de kosarat kapott. Orvosért küldtek, de már nem segíthetett, mert a fiatal ember közben meghalt. A menyasszonyt ájultan vitték be a kertből s most ágyban fekvő beteg.

— **A sáska.** Az érmihályfalvai járást ma óriási had marokkói sáska lepté meg, amely roppant pusztítást visz végbe a természetben. Az alispán sürgős segítyt kért a rovarintézetétől.

— **Beltrő tanulók.** Bécsben a rendőrség ma egy Mandel Ferenc nevű tizenhárom éves tanulót és Sándor nevű testvérét letartóztatta, amikor éppen egy bolti kirakatot ki akartak rabolni. Mandel Ferenc két év lefolyása alatt száztizenöt lopást követett el s összesen hátezeröttszáz korona értékű tárgyakat lopott el. A rendőrség és a bíróság már többször negyvennyolc órától négy hónapig terjedő fogsággal büntette. Most megint tizenhét lopást jelentettek föl, amelyekben ötezer korona értékű tárgyat lopott.

— **Rendőri hírek. Verekedés: Bakonyi Sándor** 24 éves tapétás segéd és Körösi Imre 33 éves szíjgyártó egy külvárosi kocsmában összeverekedtek és a küzdelem hevében Bakonyi késsel súlyos sebet ejtett ellenfelén, akit a Rókus-kórházba szállítottak. A tettest elfogták. — **A téglá ádozata:** Egyik Tutaj-utcai építkezésnél az állványról lehullott egy téglá és Könyves János napszámra esett. Könyvest a Rókus-kórházba szállították. — **Három napja nem evett:** Ma délelőtt a Múzeum-köruton Héhuter Margit bölcsészettanhallgató kezéből egy suhancz kiragadta a ridiküljét és futásnak eredt. A járőrelők azonban elfogták a tolvajt és bevitték a rendőrségre, ahol Pete Lajos csaposnak mondotta magát. Mentségeül elmondta, hogy három napja nem evett és az éhség vitté rá a bűnös cselekedetre. — **Meghalt az utcán:** Ma délelőtt a Károly-körut 13. számú ház előtt dr. Kármán Jenő harminczhárom éves orvos hirtelen összeesett és mielőtt a mentők megérkeztek volna, az összeverődött járőrelők szemeláttára meghalt. A széles körökben előnyösen ismert és kiváló orvos váratlan halála nagy részvétet keltett.

— **Kirándulás Marburg- és Wartburgba.** Szt. Erzsébet volt lahóhelyeire, ennek 700 éves évfordulója alkalmából; a kirándulás védnöke és lelki-vezetője mélt. és főt. dr. Komlossy Ferenc pozsonyi prépost, pápai prelátus; indulás július hó 20-án.

Utirány: Pozsony—Bécs—Regensburg—Frankfurt — a Rajnán hajóval—Cölnig—Marburg—Eisenach—Berlin—Dresden—Bécs—Pozsony. Részletes programmal készséggel szolgál a „Magyar Utazási Vállalat r.-t.” (Budapest, IV., Eskü-ut 3. sz.)

x **Zászlók,** czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítónél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Podor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.**

x **A gazdálkodó öröme** állatainak jól táplált kinézése. Ez könnyen elérhető a Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor rendszer adagolása által. Étvágy hiányánál, a tej feljavításánál, nincs ennél jobb szer. Ügyelni kell a védjegyre és kérjünk határozottan Kwizda-féle korneuburgi marha-tápport. Kwizda Ferenc János cs. és kir. osztrák magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, állatgyógyászati préparátumok részére. Bécs mellett levő korneuburgi körgyógyászterábiól. Kwizda Ferenc, János czég Korneuburgban képes árjegyzékét kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldi meg.

x **A Balaton forgalmát** szolgáltni, emelni, annak terjeszkedést csinálni és az ország nyaraló, fürdőző és kiránduló közönségét fölvilágosítani arról, hogy isteni szép Balatonunk mellett sokkal kellemesebb, kényelmesebb és olcsóbb a nyaralás, mint a drága külföldi fürdőkön — ez hazafiúi szent kötelessége minden magyar embernek; ez egyik czélpontja a Somogykéthelyen megjelenő „Balatonparti” című társadalmi, közgazdasági, tanügyi és szépirodalmi hetilapnak is. Akit a balatonvidéki viszonyok érdekelnek, ne mulassza el e lapból mutatóványaszámot kérni. Hirdetési díjai rendkívül olcsók, úgy hogy e nagyon elterjedt vidéki lapot nagyon ajánljuk a hirdető közönség figyelmébe.

x **A Wertheimer-mulatóban** ma tartották meg Perényi Izsó tulajomjátékát, melyen vendég szereplésével igen nagy sikert és tapstetszést aratott Csilla Manczika tánczó művésznő és Csillag Laura énekesnő.

Londoni képek.

London, június 25.

Öt éve, hogy egy angol barátom meghívására először szántam rá magam, hogy felkeressem a kontinenstől az „ezüst tengeret”, elvlasztott Angliát. Annak idején kétkedéssel fogadtam barátom meghívásának azt a részét, mely biztosított, hogy tartózkodásom Angliában tanulságos, érdekes, de egyáltalán kellemes is lesz. S tényleg ilyen volt. Azóta évről-évre fokozódó vágygyal és érdeklődéssel látogatok Londonba s onnan az egyesített brit királyság ipari és kereskedelmi gőcpontjaiba.

Párisból délután négy órakor elindulva, Boulogne Folkstone-on át néhány perczel tizenegy előtt értünk Londonba. Az utasok jó része Angliát látogató amerikai, kik a szezon idején egész inváziót képeznek Angliában.

Ennek köszönhetem, hogy a Chariny Cross állomás körüli szállodákban éjnek idején azt felelték: „full up”. Ismert kifejezés Londonban, a megtelt omnibuszra felkapaszkodónak ezt kiáltja oda a kalauz: „full up”, fent is tele. Akarva nem akarva kénytelen voltam éjnek idején felzavarni régi háziasszonyomat. Lakásom London északnyugoti részén egyike ama boarding houseoknak, hol az idegen igen olcsón angolok között családi otthonra talál.

Közvetlen szomszédságunkból gőzüzemű vasut, motoromnibusz, közönséges omnibusz és szombat óta London legújabb villamosüzemi földalatti vasutja visz a city felé. London nagy kiterjedése értetővé teszi, hogy naponta gyakran 50—60, sőt több kilométernyi utat teszek e különféle közlekedési eszközökön. London óriási forgalmának lebonyolítása a földalatti vasutak hálózata nélkül el sem képzelhető. A helyi viszonyok ismerete itt valóban időt és pénzt ér. A lassujáratu omnibuszok gyakran kénytelenek megállni az utca-keresztezéseknél, a gyakran hat kocsiból álló földalattiak azonban minden akadály nélkül futják be a nagy távolságokat.

Zajtalanul és gyorsan történik itt minden. Bámulatos az angol nép fegyelmzetttsége és rendszere

A föld mélyébe liften ereszkedünk, hogy a földalattihoz jussunk, ötven ember is benn van s alig hallunk hangos szót.

Az e napokban itt járt száz magyar kirándulónak feltűnt London utcáinak tisztasága, Párisból jövet még szembetűnőbb a különbség London előnyére. Magyarjaink kellemes benyomással távoztak innen, kivételesen az idő is kedvezett a kirándulóknak. Négy nap távrolról sem elegendő e világváros megismerésére, hisz egy emberöltő tanulmánya sem meríti ki a méreteiben oly imponáló, műkin- csekben, társadalmi intézményekben, ipari vállala- tokban oly gazdag Londont. De a rövid idő is alkalmas, hogy benyomást szerezzünk oly várostról, amelyben dolgoznak, hol a money making, a pénz- keresés minden tisztességes módja megbecsültetik.

Women's country — asszonyok országának is nevezik Angliát, hol a good middle class — a polgári osztály leányai nem tartják méltóságukon alulinak „pénzt csinálni“. Nők immár minden téren versenyeznek a férfakkal, mindenütt talál- kozunk velük, hol tisztességes módon megélhetést szerezhetnek. A British museum of social service vezetőjének titkára egy fiatal hölgy, ki bámulatos jártasságot tanusított az angol munkáviszonyok- ban. Igen sok angol leány nurse-nek, ápolónőnek megy s így iparkodik megkönnyíteni a családfen- tartó terheit.

Vonatom reggelente London gyárnegyedén visz keresztül, hol a házak fölött, hol alatt, hol egy színben. Füstölő kémények között egymás mellé sorakoznak a vöröses-barna házak, melyek- ben meglehetősen kedvezőtlen viszonyok között lakik London népe.

A housing problem, a munkáslakás kérdés épügy, mint nálunk, itt is egy felszínen levő kér- dés. Itt azonban már a tárgyalásokon régen tul vannak. Londontól negyven kilométernyire épült és még folyton épül a maga nemében páratlanul álló garden city — Letchworth. Néhány évvel, midőn egy nem haszonra dolgozó társaság a tel- ket megvette, csak 800 lélek lakta, ma már 3000 lakost számlál. A társaság odacsábítja a gyárosok- at és ma már 7 gyár működik, sőt öt gyár van épülőfélben.

Előzékeny vezetőm egy domb tetején levő három fára mutatva avval biztatott, hogy rövidesen azon a helyen fog épülni az egészséges lakásokkal rendelkező város townhallja. Angol építészek ver- senyre keltek, ki tud olcsóbban kényelmesebb há- zat építeni munkásoknak és földműveseknek. A lechworthi házkiallítás jövő hó elején nyílik meg, körülbelül ötven ház épült fel, a legtöbbje öt-hat szobás lakást biztosít a munkásnak.

Igen ajánlatos, hogy a főváros, mielőtt meg- valósítaná tervét, hogy munkásai számára egy- szobás lakásokat építtet, a lechworthi kiállítás tan- ulmányozására egyik szakközegét kiküldenie.

London bővelkedik kiállításokban, csak imént zárult az olimpiában a nemzetközi lókiállítás, július harmadikán ugyanott megnyílik a business kiállítás. Az earls courtban van a balkán államok kiállítása, Szerbia és a többi balkán állam immár ismeretesebbek Londonban, mint Magyarországon.

Az eighty klub s a kereskedelmi kamarák tagjainak látogatása nagyban hozzájárult, hogy Magyarországról Angliában tudomást szerezzenek. Hisz eddig csak egy nagy történelmi nevezetességű név, s blue Hungarian band (valódi magyar zene- kar) és a pomade Hungroise, azok juttatták az angolok eszébe, hogy mi is létezőnk.

Egy kellőképpen előkészített kiállítás az earls courtban meghozná a kívánt üzleti összeköttetést Anglia és Magyarország között.

Fischer Mór.

Az EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.
A nyomó telefonja: 18-25. szám

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Uj emberek.

Budapest, június 28.

A színházi rovat „Bucusu a szinpadtól“ című híreit kissé szkeptikusan szoktuk olvasni. Vagy olybá vesszük, mint az egyéb színházi kommü- nikéket, melyekért az újság nem vállal kritikai fe- lelősséget. Némi újságolvasói gyakorlat még a leg- nyájásabb olvasót is kitanítja bizonyos természett- tudományos igazságokra. Minő például: a színész, vagy közelebbről nőszínész bizonyos időközökben bucsuzik és bizonyos időközökben visszatér. Miért bucsuzik? Hogy visszatérhessen. Hogyan bucsu- zik? Véglegesen, igazán véglegesen és legvégle- gesebben. De még ez utóbbi esetben is visszatér.

Berlin most egy színész-bucusuval foglalkozik, amely gyökeresen más benyomásokat kelt a sze- mélyt és helyzetet ismerőben. Rudolf Rittner, a német színészek egyik legkiválóbbja, aki mint egyén és mint intellektus is a legszámottevőbbek közül való, harmincznyolcz éves korában, kedvelt- ségének zenitjén megvált a szinpadtól és a leg- értelmesebb Florian Geyer — hazamegy falura gazdálkodni.

Rudolf Rittnert csak egyetlen szerepében lát- tam több évvel ezelőtt. Egy komikus karakter- szerepben. A Schnitzler „Lebendige Stunden“- jében játszott egy bohém-karikaturát. Akkor, e bolondos szerep során, a legkomolyabb, legjelentékenyebb embert ismertem meg benne. Pompás és eleven hatású humorában va- lami szokatlanul robusztus erő nyilatkozott meg. Csillogó meleg kedély, mégis inkább gondolkodásra indító, mint mulattató. Robusztus egyéniség, aminőt nem szoktunk elfelejteni.

Már e félórás ismeretség nyomán is, mellőzve egyéb összevágó adatokat, megállapíthatom, hogy Rudolf Rittner nem azért vált meg a szinpadtól hogy visszatérhessen. Aki meg szokták a világot saját vásári céljaik szemüvegén keresztül nézni és a színészt például — sokszor igen jogosultan — afféle tenyészállatnak tudják, amelyet a „ked- veltség“ foka táplál, csak éppen azt az indokát nem fogják fölismerni ennek az esetnek, amely a legemberibb, legtermészetesebb. Azt, hogy intel- tuális ember számára sokkal természetesebb mozdulat otthagyni a szinpadot, mint fellépni rá.

Itt egyelőre a szorosabb értelemben vett szin- padról van szó, de nem tiltakozom ellene, hogy egy kopott metafora kapcsán akár az „élet“ ugy- nevezett „szinpadára“ gondoljunk. A színház in- tenciójának szinpadján csak élesebb reflektorok világítanak rá arra az igazságra, amit szélesebb körben is igazságnak ismernek. Itt több a festék, rikitőbb a jelmez és bántóbbak a grimaszok. Ezekért fokozottan alacsonyrendű mesterség a szí- nésszé. Az az igazság pedig hirtelenében így fogal- mazható: a legemberibb élet célja ellenkezik azzal, hogy másoknak játszsunk. A legemberibb élet: az intenzív, önmagunknak való élet, a ma- gunk egyéniségének kiélése. Intellektuális embert ugyszólván csak gazdasági okok kényszeríthetnek bele a kicsinyes szempontokkal agyonkorlátolt, agyonnyírbált és megalázó vásári életbe.

Minél zajlóbb, minél kavargóbb a modern városi élet cikrusza, annál többen támadnak ép- pen mostanában, akik az egyedülvalóságot, a leg- ősi és legmélyebb emberi célokra vonatkozta- tott életet sóvárogják. Mélységes, az egész kultur- emberiségen átlüktető sóvárgás ez, mely éppen a legraffináltabb kultúrát élőkben a leghevesebb. Uj típusokat, új embereket teremt az egyedülvalóság vallása. Egyszer anakorétáknak, mászor tolsztojá- nusoknak nevezik, de sosem értik meg őket azok, akik megalázó elfoglaltságokba nevelődtek bele és és átlértékek tisztelőiben megfélemedtek azokról a legnagyobb értékekről, melyeket embernek csak gondolkodás nyújthat. (Bé.)

(*) Vigaszór. Holnap szombaton a „Trilby“-t Du Maurier és Potter szenzációs drámáját adják. A „Trilby“ volt a színház első darabja, amely

száznál több előadást ért meg és amióta T. Halmi Margittal a czimszerepben felrészítették, újabban is minden előadásra megtelt a nézőtér. Holnap is T. Halmi Margit játsza „Trilby“-t, Svengalit pe- dig Fenyvesi Emil. Az „Au claire de la lune“ című dalt a III. felvonásban Poór Viola énekli. Holnapután, vasárnap, a szezon utolsó előadásul a „Bernát“, Heltai Jenő énekes bohóságá kerül színre.

(*) Magyar tudós sikere Berlinben. A berlini Gesellschaft für Philosophie tudvalevően meghívta Palágyi Menyhért egyetemi magántanárt, a kolozs- vári egyetemen a természettudományok bölcsé- letének előadóját, hogy a modern termé- szetbölcsészetről több előadást tartson. Palágyi a múlt héten fejezte be előadásainak sorozatát, a melylyel rendkívül sikert ért el. A berlini lapok nagy méltánnyalással írják a magyar tudós előadá- sairól.

(*) Négy utolsó előadás. A Magyar Színház-ban ebben az évadban már csak négyszer kerül színre A vig özvegy. Ebből három előadáson vesz még részt Küry Klára, pénteken, szombaton és vasár- nap este. A szombatra, Péter-Pál ünnepére eső előadás Küry Klára 100-ik föllépése Glavari Hanna szerepében. Vasárnap délután A vig özvegy 234-ik előadásán Felhő Rózi, a szegedi színház primadonnája játsza Glavari Hannát, amely sze- repben már több ízben lépett fel. Julius elsejéttől kezdve hat héten át a színház kapui zárva ma- radnak.

(*) Városligeti Nyári Színház. A Városligeti Nyári Színház nagysikerű darabja a Bus özvegy szom- baton Péter Pál ünnepén ismét kétszer kerül színre, még pedig délután 1/24 órakor ez alkalommal elő- szőr mérsékelt helyárrakkal, este 1/28 órakor rendes helyárrakkal.

(*) Egy érdemes színész halála. Tegnap reggel meghalt Kiskunhalason Egry Kálmán, a Népszin- ház volt tagja. Az elhunyt érdemes színész nevét a mai generáció már nem ismerte, de valamikor népszerű és kedvelt hangzása volt a neve és mű- ködése a magyar népszínmű fénykorával esett össze. A minap agyszélhűdés érte, amely pár napi szenvedés után tegnap hatvannégy éves korában megölte. Ma délután temették el Halason nagy részvétellel.

(*) A VIII. kerületi zenekonzervatórium évfá- ro vizsgáit e hó 16-22-ig tartotta saját helyiségeiben. E hó 23-án az Iparrajziskola disztermében matiné volt, melyen Markóczy Irén, dr. Ötvös Gerőné és Medveczky Györgyike (Poray tanár zongrá- növendékei), Balla Nóra és Mezey Gabriella (Hilbertné énekes növendékei), továbbá Haniss Elemér, a 12 éves Csóka Ödön stb. (Vidék hegédüs-növen- dékei), nagy és diszes közönség előtt mutatták be tudásukat. A matiné végzetével Sereghy Elemér igazgató lendületes beszéd kíséretében adta át az intézet első tanítói oklevelét Markóczy Irénnek, ki a konzervatórium alapítása óta volt annak növen- déke.

(*) Zenészek kongresszusa. A II. orsz. zenészi kongresszust július 5-én nyitják meg Pécsen. A kongresszus intéző igazgatója Sághe József és főtít- kára Meiszner Imre, már előkészítették a talajt és a kongresszus sikere érdekében a legbuzgóbb mű- ködést fejtették ki. A zenészi kongresszus iránt, a szakkörökön kívül, különösen a kántorok és ta- nitók köreiből igen nagy az érdeklődés. A kon- gresszust a pécsi város háza disztermében nyitják meg. A kiállítási ünnepélyek csarnokában két nagyszabású hangversenyt is rendeznek.

(*) A Nemzeti Zenede beküldte növendékeinek érdemsorozatát az 1906-1907. tanévről. Az érdem- sorozat összesen 1665 növendéket mutat ki, akik a különböző tanszakokban ekként oszlottak meg: a zongoratanzakban volt 132 fiú, 585 leány, ösz- szesen tehát 717 növendék; az énekekben 35, a hegedü-tanszakban 196, a zeneszerzésben 273, a zenetörténeti és esztétikai tanszakban 163, a zene- karban 88 növendék. A többi növendék a kamara- zene-, a liturgiái, a gordonka-, a gordon-, a cimbalom-, a hárfá- és a különböző fúvóhangszer- tanszakok közt oszlott meg. A tanerők száma 37 volt; ezekből esett a zongora-tanszakra 16, a he- gedü-tanszakra 5.

(*) A Comédie Française újdonságai. A Comédie Française új játérendjéről a következőket jelentik Párisból: Az első őszi újdonság Gustave Guiches és P. B. Gheuse „Chacun savic“ című darabja lesz, amelyet Flers és Caillavet „A régi szerelem“ című vigjátéka követ, míg a harmadik őszi új- donság a Marguerite tesiverek új darabja lesz. Novemberben már Capus Alfréd is megjelenik „A két ember“ czímen egy újdonsággal, a téli szezonra pedig két más fontos újdonság van kilá- tásban. Az egyiket az új szerző, Lavesan írta, a másikat „Le Foyer“ czímmel Octave Mirbeau és Thadée Rathanson.

(*) A Halmos János-féle síremlékpályázat pályamű- veinek kiállítása ma zárult be a Múcsarnokban. A kiállítást sok érdeklődő szakember kereste fel.

A Műcsarnok vezetősége ezúton szólítja fel a pályázókat, hogy műveiket legkésőbb július tizedikéig szállítsák el a kiállítási palotából.

(*) **A Benczur-mesteriskolából.** Benczur Gyula, az állami festőmester-iskola igazgatója megkezdte szabadságát. Benczur, aki egész télen szorgalmasan dolgozott a hatalmas millenniumi emléképen, a nyáron Ambachba utazik, ahol be fogja fejezni a megkezdett arcképeket. Ambachból még ellátogat ősz előtt a külföldre is s úgy tér haza Budapestre. A mesteriskolákban távolléte alatt a felügyeletet Sletka Gyula tanár látja el. Az iskolának jelenleg immár összesen csak négy tagja van, mert Komáromi-Kacz Endre végleg befejezte tanulmányait, odahagyja azt. Helyébe az őszszel más fiatal művész kerül. Nagy Vilmos Szolnokra rándult, ahol plenair-tanulmányokat folytat s ide követi őt Penitenti-Molnár János is. Vesztróczy Manó állami ösztöndíjjal a külföldön időzik, ahol több világhírű festményt másol az iskola számára. Ithon csupán Felner Sándor tölti egészen a nyarat, aki több nagyobbabbszerű kompozíció vázlatát készíti el.

(*) **Magyar képiállítás Párisban.** Pénteken nyílt meg Csontváry-Koosztika Tivadar kiállítása a párisi Grand Serre de la Ville helyiségeiben. A művész tizenegy éves munkásságát mutatja be. Összesen 40 kép van kiállítva.

IRODALOM.

* **A Bácsbodrogmezei Irodalmi Társaság** választmánya Vértési Károly elnöklété alatt ülést tartott, melynek fő tárgya volt: akcióba lépés arra nézve, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által létesítendő közművelődési házak közül az egyik Zomborban, mint a vármegye központján építtessék fel. Az Irodalmi Társaság e tárgyban átír a városi és megyei törvényhatóságokhoz, csatlakozásra hívja fel a zombori kultúr-egyesületeket s a közoktatásügyi minisztériumnál kérelmez.

* **Az Egészség Könyvtára.** Az Országos Közegészségi Egyesület könyvkiadó vállalatában dr. Gerlóczy Zsigmond szerkesztésében megjelenő, igazán uttörő és közhasznú könyvsorozatnak, „Az Egészség Könyvtára”-nak harmadik és negyedik kötete jelenik meg immár. A harmadik kötet dr. Vámosy Zoltánnak, a budapesti tudományegyetemen a mérgegtan tanárának egyenesen a nagyközönség számára írt munkája: A mérgezésekről, mely kimerítően tárgyalja a mérgezés felismerésére vonatkozó tudnivalókat; megismerlet bennünket mérgezés esetén első teendőinkkel, az ellen-szerekkel, a mérge eltávolításának módjával; részletesen oktat ki a mérgező vegyi termékekről: a maró savaktól, lúgokról, fémekről, gázokról, növényi s állati anyagokról s egyéb mérgező vegyi keverékekről. A hasznos könyvet a Franklin-Társulat adta ki; ára 2 korona.

Ugyancsak „Az Egészség Könyvtára”-ban, annak 4. köteteként jelent meg dr. Szegedy-Maszácz Elemér könyve is: A tuberkulózisról. Köztudomású, hogy a tuberkulózis nem azok közé a betegségek közé tartozik, melyet maguk az orvosok le tudnának gyógyítani, mert mindazt, amit az orvostudomány a tuberkulózis pusztításának csökkentésére eddig megállapított, magának a nagyközönségnek kell megvalósítania. A vállalat szokott izléses köntösében megjelent könyvet a Franklin-Társulat adta ki; ára 1 korona.

* **Ügyes-bajos ember könyve.** Harmadik, bővített kiadásban jelenik meg immár K. Nagy Sándor hasznos és nélkülözhetetlen könyve, mely több mint harmincfél száz lapon ad szakzerű utbaigazítást minden ügyben és bajban. A céljának megfelelően kiállított mű a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg s füzve 3 koronáért, kötve 4 koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

* **Uj Idők.** (Szerkesztő Herczeg Ferencz.) Az e heti szám mellékletül egy színes nyomású műlapot hoz, amely Ujváry Ignác, a jeles festőművész egy derült hangulatú képe után készült. Az aktuális képek, felvételek közt van Zala György műterme, az ezredévi emlék néhány részlete, a francia vinczellérsztrájk, stb. Regényt az új számban, amely a most induló évnegyed első száma, Farkas Pál kezd. Novellát Herczeg Ferencz, Krudy Gyula, Szomaházy István írtak, cikket Spaitz Sándor és Szerb Zsigmond, verset Endrődi Sándor, Dutka Akos, Farkas Imre. „Erősebb az életnél” címmel egy fordított regény kezdődik. Írója Blicher Clausen, kedvelt dán ebeszélő. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10. Mutatványszám kérésre ingyen.

* **Az „Utörő”** (Világosság) politikai és szépirodalmi hetilapnak következő a tartalma: A pécsi nap (dr. Fényes Samu). — A korhadt iskola (W.). — Pikler Gyula (Zádor Pál). — Este van (F.). — A magyar klerikális multjából (Kósa Miklós). — A szépművészeti vásárról (a. m.). Az abstractió

bálvány. — A felmentő szeretet. — Regény. — Az élénk folyóiratot, mely a szabadgondolkodók egyetlen organuma, Fényes Samu és Zádor Pál szerkesztik.

* **Filológiai versenyek.** Az Országos Középiskolai Tanáregyesület elhatározta, hogy évenként egyszer országos versenyt rendez az érettségi vizsgálatot tett tanulók közt a középiskola nyelvi és irodalmi tanulmányai köréből. Az egyesület választmánya most teszi közzé e filológiai versenyek szabályzatát. E szerint egyelőre csak a magyar és a klasszikus-filológia köréből rendez versenyt az egyesület, még pedig évenként mind a két tárgycsoportból. A verseny csak írásbeli lesz és zárt helyen, záros határidő alatt készítenőd. A magyar tételek tárgya a magyar irodalom, a magyar stílusztika, a retorika, poétika és a magyar nyelv köréből veendő, a latin tételek tárgya leginkább latinra fordítás, míg a görög tételeké tollbamondott görög szövegek magyarra fordítása és esetleg kommentálása. A tételt az elnök tüzti ki. A versenyzés a következő módon történik: Évenként az egyesület titkári hivatala stévküldia hazai teljes középiskolákhoz a versenykihirdetését, illetőleg a versenyen való felhívást. Jelentkezni szept. 8-ig lehet az egyesület főtitkárnál. A versenyt szeptember hó közepén tartják meg az egyetemi székhelyeken, ezidőszent Budapest és Kolozsvárott; az utóbbi helyen a versenyt a kolozsvári kör intézi. A kitűzött napon a verseny megtartására rendelt helyen az egyesület rendes tagjaiból alakított bizottság felbontja az elnök pecsétjével lezárt borítékot, kihirdeti a benne foglalt tételt és átveszi a záros határidőn (a tétel természete szerint 4-6 órán) belül elkészített dolgozatokat. A dolgozatokat szaktanárokból alakított bizottság megbírálja. E bírálat alapján az igazgatóság odaitéli a két legjobb dolgozatnak a 100 aranykorona első és 50 aranykorona második pályadíjjal. Az egyesület nyomban a döntés után jelentést tesz a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak az eredményről s hivatalosan értesíti sikertükről a pályadíj nyerteseknek volt intézetét és szaktanárát, a kitűntetett dolgozatokat pedig lehetőleg közlésezi az egyesület közlönyében.

* **Szegény ember könyvtára.** A Szent-István-Társulat programjában kezdte óta benn volt, hogy jó és olcsó könyvkiadó társulat akart lenni, szóval elsősorban a szegényebb nép szellemi szükségleteit akarta kielégíteni. E cél szolgálja a pártoló tagsági intézmény, mely által 2 koronáért évenként négy-öt jó könyvhöz jutnak a tagok, de főképpen erre valók a Népiratkok, melynek kiadását most egészen új alapokra fektették. Minden füzettel orvosolni akarnak valami bajt, ellensúlyozni valami káros hatást. A Népiratkok árai: Mária-Besnyő (239. sz.) Ára 10 fillér. Kapisztrán szent János élete. (247. sz.) Ára 16 fillér. Nepomuki szent János. (245. sz.) Ára 12 fillér. A gyakorol szent áldozásról. (241. sz.) Ára 16 fillér. Kereszt és kard. (243. sz.) Ára 16 fillér. Hunyadi János élete. (246. sz.) Ára 12 fillér. Mátyás király élete. (244. sz.) Ára 16 fillér. Tudja-e, hogy mi a nyomor? (240. sz.) Ára 8 fillér. Szent Vincze apostola. (242. sz.) Ára 8 fillér. Jó hus olesón. (237. sz.) Ára 10 fillér. Apróíjóság. (238. sz.) Ára 24 fillér. Megrendelhetők a Szent István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV., Keckseméti-utca 2. sz. Az árt levélbélyegeken is elfogadják.

FŐVÁROS.

(*) **Drágább a kenyér.** Hol vannak a régi jó idők, amikor a nyílt piacokon szekerekről mosolygott le a foszlós czipók halmaza, amikor a sorok-sái jóképű svábasszonyok jóízű és olcsó kenyérral látták el a főváros éhes gyomrát? Nem is szólv a polgári pékek sütőtte ropogós, friss, élvezetes kifli és zsemlye tömegéről, egészséges és nem krétával, kóporral maszlalgolt, finom tapintású liszt-hegyekről, amikben potom árért duskált a gazdasasszonyok kara. Versenyeztek akkor a tisztos és lisztes pékek, ki adjon több kiflit, zsemlyét tíz krajczárért; ki mérje meg jobban a kenyér fontját, illetve kilóját s ha másként nem tudott konkurrensen kifogni: ráadásul hozzászelt az egy kiló kenyérhez (hét krajczárért!) akkora karajt — nyomtatéknak, hogy egy serdülő süvlővény jól lakhatott vele. Ha az egyik pék tizenkét süteményt adott egy hatosért, a másik máznap tizenháromat kínált, sőt nem is olyan régen, 8-10 éve, tizenöt darab süteményt is lehetett kapni husz filléren a külvárosi sütőknél. Ma pedig jó, ha hat darabot nyújt Pék ur Ó Magassága s a barna kenyér kilóját kegyelemből huszonnyolcz fillérben szabja meg. Drága a lakás, a ruházat, a szórakozás, a világitás, magas a víz-

dij, sok az adó, teher a kapupénz és egyéb mel-lékjárulékok, de az szörnyűség, hogy a szegény ember eddig egyetlen olcsó és nélkülözhetetlen tápláléka: a kenyér ismét drágább lett. Uraim! Pékek uraim! Nem félnek az Istentől? Amikor olcsó a gabona (mert elég sok van), a liszt ára sem emelkedett mértani arányban, most ujjalag felemelik a kenyér árát — indokolatlanul! Titokban. Lappangva, bujkálva, félve, hogy idejekorán meglincheli az éhező néptömeg. Kartellt csináltak, kerületenkint tanácskozva s az utolsó bőrt is le-huzni igyekeznek. Hol van ilyenkor a hatóság, amelytől egyedül vár a polgárság védelmet ez ujjkori barbárság ellen? Sehól. Bizonyára vigan dudolja az ismert költői refrén: Lesz még szőlő, — lágy kenyérrrel! Neki mindenesetre meglesz.

(*) **Készül az új vásárpénztár.** Ismeretes, minő kifogásokat emeltek a vásárpénztár működése ellen s elhatározta a főváros, hogy új alapokon teremti meg az új vásárpénztárt. Ennek a létesítésével egy előkészítő bizottság foglalkozott, amelynek az előterjesztését ma tárgyalta a pénzügyi bizottság. Az ülésen dr. Vasztilevits János alpolgármester elnökölt, a közzgazdasági ügyosztály részéről dr. Melly Béla tanácsos, a pénzügyosztály részéről dr. Bódy Tivadar tanácsos jelent meg, az ügyet magát dr. Folkusházy Lajos tanácsjegyző és dr. Szemenyei Kornél fogalmazó üsmertette.

Lényege az előterjesztésnek az, hogy a főváros és az érdekel szakkörök együttesen alapítsanak egy új vásárpénztár részvénytársaságot 4 millió korona alaptőkével, amelyből 55%-ot, 2.200.000 koronát a főváros, 45%-ot az érdekeltek jegyeznének. Az előkészítő bizottság eme javaslatával szemben a pénzügyi ügyosztály az ügy tárgyalásának elhalasztását javasolta, mert pénzügyi szempontból az ügy nincs teljesen előkészítve. Nincs tisztázva a befektetendő tőke kamatoztatásának a nagysága, a vállalat sorsa, a tőke fedezete, az új vállalat részéről szedendő díjszabás, a közfélelmezésre való hatása. Mindezeket, valamint a vállalat létrehozásának összes feltételeit, előbb tisztázni kell, csak aztán foglalkozhatik a bizottság komolyan ezzel a kérdéssel.

Az első felszólaló, Vázsonyi Vilmos, szemrehányást tesz a pénzügyi ügyosztálynak, mert nem olyan módon pártolta az előterjesztést, amint azt ók szerették volna. A rendes tárgyalási hangtól messze eltérő módon támad a tanácsnak, mert bátor volt a javaslatról őszinte véleményt mondani, illetőleg aggodalmának kifejezést mert adni amiatt, hogy mi lesz a főváros pénzével, amelyet most egy ilyen bizonytalan vállalkozásba akarnak fektetni. Azután azt bizonyította, hogy a vásárpénztár az eljáró vizsgáló-bizottság meggyőződése szerint — igenis jövedelmező vállalat, amelynek prosperitásához kétség nem fér. Sajnálija, hogy ebben az ügyben olyan pénzügyi előterjesztést kaptak, amely alkalmas arra, hogy minden érdekeltnél kedvtér szegje. A tanács — úgy látszik — obstruál minden új terv ellen. Végül javasolja az előkészítő-bizottság tervének elfogadását annak a kimondásával, hogy az intézményt a főváros az érdekel körökkel együttesen kívánja felállítani.

Feleki Béla elfogadja az előterjesztést, de szemben Vázsonyival igenis fontosnak tartja a pénzügyi ügyosztály aggodalmait is. A pénzügyi osztálynak kötelessége volt az esetleges veszedelmekre rámutatni; a közgyűlés dolga, hogy a behálható deficitről gondoskodják, ami azért nem fenyegető, mert ha a közfélelmezés megjavításáról van szó, nem szabad áldozatoktól sem visszariadni. Javasolja tehát az előterjesztés elfogadását, az alaptőke fedezésére pedig a függő kölcsön megfelelő részének kijelölését.

Báró Herzog Péter is helyesli, hogy a pénzügyi osztály első sorban a pénzügyi eshetőségekre hívta fel a figyelmet. A maga részéről leginkább azt szeretné, ha a főváros az egészet maga csinálná meg. A függő kölcsön 6 és fél százalékos terhe nem alkalmas a tőkebefektetésre, mert drága. A grümdolást nem helyesli, sokkal jobb, ha az egészet maga a város csinálja meg, de csakis teljesen biztos alapon.

Dr. Bódy Tivadar tanácsos a pénzügyi ügyosztály javaslatát védi meg. Tiltakozik az ellen, hogy az ügyosztály semmit sem tett volna az előterjesztés érdekében. Ő igenis a referensekkel napokon és éjeleken át dolgozott s ha nem tehetett többet, annak az az oka, hogy az ügyet mindössze négy napja kapta meg. Ami a javaslat érdemét illeti, neki kötelessége a pénzügyi veszedelmekre rámutatni. Az intézmény létesítésénél, amikor milliók befektetéséről van szó, nem hallgathat az ügyosztály, mert maga a közzgazdasági ügyosztály is aggodalmát fejezte ki közpénzeknek ilyen czelokra való felhasználása ellen. Hogy az ügyosztály kívánta a díjtételek bemutatását, a főváros befolyásának a biztosítását és olyan részleteket, amelyek ennek a befektetésnek a jövőjét megvilágítják, azt töl-

rossz név
pénzügyi
érdekeit.
terjesztés
fedezetét
kölcsön h
annak mi
(Helyeslés
Miut
hogy felsz
a pénzügy
mester til
az effajta
haladja e
akar kitér
kivánja a
javaslata

(*) **Kö**
és gazdas
kórházi f
Az ügyos
abból a s
mellősság
nősen r
fogadna e
a főorvos
toztassák
örvosok j
vagy állás
ellentétbe
báró Herz
el a javas
adná a be
ha a vona
tajták meg
ügyet nem
ványozza,
jék vissza
Rózsavölgy
ügyosztály
szén elő r
terjesztés
Kivánja a
nyiben fiz
terjesztés
Ugyancsak
jesztést ter
örvosok á
vottság ah
mazott ide
bizottság
ján elhatár
épített mu
olyan típus
járult tová
ség szerve
rendezésé
intézték el.

(*) **Eöz**
3-ikára) k
utolsó ren
kező főbb
levő V. ke
való betölt
számadásá
ának a
1908. évi

sok épít
adandó fö
körirata,
nak helyi
marha- és
Békés vár
létesítése
deletnek
történeti v
Az I. ker
zás. Tiszt
tása. Előte
ügyében. E
kének a m
bileumi pá
megalakítá
kkszobra
küldött biz
apródiskol
A fővárosi
kiküldött b
talnál végl
állások ar
sítése. Az
mesteri tit
Nyugdíj-üg

(*) **Tan**
tanítónő-je
szonyi Vil
A küldött
hogy a tan
legyen teki
ne buktass
ról kibukta
mondta ezt
tanács tagj
tanács aut

rossz néven nem lehet venni, mert hisz azért áll a pénzügyi osztály élén, hogy megvédje a főváros érdekeit. Az aztán a bizottság dolga, hogy az előterjesztésekről miképp határozzon. Végül ami a főváros fedezetét illeti, e célra csakis a tízmilliósi függő kölcsön használható fel, tekintve nélkül arra, hogy annak minden része más célokra költetett le. (Helyeslés.)

Miután még *Vázsonyi Vilmos* kijelentette, hogy felszólalásával egyáltalán nem akarta sérteni a pénzügyi osztály vezetőjét, az elnöklő alpolgármester tiltakozott az ellen, hogy a tanács obstruálja az effajta előterjesztés ellen. Az ilyen állítás tulajdonképpen a jogos kritikát, amely elől a tanács nem akar kitérni. Ezután a bizottság kimondotta, hogy kívánja a vásárpénztárnak az előkészítő bizottság javaslata értelmében leendő felállítását.

(**Kórházi orvosok fizetésrendezése.** A pénzügyi és gazdasági bizottság mai ülésében foglalkozott a kórházi főorvosi állások szervezésének az ügyével. Az ügyosztály javaslatát *Felekői Béla* pártolta, főleg abból a szempontból indulva ki, hogy a főváros méltóságával ellentétben, ha bárkitől is, de különösen rendelő-orvosoktól ingyenes szolgálatot fogadna el. *Márkus József* nem járul ahhoz, hogy a főorvosi állások betöltésének a módját megváltoztassák; nem járul ahhoz sem, hogy a rendelő-orvosok javadalmazását emeljék. Nem a személyek, vagy állások ellen szól, hanem nem akarja, hogy ellentétbe jöjjön a bizottság a szabályrendelettel; bár *Herzog Péter* csak azzal a feltétellel fogadná el a javaslatot, ha egyrészt a belügyminiszter megadná a betegápoló-díjak emelését, másrészt pedig, ha a vonatkozó szabályzatot kellő módon változtatják meg. *Rózsavölgyi Manó*, minthogy az egész ügyet nem látja kellőleg tisztázottnak, azt indítványozza, hogy további előkészítés céljából adják vissza az ügyosztálynak. A bizottság elfogadta *Rózsavölgyi* halasztó indítványát azzal, hogy az ügyosztály, az ágyszámok kimutatásával, terjeszsen elő részletes javaslatot az iránt, hogy mely osztálynál szükséges a főorvosi állás szervezése. Kívánja a bizottság többsége azt is, hogy amennyiben fizetés-rendezést terveznének, akkor azt terjeszszék ki az összes kórházi orvosi állásokra. Ugyancsak az ügyosztály fog majd újabb előterjesztést tenni a pesti oldalon lévő al- és segéd-orvosok állásának az ügyében. Hozzájárult a bizottság ahoz, hogy a fertőtlenítő-intézetben alkalmazott ideiglenes alkalmazottakat állandósítsák. A bizottság ezután *Orcey Gyula* mérnök tervei alapján elhatározta, hogy egymillió korona költséggel épített munkások részére megfelelő kis lakásokat olyan típusban, amint azt már ismertettük. Hozzájárult továbbá a mérnöki hivatal és a számvéviség szervezésének módosításához és a fizetések rendezéséhez. Végül különböző fedezeti ügyeket intézett el.

(**Közgyűlési tárgyak.** A jövő szerdára (július 3-ikára) kiüszített és a nyári szünetek előtti való utolsó rendes közgyűlés tárgysorozatára a következő főbb ügyeket vették föl: Az üresedésben levő V. kerületi városbírói állásnak választás utján való betöltése. A közkórházi alap 1906. évi zárószámadásának és 1908. évi költségelőirányzatának a megállapítása. A fertőtlenítő intézet 1908. évi költségvetése. Előterjesztés a kis lakások építésének a megkezdésére a tanácsnak adandó fölhatalmazás ügyében. Moson vármegye körirata, Magyarország és Alsó-Ausztria határának helyreállítása tárgyában. Előterjesztés a marha- és sertésvásár-pénztár létesítése ügyében. Békés vármegye körirata, a Duna-Tisza-csatorna létesítése tárgyában. A vásárcsarnoki szabályrendeletnek a hatósági közvetítők saját számlára történő vásárlása iránt való kiegészítése ügyében. Az I. ker. Attila-körut és környékének a szabályozása. Tisztviselői állások szervezése és állandósítása. Előterjesztés a létesítendő állami közkórház ügyében. Előterjesztés néhai *Körössy József* emlékének a megörökítése ügyében. A koronázási jubileumi pályadíjak odaítélésére hivatalos bizottság megalakítása. Előterjesztés *Árpád fejedelem emlékszóba* ügyében. A fuvartelep felügyeletére kiküldött bizottság ujjalakítása. A cs. és kir. hadapródiskoláknál való alapítványos helyek betöltése. A fővárosi törvény módosításának előkészítésére kiküldött bizottság kiegészítése. A mérnöki hivatalnál végleges állások szervezése. A számvéviségi állások arányosítása és az illetmények rendszerezése. Az árvásznél több állás és egy polgármesteri titkári állás szervezése. Felebvezések. Nyugdíj-ügyek. A tárgysorozatára 94 ügyet vettek fel.

(**Tanitók a polgármesternél.** A tanító- és tanítónő-jelölték nagy küldöttsége járt ma dr. *Vázsonyi Vilmos* vezetésével a polgármesternél. A küldöttség vezetője arra kérte a polgármestert, hogy a tanács a hétfői választások alkalmával legyen tekintettel az első helyen jelöltekre, illetve ne buktsa ki azokat, akik tavaly az első helyről kibuktak. *Bárczy* polgármester méltányosnak mondta ezt a kérelmet és kilátásba helyezte a tanács tagjainak jóindulatát, anélkül, hogy ezzel a tanács autonóm jogát érintené.

(**A középítési bizottság ma délután ülést tartott.** *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester elnöklése mellett, aki az ülés elején bemutatta dr. *Raisz* Rezső tanácsjegyzőt, a magánépítési ügyosztály új előadóját és aztán a középítési ügyosztály tárgyait dr. *Kemény Géza* fogalmazó adta elő. A bizottság azzal az óhajással szemben, hogy a VIII. kerületi Horánszky-utcát véglegesen rendezzék, — azt határozta, hogy — mivel ez az utca még nincs feltöltve — az ügyet egyelőre függőben kell tartani. Előterjesztésre került a budai Attila-körut szabályozásának, illetőleg egy új budai körut alakításának az ügye. Erre vonatkozólag, amint már említettük, már több terv merült fel, így: *Deveczis* Ferencz műszaki tanácsos két terve, *Heuffel* Adolf középítési igazgató terve és *Palóczy* Antal építész javaslata. A tárgyhöz szólva, *Hauszmann* Alajos nagy örömeinek ad kifejezést, hogy ezek az igen becses tervek a bizottság elé kerültek: mert ezzel megvalósul az a régi óhajás, hogy a budai oldalon lehetővé váljék családi házak alakítása és olyan utvonali létesülne, amely a jövődöbéli megnövekedő forgalmat képes lesz megbírni. Helyesli, hogy az Attila-körut szabályozásával kapcsolatosan, ezzel párhuzamos nagy-körut alakíttassék, huszonhat, esetleg harmincz méter szélességben. Kéri, sokszorosíttassák a bemutatott terveket, osztassák ki a bizottság tagjai között és az őszszel vegyék beható tárgyalás alá. *Szabó* József hozzájárul az előtte szóló részéről mondottakhoz. *Neuschloss* Kornél is hozzájárul *Hauszmann* ahoz a javaslatához, hogy az Attila-körut ne legyen szélesebb 10 ölnél, azt azonban már most kívánja kimondani, hogy az új ut szélessége legalább is 30 méternyi legyen. *Willinger* Ferencz, *Rippka* Ferencz hozzájárulása után *Deveczis* Ferencz műszaki tanácsos fejtekte ki, hogy miért kívánja az új utnak a szélességét 30 méterre.

Kun Gyula tanácsos szerint most az a fődolog, hogy megállapodjanak abban, vajjon fenntartás-e, vagy sem az Attila-körut szabályozására vonatkozó régi megállapodást, hogy az 10 öl szélességű maradjon.

A bizottság ezek után hozzájárult ahoz, amit *Hauszmann* Alajos javasolt, hogy az Attila-körut szélessége 10 öl legyen és egyszerűsind új utvonali alakíttassék 30 méter szélességben, az Árok-utca vonalában. Az ülés ezzel véget ért.

(**Viták elnöki jog.** A pénzügyi bizottságnak dr. *Vasúti* János alpolgármester elnöklése mellett tartott mai ülésén kinos incidens történt. Az új vásárpénztár ügyének tárgyalásánál dr. *Bódy* Tivadar beszéde alatt dr. *Melly* Béla tanácselnök közbeszólt, mert őt az elnöklő alpolgármester rendreutasította. A szokatlan rendreutasítás így történt:

Mikor dr. *Bódy* Tivadar az új vásárpénztár ügyében védte a pénzügyi osztály előterjesztését, dr. *Melly* Béla közbeszólt.

Az elnök: Ne tessék közbeszólni.
Dr. *Melly* Béla ismét közbeszólt.
Az elnök: Csak a válasz után tessék szólni.
Dr. *Melly* Béla: Csak válaszoltam.
Az elnök: Rendreutasítom a tanácsnok urat.
Dr. *Melly* Béla: Mint a tanács tagja, joga van a tárgyhöz hozzászólni. Megköveteli a maga részére, mint a tanács tagja részére a respektust. Ő itt nem vádoltként szerepel. Ez itt tanácskozási tétel és így nem szolgált reá a rendreutasításra.

Az elnök: Méltatlannak találom a tanácsos ur felszólalását, mert én följajánlottam a tanácsos urnak, hogy éljen a szólás jogával; erről önként lemondott; a közbeszólasok jogát nem igényelheti, sem ő, sem más. Személyes kérdéssről szó sem volt az ő részéről.

Dr. *Springer* Ferencz: De a rendreutasítás nem volt helyén.

Az elnök: Tiltakozom az ellen, hogy az elnök eljárását bárki is kritika tárgyává tegye. Eppen úgy tiltakozom az ellen, hogy a tanácsnok ur elnöki eljárását bírálja.

Ezzel a kinos incidens véget ért és a bizottság áttért a tanácskozás folytatására.

(**Honpolgári eskü.** A polgármester előtt ma a következők tették le a honpolgári esküt: özv. *Szpitzer* Károlyné magánzó, ifj. *Wiese* Gyula tanárjelölt. Dr. *Kohn* Lipót ügyvédjelölt, idősebb *Wiese* Gyula magánhivatalnok, *Vogt* Tamás czipész-mester.

(**Kölcsön a kisiparosoknak.** Az *Aibrecht* Hildgard-alapból a fővárosi közjótékonyági ügyosztály ma több kisiparosnak szavazott meg kamat nélküli kölcsönöket. És pedig ilyenhatán kaptak 80—80 koronát, tízenketten 120—120 koronát, kilenczen 160—160 koronát, hetvenketten 200—200 koronát. Elutasítottak 23 kérvényezőt, részint azért, mert folyamodásuk nem volt kellőképen felszerelve, részint azért, mert nem kisiparosok. Az alapból ez idő szerint 108.964 korona áll rendelkezésre.

(**A polgármesteri titkár állásának szervezése** ma tárgyalta a pénzügyi bizottság. Az új állás a II. osztályu tanácsjegyző rangot kapja 3200+1000 korona fizetéssel és öt év után lesz I. o. tanácsjegyző 4000+1200 korona fizetéssel s azután a megfelelő ötdéves korpótlékkal. A pénzügyi osztály javasolta az állás szervezését, amelyhez a bizottság is hozzájárult.

(**A kőbányai gimnázium új helyisége.** A tanács az új kőbányai gimnázium számára kibérelte a X., Füzér-utca 12. számú házat, amelyet most megfelelően át fog alakítani. Az új gimnázium már szeptemberben megnyílik.

(**Szent István lovasszobor.** A budai várnak egyik nevezetessége a Halászbástyán emelkedő Szent István-szobor, *Strobl* Alajos mesteri alkotása, melynek megtekintésére igen sokan járnak a fővárosban megforduló külföldiek és vidékiek. A szobormű hatását azonban eddig nagyon hátráltatta az előtte elterülő rendezetlen telek. A városi mérnöki hivatal a napokban hozzáfogott a szobor környékének rendezéséhez. A tőrreléssel borított régi telket, amelyre idővel az új primási palotát építik, alapos munka alá vették. Sziklás részeit eltávolították és az egészet újra rendezik. Az ujjalakítás által csinosabb lesz ugy a szobor, mint a Mátyástemplom környéke.

(**Ösztöndíjak kiosztása.** A főváros kezelése alatti jótékony alapítványok kamatait ma osztották ki. A *Gizella-alapítványból* 200 koronát kapott: *Novák* Erzsébet, *Gáspár* Emília, *Gottlieb* Szeréna, *Knapp* Paula, *Pfeiffer* Erzsébet, *Schiel* Anna, *Csapodi* Vera, *Kövessy* Róza, *Somogyi* Mária, *Révay* Gizella, *Hudomel* Hilda, *Kápolnai* Anna, *Előd* Julianna, *Anderko* Aurelia, *Vajna* Emma, *Bicskey* Dóra, *Preyer* Irma, *Kunosi* Alice és *Baló* Viola.

A *Mária Valeria-alapítványból* szintén 200 koronát kapott: *Kohn* Borbála, *Tenczerlesz* Etel, *Weber* Frida, *Poppel* Erzsébet, *Friedrich* Ida, *Nánássy* Teréz, *Metky* Gizella, *Wabrosch* Margit, *Turcsányi* Anna, *Hanák* Etel, *Har* Gizella, *Perényi* Jolán, *Blazsek* Augusztá, *Szibert* Rozália, *Hunfalvi* Erzsébet és *Rummer* Margit.

EGYESÜLETEK.

(—) **Az Ujságírók Egyesületéből.** Az Ujságírók Egyesületének választmánya ma délután *Cziklay* Lajos elnöklésével ülést tartott. Seress László főtitkár bejelentette, hogy a Berliner Deutsches Theater tagjai a Vígsházban az egyesület segítőalapja javára rendezett előadás jövedelmeként 1000 koronát, a Fővárosi Orfeumban vendégszereplő német színészek pedig 100 koronát küldtek az egyesületnek. *Louis François* pezsgőgyáros az egyesülethez intézett beadványában panaszt emel a Központi Sajtóiroda című könyvnyomatos lap ellen. A választmány konstátálta, hogy a Központi Sajtóiroda című könyvnyomatos a hírlapokkal semmiféle összeköttetésben nincsen és az ilyen összeköttetéseiével való hivalkodást a választmány visszaélésnek jelentette ki, a miről a panaszos czéget is értesítette. A folyó ügyek tárgyalása után a választmány *Biró* Lajos, *Lengyel* Géza, *Gábor* Andor, *Telekes* Béla, *Bányai* Elemér, *Iván* Ede és *Kopár* Ferencz fővárosi hírlapírókat felvette az egyesületi rendes tagjai sorába.

(—) **A Tanítóegyesület pályázata.** A Budapesti (budai) Tanítóegyesület minap tartott közgyűléséből a következő pályatételt tüzte ki: „Mik az okai a gyermeknek mai napság oly ijesztő módon tapasztalható erkölcsi visszaesésének s mit tehet a tanító, illetőleg az iskola ez okok lehető megszüntetésére nézve?” A pályamunkának ki kell terjeszkednie egy a családi, mint az iskolai nevelés hiányosságaira és ferdeségeire s a gyermekvédelemnek helyesebb és czélzerűbb irányban való fejlesztése tekintetében egészséges irányelveket kell nyújtania. A pályadíj 200 korona. A benyújtás határideje 1907. december 31-ike, amely napig a pályamunkák, jelíggel levéllel ellátva, az egyesület elnökségének címére (Budapest, II. Iskola-utca 42—50.) küldendők. — Megemlítjük, hogy az egyesület elhatározta, hogy szeptember hó első hetében 3 napra terjedő társas kirándulást rendez a pécsi országos kiállítás megtekintésére. Ez alkalommal a Pécsi Tanító-Egyesülettel kapcsolatosan diszközgyűlés megtartását tervezi, amelynek részletes tárgysorozatát később fogja közölni. A társas kirándulásban az egyesület tagjain kívül részt vehet minden fővárosi tanító és tanítónő is, aki ez iránt való hajlandóságát az elnökségnél (II., Iskola-utca 48—50.) legkésőbb augusztus 1-ig írásban bejelenti.

(—) A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak országos kongresszusa. A magántisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak június 29-én és 30-án országos kongresszusra gyűlnek össze Budapesten. A kongresszus előkészítő bizottsága péntek este 6 órakor ülést tartott a Magántisztviselők Országos Szövetségének Arany János-utcai helyiségében. Az ülésen a bizottság összes tagjai jelen voltak. A bizottság örömmel vette tudomásul, hogy a kongresszusra összesen 51 egyesület és testület jelentette be az ország minden részéből képviselőit. A kiküldöttek összesen több mint huszoneezer magántisztviselő és kereskedelmi alkalmazott nevében jelennek meg az országos kongresszuson és vesznek részt annak nagyszabású napirenddel bíró tanácskozásain. Este 8 órakor a Magántisztviselők Otthonában a kongresszusra felérkezett vidéki kiküldöttek ismerkedési estélyre gyűltek össze, amelyen több százan vettek részt. Az estélyen megleghangú felkészítőkonferencián sikert és eredményes munkálkodást kívántak a holnap, szombat reggel 9 órakor a Városházán kezdődő kongresszusnak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Kötélhalál. A beregszászi gyilkossági per mai tárgyalásán az esküdtek abban a kérdésben, hogy bűnös-e Dávid Márton, Dávid Adolf, Kreisman Simon és Berger Aron abban, hogy 1906. május 16-án este 9—10 óra között a kiskupányi határban, az állami kőbányától a Kiskupányba vezető ut mentén Spitz Móriczot együtt közösen az előre megállapított terv szerint megfojtották és testét a holt Tiszába dobták, szótöbbséggel *igennel* szavaztak. — A törvényszék mint esküdtbírói ítélték. Dávid Adolfnál és Kreismanra és Bergerre nem, hanem ügyüket külön esküdtszék elé utasította. A törvényszék Dávid Mártonnál enyhítő körülménynek vette, hogy büntetve nem volt, de súlyosító körülménynek, hogy aljas, önző szándékból gyilkolt, miért is Dávid Márton *kötél általi halálra ítélté*. Dávid Adolfnál enyhítő körülménynek vételezt, hogy fiatal, 21 éves, büntetlen és hogy apja szigorú hatása alatt állott, miért is *15 évi fegyházra ítélté*. A védők semmisségi panaszt jelentettek be. Az ügyész kérésére a másik két vádlótat vizsgáló bizottságban tartják.

§ Az országos ügyvédyűlés. A folyó évi október hó folyamán Budapesten tartandó országos ügyvédyűlés tárgysorozata a következő:

1. Az ügyvédyrendtartás reformja (tekintettel a Nagy Dezső és Pollák Illés által készített törvénytervezetekre.)

Az ügyvédség szervezete. Előadók, illetve véleményező: dr. Darvai Fülöp Budapest, Berei Nagy Sándor Debreczen, dr. Gaál Sándor Marosvásárhely.

Kamarai bíraskodás. Előadók, illetve véleményező: dr. König Vilmos Budapest, dr. Kecskeméti Lajos Kecskemét, Reininger Jakab Szeged.

Ügyvéd és ügyfelek közti viszony. Előadók, illetve véleményező: dr. Gyöngyösi József Budapest, dr. Fenyvesi Soma Marosvásárhely, dr. Kelemen Dezső Szeged.

Kariérdek:

1. A kincstári, közalapítványi, vasúti stb. ügyvédség megszüntetése és teendőinek magán ügyvédek útján való ellátása. Előadók, illetve véleményező: dr. Berger Miksa Budapest, dr. Alföldi Dávid Eger, dr. Bodolla Ferencz Marosvásárhely.

2. A szegényvédelem országos szervezése. Előadók, illetve véleményező: dr. Zakar Miksa Budapest, dr. Schütz Henrik Arad, dr. Révész Ernő Szabadka, dr. Szücs Géza Debreczen, dr. Pistor Egon Szeged.

3. A bírói állások bizonyos százalékának ügyvédekkel kinevezendő bírákkal való betöltése.

Előadók, illetve véleményező: Dr. Nagy Dezső Budapest, Perl József Győr, dr. Bedő Sándor Marosvásárhely.

4. Az ügyvédek egy részének közjegyzői jogosítványával való felruházása. Előadók, illetve véleményező: dr. Menyhért Gáspár Kolozsvár, dr. Nyulási János Kassa.

5. Összeférhetlenség. Előadók, illetve véleményező: dr. Baracs Marcell Budapest, dr. Bihari Mór Budapest, dr. Papp József Kolozsvár, dr. Pető Béla Trencsén.

II. A polgári perrendtartás tárgyában sürgető felterjesztés a képviselőházhoz és az igazságügyminiszterhez. Előadó dr. Pap József, Budapest.

III. Az ügyvédi nyugdíjintézet tárgyában sürgető felterjesztés a képviselőházhoz és az igazságügyminiszterhez. Előadó Dr. Stern Sámuel, Budapest.

Az előadók illetve véleményező felkéretnek, hogy munkálataikat 1907 augusztus 31-ig küldjék be dr. Pap József budapesti ügyvédnek, mint az országos ügyvédyűlés állandó választmányára és a budapesti ügyvédi kamara titkárához, V. kerület, Szemere-utca 10. szám alá.

§ Az ördög cimborája. A múlt hónapban furfangos némbert tartóztatott le a rendőrség. Verbicek Antalné, biharmegyei oláh asszony több cselédeleányval elhitette, hogy ő földöntúli hatalommal van felruházva. — Amikor a tenger alatt Amerikába utaztam, — hazudta, — megismerkedtem az ördöggel és kígyóival. Ezek rám ruházták a hatalmukat s én most a szerencse és szerencsétlenség ura vagyok.

Ezután egy kiló húst, kilencz tojást, kilencz borsot és egy forint kilenczvenkilencz krajczárt hozott a leányokkal s bűbájos imádságot rebegelt. Maid elszedte a leányok minden pénzét és ruhaneműjét, s legvégül kilencz méter selyempántlikát kért.

— Ezzel odakötözöm a ruhát az ördög háta-hoz s mindnyájan szerencsések lesznek — jegyezte meg Verbicekné, azután a kicsalt ruhaneművel megszökött. Makucz bíró tanácsa ma tárgyalta a pörét. A bíróság dr. Steiner Béla védelme után háromhavi fogházra és hatvan korona pénzbüntetésre ítélte.

§ A bíróság köréből. A király Hlavács Gyula soproni törvényszéki bírót, dr. Puky Gyula kassai járásbíró és dr. Szladits Károly pestvidéki törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba törvényszéki bírákká, illetve járásbíróvá, dr. Székács Aladár büntető járásbírói albirót ugyane járásbíró-sághoz járásbíróvá, dr. Minieh Jenő pestvidéki ügyészségi alügyészt a pestvidéki, dr. Török Géza egeri ügyészségi alügyészt az egeri és Vargay Kálmán budapesti büntető törvényszéki albirót a tordai törvényszékhez bírákká, Csapó Ferencz és dr. Mészáros Márton budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki bírákat a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírákká kinevezte.

§ Nagy Ákos megszökött. Néhány esztendővel ezelőtt általános érdeklődés közepette tárgyalták Nagy Ákos bűnügyét. Négy esztendője történt, hogy meghalt Kadarkuton Nagy Ferencz milliomos földbirtokos. Végrendeletet nem hagyott. Nyomban halála után megjelent öccse, Nagy Ákos jómódú földbirtokos s kijelentette, hogy bátyja egész vagyonát az ő fiára hagyta. Tanúi is voltak erre. Nagy Ákos tudniillik akkor jött bátyja betegágyához, amikor az meghalt. Beszéltette a szobát, behívta a cselédeket s elváltoztatott hangon, bátyja nevében a saját fiát nevezte meg általános örökösül. A rokonok azonban pörrel támadták meg Nagy Ákost s a pör folyamán az egész esel kisült. A bíróság Nagy Ákost egy évi börtönmre ítélte. Védője Polónyi Géza volt. Nagy Ákos az ítélet végrehajtása előtt Londonba szökött. Csak most tavasszal jött vissza Budapestre, mert Polónyi, aki akkor már igazságügyminiszter volt, salvus conductust adott neki. Polónyi biztatja, hogy kérjen pórujtást s megígérte neki legmesszebbmenő pártfogását. Polónyi azonban időközben megbukott s így nem volt, aki Nagy Ákost pártfogolja. Pórujtási kérvényét mind a három fő-

rum elutasította s így Nagy Ákos kénytelen lett volna büntetését megkezdeni. Nagy Ákos azonban újra megszökött, senki sem sejtí, merre.

§ Wölfling Lipót válópöre. A Wölfling-házaspár válópörében az ügyész tegnap terjesztette elő indítványát. Kifejtette, hogy Wölflingné nem tanúsított férje irányában bántó, vagy sértő viselkedést s azt sem lehet róla mondani, hogy elmebajos. Ezen az alapon nem lehetne tehát a házaspárt elválasztani. De ráillik az esetre, a svájci házassági törvénynek negyvenhatodik szakasza, amelynek alapján a bíróság a házastársakat szétválaszthatja, mert házasságuk mélyen megrendült s minthogy nincs kilátás arra, hogy a házastársak újra egyesüljenek, nemcsak ágytól és asztaltól, hanem véglegesen kell őket egymástól elválasztani s ilyen értelemben terjeszti elő indítványát. A törvényszék július elsején ül újra össze s valószínűleg ki fogja mondani a válást.

§ Orchard a tömeggyilkos. Ha valamelyik regényírónak eszébe jutna egyszer, hogy művében olyan embert fessen le, mint amilyen Orchard Harry, az olvasó közönségnek az lenne az egyöntetű véleménye, hogy a regényíró fantáziája messze túlsapongott a lehetőség és valóság határain. Olyan szinte hihetetlen bűntényeket halmozott össze ez az ember, hogy igazán még az orvosok sem lehetnek tisztában azzal, hogy örült-e vagy született gazember. Nevét most emlegetik különösen sűrűn, hogy a „Nyugati bányamunkások szövetsége“ vezetői Haywood Mayer és Pettibone ellen indított gyilkossági bűnpörben az ő kihallgatása mint koronatanu befejezést nyert.

Orchard kihallgatása éppen 10 napot vett igénybe; kezdődött június 4-én és 14-én végeztek vele. Alant következik az a bűnlajstrom, amely a mostani bűnpör tulajdonképeni indító oka. Steunenberg kormányzó meggyilkolásán kívül még a következő bűntényeket foglalja magában, amelyekben mint bűntárs vett részt.

1. Az idako állambeli Wardnerben fekvő Sullivan és Bunker Hill bányák telepeinek légbepitítésére irányuló kísérlet és az igazgató meggyilkolásának kísérlete. Az igazgató ugyan megmenekült, de hét munkás életét veszítette.

2. A cripple-creeki Vindicator-bányában pokolgépet helyeztek el, amely két embert megölt.

3. Peabody kormányzó elleni merénylet Koloradóban.

4. Gregory Lyte segéd sheriff meggyilkolása Denverben.

6. A koloradói Indenpedence bánya-pályaudvaron elkövetett bombamerénylet, mely alkalommal 14 ember vesztette életét.

6. Frodley Frederic bányagazgató megmérgezésének kísérlete. Tejébe strichnint kevertek, de a véletlen meghusítottta a gyilkos szándékot.

7. Bradley házába pokolgépet tettek. Az igazgató súlyos sérüléseket szenvedett.

8. Bombát helyeztek el azon az utonj, amelyen Gabbert bíró szokott menni. A bomba azonban ártatlan embert ölt meg.

9. Pokolgépet tettek Goddard bíró házába, amely azonban csütörtököt mondott.

10. Gyilkossági kísérlet Sherman Bell tábornok ellen.

11. Gyilkossági kísérlet egy Mayberry nevű ember ellen.

Orchard a legnagyobb lelkiyugalommal az igazgatottság, vagy megbánás minden legkisebb jele nélkül vallotta be mindezeket. Ugyanilyen egykedvűséggel vallott be még egy sorozat más bűntényt, amelynek elkövetése egyedül az ő lelkiismeretét terheli.

Ez a két bűnlajstrom számol be krónikaszerűen az elvetemült ember viselt dolgairol. Orchard még azt is elmondta, hogy mert „munkaadói“ a nyugati bányamunkások egy ízben nem fizették meg azonnal fáradságát, elárulta a Florence és Cripple-Creek vasut ellen tervezett merényletet, amit szintén neki kellett volna végrehajtani. Orchard ritkán használta igazi nevét Horsley Sámuel. Azt is beismerte, hogy bármilyen bűntényre nagyon könnyen rá lehetett venni.

A pszichológusok előtt, ha végig betűzik Horsley Sámuel sötét multját, természetesen

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautányát mellett teljesítetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan háziser mindama gyomorhajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta posta-utányát mellett teljesítetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

elsősorban is az a kérdés merül fel: milyen motívumok vezették őt szörnyeteiben. Többen és pedig szavahihető emberek azt állítják, hogy Orchardot a vallási őrgöngés bizonyos neme támadta meg. Ebben az állapotban minden földi dolog iránt érzéketlen. Sokszor megfigyelték már, hogy az ilyen emberek valóságos mohósággal vallják be összes bűneiket, sőt még el nem követett bűnököt is magukra vállalnak.

A sajtó nagy része azon a véleményen van, hogy Orchard egy szellemileg és testileg is beteg individuum, akinek vallomását nem szabad készpénznek venni. Hangoztatják azt, hogy szavahihető és normális eszű emberek tanuvalomása nélkül, csupán Orchard vallomása alapján semmi esetre sem szabad Haywoodot, a mostoha egyedüli vádlottat elítélni.

§ Hosztalek váltói. Harkányi Hosztalek Nándor bohózatba illő népszínházi szereplése eléggé ismeretes. Egy fillér nélkül a zsebében adta a bőkezű meczenást, fizetéseket emelt fel, primadonákat bocsátott el, míg végre kiebrudalták a színházból. Ennek a nagyreményű ifjunak egy kisebb ügye foglalkoztatta ma a budapesti királyi tábla második büntetőtanácsát. A dolog előzménye az, hogy Vogelhut Vilmos pénzügynök házi zsidája volt a Hosztalek-családnak s a kibuktatott intendáns-jelölt vele értékesítette váltóit. 1905. év december havában egy kétezer koronáról szóló váltót számítottatott le az öreg Hosztalek Károly valamelyik fővárosi szövetkezettől. Ez év elején azután megbizta az öreg Hosztalek Vogelhutot, hogy szerezzen a házára hetvenezer korona kölcsönt. Ezt az ügynök ki is járta, amikor a feltételek megbeszélése végett együtt elmentek a bankba, átadott neki a régi váltótartozásának meghosszabbítására egy 1700 koronás váltót és háromszáz korona készpénzt. A jelzálogos kölcsönt azonban Hosztalek nem vette igénybe, mert időközben eladta a házat, az ügynök pedig nem adta vissza a neki adott háromszáz koronát. Azt állította ugyanis Vogelhut, hogy ezt az összeget a nagy kölcsön megszerzéseért neki járó provizióra kapta előlegül. Hosztalek Károly erre feljelentette Vogelhutot sikasztás miatt, de a budapesti büntetőbíróvárszék felmentette a vádlottat, mert az apa vádját csak fia, Harkányi Hosztalek Nándor igazolta, akinek terhelő vallomását a bíróság azért nem vehette figyelembe, mert kiderült, hogy Vogelhut utján több, az atyja nevére hamisított váltót számítottatott le. Ma tárgyalta ezt az ügyet a királyi tábla s jóváhagyta az első bíróság ítéletét.

§ Merénylet a csábító ellen. Nem mindennapi szerelmi tragédia foglalkoztatta ma a budapesti esküdtiséket. Két évvel ezelőtt Bessenyei Károly mechanikus rájött arra, hogy felesége megcsalja. A csábító pedig legjobb barátja, Seemann Mihály művezető, akitől gyermeke is született az asszonynak. Bessenyei a gyermekkel együtt elkergette a hűtlen asszonyt s akkor Seemann megígérte, hogy a válópör után nőül veszi. Mikor azonban a válást kimondta a bíróság, a csábító mást jegyzett el. A szerelmében csalódott asszony ekkor revolverrel rálőtt a csábítóra, aki azonban néhány hétre rá felépült sérüléseiből. Az elvált asszony ezután önként jelentkezett a rendőrségen s ott letartóztatták. A mai főtárgyaláson Bessenyei nére dőrmesen elmondta a véres tett előzményeit. Előadta, hogy Seemanntól egy gyermeke született már, akivel, mivel ez már tudni sem akar többé felőle, a legnagyobb nyomorban sanyalódik. Dr. Varga József kir. ügyész vádbeszédében a vádlottnő elítélését kérte, de az esküdtek a vádlottnőt nem bűnösnek mondták ki, mire a bíróság felmentő ítéletet hozott.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGEN
BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

MATTONYI FÉLE
GISSHÜBLER
Legtisztább és leggyógyosabb
SAVANYUVIZ

Legelegánsabb úri ruhákat, ugyszintén eredeti korhű

diszmagyar ruhákat

jutányosan készíti és kölcsön ad

Szegfü és Mártha BUDAPEST IV., Váci-utca 20

KRONSTEINER-féle új ZOMÁNC omlokzat-festékek
Ötven különféle minta, vízzel keverhető, mosható viharmentes készítő zománc erős, s mégis anyja, egyszerű mázolás elegendő, jobb mint az olajfestés. Legelőszőbb festés homlokzatok, boltüregek stb. számára. Festés négyzetméterenként 2 és fél krajczárba kerül. Az eredmény meglepő. Kérjen díjmentesen próbacsomagot és mintakönyvet.
Kronsteiner Károly Récs. III. Hauptstr. 120

Elvággyal javít, gyomorrontást megakadályozza

KRISTALY-forrás

szénsavval telített ásványvíze. Legtisztább és legelőszébb asztali és borvíz. Vidékre és külföldre kérjen fuvardíjmentes szállítástól árjegyzést és címezze: Szt. Lukácsfürdő Kivállalat, Budapest-Budán

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.

TELEFON 66-72

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Rudán.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forrómeleg, kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos penzió. Csúsz, közsvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatonként 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtőmenny (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigátor, felszerelve 2-5 frtig. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

SPORT.

A szövetségek vizsálya.

— Dr. Wein Dezső barátomnak. —

Budapest, június 28.

Közel husz éves bajtársi kötelék füz bennünket össze, mely idő alatt a legnagyobb egyetértésben törekedtünk arra, hogy a magyar testgyakorlás és sport ügye minél hatalmasabban fejlődjön: pedig Te tornász, én meg atléta voltam.

Czéljaink ugyanazok, csak eszközeink mások. Vajjon mit szólnál ahhoz, ha eszközeidet erőszakosan elragadnám és csak annyit koncedálnék, hogy ha nagy szükséged lesz rájuk, Te is igénybe veheted.

Eltűrnéd-e azt szóltanul és képes lenné-e arra, hogy feltételeimet akceptáld. Ugy-e nem és elveidért a legmesszebb menő küzdelemre volnál képes.

Ehhez hasonló ok kényszerítette a tornászövetséggel több mint tíz évig békésen együtt működő MASz-et a harcra.

A magyar atlétika fejlődése készítette egy-cv-tized előtt egyesületeinket arra, hogy a szabadtéri sport legváltozatosabb ága, az atlétika intézésére szövetséget alakítsanak.

Az akkor már létező tornászövetségnek az új alakulás ellen nem volt kifogása, de nem is lehetett, mert hiszen az atlétikával nem törődött, szabályaiban népies versenyek elnevezése alatt, alig néhány sorban, foglalkozott vele.

A MASz. az elmúlt tíz esztendő alatt hatalmas és eredménydus munkát végzett, úgy, hogy nemcsak az ország határain belül, hanem a világ összes művelt nemzetei előtt is évről-évre gyarapodott tekintélyben.

Egy csekély formahiba és jelenlegi együletéhez nem méltó versenyzőnek szereplési viselkedése okozta, hogy a Budapesti (budai) Torna Egyesület, melynek érdemduis alelnöke vagy, az atlétikai szövetség ellen fordult.

A jó öreg tornászövetséget szedték elő. Hamarosan átalakították egy olyan szövetséggé, mely minden testgyakorlati ágat fölölel. A rekordoktól és bajnokságoktól irtózó tornászok, most éppen ezeket forszírozzák, szóval ellenszövetséget alakítottak és kímélet nélküli harcot hirdettek a MASz. ellen. A harc már egy év óta folyik, de én azt hiszem, hogy nemsokára véget ér. Nagy a veszedelem ugyanis a Testedzők táborában. Mind szűkebb térre szorulnak atlétáikkal, mert hiszen a külföldön már nem szerepelhetnek és a MASz. beleegyezése nélkül az angol Olympiádon se vehetnek részt. Anyagi veszteség is érte őket, mert hiszen az államtól eddig élvezett szubvencziójukat felére szállította le a minisztérium, a másik fele a MASz.-nek jutott.

A Testedzők kötelékébe tartozó klubok atlétái elégedetlenek, csaknem valamennyien a MASz. klasszikus viadalain szeretnének résztvenni. Ennek legjobb bizonyítéka az, hogy a Testedzők legerősebb támasza a BTC., hivatalosan be nevezte egyik versenyzőjét a MASz. vasárnapi viadalára. A Postások versenyzőit csak a hivatali presszió tartja vissza. Nálunk ugyanis, ha hivatali főnöke beleegyezése nélkül versenyez valaki, könnyen baleset érheti az illetőt.

A BEAC.-ból hozzátok lépett atléták is rosszul érzik már magukat, becstületszavuk köti le a derék fiukat. Ez a jelenlegi állapot hű képe. Még csak röviden ennyit.

Aki sokat markol, keveset fog. Ez a közmondás lebegjen szeméitek előtt, midőn a sportok minden ágában vezérszerepet szeretnétek vinni.

A magyar tornászat ügye, dacára a legmesszebbmenő társadalmi és hivatalos támogatásnak, meglehetősen rosszul áll.

Ne tagadjátok meg önmagatokat, legyetek ismét tornászok, karoljátok fel ezt a testgyakorlati ágat, teremtsétek meg végre az igazi magyar tornát, rázzátok le az elavult német rendszer béklyóit, akkor, meg lehetnek arról győződve, hogy a MASz és ezzel együtt az én csekély személyem is az elsők leszünk, akik veletek együtt örülnek sikereiteknek.

Alagi versenyek.

— Második nap. —

A második nap nevezései is elég jól sikerültek s miután ünnepnap is van, bizonyos, hogy látogatottság tekintetében a mai nap még felülmúlja az első napot. Sportszempontról is kielégítő a program, melynek főszáma a háromévesek részére kreált mérföldes távu tétverseny „Sweepstakes”. E főszámban már csak az állva maradt öt telivér tartotta meg indulási jogát, melyek azonban meg is jelennek a startnál. Ezek között, tekintve ideit kiváló teljesítményeit és a propozíciók jóvoltából pehelysúlyát, Hexenmeister oly határozott fölényben van társaival szemben, hogy győzelme — bár accident — bizonyos, mig utána Palóczkirályt tartjuk a legrealisabb kandidátusnak.

A nevezések nagy száma után következett, rendkívül változatosak a többi versenyek is s bizonyára mindegyik futamban népes mezőnyök fognak a startnál megjelenni.

Jelöltjeink a következők:

I. Janek-iov.—Salmhof

II. Némémasszony—Perusat

III. Hexenmeister

IV. Formidable—Togo

V. Miltad—Óhaj

VI. Óhaj—Maxim

( ) **Drága versenyló pusztulása.** Badenben az ügétversenyterén training közben ma délután vértolulás következtében kimúlt az Amerikából importált Woess Miksa trainer *Prinzesse Selma* nevű lova, amely annak idején 20.000 dollárért került mostani gazdájának tulajdonába.

( ) **Football-szövetségi hírek.** A Magyar Labdarugó Szövetség igazgató tanácsa tegnap este szavazással döntött a felett, hogy a bajnokságra két évi szünet után ismét jelentkező Budapesti Torna Club az I. osztályu bajnokságba vételessé-e fel? Az igazgató tanács kilencz szavazattal négy ellenében (Sportkedvelők Köre, Fővárosi T. C. Magyar Uszó E. és 33 Football-Club) a Budapesti Torna Clubot az I. osztályba sorozta, úgy, hogy az 1907-1908. évi első osztályu bajnokságért kilencz csapat fog küzdeni. A II. osztályu bajnokságra két új nevezés, a Nemzeti Sport Clubé és a Kereskedelmi Alkalmazottak E. Sportcsoportjé érkezett, úgy, hogy a két bajnokságért összesen tizenhét fővárosi csapat fog játszani.

Az először kiírásra kerülő Corinthian-serlegre is, melyet a világhírű Corinthian F. C. a Magyar Athlétikai Club utján adományozott a labdarugó-szövetségnek, szép sikerrel zárultak a nevezések, mert a serleg jótékonycélú mérkőzéseire tizenegy csapat jelentkezett, még pedig a következők:

Magyar Athlétikai Club, Ferencvárosi Torna-Club, Újpest-Rákospalotai Athlétikai Klub, Tiszviselők Labdarugó-Egylete, Nemzeti Sport-Club, Törökvis Sport-Egylet, Magyar Testgyakorlók Köre, Budapesti Athlétikai Klub, Budapesti Torna-Club, Müegyetemi Athlétikai és Football-Club, Újpesti Torna-Egylet.

A bajnoki mérkőzések kisorsolása július 1-én, hétfőn este fél 9 órakor lesz az Edison-kávéház külön termében.

( ) **Rambler-mérkőzés.** Még a football idényben sem tarthatott mérkőzés olyan nagy érdeklődésre számot, mint a Labdarugó Szövetsége védősége alatti 29-én délután hat órakor a Thökölly-uti millenáris versenypályán rendezendő *Rambler-mérkőzés*. A Rambler vezetősége valósággal két magyar reprezentatív csapatot állít szembe egymással. A küzdelem érdekességét fokozza, hogy a csapatok majdnem minden tagja az idén tényleg reprezentatív játékos is volt. A szombati nagyszabású bemutató mérkőzésben a csapatok a következő összeállításban szerepelnek: (Fehérek) Domonkos (B. T. C.), Nagy F. (M. T. K.), Rumbold (F. T. C.) Ficzere (B. T. C.), Hildebrand (M. A. C.), Szücs (M. T. K.), Rudas (B. A. K.), Molnár (B. T. C.), Horváth (B. T. C.), Károly (M. T. K.), Sebestyén (M. T. K.) (Kékek): Sipos (M. A. C.), Fehéry (B. T. C.), Sárközy (B. T. C.), Bayer (M. A. C.), Bródy (F. T. C.), Bíró (M. T. K.), Borbás (M. A. C.), Weisz F. (F. T. C.), Koródy (F. T. C.), Krempels (M. A. C.), Iványi (F. T. C.), Bíró: Herczog Ede (Rambl.) lesz. A mérkőzés 1 koronás és 50 filléres jegyekkel megtekinthető.

( ) **A bajnoki csapat ünneplése.** Az 1906 7. évi I. osztályu labdarugó bajnokságot a Ferencvárosi Torna Club csapata nyerte meg. A club a győztes csapat tiszteletére július 4-én, csütörtökön este 8 órakor a IX. kerületi sertésközvágóhídi vendéglő kerthelyiségében lakomát rendez.

( ) **A folyam-regatta.** A július 7-én délután öt órakor eldöntésre kerülő folyamregattára leadott nevezések a következők:

Nyolczevezős verseny: Pannonia: Bánay, Paraszti, Éder, Haraszthy, Farkas, Hutzinger, Kirchnopfi, (stroke), Vassko (kormányos).

Duna: Mocsary, Kalledey L., Sacher, Vágó, Erdélyi, Payr, Bánó, Herczegh (stroke), Szomjas (kormányos).

Dunabajnokság (skifiverseny): Nemzeti Hajó-Egylet: Levitzky Károly.

Négyezvezős verseny. Csak a Neptun nevezett, miért is a verseny elmarad.

( ) **Pozsony-Ferencváros mérkőzése.** Vasárnap a Ferencvárosi Torna-Club I/a csapata Pozsonyba rándul és ott a Pozsonyi Torna-Egylet jelenleg igen jó formában levő első csapata ellen fog játszani. A P. T. E. az idén már kétszer játszott a B. T. C. I/a ellen s mindkét esetben 1:3 eredményt ért el. Azóta is javult a csapat. A pozsonyi közönség nagy érdeklődéssel várja Magyarország bajnok-csapatának szereplését.

( ) **Tátra-Lomniczi versenyek.** Tátra-Lomniczon július hó 14, 16 és 18-án tartatnak meg a löversenyek, 15 és 17-én pedig galamblovészet lesz.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám

Több millió koronát

ajánl kedvező kamatozás mellett földbirtokra első és II. helyi bekebelezés mellett!

A „Hazai és Külföldi Pénzintézetek Közvetítő-Vállalata

DEBRECZEN,

Piacz-utca 83. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Az önálló vámterület felé!

— 447 millió korona behozatali többlet Ausztriából. — Budapest, június 28.

Szüntelenül hangoztatjuk, hogy úgy az ipar, mint kereskedelmünk fellendülése érdekében az önálló és független gazdasági berendezkedésre feltétlenül és minél sürgősebben át kell térnünk, ha csak Ausztria kizsákmányoló és mindenünket koldusbotra jutni nem kívánunk. Az egész magyar közvélemény követeli az önálló vámsorompók mielőbb való felállítását. Igaz ugyan, hogy a kormány az osztrákokkal való kiegyezés során főfeltétel gyanánt 1917. évet jelölte meg, amely időre az önálló berendezkedéssel elkészül s azt életbe fogja léptetni, de ez a decennium untig elég arra, ismerve az osztrákok kizsákmányoló törekvéseit, hogy egy emberöltőre vissza vessen újból fejlődésben a magyar közgazdaságot. Elég volt négy évtized arra, hogy teljesen tönk szélére juttassa az osztrák ipar versenyre hazai iparunkat, — nem kérünk belőle többet.

Lehetetlen ugyanis, hogy erre a következtetésre ne jusson minden magyar ember, aki a m. kir. központi statisztikai hivatalnak az 1907. év május havi külkereskedelmi forgalmába beletekint. Az idei év öt első hónapjában ugyanis behozatalunk értéke az előző évi 5897 millió koronával szemben ez év január-május havában 35 millió koronával kisebb, vagyis: 5862 millió korona volt s ebből 4534 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivételünk az 1906. év első öt hónapjához képest emelkedett. Mig ugyanis a múlt év első öt hónapjában a hitel értéke 5466 millió korona volt, a folyó év első öt hónapjában 5557 millió koronát tett, mely összegben Ausztria 4088 millió koronával részesedik. Az 1907. év öt első hónapjában áru-mélegünk összesen 304 millió, Ausztriával szemben pedig 447 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

Behozatalunkban legnagyobb értékösszeggel a textilipar készgyártmányai szerepelnek. Ezen áruk behozatali értéke a f. év első öt hónapjában 1639 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebb, mint 1585 millió koronával részesedik. Pamutszövetekből behozatalunk egymagában közel 71 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 416 millió koronát. Konfekcionált árukból behozatalunk értéke 348 millió koronát ért el, s ezen tarifaosztályban 86 millió koronával a férfiruhák, 85 millió koronával a fehérmű és 67 millió koronával a kalapok szerepelnek. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr- és bőr-áruból: 337 millió korona (ebből 307 millió Ausztriából), vas- és vasárubból: 305 millió korona (ebből 256 millió Ausztriából), gépek és készülékekből: 177 millió korona (ebből 115 millió korona Ausztriából).

A vágó- és igásállatok kivitele az előző év öt első havának eredményéhez képest jelentékeny csökkenést mutat s 844 millió koronáról 69 millió koronára szállott le. A csökkenés legnagyobb a sertéskivitelnél: 71 millió korona, ökörkivitelünk pedig 42 millió s ezenkívül még ló-kivitelünk 18 millió koronával, a tehénkivitelünk pedig 14 millió koronával csökkent.

Homok és kristálycukorból kivitelünk 103 millió koronát tett, vagyis 0.1 millió koronával többet, mint az előző év öt első hónapjában. A faneműek kivitele csökkent s mintegy 7 millió koronával alatta maradt az előző év január-május

havi kivitel értékének. A csökkenés 33 millió koronát tesz a bárdolt és fűrészelt épület- és műfánál, 25 millió koronát pedig a dongánál.

A román parasztlázadás következményei.

— Saját tudósítónktól. —

Krajova, június 27.

A román parasztlázadás, amely az ország gazdasági fejlődését hónapokra megakasztotta, már teljesen megszűnt. A nyugalom tartósan helyre van állítva, a parasztok a munkát mindentől megkezdték és a mozgalom utóhullámai már oly csekélyek, hogy a normális viszonyokkal szemben nagyobb eltérést tapasztalni már nem lehet. A lázadásnak nem voltak olyan következményei, melyek az egész országnak vagyoni állapotát tulságos mértékben érintették volna. Az okozott kár ugyanis sokkal csekélyebb, mint azt eredetileg becstilték és amellott a kár legnagyobb részben olyan vagyonosabb nagybirtokosokat és bérlőket sújtott, akik azt el tudják viselni.

Mindamellott a feszültség, mely a lázadás kitörésével kezdődött, még nem hagyott alább. A bankok tartózkodó magatartásukból nem léptek ki, és ez a körülmény a kereskedelemre olyan nyomást gyakorol, a mely minél tovább tart, annál érezhetőbbé válik. E mellett nem szabad szem elől téveszteni azt, hogy a könnyebb vagy nehezebb pénzhez jutás Romániában az általános gazdasági viszonyokra sokkal nagyobb befolyást gyakorol, mint másutt. Ez a jelenség abban leli magyarázatát, hogy az ingatlan vagyon nagyobb mértékben jövedelmez, mint a pénz kamatja, miért is a lakosság nagy többsége hitel igénybevételével ingatlanok szerzésére törekszik. Ha a kamatláb emelkedik, ha a hitelnyújtás nehezebbé válik, vagy ha a telek jövedelme csökken, azt itt sokkal nagyobb mértékben érzik meg, mint olyan országokban, ahol nincsen minden társadalmi osztálynak, papnak, katonának, hivatalnoknak, tanítónak és kereskedőnek egyaránt reálbirtoka és újabb földbirtoknak idegen tőkével való megszerzésére nem törekszik.

Az új terméskilátások nem nagyon kedvezők. Áprilisban tulságosan sok eső volt, ami a földek művelését megakadályozta. Május végéig ellenben esőzések nem voltak és a gazdák nagyon panaszkodnak a szárazság miatt, mely az egész idej termost kétségessé teszi. Hacsak a legközelebbi napokban bő esőzések rem következnek be, Románia idej termése nagyon gyenge lesz.

A gyümölcsfák és szőlő virágzása nagyon gyenge volt és helyenkint termésre alig van kilátás. A rossz terméskilátások következtében mezőgazdaság, pénzüvilág és kereskedelem körében egyaránt depresszió kezd jelentkezni. Ennek következtében a pénzintézetek még tartózkodóbban viselkednek, mint eddig és a kereskedők az össze és tétre szőlő megrendeléseiket visszatartják. Eddigél, minthogy a múlt esztendei gazdag termésből származó fölöslegek még tartanak, az áruforgasztás nagyobb mértékben nem csökkent.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

— Az O. M. G. E. jelentése. —

Budapest, június 28.

Mai számunkban megirtuk, hogy az aratás az idén később fog kezdődni országszerte, mint rendszeren szokott. Az O. M. G. E. tudósítónak most kiadott jelentése szerint az ország legtöbb részében jó közepes termés várható. A normális időjárás mellett úgy a kalászosok, mint a kapásnövények jól fejlődtek; általában kedvező az időjárás a vetésekre. A tudósítók jelentéseit az egyes vidékekről az alábbiakban közöljük:

Arad. A terméskilátásokat illetőleg a múlt hét óta lényeges változás nem konstatalható. A kalászosok érési folyamata nem normális, ugyszintén a kapásnövények fejlődése is, amelyek eddig jól állanak. Az időjárás általában kedvezőnek mondható.

Baja. Két hét óta hiányzik az eső, az időjárás száraz és nagyon meleg, a vetések nem javultak, rozs már érik, ritkán áll, de szépen fejlődött szemekkel, buzavetések részben dültek. Középtermés

várható, zal

még jól áll

Békés

mm., árpáb

geri szép, t

Debrec

járás kedv

Győr.

termés vár

tavasziak a

répa, burgo

meglehető

Kaposp

ken csak ju

a gabonák

járás forró

északi rész

déli részei

Kassa.

növényre a

Losonc

vaszi jó.

Miskolc

szélvihar, e

vihar nem

lesz, mint

még jobbat

az esőzések

lesz.

Nagyb

jelenleg, ug

kívánni val

fogja. A ka

geri kitünő

Nagyka

jövő héten

gi közepes

jár és egy

Répeze le v

mitható hol

helyenkint

Nagysz

belől nem

szemképző

ségtelenül e

sziaakra és

aratómunká

minden jel

Nagyvá

ujabb vihar

mes károkat

csett, mind

jövő hét fo

en a buzab

mm., rozs

7 mm.

Nyiregy

rozsból 5.5

zab 5.-

34-35 mm.

Rozsból sok

sokat segít

Nyitra.

ez különöse

sal van. Az

gyében csak

kezdődik, m

ígér, a szől

15-20 hekt

száltak.

Pancso

pár nap ala

holdanként.

nyörtün áll

Sopron

szépen áll

kilátás.

Szatmá

időjárás es

Szolnok

Versecz

dött, úgy, h

a termés át

lyenként az

kaszálják, j

fejlődik. A

Zenta.

Zalaeg

üditőleg ha

A pénsp

cziója, a b

a piac irá

hogy ily ma

várható, zab rosszul áll, eső kellene rája, tengeri még jól áll és egészséges.

Békéscsaba. Terméskilátások buzában 5—6 mm., árpában 6—7 mm., zabban 6—7 mm. Tengeri szép, takarmánymentek nem elegendők.

Debreczen. Utolsó héten ismét volt eső, időjárás kedvező.

Győr. A vidéken kenyérgabonából közepes termés várható. Az időjárás most kedvező és a tavasziak az utolsó két hét alatt javultak. Tengeri, répa, burgonya, ha az időjárás kedvező marad, meglehetősen termést ígér.

Kaposvár. Az aratási munkálatok e környéken csak július első napjaiban kezdődnek, miután a gabonák még kellően beérve nincsenek. Az időjárás forró és napos. Az elmúlt hét végén vármegyénk északi részében erős jégverések voltak, a megye déli részén azonban a jég nem érte.

Kassa. Középtermésre van kilátás, a kapásnövényre az eső jó hatással volt.

Losonc. Az őszi vetések közepesen jók, tavaszi jó.

Miskolc. Utóbbi napokban nagyobb esők, szélvihar, elvélve jég is járta határainkat. Ahol a vihar nem pusztított, ott többnyire olyan aratás lesz, mint 1906-ban, de a vidéken több helyen még jobbat is remélnek. Takarmány is lenne, de az esőzések miatt nem lehet behordani. Sarju is lesz.

Nagybecskerek. Az időjárás rendkívül kedvező jelenleg, úgy, hogy a buzánál a szemképződés mi kívánni valót sem hagy s a hozamot is emelni fogja. A kalászkok jól kifejlődtek, tömöttek. A tengeri kitűnően áll s szépen fejlődik tovább.

Nagykanizsa. E napokban normális idő volt, jövő héten megkezdődik az aratás. Buza és rozs jó közepes termést mutat, ellenben árpa, zab, tengeri és egyéb takarmányok nagyon hiányosak. Répce le van aratva, már hordják is, 5 mm. számítható holdanként. Szőlőben sok kár észlelhető, helyenként még jégkár is volt.

Nagyszentmiklós. Terméskilátásaink egy héten belül nem változtak, a roppant nagy hőség a szemképződésre békítően hat. Az idei termés kétségtelenül egész gyenge hozammal bízik. A tavasziakra és kapásokra is eső volna kívánatos. Az aratómunkásokkal az idén alig lesz baj, legalább minden jól esendes.

Nagyvárad. Biharvármegyében e hét elején újabb viharok voltak jéggel, ami több helyt tetemes károkat okozott. A termények érése későbbre esett, mindazonáltal egyes helyeken az aratás a jövő hét folyamán megkezdődik. Rozsda, különösen a buzában terjed. Remélni lehet buzából 5 mm., rozsból 6 mm., árpából 6 mm., zabból 7 mm.

Nyíregyháza. Kat. holdanként (1600 ölével) rozsból 5.50—6.—mm., buza 7.00—7.50 mm., zab 5.—mm., árpa 5.50—6 mm., burgonya 34—35 mm., tengeri 8 mm., széna 15—20 mm. Rozsból sok a fagykár. A tavasziaknál különösen sokat segített a gyakori és jó csapadék.

Nyitra. Az időjárás többnyire esős és boros s ez különösen a tengeri fejlődésére nagy befolyással van. Az aratás, a rozstól kivéve, Nyitrávármegyében csak körülbelül nyolcz-tíz nappal később kezdődik, mint másutt. A gyümölcs rossz termést ígér, a szőlő meglehetősen fejlődik s holdanként 15—20 hektoliter termés várható. A szénát lekaszálták.

Pancsova. A vetések szépen fejlődnek, árpa pár nap alatt kaszálás alá kerül, 10 mm. várható holdanként. Buza átlag 6—7 mm., tengeri gyönyörűen áll.

Sopron. Az időjárás elég kedvező. Kapások szépen állanak, szemeseknél közepes termésre van kilátás.

Szatmár. A termés általában gyenge lesz, az időjárás esős.

Szolnok. A terméskilátások jók.

Versez. A buza a lefolyt héten is jól fejlődött, úgy, hogy már biztonsággal jelezhető, hogy a termés átlag 5—6 mm. között lesz. Hétfőn helyenként az aratást is megkezdették, az árpát már kaszálják, jó eredmény várható, a tengeri szépen fejlődik. A zab jó eredményt ígér.

Zenta. A buza és a zab szépen fejlődik.

Zalaegerszeg. Tegnap éjjel eső volt, mely üdítőleg hatott a növényzetre.

A pénzpiacsról. A pénzpiac tegnapi szenzációja, a bankráta felemelése mély nyomot hagyott a piac irányán, 1900 óta nem volt példa arra, hogy ily magas bankkamatláb okozzon gondot s

ha a jelek nem csálnak, úgy jó sokáig nem várható az olcsó pénz korszaka. A 4 és fél százalékos ráta, melyet most 5 százalékra emeltek, 1906. szeptember 28-a óta volt érvényben s bár a pénzügyi körök tudták, hogy a 4¹/₂%-os kamatlábbal nem sokáig fog boldogulni a piac, ilyen gyors fordulatra nem számítottak. Ez a változás jelentékenyen megszilárdította a tételeket, mi különösen a mai forgalomban jelentkezett. A rátaemelés hírére Bécsben a magánkamatláb 4⁷/₁₀%-ról 4⁴/₈%-ra emelkedett, mai jelentés szerint pedig 4¹/₂%—4³/₈% között mozgott. Az itteni piacon a kínálat rendkívül tartózkodó, csakis jövő hó első napjaira költettek nagyobb üzletek, valamivel előnyösebb feltételek mellett. Nálunk a pénzadók tartózkodása következtében ugyszólván egyedüli pénzforsás a jegybank, mely annyira igénybe van véve, hogy ma a budapesti főintézetnél kb. 24 millió korona értékű váltót nyújtottak be, mivel szemben a mai váltólejárát csak 2¹/₂ millió koronára rugott. Nyílt piacon körülbelül 1¹/₂—3³/₈%-al drágább tételek mellett történtek kötések, mint tegnap. A devizák árfolyamára a kamatlábemelés alig volt hatással, a változások szerény keretekben mozogtak.

Ami a külföldi jegybankok helyzetét illeti, a legutóbbi bankkimutatások jelentékeny igénybevételről tanuskodnak. A *Bank of England* e hó 27-iki kimutatása szerint a tartalék 515.000 fonttal, az érczkészlet 124.000 fonttal csökkent, míg a váltótárca kb. 5 millió fonttal emelkedett. A magánkamatláb 3³/₄%-a. A *Banque de France* aranykészlete növekedett ugyan 8 millió frcs-al, mi az amerikai aranyviszazönlésekből magyarázható, de ezzel szemben a váltótárcának 95 millió frcs-al való emelkedése rosszabbította a bank helyzetét. *Berlinben* sem remélnek valami jót a legközelebbi kimutatástól a nyílt piacon a tételek feszültek, magánkamatláb 4¹/₂%-a, napipénz 3¹/₂%-a, ultimipénz 5³/₄%-a.

A befektetési értékek piacán még csak a mai napon éreztette hatását telyjes súlylyal a rátaemelés, mi különösen a koronajáradék árfolyamán tükröződik vissza. A járadék árfolyama a héten kedvezően alakult, azonban a kamatláb-emelés a további javulást megakasztotta. A járadék árfolyama a tegnapi 93.50-es zárlati árfolyammal szemben ma 93.05-on zárul, tehát 45 fillérrel olcsóbban.

Új vidéki takarékpénztár. A Nagyszőlősi Általános Takarékpénztár r. t., mely a közelmúltban tartotta alakuló gyűlését, működését július 1-én kezdi meg. A takarékpénztár alaptőkéje 200.000 korona. Az intézet vezetősége a következőképpen alakult, **Igazgatóság:** Lator István elnök, Scheffel Béla vezérigazgató, Blaskovich György, Eglish D. János, Halász Samu, Herman Salamon, Katz Izidor, ifj. Kohn Adolf, Kohn Emanuel, dr. Morvay Lajos, Morvay Zoltán, dr. Némethy Samu, Ráthonyi Sándor igazgatósági tagok; **felügyelő bizottság:** dr. Perényi Emil báró elnök, dr. Kricsfalussy Sándor, dr. Kupferschmidt János, Nagy Károly, Somló Gyula felügyelő bizottsági tagok.

Miért áskálódnak az osztrákok a magyar liszt ellen? Utaltunk több ízben arra a rendszeres agitációra, melyet az osztrák és cseh malomkörök az agráriusokkal válllvetve folytatnak a magyar gabona és liszt Ausztriába való bevitelle ellen. Hogy minden elfogadható alapot nélkülöz ez az áskálódás és hogy az osztrák fogyasztó közönség egyenesen reá van szorulva a magyar gabona- és lisztkivitelre, azt eklatánsul igazolják azok a számadatok, amelyek az Ausztriába való gabona- és lisztkivitelünket tüntetik fel. Ez évben január elsejétől május hó végéig összes lisztkivitelünk 79.5 millió koronát tett ki s ez összegből 69.5 millió korona érték Ausztriába szállított. Ebből nyilvánvalólag kitűnik az, hogy Ausztria gabona- és lisztzükségletét természetesen máshonnan nem is elégítheti ki, mint Magyarországból. Ez faj az osz-

trákoknak, akik nem veszik tekintetbe emellett azt, hogy rekompenzációképpen a mi gabona- és lisztkivitelünkől tőlük eredő jövedelmünket más oldalról, az ipari behozatal révén kétszeresen vágják zsebre. Az osztrák malochnak mindez nem elég. Öt hónap alatt egyébként terménykivitelünk a következőleg alakult:

Buzakivitelünk értéke 42.4 millió korona volt (az előző év öt első havában 37.2 millió); rozskivitelünk 14.4 millió, árpakivitelünk 14.7 millió, zabkivitelünk 12 millió, tengerikivitelünk 25.9 millió (az előző év öt első havában 12.3 millió) korona értéket képviselt.

Thaly Emil nyugalomba vonul. Legutóbb megirtuk, hogy Thaly Emil, a Dunagőzhajózási Társaság elnökigazgatója, nyugalomba vonul. A Társaság igazgatósága most lapunkhoz intézett levelében azt írja, hogy az elnök-igazgató nem válik meg állásától, s hogy a máv. a Mohács—Pécsi vasutat sem óhajtja megvásárolni.

A városi villamos vasut új vonala. A Városi Villamos Vasut Hívös József udvari tanácsos kitűnő vezetése mellett lassanként teljesen behálózza Budapestet és környékét. A vasut alig másfél évvel nyitotta meg az erzsébetfalvai vonalát, mely csakhamar kevésnek bizonyult az egyre fokozódó forgalom lebonyolítására, úgy hogy második burkovágány engedélyezéseért folyamodott a kereskedelmi miniszterhez. Ebben az ügyben ma volt a miniszteriumban az engedélyezési tárgyalás, amelyen a Városi Villamos Vasut Hívös József udvari tanácsos, vezérigazgató képviselte.

Állatdíjazás Hunyadban. Hunyadvármegye Gazdasági Egyesülete a földművelésügyi miniszter támogatásával Marosillyén állatdíjazást rendezett, melyen kizárólag a járás kisgazdái vettek részt. A díjazás eredménye a következő volt: A földművelésügyi miniszter által adományozott összeg felosztatott:

Első csoport. Pirostarka borjas tehének (Pinzgau és berni faj). Első díj 50 K. Második díj 40 K. Harmadik díj 30 K. Negyedik díj 20 K. és husz egyenként 10 K.

Második csoport. Pirostarka egy éven felüli üszők. (Pinzgau és berni faj.) Első díj 40 K. Második díj 30 K. Harmadik díj 20 K és tíz egyenként 10 K.

A díjat nyerték. Első csoportban Balázs József 500 K. Nikula György 40 K. Nikula József 30 K. Ilka Demeter 20 K és husz egyenként 10—10 K.

Második csoportban: Mojszin Tódor 40 K. Babucz Pártén 30 K. Pupa Mihály 20 K és tíz egyenként 10—10 K.

Magyar kiállítás Londonban. Az „Egyetértés” már napokkal ezelőtt megírta, hogy Londonban az Earl's Court nevű kiállítási terület tulajdonosai Harved T. Hartley és Caspar urak magyar kiállítást óhajtanak rendezni s ez ügyben Budapestre érkeztek. Ezek az urak ma megjelentek a Magyar Szakirók Egyesületének választmányi ülésén, hogy a tervezett magyar kiállítás ügyére nézve az egyesületnek felvilágosításokat adjanak, másrészt pedig hogy kérjék a magyar szakajtó hathatós támogatását. Az angol vendégeket Gelléri Mór, a szakirók egyesületének elnöke üdvözölte. Az egyesület választmánya nagy érdeklődéssel hallgatta az angol vendégek előadását, akik részletesen ismertették a magyar kiállítás tervét. A tervezet minden tekintetben nagyon megnyerte a választmány tetszését.

Vásárendélyezés. A kereskedelemgyyi miniszter megengedte, hogy a Bács-Bodrog vármegye területéhez tartozó *Nagybaracska* községben az ott minden hét csütörtök napján tartatni szokott hetivásár ezentul állandóan sertésfelhajtással egybekötve tartassék, amennyiben pedig eme hetivásár rom. kath. ünnepnapra esnék, az a csütörtöki napot megelőző napon, azaz szerdán legyen megtartható.

A szabadalmi tanács új ülnöke. A király Ádám András kuriai tanácselnököt a szabadalmi tanácsban viselt ülnöki állásától felmentette és helyébe Fittler Imre kuriai bírót nevezte ki.

WIKUS
CSOKOLÁDÉ
GYÁR
BUDAPEST

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDE
WIKUS
CACAOBOR

IV. DEAK FERENCZ-UTÓZA 17

A Polyambajózási r. t. részvénye. A „Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.” abbéli jelentése folytán, — jelenti a tőzsdetanács — hogy részvényeinek az 1906. évre szóló XII. számú szelvényét a mai naptól kezdve 9 koronával váltja be, elrendeli a tanács, hogy ezen részvények a mai nap tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1907. évi január hó 1. napjától folyó 5%-os kamatokkal áruztassanak s jegyeztessenek a tőzsdén. A folyó ügyletek árfolyama akként szabályozandó, hogy az árfolyamhoz 1 korona hozzáadandó.

A kamatláb. A tőzsdetanács jelenti, hogy mivel az Osztrák-magyar bank a kamatlábat $1/3\%$ -al föl emelte, a bankkamatláb a mai naptól fogva: váltóknál 5% , kölcsönöknél állami járadékokra és a bankzálogleveleire $5\frac{1}{2}\%$, kölcsönöknél egyéb értékpapírokra 6% .

Ponyvák, sátrak, pénzszerkevények vámkezelése Bulgáriában. Burgasi levelezőnk jelenti, hogy a bulgár vámtarifa-áru osztályozásában a következő változást tették: *Ponyvák* (árak és termények betakarására). Az új vámtarifa életbeléptetése óta (1906. június) mai napig ezt a cikket a vámtarifa 403. pontja szerint 100 kiló után 20 frankkal vámozták. Most egy miniszteri rendelet értelmében ezt a cikket a 404. cikknek megfelelően kezelik és pedig nem mint ponyvát, hanem mint sátrat és 100 frank vámot szednek, még pedig visszamenőleg 1906. júliustól számítva; a különbözet utánfizetését azon a címen követelik, hogy a vámosztályozás hibás volt. Ez a cikk főleg Magyarországból és Ausztriából kerül Bulgáriába behozatalra. *Pénzszerkevények.* Az új vámtarifa életbeléptetése óta megszünt annak a lehetősége, hogy ezt a cikket behozzák Bulgáriába, tekintve, hogy ennek váma 30 frank 100 kilónként. Miután Bulgáriában két gyár van, melyek jelenleg erősen gyártják ezt a cikket, aczéllemez gyáraink ezeknek ajánlatot tehetnek.

Előleptetések a Hazai Banknál. A Hazai Bank igazgatósága legutóbbi ülésén — mint értesülünk — Gorov Árpád cégvezetőt aligazgatóvá, Kreuzer Jenő tőzsde-intézőt cégvezetővé nevezte ki.

Kossuth az kassa-oderbergi vasutól. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége a kassa-oderbergi vasut forgalmi viszonyainak javítása érdekében tudvalevőleg felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, aki arra most válaszolt. Kossuth miniszter erre vonatkozó leiratában kiemeli, hogy a kassa-oderbergi vasuton már régebb idő óta fenálló s tetemesen megnövekedett szállítási következtében a múlt évben még érezhetőbben mutatkozott forgalmi nehézségek megszüntetése állandó és fokozott gondoskodásának tárgyát képezi, miután a Szövetség idézett beadványában is hangsúlyozott közgazdasági érdekek az ezen vasuton beállott szállítási nehézségek kiküszöbölését égetően szükségessé teszik. A miniszteri leirat tartalmából kiemeljük a következőket.

Az elmúlt tély folyamán különösen a szénelátás terén mutatkozott szállítási nehézségek leküzdésére a lehetőségig megtették a kellő intézkedések úgy járművek rendelkezésre bocsátásával, mint a segély utirányok aktiválásával. Hogy ennek dacára sem voltak kielégítő eredmények elérhetők, ennek oka — eltekintve a vasut második vágányának hiányától — abban rejlik, hogy a segély-utirányok vonalainak teljesítő képessége csekély volt és az ország határain kívül eső vonal forgalmának irányítása és lebonyolítása körül a magyar érdekek nem mindig nyertek megfelelő kielégítést. Ennélfogva kijelenti a miniszter, hogy míg egyrészt a vasut osztrák vonalrészén a második vágány kiépítése s általában a teljesítő képesség fokozása érdekében az osztrák kormányval folyamatban levő tárgyalásokat befejezésre juttatni igyekszik, addig másfelől a vasut magyar vonalát illetőleg máris oly munkálatok fogantatását tette lehetővé, amelyek hivatva lesznek lehetőleg már az őszi szállítási idény beálltával a forgalom gyorsabb lebonyolítását elősegíteni. Így például több állomás kibővítését és új vágányzatok létesítését, nemkülönben új mozdonyok beszerzését stb. engedélyezte. Folyamatba tette továbbá a miniszter a Csáca-Zsolna állomások közti második vágányra és az ezzel kapcsolatos beruházásokra vonatkozó tárgyalásokat, melyeknek a folyó évben remélt sikeres befejezése esetén a magyar vonal teljesítő képeségéhez fűződő érdekek kielégítést nyerhetnek. Ezen közös vasut osztrák vonalrészén az egész vonal teljesítő képessége szempontjából szükségesnek mutatózkodó beruházások tekintetében ugyancsak a folyó évben intézkedés történt némely állomás kibővítése és új mozdonyok beszerzése iránt. A Szövetségnek a segély-utirányok igénybevételével szállított áruk s különösen tüzelő-anyagok szállítási díjtételei tekintetében előadott kérelmére, végül megvizsgálja Kossuth, hogy egyes gyárak oly módon iparkodtak szén-

szükségletüket beszerezni, hogy a fuvarleveleken a szénnek Zwardonon és Orlón át való szállítását az oderbergi utirány elzárásának ideje alatt maguk irták elő, mely esetekben az üzletszabályzat, illetve a közös díjszabás értelmében a kerülő utirány némileg magasabb szállítási illetékeit voltak kénytelenek fizetni. Azonban a többletet a Kassa-Oderbergi Vasut-Társaság a legtöbb esetben méltányosságból visszatérítette.

Föld a kisgazdáknak. Kecskemét város közgyűlése — mint értesülünk — elhatározta, hogy a híres bugaczi pusztából ezer holdnál többet parcellázza fog és a kisgazdáknak adja bérbe. Elhatározta egyúttal, hogy a gazdasági munkások segítő alapjának nagyobb összeget adományoz.

Budapest községi pénzügyi helyzetünk javítása. Dr. Lénés István pénzügyi segédtitkár tanulmányt írt, melyben a székesfővárosi pénzügyi és gazdasági ügyosztályának a telekértékdó és telekérték-növekedési adó behozatala iránt tett javaslatát veszi bíráló alá. A tanulmány három részre oszlik: Az első részben „Budapest községi adójának reformjáról általában” cím alatt előadja, milyen irányelveket kell a reform gyakorlati keresztülvitelénél szem előtt tartani; a második részben az ügyosztályi előterjesztést veszi bíráló alá s végül a harmadik részben az első két rész végközvetkezőiként rámutat arra, hogy az ügyosztályi előterjesztésben foglalt hivatalos adatok alapján Budapesten az összes magánkézben lévő ingatlanok a rajtlevő házakkal együtt 7-8,5 milliárdot érnek, melynek alapján minden további adóemelés nélkül a mostani pótdadórendszer teljes elejítésével a szerző által első ízben javasolt ingatlan értékdó $0,5\%$ — $2,5\%$ -es progresszív kulccsal léthetősíthető lenne, a mely adó nemcsak a mai kiadásokat fedezné, de a háztartást a jövő fejlődő igények kielégítésére is alkalmassá tenné.

A Köolajfinomítógyár-részvénytársaság ma tartotta meg XXIV. rendes közgyűlést ögróf Pallavicini Ede elnöklésével. Az 1906-7. évi üzletszakra vonatkozólag előterjesztett mérleg a megelőző évi nyereségáthozat betudásával 1.351.329 K.-nyi tiszta nyereséget tüntet fel. A közgyűlés elhatározta, hogy az értékesítési tartalékok megfelelő javadalmazása után részvényenként 10 K, azaz 5% osztalékként fizetessék és 753.426 K. új számlára átvitessék. Pallavicini Ede ögróft, Blum Gyulát, Deutsch de la Meurthe Henryt és Kornfeld Zsigmondot, kiknek megbízatási idejük lejárt, az igazgatóságba újból megválasztották, ugyszintén a felügyelő-bizottságba annak eddigi tagjait.

Szesztermelésünk. A magyar korona országában 1907 május havában és 1906 szeptember 1-től bezárólag 1907 május végéig terjedő idő alatt való szesztermelésről és szeszforgalomról szóló végleges kimutatás a következő adatokat tünteti fel: Termelési adó alá eső szeszfőzők által májusban termelésre bejelentett 1077 (—255) hl., az említett időszakban 37.405 (—18.649) hl. alkohol. Fogyasztási adó alá eső szeszfőzőkben termeltetett májusban 88.244 (—6599) hl., az említett időszakban 923.282 hl. Bevetelezetett fogyasztási adóval terhelt szeszszabadraktárakba nyilvánított szeszfinomítóknak és szabadraktárakban 48.182 hl. a kisebb, 7238 hl. a nagyobb adótétel mellett, összesen 55.420 hl., az említett időszakban 501.734 hl. a kisebb, 46.860 hl. a nagyobb adótétel mellett, összesen 548.594 hl. Elszállított a fentemlített vállalatokból: 1. a fogyasztási adó lefizetése mellett 73.723 (—2830) hl. a kisebb, 2357 (—2308) hl. a nagyobb adótétel mellett, összesen 76.080 (—51038) hl., az említett időszakban 678.432 (—85.892) hl. a kisebb, 5755 (—4701) hl. a nagyobb adótétel mellett, összesen 684.187 (—90.593) hektoliter; 2. a fogyasztási adóval terhelt: a) a magyar korona országában lévő vállalatok részére 46.148 (—12.715) hektoliter a kisebb, 6772 (—3223) hektoliter a nagyobb adótétel mellett, összesen 52.920 (—9492) hl., az említett időszakban 506.567 (—5245) hl. a kisebb, 46.804 (—13.024) hl. a nagyobb adótétel mellett, összesen 553.371 (—18.269) hl.; b) a vámvonalon át való kivitelre a kisebb adótétel mellett semmi (—3 hl.), a nagyobb adótétel mellett 126 (—454) hl., összesen 126 (—457) hl., az említett időszakban a kisebb adótétel mellett semmi (—40) hl., a nagyobb adótétel mellett 9303 (—2294) hl., összesen 9303 (—2334) hl.; c) más-nemü adómentes felhasználásra 3408 (—173) hl. a kisebb, 11.344 (—4114) hl. a nagyobb adótétel mellett, összesen 14.752 (—3941) hl., az említett időszakban 32.865 (—612) hl., 100.622 (—31.336) hl. a nagyobb tétel mellett, összesen 133.487 (—30.724) hl. Kezdőleges szesz készlet az 1906-7. termelési időszak kezdetén 1906. szeptember 1-én 131.968 hl. 03 l. a kisebb, 31.866 hl. 28 l. a nagyobb adótétel mellett. Fenmaradt szesz készlet az 1906-7. termelési időszak III. negyedének végén 247.033 hl.

Csendőrség az aratásnál. Az aratósztrájk réme előre veti az árnyékát. Hogy szükség esetén minő uton-módon lehet igénybe venni a csendőrség karhatalmat, erről oktatja ki a főszolgabírákat és rendőrkapitányokat a belügyminiszternek most kiadott következő rendelete:

A magyar királyi csendőrség részére kiadott szervezeti utasítás 16. §-a szerint: Ha a közigazgatási hatóságok saját területükön nagyobb csendőrségi erőnek összpontosítását vélnék szükségesnek, akkor általunk ez irányban az illető szakasz, esetleg szárnyparancsnokságok megkeresendők, mely szárnyparancsnokságok ezután a továbbiak iránt intézkednek s esetleg kiegészítő végett saját felsőbbbőségükhöz, végső fokon pedig a csendőrküldési parancsnokságok a most hivatkozott 16. §. értelmében hozzám fordulnak. Felhívom tehát, hogy a csendőrségi karhatalmak igénylésével jövőben annál is inkább e szerint járjon el, mert a közvetlenül hozzám intézett pályfelterjesztéseknek az illető csendőrküldési parancsnokságokhoz való leadása által természetesen beálló késedelmesség folytán csakis a karhatalom gyors kiállíthatása szentelt.

A telefonszolgálat aratás idején. Biharvármegye alispánjához tegnap rendelet érkezett a kereskedelmi minisztériumtól, amelyben az aratás ideje alatti telefon-szolgálatról intézkedik. Tudatja az alispánnal a miniszter, hogy intézkedést tett arra nézve is, hogy szükség esetén az alispán egyenes rendeletére a vármegye egész területén az éjjeli telefon szolgálatot azonnal léptesse életbe a posta-igazgatóság.

Az egyesült izzólámpa- és villamossági részvénytársaság tegnap tartotta meg Szabó Jenő főrendiházi tag, nyug. min. tanácsos elnöklése alatt XI. rendes évi közgyűlést. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletév tiszta nyeresége gyanánt 528.052 korona 03 fillért tüntet fel, ami a múlt évi eredményhez képest 39.826 korona 68 fillér emelkedést mutat. Ehhez a nyereséghez a múlt évi áthozatot, 63.018 korona 15 fillért hozzáadva a közgyűlés rendelkezésére 591.070 korona 18 fillér áll. Az igazgatóság indítványára ebből 320.000 koronát a szelvények beváltására fordítanak, darabonként 16 koronával, azaz 8 százalékkal. A fenmaradó összegből 150.000 koronát a tartalékalaphoz csatoltak. 42.354 korona 24 fillért pedig az alapszabályszerű jutalékokra fordítottak és a megmaradt 78.715 korona 94 fillért az új számlára vitték át. A részvények utáni osztalékot december 1-étől kezdve Budapesten a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Bécsben a Niederösterreichische Escompte Gesellschaft pénztáránál fizetik ki. A közgyűlés az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak megadott felmentvény után a felügyelő bizottság megválasztásával ért véget.

Szerkesztőváltás egy szaklapnál. A „Pénz és föld” gazdasági szaklap eddigi szerkesztője Hilbert Antal a szerkesztéstől visszalépett, helyét Garai Kornél volt szabadkai lapszerkesztő foglalta el.

A kisiparosok segítése. Az Albrecht Hildegard-alapból a fővárosi közjótékonyági ügyosztálya ma több kisiparosnak szavazott meg kamát nélküli kölcsönöket. És pedig tizenhatan kaptak 80-80 koronát, tizenketten 120-120 koronát, kilenczen 160-160 koronát, hetvenketten 200-200 koronát. Elutasítottak 23 kérvényezőt részint azért, mert folyamodásuk nem volt kellőképpen felszerelve, részint azért, mert nem kisiparosok. Az alapból ez idő szerint 108964 korona áll rendelkezésre.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közhírré teszi, hogy O-Futak állomást a víz apadása folytán az összforgalom számára ujjalag megnyitotta.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonafőzsde.

A mai megfelelő jó kínálattal szemben a kész-árupiaczon maimaink korlátolt keresletet tanusítottak és a forgalomba került 15.000 mm. kezdetben 5, utóbb 10 fillérrel olcsóbb árakon kelt el. Rozs csendesebb, tengeri és zab 5 fillérrel csökkent. Az amerikai piacokról ma tetemes emelkedést jelentettek az aratási remények csökkenésével, amide ezen cca. 4 centiméteres emelkedésnek csak átmeneti hatása volt nálunk a határidő-piaczon, amennyiben csak az üzlet kezdetén szilárdította meg az árfolyamokat, mignem az üzlet későbbi folyamán rendkívül kedvező időre és az annak nyomán beérkezett kifejezetten jobb jelentésekre és realizálásokra lanya irányzat jutott kifejezésre. Nagyon természetesen, mikép az árfolyamok nem voltak képesek a nagy lebonyolítások alatt a szerzett előnyt megtartani és egyenlegként még a tegnapi árak tartóknak mondhatók a maiakhoz viszonyítva. A haussierek igen kényelmetlenül érzik magukat pozíciójukban és ez lehet egyik fő oka annak, hogy a lanyhaság nagyobb mértékben fog terjedni, semmint kezdetben hitték. — A forgalom csak az üzlet elején volt élénk, később az általános visszaesés folytán gyengült, mert a realizálásokat lehetőleg minden feltűnés nélkül igyekeztek eszközölni.

A déli tőzsdén aztán minden tartózkodás nélkül realizáltak és adták az összes cikkeket, mely újabb nagyobb visszaesést eredményezett.

Vidéki piacok gabonárjegyzései.

Az O. M. G. E. jelentése szerint a vidéki gabonárák június 26-án a következők:

	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri
Arad	18-80	1440	12-80	14.40	10-60
Baja	18-60	14-40	12-60	14-30	11--
Békés-Csaba	18-60	—	11-20	—	12--
Debreczen	19--	14-40	13--	17--	11-80
Győr	19-60	15-60	14-80	16-60	12-40
Kaposvár	18-40	14-50	15--	15--	13--
Kassa	18-30	16--	14--	16-30	13-40
Léva	—	—	—	—	—
Losoncz	18-60	15--	13-50	17--	14--
Miskolcz	18-80	15--	14--	17--	12--
N.-Becskekerék	18--	13-20	13--	13-80	10-80
N.-Kanizsa	18-20	14-80	14--	16--	13--
N.-Szeben	—	—	—	—	—
N.-Sz.-Miklós	18--	13--	13--	13-60	11--
Nagyvárad	19--	14-40	13-40	14--	10-60
Ny.-Egyháza	18--	14-60	13--	14-30	10-20
Nyitra	18-40	16-20	14-40	15-40	14-60
Pancsova	18-60	—	—	—	10-90
Pápa	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	17-60	15--	14-40	16-50	12-20
Sopron	18-20	16-30	14-50	16-70	14-40
Szatmár	16-80	14--	13-20	16-20	12-20
Szentés	18-20	—	11-20	14--	11--
Szolnok	18-50	—	14--	14-10	—
Székesvárad	18-40	14--	13--	13-60	10-60
Ujvárad	18-60	14-20	12-60	14-20	10-50
Versecz	18--	13--	12--	13-20	10-30
Zalaegerszeg	19--	15-70	15--	16--	14--
Zenta	18-80	14--	13--	14-40	11--

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 80.5 kg. 20.60 K, 2000 mm. 80 kg. 20.70 K, 150 mm. 80 k. 20.70 K, 100 mm. 80 kg. 20.65 K, 200 mm. 80 kg. 20.60 K, 150 mm. 80 kg. 20.60 K, 100 mm. 80 kg. 20.60 K, 150 mm. 80 kg. 20.60 K, 100 mm. 80 kg. 20.55 K, 100 mm. 79.7 kg. 20.55 K, felső, 100 mm. 79.5 kg. 20.55 K, 1000 mm. 79.5 kg. 20.50 K, 200 mm. 79.5 kg. 20.40 K, 2000 mm. 79.5 kg. 20.35 K, 250 mm. 79 kg. 20.40 korona.

Hartai: 840 mm. 78.7 kg. 20.20 K. Dunabácskai: 1100 mm. 73 kg. 19 K. Szarvasi: 2000 mm. 80 kg. 20.70 K. Pestvidéki: 100 mm. 80 kg. 20.50 K, 2030 mm. 79.7 kg. 20.45 K, 150 mm. 79 kg. 20.30 K, 100 mm. 79 kg. 20.30 K, 200 mm. 79 kg. 20.20 K, 100 mm. 78 kg. 20-- K, 100 mm. 76 kg. 19.80 korona.

Fejérmegyei: 125 mm. 77 kg. 19.50 K, 150 mm. 76.5 kg. 19.60 K, 100 mm. 75.5 kg. 19.40 K. Pancsovai: 1300 mm. 75.7 kg. 19.60 K. Bácskai: 100 mm. 78.5 kg. 20.10 K. Raktári: 1950 mm. 79 kg. 20.45 K, 1000 mm. 78.4 kg. 19.50 K.

Arpa: 400 mm. 13.50 K, kpf.

Rozs: 100 mm. 15.50 K, kpf. par., 100 mm. 15.50 K, kpf. paritás.

Tengeri: 1900 mm. 11.40 K, kpf.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 27-től június 28-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	42190	815
Rozs	755	500
Arpa	832	—
Zab	3786	3833
Tengeri	5019	10670
Liszt	724	11136
Korpa	200	2397

A határidőpiacra költetett:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 10.22, 10.17, 10.20, 10.07.
Rozs októberre 8.32, 8.20.
Zab októberre 7.47, 7.50, 7.44, 7.46, 7.44.
Tengeri júliusra 5.75, 5.86, 5.73, 5.75.
Tengeri 1908. májusra 5.88, 5.92.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ———— 10.06—10.08
Rozs októberre ———— 8.19—8.20
Zab októberre ———— 7.42—7.43
Tengeri júliusra ———— 5.72—5.73
Tengeri 1908. májusra ———— 5.86—5.87

Délutáni forgalom.

Délután nagyon csekély érdeklődés mellett az árak pár fillérrel emelkedtek.

4 óra 30 perckor záródnak:

októberi buza 10.13—10.14
októberi rozs 8.25—8.26
októberi zab 7.46—7.47
1907. júliusi tengeri 5.73—5.74
1908. májusi tengeri 5.90—5.91

Értéktőzsde.

Az osztrák-magyar bank kamatláb-felemelése, mely tegnap egészen váratlanul következett be, csak ma érezte hatását a börzére, amennyiben erősen kínáltak magyar koronajáradékot, mely vételkedv híján 50 fillérrel 93-ig esett. Ezáltal az alapirányzat is lényegesen ellanyhult és az összes coulisse-értékek érezhetőbben hanyatlottak. Így alacsonyabban jegyeznek: osztrák hitel 2.50, Magyar hitelbank 3, osztrák-magyar államvasuti részvények 2, közúti vasut 5, Magyar leszámítolóbank 2 koronával. Rimamurányi vasmű-részvények eleinte bécsi vásárlásokból nyertek 2 koronát, de később túlnyomó helyi eladások miatt 3 koronával csökkentek. A nyugati piacok meglehetősen szilárd magatartást tanusítottak és az arbitrage vételeire zárlatkor nálunk is javult némileg a hangulat. A helyi értékek piacza nyugodt maradt, az árfolyamok csekély üzlet mellett tartottak.

Előtőzsde.

Az előtőzsde helyi eladásokra kissé elgyengült. Költettek: Osztrák hitelrészvény 650.50—650.25 Magyar hitelbank 750.75—752, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. ————, Osztrák-magyar államvasut ————, Déli vasut ————, Rimamurányi vasmű 542.25—541.50, Magyar koronajáradék ————, Közúti vasut 550. ————, Városi villamos vasut ————, Orosz járadék ————, 3 százalékos jelzálog-sorsjegy ————, Hazai bank ————.

11 óra 15 perckor záródnak: Osztrák hitelrészvény 650.——650.50, Magyar hitelbank 750.——751.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 497.——497.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.50—486, Osztrák-magyar államvasut 665.50—666.—, Déli vasut 137.——137.50, Rimamurányi vasmű 540.50—541.—, Magyar koronajáradék 93.45—93.50, Magyar aranyjáradék 111.25—111.50, Közúti vasut 549.——549.50, Városi villamos vasut 293.——293.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde alacsonyabb Berlinre bágyadt volt.

Költettek: Osztrák hitelrészvény 648.75—650.—, Magyar hitelbank 749.——750.75, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 494—497.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. ————, Osztrák-magyar államvasut 665.——666.50, Déli vasut 135.50—, Rimamurányi vasmű 538.50—540.25, Magyar koronajáradék 93.50—93.60, Magyar aranyjáradék ————, Közúti vasut 549.———, Városi villamos vasut ————.

Orosz járadék 83.20—83.30, Hazai bank 281.50—282.50.

Helyi értékekben köttetett: Salgótarjáni kőszénbánya 582.—583.—, Konvertált sorsjegy 143.—, Kereskedelmi bank 3434.—, Magyar agrárbank —, Danubius —, Drasche —, Convertált sorsjegy —, Ujlaki téglagyár —, Budapesti gőzmalom —, Ganz vasgyár —, Felten kábelgyár —, Hazai sorsjegy 109.50—Kereskedelmi r.-t. 618.50—619.—, Weitzer vagon —, Magyar osztrák részv. —, Lipótvárosi Takarékpénztár —, Adria —, Kobergyár —, Erzsébet szanatórium sorsjegy —, Iparbank —, Franklin —, Erzsébet-gőzmalom —, István-tégla —.

1 óra 30 perckor záródnak: Osztrák hitelrészvény 649.——649.50 Magyar hitelbank 749.50—750.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 496.——497.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.50—485.—, Osztrák-magyar államvasut 665.—665.50—, Déli vasut 136.——136.50, Rimamurányi vasmű 539.—539.50—, Magyar koronajáradék 93.10—93.25, Közúti vasut 547.—547.50, Városi villamos vasut 292.—292.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3—4, nyolcz napra 8—10 K, Julius végére 20—22 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde tartott árfolyamokkal csendes volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény ————, Magyar hitelbank ————, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. ————, Osztr.-m. államvasut ————, Déli vasut ————, Rimamur. vasmű ————, Magy. koronajáradék 93.—93.10—, magy. aranyjár. ————, Közúti vasut ————, Városi villamos viil. ————.

3 óra 30 perckor záródnak: Osztrák hitelrészvény ————, Magyar hitelbank ————, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 496.—496.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 664.—665.—, Déli vasut 136.—136.50, Rimamurányi vasmű 539.—539.50, Magyar koronajáradék 93.10—93.15, Magyar aranyjáradék 110.75—111.—, Közúti vasut 547.—547.50, Városi villamos vasut 292.—292.50.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, június 28. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.40—10.90, bánáti 10.10—10.45, mosoni és győrvidéki 9.55—9.90. K. tótfelvidéki és csepelszigeti ————, marchfeldi ————.

Rozs: Tótfelvidéki 8.25—8.40 K, csepelszigeti 8.10—8.30, pestmegyei 8.20—8.40, különféle magyar ———— ausztriai ———— K.

Arpa: ————, déli vasuti ————, tiszavidéki ———— K.
Magyar tengeri: 6.15—6.40 K. cinquantin ———— K.

Magyar közepes zab: 8.05—8.36 K. elsőrendű 8.20—8.40, válogatott 8.35—8.70 K.

Lisztben új eladások csak szórványosan fordultak elő. Korpa irányzata nyugodt.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, június 28. Az Osztrák-magyar bank tegnapi kamatlábemelése a mai előtőzsdén nyugodtabb megítélést talált, amennyiben a kommentárokból kiviláglott, hogy a kamatlábemelés inkább csak elővigyázati intézkedés volt. Az érdeklődés középpontját a vasművek képezték, amelyekre különös jó hatással volt a bányáértekekről érkező kedvező jelentés. Aremelkedést mutattak az alpesi bányarészvények, a prágai vasművek és a rimamurányi papírok, valamint a hitel- és államvasuti részvények. Az előtőzsde vége felé a holnapi ünnep miatt beállott nyugodtabb forgalom következtében lanyhulás mutatkozott.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 656.—, Magyar hitel 751.—, Allamvasut 665.—, Déli vasut 136.75, Alpesi bányatársulat 578.—, Rimamurányi 541.—, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajár. 93.40, Orosz érték 83.75, Török sorsjegy 183.50, Német márka 117.8. Prágai vasmű —, Unio-bank —, Landerbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, Angol bank —.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 650.—, Magyar hitel 751.—, Landerbank 435.50, Unio-bank 534.50, Allamvasut 664.50, Anglo-bank 302, Bankverein 534.50, Déli vasut 136.50. Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 577.50, Májusi járadék 97.75, Magyar

koronajáradék —, Török sorsjegy 183.50, Német márká 117.82, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi —, Orosz érték 83.75, Keleti vasutak —, Skoda —.

Bécs, június 28. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.70, 1860-as sorsjegy 149.25, Osztrák hitelsorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 301.—, Bécsi Bankverein 534.50, Osztrák-magyar bank 1801.—, Déli vasut 135.75, Dunagőzhajózási társaság 1005.—, Dohány részvény 422.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.83, Osztrák Lloyd 452.—, 4.2 százalék ezüst járadék 97.70—15, Osztrák koronajáradék 97.80, 1864-es sorsjegy 251.25, Osztrák hitelintézeti részvény 649.75, Union-Bank 534.25, Osztrák Länderbank 434.50, Osztrák-magyar államvasut 664.40, Elbavölgyi vasut 422.—, Alpési részvény 577.—, 20 frankos 19.20, Londoni váltóár 241.07, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 182.—, gyengült.

Bécs, június 28. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.20, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 143.50, Magyar hitelbank részvény 749.50, Magyar leszámítóló és váltó részvény 495, Rimamurányi 539.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 410.—, Magyar koronajáradék 92.75, 4 százalékos magyar földheerm. kötv. 89.20, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.—, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 3420, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 28. (Tőzsdejelentés.) A new-yorki tőzsdének tegnap esti szilárdsága a megnyitásra kedvező hatással volt. Ehhez járult a harpeni köszénbánya r.-t. osztalékának hivatalos becslése is, mely szerint az 12%-ot tesz. Végül az angol kereskedelemügyi kormány kijelentései az amerikai és német ipar helyzetére vonatkozólag, amely szintén szilárdítólág hatott az úzletre. Bankok majdnem kivétel nélkül tartott árfolyam mellett kerültek forgalomba és kohórészvények iránt is jó kereslet mutatkozott. A bányáértékek közül a harpeniek javultak némileg. Járadékok algt változtak, ellenben vasuti részvények lanyha magatartást követtek. Csupán Baltimore és Canada javult Chicagóval egybenhangzóan. Hajózási részvények szintén magasabban voltak érvényesíthetők. Az úzlet későbbi menetében az Iron Monger kedvezőtlen jelentése futólág gyöngülést idézett elő, azonban az árfolyamok ismét megszilárdultak és az irányzat is kedvezőbbben alakult. Későbbben a bányáértékek ingadozóok voltak. Egyéb értékek azonban alig mutattak árfolyamukban változást. Az utótőzsdén az irányzat nem volt egységes és inkább a gyöngülés felé hajlott. Járadékok közül a 3%-os birodalmi kölcsön 0.10 %-kal emelkedett, ellenben a 3 1/2%-os birodalmi kölcsön 0.20%-kal olesóbozott. A készpénzpiac ipari értékeinek árfolyama nem volt egységes. A tőzsdén az a hír volt elterjedve, hogy D. Martens-féle marienburgi magánbankcég fizetési nehézségekkel küzd. Magánleszámítólási 4 1/4, napi pénz ultimón át 6—7%.

Zártaikor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjára- dék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60 Osztrák hitelrészvény 203.10, Déli vasut 24.30, Orosz bankjegyek 214.15, 4 százalékos orosz kölcsön 70.—, Disconto Commandit 169.40, Dinamitruszt 203.70, Harpeni 204.20, Unifikált török járadék 94.10, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.75, Magyar koronajáradék 92.75, Osztrák-magyar államvasut 142.40, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék 103.50, Alt. villamosságú Edison 198.—, Gelsenkircheni 192.20, Laurakohó 224.70. Ingadozó. Frankfurt, (Zárlat.) június 28. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.30, Osztrák hitelintézeti részvény 203.30, Osztrák-magyar államvasut 142.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.40, Bécsi Bankverein 133.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 76.50, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.05, Osztrák koronajára- dék 97.60, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar bank 129.—, Déli vasut részvény 27.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.75, Párisi váltóár 813.33, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 244.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) június 28. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.50, Sorsjegy 151.—, Déli vasut 27.20, 4 százalékos Aranyjáradék 97.70, Osztrák hitelrészvény 203.20, Osztrák-magyar államvasut 142.20, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.25. Nyugodt.

London, június 28. Angol consol 84 1/16. Páris, június 28. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.30, Osztr. aranyjáradék 97.40, Magyar aranyjáradék 95.—, 5 százalékos Bolgár kötelez- vény 1896. évről 199.—, 4 százalékos Olasz jára- dék 103.70, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 5 százalékos Marokkói járadék 529.—, 4 száze- kos 1890. Román járadék 88.75, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 86.90, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 482.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 94.75, 4 száze- lésos unifikált török jár. —, Török sorsjegy 158.75, Török dohányrészvény 446.—, Osztrák föld- hitelintézet 1080.—, Osztr. Länderbank 465.—, Ma- gyar Jelzálogbank —, Banque de Paris 1435, Banque Ottomane 707.—, Osztr. magyar állam- vasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 621.—, Rio Tinto 20.93, Sucrerie d'Egypte 37, Tula 436, Thomson Houston 129.—, Urikányi köszén —, Chartered —, De Beers 33.25, East Rand 604.50, Jagersfontein 100.—, Transvaal Consols 185.—, Transvaal Land Company 50.50, Váltó Ams- terdamra (rövid) 208.31, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/32, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra 1/8, Csek Londonra 251.45, Magánkamatláb 3 7/16, szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásáresarnok.

1907. június 28.

(Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövet- kezte jelentése.) A hozatalok meglehetősen gyérek és így nagyobb forgalom kifejlődni nem tudott. Élő és vágott (jegelve küldendő) baromfi állan- dóan jó keresletnek örvend. Befőzni való cseresznye és meggy, valamint a többi piaczképes gyümölcs minden mennyiségben elhelyezhető. Korai bur- gonya szilárdult és a detailforgalomban 11—12 koronával adatott el 100 kg.-kint. Vaj változatlan lanyha. Jó sajtékészítményeket kedvezően elhe- lyezhetünk. Tojás valamivel jobb árban kelt el, de csak a friss telt árú.

Mai árak:

Husnemiek: Helybeli marhahus hátulja 70—150 K, eleje 60—120 K, vidéki borju bőrbőn hosszan mérve sulylevonás nélkül 110—120 K, helybeli borjuhús 120—140 K, sertéshús szalon- nál 140—148 K, lehozott sertés 120—150 K, szalonna friss 120—140 K, szalonna sózott 134—140 K, szalonna füstölt 136—148 K, olvasztani való 120—140 K, haj 152—156 K, sertésszir 154—156 K, mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 1.40—1.80 K, hazai sonka 1.40—2.00 K, szalámi magyar 4.00—4.20 K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Öz 1.60—1.80 K, szarvas —, K, vaddisznó —, K kg.-ként egészben, nyul —, K, fogoly —, K, fácán —, K, szalonka —, K, vadruca —, K darabonként.

Baromfijelék: Elő rántani való csirke 1.40—2.20 K, sütni való 2.00—2.80 K, kacsá sovány 2.80—4.50 K, kacsá hizott 5.00—6.00 K, liba fiatal 5.50—10.— K, lud hizott 8.—14.— K, tyúk 2.80—4.00 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50—1.60 K, hizott ruca 1.40—1.60 K, hizott pulka 1.40—1.50 K, leves- tyúk 1.40—1.70 K kg.-ként. Pulárd 1.50—3.20 Gyöngytyúk —, K. darabonként.

Téjtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.—2.20 K, II. 1.80—1.90 K, főzővaj (köpült) 1.10—1.60 K, tehénturó 16—36 fillér kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányo- san szállíthatunk.

Zöldségjelék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.50—6.00 K, rózsá 4.50—5.50 K, fehér 4.00—4.50 K, kifli —, K, sárgarépa —, K, petrezselyem —, K, vöröshagyma makói: —, K, közönséges hazai 5.00—6.00 K, fok- hagyma —, K, 100 kg-ként. Burgonya, új 8.00—10.00 K, kalarábé —.80—1.20 K, 100 dara- bonként, spárga solo —, K, közép —, K, leves —, K kg.-ként, zöldbab, hüvelyes 24—30 K, zöldborsó, hüvelyes —.18—20 K, kifejtett —, K, uborka, salátának 16—24 K, ecetbe 4.00—10.00 K, savanyitani 4.00—10.00 K, 100 darabonként.

Gyümölcsjelék: Szőlő —, Chasselas —, Passatuti — fillér kg.-kint. Alma válo- gatott elsőrendű áru (arany parmen, ranett, Jona- thán, Törökbalint, batul stb. —, K, másodrendű

K. Körte elsőrendű —, K, másodrendű —, K métermázsánként. Cseresznye és meggy 12—70 fillér, sárga dinnye 1.40—2.40 K kg.-ként. Vegyesárúk: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Mész 1.10—1.20 K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Mészégetési Egyesület vezérképviselője minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) — Gyümölcsiz —, K kg.-ként. Gomba szá- ritott —, K kgr.-ként. Szappan 70 fillér. Lencse (erdélyi) —.60 K. Bab apró —.20 —.24 K, nagy- szemű —.20 —.24 K 100 kg.-ként. Tojás: bácskai 64—65 K, erdélyi apróbb áru —, K, meszes —, K eredeti lédán- ként (1440 drb).

Sertéskereskedelm: csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 28-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg ne- héz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 136—137 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilo- grammig terjedő sulyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. Sertéslejtés: 1907. évi június 26. napján volt készlet 37333 drb., 1907 június hó 27-én felhajtott 838 darab, 1907 június 27. napján elszállított 268 darab, 1907 június 28. napjára maradt készletben 37903 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 28. (Hiv. tud.) Előző napról ma- radt 611 darab sertés, 9 darab süldő, — darab malacz, összesen 611 darab sertés, 9 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1192 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, össze- sen 1192 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatott 988 darab sertés, 8 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 815 darab sertés, 1 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 107— fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 100—106 fillér, ételsulylevonással 126— fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 128—136 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 128—138 fillérig, köny- nyű 220 kg.-ig — korona ételsulylevonással 128—138 fillérig. — Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 96—100 korona. A vá- sár irányzata lanyha, az árak 2—4 fillérral hanyat- lottak.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (június 26, június 27, június 28, június 27) and locations (m é t e r). It lists various locations and their corresponding water quality measurements.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS, Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ Igmándi keserűviz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Használatá valódí áldás szomorhalosoknak és azékszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy áruházban. Készítési Központja

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 28. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Medvey Lajos balatonfüredi állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanazon iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá, a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a zágrábi kincstári jogügyi igazgatósághoz dr. Kostrencic Miklós jogügyi segédfogalmazót jogügyi fogalmazóvá, Spevec Vladimir segélydíjas jogügyi fogalmazó-gyakornokot jogügyi segédfogalmazóvá, dr. Concilia Zdenko díjtalan jogügyi segédfogalmazó-gyakornokot díjtalan jogügyi fogalmazó-gyakornokká és Moacanin Bogdan díjtalan jogügyi fogalmazó-gyakornokká, Károly Béla díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a nagybányai bányagazgatóság mellé rendelt számvevőszékhely, a földművelésügyi miniszter Michaelis Fróbert vezett erdészeti főiskolai hallgatót a magyarországi kincstári erdők kezelő erdőtisztjek létszámába, a szászsebesi erdőhivatalhoz ideiglenes minőségű erdőgyakornokká és a szegedi ítélőtábla elnöke Uhlmann Kamilló szabadkai lakos, volt bírósági joggyakornokot a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Bozoky Kálmán közalapítványi ügyészt a buzási kerületi ügyészségtől a közalapítványi kir. ügyigazgatósághoz, folyó évi augusztus hó 1-től kezdődő hatálylyal, saját kérelmére áthelyezte.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Budapest székvárosban a VII. ker. anyakönyvvezetőséghez: anyakönyvvezető-helyettesé Puskó Lajos I. oszt. tanácsi fogalmazót, és a VIII. ker. anyakönyvvezetőséghez Godán István székesfővárosi iradasegdtisztet nevezte ki, és nevezeteket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Scheer Izidor budapesti lakos Gondosra, kiskoru Breuer Béla, László és Andor, tantai lakosok Bányaira, kiskoru Waldhauser Sándor szentkirályi-szabadjai lakos Vadászra, kiskoru Löwi Péter és Levi Márton budapesti lakosok Lukácsra, Perlesz Lajos vespérméi lakos Petőre, Friedmann Lajos budapesti lakos Fábriánra, Braunstein Farkas szabadkai lakos saját, valamint Heléna, Miksa és Lajos nevű kiskoru gyermekei Fazekasra, Holzer Jakob egri lakos Kovácsra, Kohn Márkus (Márton) nagyváradai lakos saját, valamint Jenő, Róza, Lajos, Rezső

és Ilona nevű kiskoru gyermekei Kertészre, Weinberger Éliás Mózes és kiskoru Weinberger Jenő marosvásárhelyi lakosok Szilásra, kiskoru Schlesinger Imre fiúmei lakos Simonra, Deckert Jenő budapesti lakos Dévényire, kiskoru Bender Mariska betleni lakos Gazdagra, kiskoru Czimerer Emánuel (Béla) budapesti lakos Sopronyira, kiskoru Kohn Béla budapesti lakos Molnárra, Szász (Baló) Mihály fogarasi lakos Ballóra, Lutzenburger Antal bodméri lakos Litkeire, Krausz Mór budapesti lakos Kárászra, Löwenstein Simon miskolci lakos saját, valamint Gyula, Imre, Margit, György és János nevű kiskoru gyermekei Lúkácsra, kiskoru Schwarz Béla Pál nagyváradai lakos Sándorra, Kohn Arnold budapesti lakos Kovácsra, Deutsch Rezső budapesti lakos Dallosra, kiskoru Lusztig Bertalan ionsonci lakos Lázárra, kiskoru Petraska János szerb-nagyszentmiklósi lakos Sziklásra, Seidel Sándor császártöltési lakos saját, valamint kiskoru Seidel Gizella és Béla nevű gyermekei Zalára, Mustyák Lajos tázlári lakos Molnárra, Strausz József akasztói lakos saját, valamint kiskoru Gyula nevű gyermeke Szigetire, Reznik Avner (Arnold) orosházi lakos saját, valamint László, Julianna, Béla és Zsigmond nevű kiskoru gyermekei Révaira, kiskoru Witz Ferenc kecskeméti Vitézre, Schlesinger Abraham (Adófi) budapesti lakos saját, valamint Ika (Ernesztina) és Ervin nevű kiskoru gyermekei Szilagyira, Fischer Gelzi Géza budapesti lakos Forgácsra, Bassist Zsigmond budapesti lakos saját, valamint Livia nevű kiskoru gyermeke Bartára, Pollacsik Ödön zólyomi lakos Pórra, Schwarz József kolozvári lakos Révészre, Jozsefvics Jakab soproni lakos saját, valamint Teréz, Olga, Irén, Árpád, Sándor, Géza és Lajos nevű kiskoru gyermekei Vigre, kiskoru Schwarz Gyula budapesti lakos Simonra, kiskoru Klein Rezső nagyváradai lakos Tamásra, kiskoru Steiner József budapesti lakos Szilárdra, Istáncsu György városfalvi lakos Szabadira, Lakenbacher Ernő igali lakos Lászlóra, Kastenbaum Jakob budapesti lakos saját, valamint kiskoru Gabriella és Vilma nevű gyermekei Kalmárra és Vlasin János szatmárnémeti lakos családi nevének Szigetire kért átválttatását megengedte.

Pályázatok. A mödlingi cs. és kir. műszaki katonai akadémiánál és a morvafelértemplomi cs. és kir. katonai főreáliskolánál egy-egy II. oszt. hadseregszolgai állásra 8 hét; — az aradi fővárosi köznevelési tanácsnál a pénzügyigazgatóságnál pénzügyi vizgázói állásra 4 hét és a tordai járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

Időjárás.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. június 28-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban meleg, tulnyomóan derült, száraz idő uralkodik. A hőmérséklet maximuma Fiumében és Csáktornyan 30 C°, minimuma Tátrafüreden 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan derült, száraz és igen meleg idő várható.

Table with columns: Allomás, Legnyomás mm, Hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és sebesség, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min. Lists various locations like A-Szlatina, Ungvár, Keszthely, etc.

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Lists prices for different types of wheat and grain.

Table with columns: Egyéb gabonanemek, 100 kilogramm ára. Lists prices for other types of grain like rye, barley, etc.

Table with columns: Burgonya, Fehér, Rózsás, Sárga. Lists prices for different varieties of potatoes.

Table with columns: Különlő érmények, Faj, Pénz, Aru. Lists prices for various types of coins and medals.

Allamadósság közhitelesítő

Table listing government debt securities with columns for type, price, and interest rate.

Záloglevelek. Elsőbbségek.

Table listing mortgage loans with columns for lender, amount, and interest rate.

Bankok részvényei.

Table listing bank shares with columns for bank name, price, and interest rate.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks with columns for bank name, price, and interest rate.

Biztosító-társaságok.

Table listing insurance companies with columns for company name, price, and interest rate.

Gőzmalmok.

Table listing steam mills with columns for mill name, price, and interest rate.

Különlő vállalatok.

Table listing various other companies with columns for company name, price, and interest rate.

KÜLÖNFÉLÉK.

Apró versek.

idill.

A fiu mondta: „Öh jöjj el velem,
Hol minden zugban boldogság terem:
Kicsiny falu akáczaos házikója —
Annak leszünk mi boldog, vig lakója . . .”

Felelt a lány: „Parancs nekem szavad.
Ott is lesz, nemde, korzó, zsur, divat?”
„Az nem, — de lesznek erdők, zöld hegyek!”
És szólott a lány: „Akkor nem megyek!”

Keresve kerestem . . .

Keresve kerestem, sohase találtam,
A szív Golgotáját véges-végig jártam.
Voltak reményeim: eltűnő csillámok,
Voltak szerelmeim: csupa múltó álmok.

Hanem az igazit hasztalan kerestem.
Tán ez lesz, tán emez — reménykedve lestem.
Egy se volt. Lemondtam. Többé mit se vártam.
S mikor nem kerestem, akkor — rád találtam.

Balla Miklós.

(Eredeti család.) Lyonban a napokban egy nagyarányú és már régebb idő óta folyó szélhámoságnak jöttek a nyomára. Valahányszor ugyanis a városban egy jobbimódu ember meghalt, már 1-2 nap múltán értesítették az elhunyt hozzátartozóit, hogy az illető egy londoni biztosító-intézménél volt biztosítva, de a legutolsó esedékes részletösszeget nem fizette le és így az örökösök csak akkor tarthatnak igényt a biztosított összegre, ha a részletet, a mely 128 és 500 frank között ingadozott, lefizetik. A felszólításnak természetesen mindig meg is volt a fogantatja, azonban a biztosított összeget sohasem utalványozták ki. Egy becsapott lyoni kereskedő erre feljelentette a londoni céget és most kísült, hogy magában Lyonban a becsapottak száma meghaladja a százat.

(Fekvő-kúra.) Egy angol orvos, aki könyvet irt az idegesség gyógyításáról, eredeti kurát ajánl az ideges emberiségnek. Ez az ágykúra. Azok akiknek nem telik üdülésre és pihenésre, nagyon jól csilla-

pithatják idegességüket, ha időről-időre egy-egy napot ágyban töltenek. Akárhány ember magától is rájött erre a kintinó orvosságra. Egy spanyol nagykereskedő például kijelentette, hogy valahányszor teheti, egy-két napot ágyban tölt, ami mindig használ neki. Ugyanazt mondja egy angol nő is, aki esztendőök hosszú során át egy nagy londoni szabó-czég ügyvezetője volt. Hogy késő aggkorig megőrizte testi és szellemi üdőségét, azt annak tulajdoníthatja, hogy minden héten egy napot ágyban töltött.

(Lefényképezett lopás.) Adorf orsztrák faluban érdekes módon jutottak egy tolvaj nyomára. Schuster kereskedőnek a pénze egy idő óta egyre tűnődedett iróasztalának bezárt fiókjából, améltül, hogy a tolvajt meglephette volna, míg végre a kereskedőnek elmés ötlete támadt. Az asztal felemelhető tetejét villamos uton összkötötte a néhány méternyre álló fényképező-készülékkel, a napokban Schuster észrevette, hogy a készülék működésben volt; a lemezt rögtön előhívta s a sikerült kép az ő tizenhat éves inasát mutatta, amint éppen az asztalfedőt emeli fel, hogy a pénzt megdézsmálhassa. E biztos nyom alapján a fiatal tolvajt letartóztatták.

(Érdekes reklám.) A nagy amerikai áruházakba, amelyekben az ibolyacsokortól a koporsóig minden kapható, az idén egy eddig még nem igen alkalmazott reklám óriási közönséget vonz. Az áruházak tulajdonosai ugyanis nagy műtárlatokat rendeznek, amelyekben a legkiválóbb művészemberek festményeit és szobraikat állítják ki. A híres newyorki Wanamaker-áruházban a nap különböző szakáiban fényes templomi hangversenyeket rendeznek, amelyekben a leghíresebb amerikai művészek vesznek részt. Az áruházakat most éjjel is nyitva tartják és még messze vidékekről is elmennek New-Yorkba, hogy ezekben az áruházakban vásároljanak.

(A „toast” eredete.) Nálunk Magyarországon, ahol valóságos dühöng a pohárköszöntő mánia, valószínűleg mindenkit érdekelné fog az, hogy honnan származik ezeknek a szónoklatoknak nagyon használatos ugyszólván internacionális elnevezése, a toast? Ez angol szó és eredetileg piritóst jelent. Az angol társaságokban azelőtt ugyanis az volt a szokás, hogy egy lakománál az, aki pohárát felemelve, valakinek egészségére akart inni, a pohárba egy darabka piritost kepergetett. A pohár azután szájról-szájra járt és végül visszakerült a szónokhoz, aki azután felhajtotta a maradékot. A piritost kenyér szokását azóta régen elhagyták, de a felköszöntők elnevezése toast maradt.

(Mikor házasodjunk?) Hogy mikor kerüljön a leány párta alá, vagy mikor nősüljön meg a férfi, erre nézve a külföldi népeknél eltérők a vélemények. A nép közmondásai leghívebben tükrözik vissza a kívánságot, vagy a tanácsot, hogy mikor a legalkalmasabb a házasság megkötése. A németeknél kétféle közmondás van, az egyik azt mondja: korai házasság korai bajok; a másik ennek ellentmond: a korai házasságot senki se bánja meg. Az olasz népmondás ekként szól: a korai házasság a férjnek korai halálát okoz. Az angol nép szállóigeje: akkor jó a házasság, ha azt az Isten küldi. A francia közmondás szerint: amin túl kell esni, azon a legjobb minél előbb. Más népek már határozott számokat mondanak a házassodásra. Így a spanyol nép szerint, ha a nő 15 éves, akkor férje 30 éves legyen. Ha a férfi 40 éves, akkor a nő legyen válogatós. A dán szerint, aki a nő 20 éves, akkor olyan férjet vegyen, aki nálánál jóval öregebb. Ha 30 éves, akkor egyenlő korút vegyen férjének, ha 40 éves, akkor azt vegye férjének, aki jön érte. A szerbek a fiatal házasság mellett vannak a közmondás szerint: a rövid fa erős paraszat ad, a kései gyermekek hamar árvák lesznek. A kínaiak szerint: ha elérte a kellő kort, úgy nősülj meg. A litvániai közmondása: Fiatalon házasodva fiatal olyanok lesznek, mint a fivéreid volnának, ha leányaid lesznek, úgy nőnek fel, mint növényeid. A magyar közmondás: ha házasságot kötsz, ne csak szivedre, hanem eszedre is hallgass. Végre amiben minden nép egy véleményen van: öreg ember fiatal nőt, fiatal férfi öreg nőt ne vegyen el.

(Elektromos világítótoronyok.) A régi világítótoronyok öt-hatezer gyertyafénynek megfelelő világítása szinte csudaszamba ment. Az első elektromos világítótorony hatvanezer gázláng fényét sugározta a melegségbe, míg az 1881-ben Marseilleben felállított torony világítása százhuszonegyezer gyertyafényű volt. Ezzel nem elégedtek meg és az optika haladását más tökéletességekkel egyesítve, létrehozták a kilencszázazernyi lángot növelő világítótoronyt. Nemrég építették meg a heve-i világítótoronyt Havre mellett, melynek fényintenzívitasát kétmillióöttszáz ezer lángra emelték. Ez a hatalmas fény bevilágítja az oceán messze belátható részét, míg reflexét Anglia déli partjain is meglátják. Mily óriás különbség ez, nem szólva a középkori világítótoronyokról, csak a harminx év előttiéről, kiténik már abból is, hogy a maximumig fejlesztett és olajjal táplált öt-hatezer gyertyafényű láng a tengeren nem világított be nagyobb területet, mint tizenhatszáz kilométer.

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Írta: THOMAS W. LAWSON.

13

— Jim, Kate — nem tudok a holnap nap elé menni anélkül, hogy nekiek valamit előbb ne mondanék el, amiről sejtelmek sincs. Kell, hogy valakinek elmondjam. Ha minden jól megy és Sands Beulah meg lesz mentve. És kinek beszélhetném el, ha nem tinéktek! Ti ketten voltatok a mindenem . . . Szeretem Sands Beulah szívmem minden idegével, hűségesen, forrón, örökre. Imádom őt és ha holnap, óh holnap, ez az ügy úgy sikerül, mint ahogy sikerülnie kell és én a kezébe adhatom az egymillió 500.000 dollárt és haza küldhetem az atyjához, akkor meg fogom neki mondani, hogy szeretem, imádom, nélküle nem tudok élni. — És akkor, Jim, Kate, ha ígért mond és hozzám jön feleségül, akkor bucsut veszek ettől a pocsojától, a dollárok után veritékező, versenyt futó emberek tömegétől, vége lesz azoknak a gyötrelmes kínoknak, melyeket az utóbbi hónapokban átszenvedtem — haza megyünk, haza Virginiába, Beulah és én!

— Bob egy székbe rogyott, a könyvek pedig végig peregtek az arcán. Szegény, szegény Bob! A szerencsétlenségben erős, mint egy oroszian, a sikerre való kilátáskor pedig gyenge, mint egy asszony!

Másnap vad előcsatározással kezdődött a cukor; 25.000 darab részvény 140-től 152-ig. A távirógépekem papírszalagján ez volt olvasható, ez pedig azt jelentette, hogy a tömeg, mely a cukoroszlopot körülöngölte, vad tömeggé verődött és a kötések oly hevesen és zavart sietséggel bonyolították le, hogy senki nem tudta, mi volt a megnyitási ár. A gong elhangzása után, melyet az első szünet követett, hivatalos értesítések jöttek, hogy 25.000 részvény 140 és 152 között hullámzik.

Én magam is oda mentem, hogy lássam a hullámzást és tolongást, mert még jóval tíz óra előtt utottgák, hogy a cukor nagyon élelken fog megnyílni, azután meg kéznél akartam lenni, ha Bobnak esetleg gyors tanácsra lenne szükség.

Egy pillanattal a gong jelzése előtt háromszáz férfi tolongott a cukoroszlop körül; férfiak kemény, határozott arczzal. Férfiak szorosan begombolt kabáttal és hátra feszített vállal, kik el vannak készülve a várható ostromra, melyhez képest egy csapat foot-ball-játékos valószínűleg apró gyerek. A tömegben minden egyes férfi kiválasztott alak volt, kiválasztott abból a szempontból, hogy tudta, mit kell tennie. Mind egyik tudta, hogy a személyes tulajdonságoktól, tiszta fejfel megmaradni mindig, leghangosabban kiáltozni, szorosan a lábára állva — ezektől függött a közvetítő-becsületük, talán egy vagyon, de ami a legfontosabb, az a kliens vagyona! Majd mindegyikük promoteált jogász volt az atlétikai-sportokban, kiténő hirmévvél, vagy pedig nagyon tapasztalt tőzsdeember, ki még keményebb iskolán ment keresztül. Ha a tőzsde megnyitása előtt köztudomásu dolog, hogy bizonyos részvényekkel „vaiami történi”, akkor az már bevett szokás, hogy csak nagyon kiváló férfiakat küldenek a tőzsdére. Mert itt arról van szó, hogy egy perc alatt vagyont lehet csinálni, vagy elveszíteni.

Például ha egyiknek reggel a megnyitáskor sikerül 3000 részvényt megkaparítani 140-ért és mindjárt rá 152-ért eladja — 60.000 dollár nyereséggel számol el. Az a férfi pedig, akit beküldenek, hogy „megnyitási árban” adjon el 5000 részvényt és csak 140-et kap darbjáért, holott a részvények már 152-ön állnak — az nagyon sajnálatraméltó tiu. Más esetben megint ha egy üzletember a gyors emelkedésből következtetve baisse-üzletbe bocsátkozott (azaz azt eladta, ami nincs is a tulajdonában, azzal a szándékkal, hogy alacsony áron visszavásárolja), tehát eladott előző nap 5000 részvényt 140-ért, másnap a cukorjegyzésnél

152-en áll, az ide-oda hullámzó tömegben, mely még mindig felveri az árat, tehát hogy megszabaduljon, kénytelen 60.000 dollár veszteséget jegyezni, mert esetleg még tovább is várakozik és később fizethet 162-öt — az ilyen üzletember is nagyon sajnálatra méltó.

Aki azon a reggelen áttekintette azt az embertömeget és megpillantja a nyugodt, márványnyugodt arcot azon a hatalmas, felegyenesedett indiánus törzsön — mely a központot alkotta a játékosok bordájában — kik mind csak a gong-jelzést várták, hogy aztán egymásra rontsanak, mint az örültek — senki nem hitte volna, hogy az a fenségesen nyugodt arc azonos a tegnap este hisztérikusan síró férfiuval. Az a férfi, ki minden szenvedélyességgel kívánta már a mai napot. Majd minden férfi nyugodt volt ebben a tömegben, de Brownley Bob volt a legnyugodtabb. A tőzsdetörvény egyik legelső parancsa, hogy egy férfinak, még ha a szívébe és minden idegcsépjébe kerül is, a gongjelzésig meg kell tartania megrendíthetetlen nyugalmát és olyan arcot is kell mutatnia. De azután, aztán olyan legyen, mint egy szabadon eresztett tigris, minél inkább közelíti meg ezt a fogalmat, annál jobb és fontosabb az reá nézve.

Csak én voltam az egyedüli, ki tudtam, milyen vulkán tombol öreg iskolatársam benesejében. Ha a tömegben valamelyik tudta volna, akkor a sikerre éppen olyan kilátása lett volna, mintha egy kanadai kanócutazó akarna a Niagarán átjutni Buffalóba. A tőzsdéjatek kilencz-tizedrésze abból áll, hogy a bal-agyvelőt sejtje soha ne tudja, milyen játékba ereszkedett a jobb, mindaddig, míg csak a nyerő számok és a később beérkezettek is, nincsenek már felírva a deszkán.

Mialatt a jeleneteket figyeltem, hirtelen megszólalt a nagy csarnokon keresztül a gong első, döngő ütése.

Semmiféle visszhang nem hangzott el ezen a reggelen. Az érczes hang alig adta meg a „fel ti ördögök!” jelzését, midőn háromszáz

(Vándor)

Allamban va nem teljese mérőjütek. J sima helyen ei egymástó pont felé összebujnal zik bizonyo szintes tala távolabbra hogy delejég alatt göják e köve

(Vasut)

vasutársas Key-West k kétszáztiz h amelyek az gert, csodá terület, am raziöld vo amikor vis man. Én szen belen belekapeso Az új vasu hogy a ne uton jutha fürdőhelye

(Az au)

most már ahogy rövi nevezik. A automobili vácsolni, a omnibuszo 30 fillér, a ár meg a forgalma tobusz. — autobusz-berendezé ugyanolya felirati fál tették át a függő véc énygöny e lamos ny párisi or ember a közönség galomhoz

torokból

jelzésekr

Sen

zárt hely

láshoz,

értéktözs

Ner

egész cs

sajátossa

add—a

hívó: —

—ke-res

kodó: a

— és n

ból áll

vagy a

Már ah

eredm

Kül

a töme

minden

Ez nag

hogy a

reket p

Uj

den da

50-et r

Az

nokbar

téptek

ból let

adót, a

ságána

a nagy

É

kimag

alakja,

egy je

C

gozta

kimar

a jegy

E

(Vándorló kövek.) Az északamerikai Nevada államban vándorló köveket találtak. E kövek csaknem teljesen kerekűek s átlag öt-hat hüvelyk átmérőjűek. Jellemző sajátosságuk, hogy ha valami síma helyen, például táblán vagy padlón helyezik el egymástól két-három lábnyira, rögtön a középpont felé futnak s ott, mint a tojások a fészekben, összebujnak. Bármelyiket veszik el innen s helyezik bizonyos távolságra, sietve fut társaihoz a vízszintes talajon; ha azonban négy-öt lábra vagy távolabbra teszik, a helyén marad. Valószínű, hogy delejes természeti az anyaguk. A szabad ég alatt gödörben, rendszeren egy csomóban találják a köveket.

(Vasut a tengeren.) Florida félsziget legnagyobb vasúttársasága vasutvonalat épít a Miami városától Key-West fűrődőhelyig elhúzódó szigetsorozat fölött, kétszázötven kilométer hosszúságban. Azok a hidak, amelyek az egyes szigetek között áthidalják a tengert, csodái lesznek a hidépítő technikának. Az a terület, amelyen az új vonal épül, régebben szárazföld volt, de a tenger lassankint előntötte s amikor visszahúzódott, szigetek maradtak a nyomán. Az apró, térdképen alig látható szigetek egészen belenyulnak a mexikói öbölbe s most már bekapcsolódnak a Newyorkkal való forgalomba. Az új vasut építésének célja egyébként csak az, hogy a newyorki meg a csikágói milliomosok vasuton juthassanak el a nagyon kedvelt és szép fűrődőhelyre, Key-Westbe.

(Az autóbüsz.) London és Berlin után most már Párisban is erős tér hódít az autóbüsz, ahogy röviden az autóbüsz-omnibüszt mindenfelé nevezik. Aki ebből rögtön a budapesti omnibüszok autóbüszizálására (de csunya szó!) akar érvet kovácsolni, azt lehűthetjük azzal, hogy Párisban az omnibüszon egy ut, akármily rövid legyen is az, 30 fillér, a földézetzen pedig 15 fillér. Ily magas ár meg a párisi utcák burkolata és óriási emberforgalma mellett persze megélhet az autóbüsz. — Jelenleg Párisban öt vagy hat autóbüsz-vonal van üzemben. Az autóbüszök berendezése, kiállítása és ellenőrző rendszere ugyanolyan, mint a volt lóomnibüszé, sőt a régi feirati táblák és jelzőbetűket, úgy ahogy voltak, tették át az új kocsikra. A fedélzeti utasokat egy ernyő védi a rossz időjárás ellen. Oldalt ponyva-függöny és elől védőernyő (mint a budapesti villamos nyári kocsikok) ugyane cél szolgálja. A párisi omnibüszök általában „megtelt”-ek és az ember alig kap helyett. Párisban a gyalogjáró közönség a nagyon gyors és igen sűrű forgalomhoz nevelve van emberöltők óta. A

párisi utcák azonfelül erre be is vannak rendezve, a rendőrségnek pedig a forgalom szabályozása egyik legfőbb feladata. Párisban ma már túlnyomólag autóbüszos utcai kocsiforgalom létezik és a lovaskocsi alkalmazkodnak ezekhez, nem pedig megfordítva. Ilyen kocsiforgalom és ilyen gyalogjáró közönség mellett aztán az autóbüsz-omnibüszok Páris szűk utcáin meglepő gyorsasággal közlekedhetnek. Az autóbüsz pedig elsősorban csak akkor fizetődik ki, ha — ami természetéhez tartozik — gyorsan járhat. Párisban ennek az előfeltételei is megvannak, de hogy Budapesten meglennének, azt az évente félezerre menő mindenféle (villamos vasúti-, lóteherkocsitól stb.) elgázoltak kiömlő piros vére száfolja a legégbekiáltóbban.

(A köröm növése.) Angol tudósok kiszámították, hogy az emberi körömök hét láb, kilencz hüvelyk hosszúra nőnének 70 éves korig. A köröm növési képessége ugyanis hetenkint egy harminczketted hüvelyk, ami egy esztendő alatt egy és fél hüvelyknek felel meg. Közönséges körömnek az ujjon 4 és fél hó kell, míg teljesen újra képződik. Ebből az következik, hogy egy 70 esztendő embernek 186-szor újultak ki körmei. Ha már most minden egyes köröm hosszát fél hüvelyknek vesszük, akkor ennek az embernek mindenik körme 7 láb s 9 hüvelyket tenne ki, együttvéve 77 és fél láb hosszúra nyulnék. Azonban ki az, aki 70 éves koráig nem vágja le a körmet?

(Sülyedő falu.) Vena Mediát, egy kis olasz falut, a hatóságok parancsára teljesen kiüritették, mert a kis helység alatt inog a talaj s egy közeli szakadék felé csuszik. Két ház már a mélységbe zuhant, most újabb három ház fogja ezeket követni. Az ijesztő eseménynek egyszerű magyarázata a következő: Vena Media alatt a talajt három réteg alkotja, amelyek között a legelső az agyagréteg. Az agyagban felgyülemlik a víz s így a két ezután következő réteg oldalvást csuszik. A benlakók ezt már régóta tudják s ezért házaikat 60—50 méternyi távolságban építették, hogy a földet ne nagyon terheljék meg. Ez idő szerint a falu elveszettnek tekinthető.

(Az arab számok.) A tudósok még máig sem tudták teljes határozottsággal megállapítani, hogy mióta ismerék Európában az arab számrendszert? Mindeddig azt hitték, hogy a legrégebb európai kézirat, amelyen arab számok találhatók, az, amelyet néhány esztendővel ezelőtt találtak meg egy németországi levéltárban. Sir James Picton azonban kimutatta, hogy Londonban már egy 1325-ben készült olasznyelvű számla található, amelyen arab számok láthatók. Most azután egyszerre több

kéziratra is akadtak, amelyek mind régebbi keletiek és amelyeken szintén láthatók arab számok. Ilyen kézirat a cambridgei egyetemi könyvtárban felfedezett és még 1276-ban kelt csillagászati értekezés; ilyen az a Vatikánban talált elefántsontra írt kézirat is, amely arab számokkal jelzi az 1247. esztendőt. Az eddig talált legrégebbi ilyen kézirat pedig az a regensburgi krónika, amelyet a müncheni állami könyvtárban fedeztek fel és amely 1167—1174 közt keletkezhetett.

(A világtengernek legmélyebb pontja.) A Penguin brit kir. felmérő hajó a 23°40' déli szélesség és 175°0' nyugoti hosszúság alatt fedezte föl a világtengernek eddig ismert legmélyebb pontját. Erre úgy jött rá, hogy a kábel ezen a ponton elszakadt és az egyik vége 28.000 láb mélységre esett le anélkül, hogy a fenéket elérte volna. Ez a pont 400 kilométernyire északra van ama helytől, melynek mélységét Altrich kapitány 1888-ban 26.400 lábbal állapította meg. Az óceán legmélyebb pontjának eddig ama Japántól délre eső helyet tekintették, melynek mélysége 27.000 láb.

(Mért csillognak a csillagok.) Az álló csillagokból kiinduló fénysugarak keresztülhatolnak az üres térben és a föld atmoszféráján, mielőtt szemünkhez jutnak, mert mint ismeretes, billió mérföldnyire vannak tőlünk az állócsillagok. Azonban a lég soha sincsen teljes nyugalomban és látjuk a léghajókon, hogy a felsőbb légrégiókban néha nagy viharok vannak, míg lent szélszél uralkodik. Ez a folyton mozgásban lévő levegő majd jobban, majd gyengébben veszi fel a fénysugarakat. A levegőnek eme mozgása következtében látjuk mi az állócsillagokat csillogni. Ha a fény nagyon erős, akkor fent nagyon erős viharok lehetnek és lehet rá számítani, hogy ez a vihar az alsóbb régiókba is eljut és az időjárást megváltoztatja, legtöbb esetben rossz időt hoz.

(A fagy mint gyógyszer.) Pietet Raoul kísérletei szerint 65° C. hideg már oly erős, hogy semmi melegvezető sem véd meg bennünket. Pietet kísérleteket tett, hogy minő hatással van a nagy hideg az állatokra. Begöngyölte őket bundákba és 110° C. hideg verembe sülyesztette őket rövid időre. Az állatok kibírták a nagy hideget és rendkívül étvágyal jöttek vissza. Erre maga a tudós is lement a verembe és négy perczig volt ott. És amidőn visszatért, farkas étvágya volt. A kísérlet még nyolczszor megismételte s ekkor gyomorhaja, melyben tíz év óta szenvedett s az ezzel kapcsolatosan mutatkozó fájdalmak teljesen megszűntek. Ezt az új gyógymódot frigothériapiának nevezik és némelyek azt hiszik, hogy nagy jövője lesz neki.

torokból elhangzott a vad kiabálása a tözsdejelzéseknek.

Semmitéle más hang, akár nyílt, akár elzárt helyen sem hasonlítható ahhoz a kiabáláshoz, mely egy szorgalmas megnyitáskor az értéktözsde végigzug.

Nemcsak, hogy újból és újból megtölti az egész csarnokot, — de megvan az a bizonyos sajátossága is, az éles: „vedd—az—enyém—et—add—a—tiédet”, vagy az agresszív szinte kihívó: — „te—nem—fog—od—az—a—ka—ratodat—ke—resz—tül—vinni!” vagy pedig a bizonykodó: az ég—re, én—kény—sze—rit—lek—mégis! — és még sok-sok más ehhez hasonló hangból áll és összevegyülve nagy diadalordításban, vagy a család elhaló akkordjában végződik. Már ahogy a tözsdeférfiak sikerrel, vagy semmi eredménnyel sem végzik az ügyleteket.

Kihallottam Bob pompás, dördülő hangját a tömegből, amint azt kiáltotta: — 40 dollárt minden cukorrészvényért egész 10.000 darabig. Ez nagyon merész ajánlat volt és alkalmas, hogy a baissireket kétségbeeséssel, a haussiereket pedig örjögő bátorsággal töltse el.

Újból felhangzott a kiáltás: — 45-öt minden darabért 25.000-ig. És harmadszor ismét 50-et minden darabért 50.000 részvényig!

Az embertömeg hullámozott az egész csarnokban. Kalapokat törtek be és kabátokat úgy téptek le a tulajdonosa hátáról, mintha papirból lettek volna. Néha egy vásárlót, vagy eladót, a tömeg rázúdulása folytán, akik kívánságának eleget akartak tenni, a földre tepertek a nagy torlódásban.

És ebben a tomboló, örjögő tömegben kimagaslott Brovntley Bob parancsoló, egyenes alakja, az arcza hideg és kifejezéstelen, mint egy jéghegy.

Öt percz alatt az embertömeg visszadolgozta magát újból a cukoroszlaphoz és az a kimaradhatatlan csend állt be, melyben egyesek a jegyzeteiket hasonlították össze.

Észrevettem a kevés bejegyzésből, melyet

Bob a zsebkönyvébe írt, hogy még nem volt kényserülve sokat vásárolni. Ez azt jelentette, hogy haditerve simán folyt le és ő az árfolyamot csupán megvétel-kéréssel máris felverte. Még csak elenyésző csekély részét vette meg az én 30.000 darab, részemre kért papiroknak. Ez pedig magával hozta ismét azt, hogy folytathatta az árfolyam felverését és ha esetleg egy ellenfele egy baissemozgalmat kezdene, akkor még mindig képes uralni a helyzetet tömeges vásárlásaival.

Hirtelen vége lett a csöndnek.

Újból felhangzott Bob hangja: 153 minden részért 10.000 cukorért! Újból hozzátörtök a játékosok és öt perczig ismétlődött a megnyitási jelenet, csak most egy árnyékkal kevésbé vadul.

Hosszu, örületes forgalom után iszonyu kiállítás töltötte be a csarnokot. A cukor 160-on állt.

Ekkor Bob keresztültrte magát a tömegben, mialatt sziszegő hanggal sugta a fülembe: — Istenemre Jim, megperzseltém őket!

Visszatértem az irodámba.

Öt percz múlva Bob ment nagy léptekkel keresztül a szobámon és eltűnt Beulah szobájában. Maga mögött lezárta az ajtót — egy tény, mely mindeztideig még nem történt.

Csak egy perczig tartott, aztán újból kinyitotta és engem szólított. A szemében valami különös kifejezés ült, egy kifejezés, mely két hatalmas érzésből párosult: az egyik a végtelen nagy öröm, a másikat nem tudtam biztosan felismerni, ha csak nem az a mély érzés lehetett, melyek érzékeny lelkiükénél elfojtott, titkolt szerelemből állanak és rendszeren a felszabadulás után örömkönyvekben törnek ki.

Sands Beulah azonban tanulmány volt!

A szive mindenesetre megremegett és dobogott még, a Bob által hozott kedvező hír hatása folytán. Kellett, hogy érezze, hogy a torturáknak nemsokára vége, melyek három hónapig tartották a lelkét bezárva; és mégis!

Oly rendkívül volt az önuralma ennek a

kiváltságos leánynak, oly fenséges a nemes bátorsága, hogy minden érzés kinyilvánításától tartózkodott. Az a méltóságteljes, mindig nyugodt leány volt, akinek eddig is ismertem.

— Jim, miss Sands és én szükségesnek tartjuk, hogy vállalatunk ezen új fázisában egy kis haditanácsot tartsunk együttesen. Azt akarom tudni, hogy ti ketten helybenhagyjátok-e eredetileg tervezett szándékunkat, hogy a részvényeket eladjuk, mihelyt 175-ön állanak?

Még soha nem voltam olyan bizonyos egyetlen dologban sem, mint vagyok ennél a spekuláczióval.

A részvények a készüléken éppen 163-at jeleznek.

Egy pillantást vetett a papírszeletre, mely kihengergett a készülékből — arra a papírra, mely bizonyos napokon számtalan halandó részére a menyországot vagy poklot jelenti.

— Ahá, már megint kezdődik, — 3³/₄, 4, 4¹/₂ és 1200 darab egy és félre. A kereslet minden oldalról óriási. Washington határtalan kitéseket csinál; a kommisszió-házak egymás lábát tapossák el, csak hogy kieviczkéljenek, a baissie-árúsítók pedig megnémultak és megmerevedtek a nagy ijedségtől.

Nem tudják, mit tegyenek, ugorjanak-e bele és fedezik-e a veszteséget, vagy várakozzanak-e egyelőre, az azonban bizonyos, hogy nincs bátorságuk az árfolyam növekedését megakadályozni.

A tudakozódó irodák éppen most adták hírül, hogy a Randolph és Randolph cégnek én vásárlók; az új tarifát pedig minden bizonynyai megszavazzák; a cukorosztalék holnap a bizottsági ülésen fel lesz emelve és az egész világ azt állítja és bizonyos benne hogy a részvények addig meg nem állanak, míg a 200-at el nem érik.

(Folyf. köv.)

ABBZIA GRAND HOTEL BRISTOL

Ujjonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagyszobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva, Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek. Pompás kilátás a Quarnero egész vidékeire.

A Bristol-szálloda igazgatósága

RUDOVITS W.
tulajdonos.

**A legújabb
hajtók és hajsütővasak.**

**MÜLLER J. L.-féle
Brise de Violettes**

Legkedveltebb ibolya illat
a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége tartóssága és finomságára nézve felülmúlhatatlan. ezen a tulajdonság felülmúl minden várakozást kiváló tisztító és kellemes illata által.

Övege 1.50. Kapható: 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. Cs. és Kir. udv. szállító
Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 6.
Hajtók és szappangyártásnál Budapeston.
Ruhák és hajkefékben nagy választék.

Legkisebb
fog és körömköfelek.

Fésűk és szivacsokban nagy választék.

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BÉLA KRISTÓF-TÉR 2

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest-Vác és Nagymaros között.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 16-ával kezdődőleg további intézkedésig minden vasár és ünnep uspon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között.

Indulás Budapest-Petőfirtől	8:00 órákor délelőtt és	2:30 órákor délután
« « -Battyánytérrel	8:05 « « «	2:35 « « «
« « -Obudáról	8:20 « « «	2:50 « « «
Erkezés Vácra	10:00 « « «	4:30 « « «
« Nagymarosra	11:00 « « «	5:30 « « «
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 « « «	8:00 « « «
« Vácra	12:15 « « «	8:45 « « «
Erkezés Budapest Obudára	1:10 « « «	9:40 « « «
« « Battyánytérre	1:25 « « «	9:55 « « «
« « Petőfirtől	1:30 « « «	10:00 « « «

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők:
 Budapestről-Vácra vagy megfordítva I. hely —40 fillér. II. hely —30 fillér.
 « Nagymarosra « I. « 1.— « II. « —70 «
 Vácra « I. « —80 « II. « —40 «

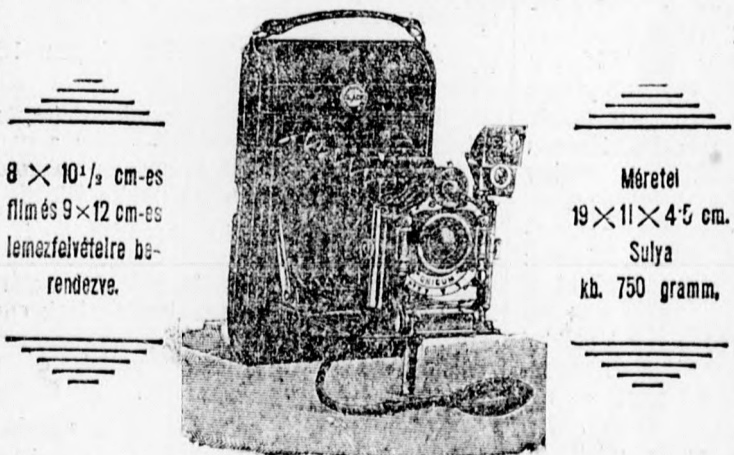
Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I-ső osztályon féláron, katonák (legénység) II. osztályon féláron; a magy. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet és térti-jegyek adnak ki:

Es pedig: Budapestről-Nagymarosra és vissza I. hely 1,50 fill. II. hely 1,20 fillér Vácra: « « I. « —,90 « II. « —,75 «

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott tormes gőzös közlekedik, melyen a közönség első elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal és pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargőzös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötő helye felett van. Ha e járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejében hírdetést fog közzétenni.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED cég FÉNYKÉPÉSZETI OSZTÁLYA

Budapest, VII. kerület. Rákóczi-ut 30. szám.

8 x 10 1/2 cm-es
film és 9 x 12 cm-es
lemezfelvételre be-
rendezve.

Méretel
19 x 11 x 4,5 cm.
Súlya
kb. 750 gramm.

II-DIK SZÁMU KÜLÖN MINTA.

Ezen kamara beállítása csavarhajtással történik és pedig 1 1/2 m.-től vég-telenig. Magas és oldalt állítható előrés, megbízható pneumatikus és ujj-kiváltás. Olcsó, de amellet teljesen tökéletes gép, mely az 1/100 másod-perczig szabályozható Bausch és Lomb-féle Unicuzárral van ellátva. Két fényvédő fedél kihúzása, elhajlítható brillanskereső. Két csavaranya. Igen finom áthúzat. A készülék ára finom rapid-aplanáttal, homályos üveggel, 2 db fémházzal és teljes felszereléssel film és lemez felvételekhez

160 kor., fizethető 8 koronás havi részletekben.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenynyel legelőnyösebben besze-
rezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

cég pénzszekrénygyártásának és trezorépítői üzletének
magyarországi vezérképviseleténél

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI.,
Podmanicz. u. 4.

Képviselek minden városban keresetnek.
ARJEGYZÉK ÉS Tervek DÍJMENTESEN.

Régi szerkezetűket csokoroként átvesszünk.

E hirdetés...
egyszeri be-
petit betűkből
betűkből szec-

Egy te
jó karban lévő
magas nyomású
gőzgép eladó.
üzemben. Árát

Peri
könyvelő órái
keres Berkov
Sziv-utca 28.

Két
szentkép ara
elutazás mia
csón eladó. K
4, II. e

Szép ké
Rózsá-utca
kapu alatti b
dának igen a
aug. 1-re kia
Dob-utca 74

Házasu
Anyai ágról
mázsú, de
tési, gyáros,
resztény árva
év óta Ma
tartózkodom,
beszélék, 17
kézpénzrel
Ohajom kom
hez férjhezm
tokat „Hung
alatt postares
kérek, Csak
mel ellátott
laszok. Ti
tosítottak.

Szer
többrendbeli
jelni. Ertesi
mily nével
raimat, aztár
szolok. E.

Kitűnő be
7 koronától
letfizetésre is
lett. Ingyen
Olympia lem
nyösebb len
gyarországon
grammofon-
Szeged, Köny
jegyzék ingy

Ker
Budapest k
200-500 h
birtokot bér
kérem Gros
pest, Gabon
deni.

Háza
közvetít disz
magasabb k
lgnác, Sze
lyeg.

Urasá
novemberre
adó. 8 szob
istálló, jól
kültatásu vill
hegyi-ut 40.

Építke
Gyarak lak
zését, felép
sát bárhol
vállalja, te
kéket törles
Építési tan
Borsodyépi
Rákóczi-ut

Zálogc
brilliantokat
től, gyöngyö
ket legmag
szek. Brill
fizetek, min
tek. SCHILL
utca 8.

E hirdetés rovátban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovátban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Egy teljesen jó karban lévő Höcker télo magas nyomású 16 ló erő s gép eladó. Megtekinthető fizomben. Aradi-utca 8.

Perfekt könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI, Sziv-utca 28. III. 34.

Két szép szentkép aran keretben-elutazás miatt igen olcsón eladó. Felső-erdősor 4. II. em. 15.

Szép két szoba Rózsá-utca 1. sz. alatt kapu alatti bejárattal, irodának igen alkalmas, I. évi aug. 1-re kiadó. Bővebbet Dob-utca 74. sz. földsz. 9.

Házassulandók! Anyai ágról magyar származású, de német születési, gyáros, 24 éves, keresztény árvája vagyok. Két év óta Magyarországon tartózkodom, magyarul jól beszélek, 170.000 korona készpénzzel rendelkezem. Ohajom komoly úriemberhez férjhezmenni. Ajánlatokat „Hungária” jelige alatt postarestante Siofokra kérek. Csak teljes címmel ellátott levelekre válaszolok. Titoktartás biztosított. 5379

Szeretnék többrendbeli leveleire felenni. Ertesítsen mielőbb mely névvel írjam alá soraimat, aztán rögtön válaszolok. E.

Kitűnő beszélőgépek 7 koronától feljebb, részletfizetésre is, jótállás mellett. Ingyen Odeon és Olympia lemezek. Legelőnyösebb lemezcsere Magyarországon. Toth József, grammofon-nagykereskedő Szeged, Könyök-utca. Árjegyzék ingyen. 5381

Kerések Budapest közelében egy 200-500 holdig terjedő birtokot bérbé. Leveleket kérem Grosz Géza Budapest, Gabonacsarnok küldeni.

Házasságot közvetít diszkrétan a legmagasabb körökig Rónai Ignác, Szeged. Válaszbélyeg.

Urasági lakás novemberre részben is kiadó. 8 szoba, fürdőszoba, istálló, jól fűthető, remek kilátású villában I. Istenhegyi-ut 40.

Építkezéseket! Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen vállalkoz, tehertemes telkeket örlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 782

Zálogcédulákat, brilliánokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron veszünk. Brilliantokért többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Polgári, gimnáziumi kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Polgári iskolai reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Teljes biztosíték mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalkozóknak. Ajánlatok K. I. jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Balaton Berényben, „Magyar-Tenger” szállodában penzió fürdővel 6 korona naponként. Családoknak nagyobb ármérséklet. Gallovich.

Szénaprést v e s z e k készpénzért, Clayton-Schuttleworth-féle előnyben részesül. Klein József Budapest, I. Fehérvári-ut 53.

Réthy név látható a valódi pemetefü cukorka minden egyes darabkáján. 721v

Egy Bösendorfer féle rövid zongora, egy hosszabbított ebédasztal, egy üzleti pult márványlappal és több más butordarab költségek miatt azonnal eladó. Kmetty-ut, 18 II. 19.

Nyaraló kerestetik július 10-től szeptember 10-ig. Lehetőleg a Városligetben, avagy Budán, közel a Margit- vagy Lánchidhoz. Két nagy szoba veranda, konyha, kamra, nagy kertben szükségesek. Csak villamos megálló. Ajánlatokat kérem Vázsónyi, Teréz körút 24. a. alá.

Kiadó egy nagy urasági lakás, 4 különálló nyaraló és 3 kis lakás Balaton-Lellén, közvetlen a Balaton partján, a déli vasút mentén, 20 éves árnyas erdőben és fenyvesben teljesen modern háló-, ebédlő és kerti butorokkal, ág- és asztalneművel, porcellán és üveg-készlettel, kamra-, cseléd-szoba- és konyhafelszereléssel, az összes helyiségekben Bonoig világítással szabad fürdővel és vitorlás csónak használatával. Ertekezhetni Leszkai András megbízottal Balaton-Lellén. Budapest Dajka Balazsszal, VI. kerület, Kmetty-utca 18. 9076

Aki pályáján boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkénti és bármely osztályvizsgára. GOITBEIN KALMAN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Gözcseplőkészletek használt, azonban kifogástalan gyári javítással, esetleg csereüzletek után, minden nagyságban, legelőnyösebben beszerezhető Szűcs Ödön cégnél Bajan. 26415

Egy nő és egy férfi cselédet fel fogad Abkorovits József, Obessenyő.

Gözcseplőgépek lokomobilok, szalmakazalok, benzomotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Csereüzletek költöttek. Seifried Hugó, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Spanyol nagy meggy, ananász-fajok, befőzésre, lekvárnak és rétesbe, postakosaranként 4 kor.-ért. Zöld dió, nemes fajok, befőzésre 3 kor.-ért. Szállítja Szabó G, gyümölcskivitele Csongrádról. 5376

Kajszin-baraczk, csakis ananász-fajok, elsőrendű, befőzésre és lekvárnak, postakosaranként 3 kor. Zöld ringlót, nagyszemű, befőzésre 3 korona Szállítja: Szabó XII. gyümölcskivitele Csongrádról. 5369

Zöldsepgféléket, tököt, karalábét, cukorkaborsót, kelkáposztát, ugorkát, postakosaranként, vegyesen 3 koronáért szállít Szabó konyhakészlete Csongrádról. 5361

Gyógytárom eladó házzal együtt, Abkorovits József, Obessenyő.

Cseresnye nagyszemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosaranként egy befőzésre, mint csomagolások 3 koronáért, pószmetek 2 koronáért szállít Rottmann és Keller szállítótelepe Kiskunhalas.

Nincs többé sertésvész. Alálított gyógyszerármban kapható mint főzáló, készítő és egyedül elarúsítónál a

„Sertésvész-por” mely biztos örök és gyógyszer a sertésvész betegségével u. m. orvankozás hásonónés-nei stb. Egy doboz 60 fillér Szarvasmarhák részére táppor, mely a hízást előmozdítja a a teljes képesseget fokozza. Dobozonként 70 fillér. Lovak és csikók részére táppor, mely kitűnő gyógyszer az ugynevezett keho ellen. Dobozonként 1 korona. Javított és megerősített

„Restitutions fluid” lovak hénulása ellen mint izom, ideg erősítő. Egy üveg 2 K. 50 fillér.

Debitzky Mihály gyógyszerész Baróthon, Háromszékmege. Nincs többé sertésvész.

Butor: Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Pöldes B. butortelepén, Kertész-ut. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Alkalmi vétel. Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényserítő körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrény, nyelv, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca sarokpincze. 26616

Zongora, kevésbé használt, mahagoni, remek hang, három pedálos, keresztthuros, híres gyártmány, majdnem új, olcsón kapható. Ugyanott új zongorák és pianók különböző híres gyártmányok (helyiségváltoztatás miatt) leszállított árban kaphatók 10 évi jótállás mellett. Zongorák kölcsön kaphatók. Javítások és hangolások szakszertűen eszközölteknak. Zetter és Winkelmann udv. zongoragyár főraktárában Váci-utca 26. sarkán, bejárat Párisi-utca 2. (félelelet.) A cimre tessék jól ügyelni. 26401

Németül magyarul stenografáló hölgyek vagy urak átlag 120-160 korona havi fizetéssel díjtalanul elhelyeztetnek általunk. Mellékes, hogy az illetők mily iskolát látogattak és mily rendszer szerint stenografálnak. Jelentkezéseket díjtalanul tanítunk meg a Yost-gépen írni. Állásban levők tudásuk címüket Yost-irógép részvénnyársággal, Erzsébet körút 9-11.

Eladó föld-birtokok! Dunántul 4000, 8000, 1200, 1000, 400 holdas birtokok, mintaszerint felszerelve. Két fekete talajú birtok, a főváros közelében 1000 és 960 holdas birtok, holdanként 250 forint, ugyancsak közel a fővároshoz, vasút közelében, 400 és 350 holdas birtok, nagybirtokos urak lakókkal. Nyírában 1150 hold gyönyörű kastélyval, 1800 hold kontingenssel 385.000 forint. Borsóban 2000 hold sürgöcses eladó, azonnal átvehető 180 ezer forintért. Szántó 800 hold, rét 90, többi erdői jellegű. Főváros közelében 500 holdas kitűnő birtok, 8 szobás milakkal mindenestül 150 ezer forint. Borsban 1200 hold, nagybirtok szántó, holdanként 250 frt. Veszpremben 500 hold, felszerelve vetéssel, illó árért nyomban átvehető. Főváros közelében egy mintabirtok 1 millió forintért. „La confidencia intézet”, alapítva 1870-ben. Budapest, VII. Aréna-ut 58.

Információk hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerezhetők Horvát Márkus magántudakozó intézeténél, Budapest, V. Váci-körút 54. — Vidéken kitűnően szervezett levelezői kar. — Jutányos árak. Az összes szakmákban kitűnően bevezetve. Elsőrangú referenciák. — Szolid, coulans kiszolgálás. — Bejegyzett cég. Telefon 70-57. 820

Valódi Magyar Szakácskönyv, Irta Zilahy Agnes. Otödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részsel bővült kiadás. Ara szép bekötésben 3.60 kor. A befőttekről. Gyümölcs, főzelék és saláta épen való eltartása. A legújabb tapasztalatok után írta Zilahy Agnes. Ara kötve 1.20 kor. Singer és Wolfner kiadása Budapest. VI., Andrásy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Fénykép-készüléket objektívet vesz, elad, cserél híres Appolo lemezek egyedül elarúsító helye.

HATSCHKEK EMIL Andrásy-ut 13., főköja: Erzsébet-körút 88. Alapított 1877. Sokkal olcsóbb, mint részletfizetésre.

Önök övni kell a feleségét! Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 247. Lindenstr. 50.

Bérmálási ajándékul legajánlatosabb s legczészerűbb, ha arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E czikkeknak legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és társa utódai cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

Allást nyújtó Gabelberger gyorsíró-nóiskolánk legközelebbi tanfolyama július 1-én okvetlenül megnyílik. Beiratkozások naponta Gereben-Underwood Budapest, Kristóffér 2. sz. Németül tudók kedvezményben. 26665

Veszek zálogcédulákat, elzalogosított brilliánokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Különleges vállalat keményítő-gyárak berendezésére és átalakítására W. H. Uhland k. f. sz. Leipzig-G. Szállítmindenféle gépeket és készülékeket a teljes keményítő-iparhoz saját kitűnő szerkezetben és olcsó árakon. — Prospektus ingyen. —

Házeladás. Rankfüreden egy 8 szobából álló szilárd anyagból épült teljesen jó állapotban lévő lakás udvar és kerttel, házmesteri lakással, iskola és pincével egészen a fürdő telepen olcsó áron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Pajkos Endre ev. ref. lelkész Abauj Beszter. 26375

500 koronát fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett — üvege 76 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büszk (franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-Winkler Néa Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török I. Király-ut. 12., Andrásy-ut 29. sz. Dr. Egger Váci-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. 379

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Fővilágosítással szolgál Liszt István Bpest, IV. Koronaherceg-ut 2. (Kilgyó-tér sarkán) butoraktárban. Több mint 500 képpel ellátott arjorgyákat bárkinek 60 fillér ellen franco elküldjük.

Boroshordók, újak és keveset használtak, semminemű javulást nem igénylők, rögtön tölthetők, minden nagyságban és mennyiségben, ugyszintén ajtós ászokhordók, legolcsóbban kaphatók Klein Mór bor- és hordó-nagykereskedőnél, Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz. 41447

Az ATHENAEUM r. társ. : könyvkiadóhivatalában : (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám) megjelent:

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Bevezetéstül a hivatalos iskolai helyesírás újításai. Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.

== (Ára 20 fillér.) ==

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.

(Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai u könyvkereskedésben. a

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

E hirdetésli rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésli rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és gyengétehetségű

gyermeknek nála szakzszerű oktatást és teljes ellátást nyernek. **Kolemen Ignác** gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tiszviselő-kölcsönököt 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állásu egyének kezés nélkül, olcsó kamattal, meglevő drága kölcsönököt konvertálók. **Általános Hitelforgalmi Intézet** Rákóczi-út 86. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Urasági

butorokat, szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárat és üzleteket is) vesznek és eladnak. **Nagy Zsigmond VI., László-utca 3.** (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stílusú matt és fényezett mahagoni palisander vagy másfajta háló, ebédlő, őr szoba és szalonbutorokban. Beépítősobák, börgarnitúrák és kárpitosfélékben. Perzsa, smyrna és más szőnyegeket és függönyöket, modern bronzszilárkokban gáz, villamos stb.-hez. 26597

Pénzkölcsönök

megszerzésére legjobb ajánlható **Barabásy Lajos** kölcsönkivitelei cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tiszviselői személyi és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tiszviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket értékpapírokra, betéltázasra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédlőkre is stb.

Fűthető fürdőkád, kármegújító kámváló, kádak 12 n.-tól felfelé, jégsekretyek és tisztítási cikkek nagy választékban. **LEFKOVICS ADOLF** Wesselenyi-ú 51/E Erzsébet-körút és Hársfa-utca között. Árjegyzék bérmentve.

Csemege-juhturó.

Minden kereskedő, aki még nem vette be a mi valódi, friss juhturókat, próba-rendelést tegyen. 5 kilós bödön 6 kor. bérmentve. Nagyobb vételnél külön árajánlat. Felső magyarországi hegyi juhturó-gyár, Nagy-Szlabos (Gömör-megye). 5373.

Ki a YES-OUI-SI

ezt a lapot megrendeli, jászva minden megrendítés nélkül és onánlan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanítja. Előfizetési ár negyvenkét minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket előlap és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrassy-út 97. szám.

Pénzkölcsönt

kölcsönközlünk öt évtől 80 évig közlésviseleőknek, autonóm-üzleteknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben keres nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesokról. Továbbá kieszközlünk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelkére. Érték-papírok, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9/99-ig folyósítottunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levőleg válaszolunk egyenlőben díjtalanul nyújt Gerő Testvérek, fővényszéki leg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-út 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre nézve tájékoztató foglaltatik. 25122

Stenográfia

Díjtalan gyorsírás tanfolyam Julius havában díjtalanul tanulhat. **Gabelsberger** rendszerű magyar és német gyorsírászatot, ugyancsak gépirásat az összes rendszerű írógépeken az okleveles gyorsírótanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairásu tanfolyamok. Tanítás reggel 7-től este 9-ig. Beiratások egész napon át az intézet helyiségeiben VII., Kazinczy-utca 8. I. 39. Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolcerendszerű iskolával.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!!

Kitűnő szabás!

Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol őr szabóterme.

BUDAPEST,

Andrassy-út 56. I. em.

Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-töldi szövetekből.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá őr szoba, iroda berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265

Kazinczy-utca sarok.

Mérnöki műszerek

vesz, elad, cserél, lejtőrök, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Iriaderstb.

HATSCHKE EMIL

Andrassy-út 13.

Fiókja: Erzsébet-körút 38.

BUTOR

Fa, vas, rez és kárpitosított butorok, valamint légszesz és villamos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

butoraktára, 733 Budapest, VII., Kertész-ú. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgálatai a parlamenti gyorsíró iroda főnökének előnökte alatt, parlamenti gyorsírótanárak bizottsága előtti tartatnak meg és közérve nyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdőködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédlő-, őr szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket veszünk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-lér 11, ezelőtt Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe.

TELEFON 14-09

Alkalmi zongoravétel

rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Új zongora egész rövid 260 ft. Pianino 180 ft.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-ú. 53. szám. 9

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek.

Gimnáziumi,

real, kereskedelmi, polgári egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letéveséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerinti tanít és tanított kitűnő philológus és matematikus Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számúban vétetnek fel. A bannulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII., Damjanich-utca 39. II. emelet 10

INGYEN! SÉRVKÖTŐ,

műlábak, műkezek műfüzők, támgépek, egyenestartók haskötőkről

és az összes betegápolás cikkekéről szóló nagy képes árjegyzékünket bárkinek ingyen és bérmentve, zárt borítékban küldjük

Univerzális sérvkötők páratlanok, kis gummi nyomlappal legnagyobb sérvs elzárható.

Sérvkötők egyoldalu 4-14, kétoldalu 8-28, gummiból 8-12 K.

Gummi harisnyák

Haskötők

mérték szerint készíttetnek

MAGYAR ORVOSI MÜSZERTAR

Budapest, VII., Rákóczi-út 32.

(a Rékus-körbázal szemben.)

Pontos címre és a vöröskeresztre ügyeljünk.

Dió-kivonat,

az ősz hajnak festésére.

Régóta kiorobált tőketelesen ártalmatlan, a diónak zöld héjából készített **Dajfestőszert**, mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyesszínre visszahozza. 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatulya 6 próbapalackkal 7.50, diótej hajszíntörer K 6 és 3, diókenőcsvagy dióolaj K 4 és 2, dióolaj szakkalfestéshez K 2, diódupla kivonat K 6 és 4, diólevél kölni viz K 5 és 3, diótej puder K 5 és 3, diótej arckrém K 3, diótejszappan K 1.20. Rendelhető a feltalálónál:

Maczuzski A.

Wies, III/E Erdbergertér 2.

Baktark Budapestben: Török J. gyógyszer. Király-ú. 12

Vérségi S. illusztr. Kristóf-lér S. Neuda N. drogeria

hosszú Lajos-utca 7. Dr. Egger L. és Egger J. Váci-körút 17.

Ajtók ablakok,

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és újak olcsón kaphatók:

Lefkóvits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lípótkörút közelében.

Fontos kézikönyv

németajkuak számára

GYAKORLATI MAGYAR NYELVKÖNYV

A magyarul tanulni óhajtok használatára írta: **Lád Károly**

Ára bekötve 1 K 20 f. Kapható az Athenaeum r.-társulat kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Keményítő cukor

Szírups

dextrin-

Tápioka és szágó-

gyárat, legújabb bevált mód szerint,

olcsó telepeket

berendez a különleges vállalat keményítő gyárat felállítására és átalakítására **W. H. UHLAND** k. sz. f.

LEIPZIG-G. Prospektus ingyen.

Singer és Wolfner kiadása

Tátrakalauz

(1905) Utmutató a Magyar-Tátrába s a Tátravidéki Püldökbe, A Magyarországi Kárpátgyesület közreműködésével szerkesztette Dr. Szentágh Miklós kir. tanácsos. A szerző halálá ufán átnézte Dr. Jármaly László. Térképpel. 3 kiadás. Ára kötve 3 kor. A Kassa-oderbergi-vasut személyszállító vonataink zsebménetrendje. Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ára 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomásain, ugyancsak minden önyvkereskedésben.

Bőrszékikpar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

15 korona

3 maradék férfiruhaszövet,

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méteresek 3 férfuruhára elegendő, szétküldi utánvétellel

Az Orsz. Postótkiv. Áruház.

Budapest, Rottenbiller-ú. 4. sz. Minták nem küldetnek.

Keményítő cukor

Szírups

dextrin-

Tápioka és szágó-

gyárat, legújabb bevált mód szerint,

olcsó telepeket

berendez a különleges vállalat keményítő gyárat felállítására és átalakítására **W. H. UHLAND** k. sz. f.

LEIPZIG-G. Prospektus ingyen.

Nagy és Fia

BUDAPEST,

Semmelweis-utca 21.

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia

Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia

modern butorok: machagoni, palisander, ében- és cizitromfa.

Nagy és Fia

Angol börgarnitúra, francia, olasz stílusú butorok.

Nagy és Fia

Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia

Venezzei tükrök, üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia

CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia

antique butorok és szövetek, szalóngarnitúrák.

Nagy és Fia

Nippe, bronzszobrok, olasz faragványok, meiszeni és altwien porcellán.

Nagy és Fia

Flóküzet nincsen össze nem tévesztendő hasonló czéggel.

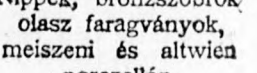
Nagy és Fia

Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia

Állandó butor és antiktások beszerzése a bécsi, párisi, venezzei és romai árveréseken.

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Semmelweis-utca 21. **NAGY ÉS FIA.**

ÁLTALÁNOS LAKBERENDEZÉSI KIÁLLÍTÁS

TELEFON 17-77.

Urasági butorok, új és használt butorok.

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Urasági butorok, új és használt butorok.

Lakberendezési összes tárgyak.

modern butorok: machagoni, palisander, ében- és cizitromfa.

Angol börgarnitúra, francia, olasz stílusú butorok.

Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Venezzei tükrök, üveg, csillárok festmények stb.

CSILLAR ÜZLET.

antique butorok és szövetek, szalóngarnitúrák.

Nippe, bronzszobrok, olasz faragványok, meiszeni és altwien porcellán.

Flóküzet nincsen össze nem tévesztendő hasonló czéggel.

Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Állandó butor és antiktások beszerzése a bécsi, párisi, venezzei és romai árveréseken.

Kossuth Lajos a vámközösségről.

Collerno Baracccone, 1875. márczius 17.

Adjanak önök kérem maguknak számot a helyzetről. Mihelyt pártból van szó, két párthoz *senki sem tartozhatik*: vagy-vagy . . .

Arról gondolom, meg vannak önök győződve, hogy a vámterületi közösség felmondása, s önálló magyar vámterület felállítása nélkül a magyar műipart virágoztatni s vele élénk belkereskedelmi forgalmat előidézni merő lehetetlenség. Ez sarkalatos pont is, axioma is . . .

No, kérdem én, melyik párttól remélhetnek önök csatlakozást egy oly programhoz, mely az osztrák-magyar vámterületi összeolvadás felmondását kritériumul mondja ki.

A volt Deák-párttól nem, mert hisz az hozta nyakunkra ezt a ruinoszus összeolvadást. Az fogadta el „en bloc”, minden vizsgálat nélkül ama rettenetes vámtarifákat, melyek egyenesen arra voltak s igen sikeresen számítva, hogy a fejlett s mégis a külföldi verseny ellen védvámokkal biztosított műipar korlátlanul szabad versenybe csúszkáljon a magyar műipart, miszerint minél többet legyünk kénytelenek másoktól venni, de akként, hogy ne csak védelem műiparunk, de szabad kereskedésünk se legyen s odadobták a magyar piacot monopóliumul az osztrák iparnak, úgy, hogy azt, amit gyártanunk az osztrák szabad versenybe nem enged, ne vehessük ott, ahol a legolcsóbban kaphatók, hanem kényszerítve legyünk drágábban venni Ausztriától, kinek csak ezen a réven ártóbblet fejében oly kényszeradót fizet Magyarország, mely évenként többre megyen, mint az osztrák adósságból pazar bőkezűséggel élvállalt rész.

Rettenetes állapot ez. Romlás, pusztulás kufteje. Nincs ilyenre példa a világtörténelemben, még a gyarmatokéban sincs. Nem lehet ezt sem a védvámrendszer, sem a szabad kereskedés alapján védeni. Mert az sem az egyik, sem a másik, hanem valóságos *elvézetelési rendszer!* Ausztria a magyar piacra a külföldi ipar versenyé ellen *védve van* és Magyarország szabad kereskedéssel bír, a magyar ipar pedig saját hazájában az osztrák verseny ellen *védve nincs*, de a külföldön szabad kereskedéssel *nem bír*. Csak nem várnak önök ez átok vezetőitől csatlakozást? . . .

. . . Tisza Kálmán azon programbeszédében, mely a bársonyszékhez lépcsőül szolgált, világosan kimondta, hogy a vámterület egységét fenn kívánja tartani.

Nagy szó ez uraim! *halál fekszik e szóban* a magyar iparra s vele a magyar kereskedésre; mert ha a vámterületi egység fentar-

tása mellett legfőbb csak a fogyasztási adóknál s vámterületi szennvedett károkat lehetne enyhíteni, de a magyar műipart felvirágoztatni teljes lehetetlenség, az oly kétségbevonhatlan, mint az, hogy a nap világít. Bizony, bizony mondom is, hogy ha önök . . . Tisza e veszedelmes szándéka ellen nem tiltakoznak, s tömegesen nem foglalnak *ellenében határozott állást*, szent kötelességet mulasztanak el, amit ez idő szerint a magyar ipar és kereskedés érdeke a legelső sorban követel . . .

Az *első és legfőbb* az osztrák-magyar vámterületi összeolvadás felmondása s az *önálló magyar vámterület felállítása*. Ez az alpha „hinc omne principium, luc refer exitum.” Enélkül sohasem lesz virágzó magyar műipar, enélkül viszont nem lehet élénk belkereskedés, mert ez a nyerstermék, érték és iparérték cseréjének közvetítésén alapszik, pedig az élénk belkereskedés oly hatalmas közgazdasági tényező, hogy azzal fontosságban a legterjedtebb külkereskedés sem mérkőzhetik . . . amely perczen külön vámterületünk lesz, azon perczen magyar kérdés is lesz az európai politikában . . . mert a külön vámterület a külön államiságnak symboluma . . .

Kapcsolatosan az önálló vámterülettel, melynek az önálló magyar kereskedelmi politika természetes következménye, a második kardinális pont, az önálló vámterület vámtarifáinak tisztán hazai érdekek szempontjából osztályozása oly módon, miszerint ne legyenek ugyan arra számítva, hogy mindent magunk gyártunk s oly iparágakat is meg akarjunk honosítani, melyekre földtani viszonyainknál fogva, szemben más fejlett iparu nemzetekkel, mi hivatva nem lehetünk; ne is arra legyenek számítva, hogy a tespedésnek praemiumot nyujtsanak, hanem igenis arra, hogy a műipar azon ágainak életerős kifejtése, melyek geográfiai, geológiai és népességi viszonyaink által természetszerűleg indokolva vannak, a kérdés nehézségeinek tervezésében mérsékelt védvámok által nemcsak a távolabb külföldi, hanem a szomszéd osztrák ipar elnyomó versenyé ellen is oltalmaztassék.

Csakugyan irtózatossá neme az a gazdálkodásnak, mely szerint (hogy példával szóljak) cladunk egy mázsa nyers gyapjút külföldre 100 frtért s azután ugyanazon mennyiségű gyapjút visszavásároljuk posztóalakban 200 frtért, ahelyett, hogy gyapjunkt saját munkánk által annyira értékesítsük. Ily bolond gazdálkodás mellett lehetetlen el nem pusztulni.

Ha az osztrák monopólium önző ügyvédei azzal akarják Magyarországot megrettenteni, hogy a magyar földművelést represzálialakkal fenyegetik, ez merő üres hólyagpuffogatás. Semmi nemzet sem oly bolond, hogy pusztadaczból ne vegyen tőlünk élelmi szereket s gyártási nyersanyagokat, ha nálunk hasonló árért jobb minőségben vagy hasonló minőségben olcsóbban kaphatja; ha másutt kaphatja így, most sem oly bolond senki, hogy tőlünk vegye.

Sőt egyenesen a magyar földművesnek van legnagyobb, specziális érdekében, hogy a magyar ipar felvirágozzék, mert ez neki élénk és biztos belpiacot nyujt, míg most bő termék idején nem talál vevőre, ha csak (mint mondani szokás) a világ valamely népét az isten éhségcsapással nem látogatta meg.

És ezen élénk és biztos belpiac — amint a tapasztalás mindenütt bebizonyította — bő kárpótlást nyujt azon csekély áremelésért, mely a mérsékelt védvámrendszer folytán az ipar-árakat érhetné, mely azonban *saját magunk javára bizonyosan nem volna olyan nagy, mint amelylyel most magunk kárára az osztrákokat gazdagítjuk.*

Végre harmadik sarkalatos pont az *önálló magyar pénzügy*, mely nélkül magyar ipar idegen kegytől, idegen féltékenységtől nem feltételezett olcsó és könnyű hitellel el nem látható.

Tisza álláspontja a hazára nézve mondhatlanul veszélyes.

. . . Ha a közösügyes törvények elfogadása után Tisza nyomban azt mondta volna: „én ezt nem helyeselve ellenzem. De a többség elfogadta. Megvan. Hát hagyjuk aludni a magas politikát, „kezdjünk házias életet” . . . én szögreakasztom a közjogi ellenzékeskedést, s kezet fogok veletek házias életünk javítására. Fuzionáljunk. Ha így szólt volna akkor mindjárt, nekem bizony egy cseppet sem fájna jobban a fejem, mint a miként Deák megfájtotta. De amit most teszen, az egészen más, veszélyesen más. Volt volna nélküle kompakt közjogi ellenzék. Nem volt volna töredékre szakadás. Lobogott volna az állami függetlenség zászlója fennen, magasan Európa előtt. Volt volna magyar kérdés Tisza daczára.

Az állami függetlenség kérdése nem olyan kérdés, amelyet csak akkor kell előrántani, mikor közvetlen sikerre van kilátás; olyan kérdés ez, melynél „selbst das Streben ist schon Zweck” már-már a törekvés is cél. Aki ezt aludni küldi, az oly álomba küldi, mely tartani fog, mint a hétalvó szüz álma, ha csak a rendes

A kis vendég.

Balog Mari kíván anyjának minden jót
a feketeszélen.

Tudatom születémmel, hogy a jövő héten
Elmé a helyemről. Semmiféleképen,
Nem tudok maradni.

Ételre-italra nem panaszkodhatnék,
Van itt abból bőven.
Szentmihály utánit javítják a bérem, —
Tudja azt szülém jól, kevéssel beérem,
Még arra se vágyom
S ha kell, vánkos nélkül elalszom a földön
Kopott szalmazsákon.
Itt hagyom a helyet, dolgom sincs pedig tán,
Este nyolezkor fekszem, kilencz fele ritkán,
Soha egy rossz szóval meg nem bántanának,
Szelid a beszédük, akárcsak anyámnak
S ámbár cseléd volnék — hiheti, ha mondom —
Féltének a széltől, viselik a gondom.

És elmegyek mégis. Fáj a szívem, vérzik,
Az én bánatomat oh, dehogyan is érzik,
Szomorú orcámért hiába faggatnak,
Nem érezhették ők a szelét se annak,
Ami gyötör engem.

Két fiatal lélek az egész ház népe,
Most kerültek össze, alig van egy éve,
Soha nem búsulnak, lángol a nézésük,
Csók az elalvásuk, csók az ébredésük,

El-elnevetgélnek, mint a gerlepárok,
Észre sem veszik, ha közelükben járok,
Egy tányérból esznek, egy poharat kérnek,
Gyűszűnyi helyen is csodamód elférnek.
Fiatál szívüknek játék csak az élet
S várják reménységgel már a „kis vendég”-et,
Annyi szépet tudnak róla jó előre . . .
De én be nem várom, elmegyek előre.

. . . Elhagyom a heiyet, nem nekem való ez,
Azt se keresem, hogy máshol vajjon jó lesz,
Derekam reggeltől estelig görnyedjen,
Arczomon a rózsza mind megöregedjen,
Emlékezésekre időm ne maradjon,
Időnap előtt a szívem ne szakadjon,
Felejtsem el azt, hogy engem is szerettek,
Csalfa hitszegéssel hányszor ölelgettek,
Ne jusson eszembe, hogy nem is oly régen,
Nekem is volt csókos, drága „kis vendég”-em
S mióta két szemét, az édest, lefogtam,
Bujdosó, magányos, bús sorsra jutottam.

Bob.

Katonák.

Irta: Gorki Maxim.

Komor, hideg csend és sötétség nyugszik
a városban. Se ég, se csillag nem látható, ki-
fűrkészhetetlen homály leselg mindenütt. Hó-
pelyhek keringenek hangtalanul a levegőben.
Hideg van . . . Tele az éj elfojtott félelemmel.
Az egész napon át ágyuk dörögtek a vá-
rosban, az utcákon hullák heverték, mohón
hallotta a halál a sebesültek nyöszörgését . . .

Kis tér közepén farakás ég. Négy katona
áll mozdulatlanul körüle, mintha kódarabok
volnának, a láng visszfényé ott reszket köpe-
nyükön, arczukon; mintha a négy alak gör-
esösen megremegne és egymásnak valamit me-
sélne. A láng ott csillámlik a szuronyokon,
mintha vér volna, úgy folyik végig a fémen.

Az egyik katona, kicsiny, himlőhelyes, szé-
les orru és kis szemü, szemöldök nélküli em-
ber megigazítja szuronyával a hasábokat és
anélkül, hogy fejét megmozdítaná, szól:

— Hideg van . . .

Meleg, kék füst vetődik az emberek arc-
czába. Egy hosszú, szikár, kerek arcú, bajusz-
talan ember hóna alá vette a fegyvert, kezét
köpenye ujjába dugta és lassu léptekkel el-
ment a farakástól. Egy zömök, piros arcú nagy
bajuszu, kezével elhajtja a füstöt arczából és re-
kedt hangon mondja:

— A szuronyt megtüzesíteni és egynek a
hasába . . .

— Hidegen is jó, — mondja a himlőhe-
lyes és lehajtja fejét. — Ma ismét leöltünk egy
csomót! — mondja egyszerre és széles mo-
soly ömlik el ajkán. Majd halkán, nyujtottan
hozzáteszi:

— I—i—gen.

A negyedik katona, sovány, kiálló pofa-
csontu ember egyre a tűzbe néz.

Szomoruan sístereg a nedves fa. Valahol
a távolban sajátságos nyöszörgő hang hallat-
szik. A veres és a himlőhelyes figyelmesen
néz a távolba. Ekkor az erős pofacsontu
hirtelen hunyorgat szemével és halkán és gyorsan
elkezd szólni:

— Tegnap egy katona a mi csapatunkból

kombináción kívül eső rázkódtatások nem zavarnak fel.

Nincs helye ezt itt tovább fűzőm, csak ennyit mondok: nem látom sem okát, sem logikáját annak, hogy aki egy speciális érdeket — itt az ipar és kereskedelem érdekét — akarja felkarolni, miért kelljen annak letevésre kárhóztatni a magyar politikát. Maradjon speciális tárgyánál. Ne keverje össze a szerveket. Midőn Cobden a gabona-törvények elleni agitációt megindította, nem mondta azt: hagyjunk fel ezzel, hagyjunk fel azzal, hanem azt mondta: a kenyér drága, olcsó kenyeret akarunk, le a gabona-törvényekkel! Ez a praktikus eljárás.

Horvátok és oláhok.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Az emberi társadalom egyedei akkor, amikor egymás kölcsönös biztosítására elhatározták, hogy minden külső, belső ellenség ellen egyetlivel együtt fognak élni, hallgatólag elismerték, hogy ezen együttélésben bizonyos szabályoknak, követeleményeknek alávetik magukat, elismerték, hogy úgy az összesnek az egyesekkel szemben, valamint az egyeseknek az összes ellenében jogai vannak, azonban egyúttal azt is, hogy hasonló kölcsönösségben kötelesek is terhelik őket.

Az olyan ember, aki bármely okból ezen jogokat el nem ismeri, a jelzett köteleseket el nem vállalja, ellensége a társadalomnak, de éppen olyan ellensége az is, aki a jogok és a kötelezettségek tekintetében nem áll a kölcsönösség alapján.

Ez a kettő egyébként azonos, mert akár tagadom a mások jogait, akár minden jogot magamnak akarjak lefoglalni, egyre megy; éppen úgy mindegy, ha minden kötelezettséget másra tolok, mintha semmit magamra nem vállalok.

A társadalmi együttélés, vagyis a tiszta hami-sítatlan szocializmus tanának kvintesszenciája azon kölcsönösség, amelynek meg kell lenni egy jogokat, valamint a köteleseket illetőleg.

A kiinduló pont tehát az lenne, hogy minden embert egyenlő jogok illetnek meg és minden embert egyforma kötelesek terhelnek.

Sajnos, hogy az emberek csak a jogokban szeretnének egyenlők lenni, de nem a kötelezettségekben is!

Ennek ellenében, ha igazságosak akarunk lenni, akkor azon álláspontra kell helyezkednünk,

egy jenzai parasztra bukkant . . . A paraszt mondogta neki, hogy náluk is van lázadás. Elégetik a kastélyokat. Azt mondják a birtokosoknak: Ismerünk titeket, a vérünket ittátok, most takarodjatok. A föld nem a tiétek, Istené az. Vagyis azé, aki meg bírja művelni. A parasztlak . . . Takarodjatok, különben mindent elégetünk. Ekkor . . .

— Nem lehet! — mondja a veres rekedten. Azt nem engedi a hatóság . . .

— Természetesen, mondja a himlőhelyes és ásitva tájta ki apró fogakkal telt száját.

— Mi történik most? Kérde a kiálló pofacsontu katona és a tűzbe meredve, önmagának feleli:

— Elpusztítják az életet . . .

Felbukkan a sötétben a negyedik katona. Tág körben járják a farakás körül.

— A parasztnak szabad lázadnia, mondja a veres rekedt, tompa hangon. Nem kutya. Ehen hal — az bántja őt . . .

— Biztos ez, mondja a himlőhelyes.

A veres szigoruan ránéz és oktatólag folytatja:

— Amig kibirta, csendesen élt. De ha már nincs segítség? Felgerjedhet akkor az ember. A parasztot értem.

— Ugy van, mondja a himlőhelyes. Mind azt mondja: csak egy munkás van a földön és ez a paraszt. Még azok is ezt mondják, akik lázonganak.

A veres puskája tusával megdobbantja a földet és szigoruan kérde:

— De mit lázonganak a városiak?

— El vannak kényeztetve! mondja a

hogy a jogok mértéke egyedül a kötelesek mennyisége lehet.

A kötelesek teljesíthetőségének szükségképen feltétele a megfelelő jogok bírása és ha áll ez az egyes emberekre, akik egymással szemben önálló, független erkölcsi egyének, éppen úgy áll ez az országokra is, mert ezek is önmagukban önálló, független erkölcsi személyek.

Bizonyos jogaimat megfelelő viszonzás ellenében leköttem valakinek és ez esetben megegyezésünk erejéig azon egyénnel szemben függő helyzetbe jutok, de a kölcsönösség itt is bennfoglaltatik, mert a szolgálmányért viszontszolgálat fejében jogaimból teszek engedményt és ha az egyik megszűnt, meg kell szűnni a másoknak is.

Arra azonban, hogy jogaimat részben vagy egészben lekössem, feltétlenül megkívántatik az én akadályozatlan szabad akaratom és mihelyt nélkül csorbítja meg valaki az én jogaimat, éppen olyan rablást követ el, mint az utonálló, aki pénzemtől foszt meg.

Amennyiben pedig esetleg valaki a jogomtól való fosztogatásban az eszközöket nem válogatja, miután jogaimat védelmezni kötelességem, önként érthető, hogy jogaim védelmében nekem sem szabad válogatásnak lennem.

Ha a jogtipró, jogfosztogató hatalmasabb: mint én, tiltakozom ellene, ha velem egyenlő erejű, megbirkózom vele, ha gyengébb, megfenyitem!

Sőt, ha kell, megszakítom vele a közönséget! Ha egy család valamely tagja az egész család létét veszélyezteti, vele szemben bármilyen szigorú eljárás jogosult.

Horvát testvéreink (?) akadályoznak bennünket abban, hogy országunk ügyeit békés uton, szép szerével intézzük, megakasztják a törvényhozás működését, holott oly sok, nagyhorderejű kérdés vár megoldásra.

Nohát! Ők felettünk nem állanak, velünk nem egyenlők, miután országuk a magyar szent korona egy része, egy közös anyának gyermekei velünk, pláne általunk kitarva, renitenskedő gyermekek, akik most jogfosztogatásban lelik gyerekes passziójukat, ideje volna őket megfenyíteni.

Amelyik szüle, mikor kell, elmulasztja a megérdemelt fenytéket alkalmazni, ő maga lesz oka, ha nyakára nőtt gyermekeitől sok keserűséget kell elnyelnie.

A horvát fogadott gyermek, talán még nem szokott bele a házi rendbe, ez némi mentség.

Nem úgy az oláh! Hogy ennek a rakoncát-

hímlőhelyes. Mennyi kint állunk ki miattuk. Mennyi éhséget, fagyot . . .

— És bünt, vágja ketté az erős pofacsontu a veres beszédét. Puskája tusával veri a taktust szavaihoz emez és keményen mondja: Mind meg kell semmisíteni, mondja parancsnokunk helyesen. Egyiket agyon kell ütni, a másikat Szibériába . . .

A kiálló pofacsontu tünődve mondja:

— Ha minden urat valahogy el lehetne pusztítani, ez nagy megkönnyebülés volna a népnek.

Összerezzen, megrándítja vállát, körülnéz és sajtáságos tompa hangon mondja:

— Hideg van. Künn ég és belül fázik az ember. Még a szívem is reszket.

— Hát járják! mondja a veres, lábával dobantva. Nézd, Jakovler is járják.

A kiálló pofacsontu Jakovlevre néz és halk sóhajjal mondja:

— Ellenére van . . .

— A szatóc miatt? — kérde a himlőhelyes.

— Igen! feleli a kiálló pofacsontu halkán. Földiek, egy helyből valók. Jakovlev levelei, melyeket hazulról kapott, a szatócshoz jöttek. Ennek unokahuga volt. Jakovlev mondogta, ha a szolgálat véget ér, megkéri kezét . . . És most . . .

— Ezen nem lehet segíteni! mondja a veres szigoruan. A himlőhelyes vállvonogatva konstatálja:

— A katonának kötelessége, hogy az elenséget megölje . . . Esküt tett rá . . .

A csöndben hallani Jakovlev kimért lépteit; fáradatlanul jár körben a sötétben; majd

lankodó gyerekek miatt kell fenytetlen maradni, nem értem.

Mert az, hogy jó szülék vagyunk, erre nem elég ok.

Dr. Bodnár Sándor.

TANÜGY.

A kultura mélységei.

Allottam vízének mélységei felett,
Sima volt a fölszín, . . .
De örvényeibe nem hatott le a szem,
Melyeket csupán ő — talán ő
sem — ismert.

Arany János: Dante.

Mikor e sorokat írom, Pécs szabad kir. város közönsége ünnepre készül. Hivatalosan is ünnepnek kívánja tekinteni a Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségének holnapi közgyűlését. A Szövetség tagjait vendégeiként üdvözli falai között s mindent elkövet, hogy a vendégek ott időzéstük alatt magukat otthonosan érezzék.

A Szövetség közgyűlésének napirendje a következő tárgyakat foglalja magában:

1. Wlassics Gyula elnök megnyitó beszéde.

2. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetsége 1906. évi budapesti közgyűlése jegyzőkönyvének bemutatása.

3. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetsége Főfelügyelősege évi jelentéseinek bemutatása.

4. Jelentés a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa 1905. évi zárszámadásainak megvizsgálásáról.

5. Az Országos Tanács 1906. évi zárószámadásának bemutatása és számvizsgálók kiküldése.

6. A Szövetség titkári állásának és egy tanácsági hely betöltése.

7. A Szövetség kiegészítése szakférfiakkal.

8. A folyóirat ügye.

9. Szakbeli előadások:

a) Gerece Péter: „A pécsi székesegyház építészeti és szobrászati emlékei“.

b) Semayer Vilibald: „Hazánk néprajzi kutatásának szervezése“.

10. A beérkezett indítványok tárgyalása.

11. A jövő évi szövetségi közgyűlés helyének megállapítása.

közel jó az őrtüzhöz, majd ismét eltűnik. Ha a himlőhelyes éles, átható szava hangzik, akkor nem hallatszanak léptei.

— Lány szived van Szemjon, — mondja a himlőhelyes.

— Ha a szatóc legalább lázadó lett volna — feleli Szemjon.

Hirtelen egész közelben rövid és száraz hang hallatszik, mintha löttek volna; a katonák egyszerre szilárdan megragadják puskáikat. Jakovlev sietés nélkül odamegy a tüzhöz, futó pillantást vet mindnyájukra és mormogja:

— Ajtó csikorgott, vagy czégtábla. Helyre-rugja lábával a kiégett hasábot és lekuporog a tűz mellé.

— Malov! — mondja a veres parancsoló hangon, eredj fáért. Amott — kezével a sötétségbe mutat — a bódében ládák vannak felhalmozva!

A himlőhelyes katona fegyverét vállára veti és elmegy.

Szemjon borzong és szomorú mosolyal néz a veres katona arcába, majd monoton hangon szólni kezd, mintha mesélne:

— Amint arra megyek, látom ott fekszik a lány mellett és kezeivel megragadta erősen a lámpaoszlopot . . . arcza oly fehér volt, szemei nyitva . . .

— Megszóltat dudája! — mormogja a veres mérgesen.

Szemjon a parázsra néz, hunyorgat szemével és folytatja:

— A barátságos szemek — husz éves lehet, azt látni . . .

— Már elmondad egyszer! — mondja a

Pécs szab. kir. város közönsége magas intelligenciájának adja bizonyítékát a Muzeumok és Könyvtárak Országos Szövetsége ünneplésével. A bemutatott program csak művelt kö-
rökben található visszhangra. Másutt, még elő-
kelő társadalmi rétegekben is, hol csak rémlik
a Muzeumok és Könyvtárak Országos Taná-
csának futólagos emléke, a pécsi közgyűlés
programja magyarázatra szorul. Majdnem
akkép, ahogy még a benszületett pécsi lakosok
nagy részének is magyarázni kell székesegyhá-
tuk középkori emlékeit. Azonkívül hányan tud-
nák megmondani, hogy az emlegetett Szövet-
ség és Tanács, valamint a Főfelügyelőség mit
vállalt magára, mit végéz és végzett ez alatt a
tiz esztendő alatt, mely alapításától kezdve maig
eltelt?

Talán nem lesz háladatlan munka ezzel a
kérdéssel éppen ezen a helyen foglalkozni,
mert az adandó feleleten a magyar kultúra
mélységeire mutathatunk rá, melynek örvé-
nyeibe csak lassan hatol be a szem.

Hasonlattal kívánom világoztatni a dolgot.
Talán lesznek, kik még emlékeznek rá, hogy
Olaszországban a múlt század hetvenes éve-
iben, mindjárt a nemzeti egység létrejötte után,
mily élénken élt, mily lánggal lobogott a tel-
jes nemzeti egység vágya. A láng emésztő tüze
főként Ausztria ellen irányult Tirol és Trieszt
megszerzésére. „Italia irredenta“ névvel poli-
tikai egyesület vállalta magára, az olaszok által
lakott más országok egyes részeinek vissza-
csatolását az anyaországhoz, az előbb emli-
tettek kivül például Nizzát, Szavoját, Korzi-
kát stb. Ekkor figyelmeztette Gaston Boissier
francia író a Revue des deux Mondes egyik
pompás cikkében — talán még erre is emlé-
kezni fog valaki — hogy volna Olaszország-
nak más, sürgetőbb kiváltani valója az idegen
országok tartományain és városain kivül: azok
a katakombák s egyéb rég feledékenységre
ment földalatti helyiségek, melyeknek feltárá-
sával nemcsak saját nemzetének, hanem az álta-
lános kultúrának, az emberiségnek hozna ál-
dozatot a dicsőségre szomjas új olasz nem-
zedék.

A mi kulturánkra is, az olasz felszabadu-
lással egyidős kiegyezés után kettős feladat

várt: reformálni a sima felszínen tenyésző in-
tézmenyeket, de belenézni egyúttal örvényeibe.

Mindkét részben nagy, majdnem erőnk
feletti mechanikai munkát végeztünk, különösen
az iskolák terén. Maradandó mégis csupán a nép-
s a középiskolai törvény, igazolásául ama
rég kipróbált ténynek, hogy a szellemi életben
erőnk még mindig a jogi alkotásban nyilatko-
zik meg. Másrészt, ami az intézmények tartal-
mára, arra a gondolatra tartozik, mely az
elme világánál vezérelné az egymást váító
nemzedékeket: mindaz üres kópiáknál alig volt
egyéb. Eredetiségnek, önállóságnak híján
volt, az bizonyos. Hiszen még Wlas-
sics, kinek pedig volt érzéke a közoktatásügy
agendái iránt, a jövőbe toltta ki a nagy reform
kérdésének megoldását. De annál sikeresebb
munkát végzett a közművelődés alapvetésének
ügyében, mikor 1897. december 10-én meg-
alkotta a Muzeumok és Könyvtárak Országos
Tanácsát és Felügyeletét, melyekhez járult később
a Muzeumok és Könyvtárak Országos Szö-
vetsége.

Az állami és társadalmi tényezőkből ala-
kult ez a hármas szervezet eredeti célja a
hazai tudományos és ismeretterjesztő közgyű-
temények irányzásában és felügyeletében állt.
Ilyen intézmények létrehozását és fejlesztését,
erkölcsi és anyagi támogatását a Tanács végzi.
Viszont a Főfelügyelőség azoknak a közgyűj-
teményeknek fejlesztését vállalta magára, melyek
nem szorosan tudományos célokat, hanem az
általános ismeretek terjesztését és főleg a nép-
szellemi igényeinek kielégítését szolgálják. Végül
a Szövetség ápolja a muzeumi és könyvtári
ügyek terén a kapcsolatot az állam és a tár-
sadalom között.

Világosabbá lesz a dolog, ha azt vesszük
szemügyre, hogy mit végzett ez a hármas szer-
vezet. A legutóbbi hivatalos adatok szerint
1906-ban 70 tudományos és 412 népies jellegű
gyűjtemény tartozott hatáskörébe. Évi költség-
vetése 346,600 koronára rugott. A felhasználás
adataiból megemlítjük, hogy 25,000 korona
nagy segílyt 1905-ben Sáros vármegye bártfai
muzeuma kapott, melynek felavatásáról csak
az imént szóltunk. Tavaly ugyanannyit kapott
a temesvári könyvtár.

Rendes évi segílyben 60 muzeum és
könyvtár részesült; a segílyek összegéből 28
ezer korona könyvtáraknak, 17 ezer korona
régiségtáraknak, 9 ezer korona néprajzi, 6 ezer
korona természetrajzi gyűjteményeknek jutott.
Ezenfelül a Főfelügyelőség a közvetlen rendel-
kezésére álló javadalmi tételekből 4913 koronát
fordított szépművészeti, 2450 koronát ipar-
művészeti beszerzésekre, 1685 koronát szak-
könyvekre, 4955 koronát gyűjtemények vásár-
lására, 3434 koronát berendezési költségekre,
5000 koronát ismeretterjesztő előadások támo-
gatására.

A hármas szervezet egyik legfontosabb s
a tanügyet közvetlen érdeklő feladata a nép-
könyvtárak s a vándorkönyvtárak szervezése.
Az előbbinek utasítását, az ajánlható művek
jegyzékével, 1902-ben adta ki a vallás- és
közoktatásügyi miniszter. A vándorkönyvtárak
jegyzékének 1—5 sorozata 1904-ben ada-
tott ki.

A Tanács az állami költségvetésnek e célra
szolgáló összegéből évenként az ország külön-
böző részeiben különböző nagyságu könyvtá-
rakat állít fel leginkább oly módon, hogy nem
a megfelelő összeget, hanem a kész könyvtárt
küldi le külön szekrényben, bekötött könyvek-
kel kész könyvjegyzékkel s más, a könyvkeze-
lésre szolgáló nyomtatványokkal. Készítettek
hét könyvjegyzéket. Ezek két elseje oly könyv-
tárakra vonatkozik, melyeket maga a Tanács
létesít 1000 és 2000 K értékű gyűjteményből.
Ezután következik három kisebb népkönyv-
tár részére való jegyzék, melyek 500, 400 és
300 korona költségre vannak számítva s így
különösen kezdetnek igen alkalmasak. Végül
van a vándorkönyvtárak három egymást kiegészítő
sorozata, mindegyikben körülbelül 400 K
értékű könyvvel. Ezeket a vándorkönyvtárakat
néhány hónapra egymásután küldik szét egy-
egy szolgabírói járás kisebb falvaiba, hol külön
népkönyvtárt felállítani lehetetlen. Vannak ezen-
kívül ugynevezett városnegyedi könyvtárak,
melyek arra szolgálnak, hogy az olvasók lakó-
helyük szomszédságában is jussanak könyvek-
hez. Ezek a könyvtárak egyes iskolákban vagy
egyes, az üzleti forgalom emelkedése reményé-
ben erre ajánlkozó kiskereskedőknél és trafi-

veres szemrehányólag. Minek felujítani a
sebet?

Szemjon arczába néz és zavartan mo-
solyog:

— Talán az urak küldték, — mondja,
mintha szelidebbre akarná hangolni.

— Minket is az urak küldenek. Tán bű-
nösek vagyunk? — morogja haraggal a veres.
Eredj, mondják és löj, ha megesküdtél. Mind
egyformák. — És szídják őket. — Mind egy-
másra uszítják a népet.

És ismét szitkozódik. Jakovlev lassan fel-
nyitja szemét, a veresre néz és meggondoltan
kérdi:

— Mi a katona?

A sötétben hangos recsegés és nyikorgás
hallatszik. Szemjon összerezzen.

— Malov erőlködik, a gazember; mondja
a veres. Jó katona. Ha hadnagya azt paran-
csolja, hogy egy eleven gyermeket egyen meg,
megteszi.

— És te? — kérdi Jakovlev.

A veres ránéz és boszusan mondja:

— Testvér, augusztusban lejár az időm.

— Mindegy! — mondja Jakovlev. Ha pa-
rancsnokod holnap azt mondja, egyél meg egy
gyermeket, megesez, akár a tiédet... Mi a
katona?

És szárazon felkaczag. A veres egyszerre
elfordítja fejét és belekialt a sötétségbe:

— Malov, siess!

— Vadállat ez a Malov — mondja Szem-
jov félhalkan. — Midőn nemrég a felkelőkre
lőttünk, mindig a hasra célzott. Mondtam,
lőjjen inkább a lábakra. — Ugyis a diákokra
lövök, felelte.

Jakovlev hirtelen felugrik, ránéz feszesen a
vörösre és nehézkesen monója:

— A katona pimasz — vadállat — lelki-
ismeretlen ember...

A vörös rája néz; Szemjon kinyitja száját
és félénken pislog.

— A katona romboló... dörmögi Jakov-
sev és keményen szitkozódik.

— Hogy érted ezt? — kérdi a vörös
szigoruan.

— Jezejcics Mihály, nem hallottunk sem-
mit mindebből, — mondja Szemjov. Ezt Jakov-
lev csak bujában mondta.

Jakovlev felegyenesedik, összeszorítja ajkait.
Csak orrcimpái remegnek.

— Ha Malov meghall valamit beszéde-
ből, elmondja a parancsnoknak és akkor vé-
ged, Jakovlev — mondja a veres nyomatékkal.

— Te fogod elmondani, — mondja Jakov-
lev daczosan, keményen.

— Tudom, mivel tartozom magamnak —
dörmögi a vörös. — Semmi közöm a dolog-
hoz. Leszolgálom időmet és a nyáron a tar-
talékban...

— Mind elvesztünk — mondja beható
hangon Jakovlev. — Mit mondott neked nagy-
bátyád?

— Hagyd abba, Jakovlev! — könyörög
Szemjov. — Mi közöd hozzá? És ha a nagy-
bátya...

— Gyilkos vagy, azt mondotta!

— És te? — mondja a veres és károm-
kodik utána.

A szóváltás mind hevesebb lesz, egymás-
nak arczába kópnek. Az egyik beteges hal-

vány, egész testében remeg; a másik fenye-
getve pödrí bajuszát és haragosan liheg.

— Malov futva jő, kiált Szemjon ijedten.
Az isten szerelméért, hagyjátok abba.

És egyúttal felhangzik a sötétben Malov
aggódó kiáltása:

— Jezejcics Mihály! Kinyitják az abla-
kokat!

És tele torokból ordít:

— Az ablakot lezárni! Különben lövünk!
A sötétben Malov futva jő, lélekszakadva
mondja:

— Én a fát akarom — ekkor ablak nyi-
lik, én hallom: Látod? Rajta! — felszólította,
hogy lőjjen rám.

— Igazuk van! — mondja Jakovlev.

— Átkozott kutyák, majd én...

Malov felkapja a fegyvert és lő — egy-
szer, kétszer... A veres szintén felkapja a
fegyvert, figyel és mereven áll.

— Ilyen hitvány! — mondja Jakovlev
halkan és a puská csövet egy ütással fölfelé
irányítja. Még egy lövés dördül el. A veres
lebocsátja a fegyvert, megrázza Malov vállát:

— Hagyd abba!

Malov látva, hogy társai nyugodtan ma-
radnak, zavartan mondja:

— Micsoda nép! Igazhítt emberre, a csár,
az ország katonájára löni — ablakból!

— Gyáva! csak képezed az egészset, —
mondja a veres izgatottan.

Malov megfordul:

— Semmit sem képelek, — nem vagyok
gyáva... hát ki akar meghalni!

Mind hallgatnak. Mozdulatlanul néznek a
lábuk előtt fekvő parázscsomóra.

koknál állnak készletben, mint a nagyobb városi népkönyvtárak duplumai.

1905-ben új nép- és vándorkönyvtárak felállítására kiadott 53,825 korona, mely összegből 18 népkönyvtárt és 20 vándorkönyvtárt állítottak fel.

Abból a bokros tevékenységből, melyet a Tanács a könyvtárak állításában, tehát a felvilágosodás terjesztése érdekében kezdeményezett s lépésről-lépésre istápol, megemlítjük még, hogy számos közmívelődési egyesületet részesít ténybeli segélyben. A külföldi és a szlavóniai magyarság istápolását célul tűző Julian-egyesületnek 5 ezer koronát szavazott meg a Szlavóniában felállítandó népkönyvtár céljaira. 1906-ban 10 községben állítottak népkönyvtárt.

Rokonszennvel fogadta a Tanács az amerikai magyarság olvasmányokkal való ellátásának ügyét. Ezt a kérdést a belügyminiszter vetette föl s intézte a Tanácshoz, óhajtván, hogy a fiemei kivándorlási házban, továbbá a kivándorló hajókon állítsanak népkönyvtárakat. Csak abba nem akar belemenni a Tanács, hogy ezeket a népkönyvtárakat különböző nyelven, a kivándorlók anyanyelvéhez képest állítsák elő, igen okosan azt tartván, hogy neki az első szükségletet kell ellátnia, a magyar nyelvű népkönyvtárakat. Később következik az idegen nyelvű könyvtárak előállítására is, természetesen mindig azzal a feltétellel, hogy a könyvtárakat magyar nemzeti szellem hassa át. 1906-ban Fiumében, Newyorkban, Persambóban s a Cunard Line hajón állítottak könyvtárakat.

Felmerült a katonaság szellemi nevelésének kérdése is és a Tanács azt határozta, hogy a honvédelmi minisztériumnál katonai könyvtárak felállítására iránt tesz javaslatot és ezek berendezéséhez felajánlja szolgálatait. 1906-ban tényleg a 16-ik, 22-ik és 11-ik honvédegyalozrednél állítottak könyvtárakat.

Az előadottakkal nem merítettük ki a Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetsége

— Nos! mondja a veres. Magam menjek fáért? Előre, Jakovlev!

Jakovlev nyugodtan átadja Szemjonnak fegyvert és sietés nélkül megindul. Malov utána néz és sarkját megigazítva, szól:

— Maga nem hozhat mindent el, amit én szétromboltam. Egy egész bódét ledöntöttem. Szemjon halkán köhint és kérdi:

— Jevzejics Mihály! Látja Isten mindezt, avagy nem néz ide?

A veres sokáig pödrli a bajszát, végre meggyőződéssel mondja:

— Isten mindent lát, — kötelessége.

— De Jakovlev ok nélkül sérteget... Avagy rosszabb vagyok a többinél, mi?

Ismét hallgatásba merülnek. Amott a sötétben deszkák nyikorognak és recsegnek és földre hullanak. Szemjon felemeli fejét és az égre néz, mely fekete és hideg, egészen a homály hatalmában van. Szemjon fellélekzik és mondja:

— De tán nincs is Isten...

A vörös keményen ránéz és mondja:

— Fogd be a szád!

És a kialudt hasábokat csizmájával ismét egy halomba gyűjti. De abban hagyja, anélkül, hogy befejezné, körülnéz és rekedten mondja:

— Azon fordul meg, ember vagyok-e vagy nem? ... Azon fordul meg... csak aztán...

Elhallgat, rácsálja bajszát és erősen dörzsöli állát.

Szemjon ránéz, lesüti szemét, óvatosan, hal-kan, de daczosan mondja:

— És mégis, sokan azt mondják nincs...

A vörös nem felel.

Mind hidegebb lesz. A havazás megszűnik...

A távolban sajátságos hang reszket, megfoghatatlan, mint egy árnyék...

munkásságának előszámlálását, még kevésbé napról-napra szaporodó feladatait. De éppen e feladatok egyre növekvő száma tanusítja, hogy a tíz év előtti kezdeményezés gazdag érbe bocsátotta ásját. Ez az ájó jó kezekbe, sőt rövid időn a kezdeményező Wlassics kezébe került vissza.

A pécsiek nemcsak a maguk, hanem az ország nevében is méltán ünnepelhetik azt a szövetséget, mely a kulturát a legalsóbb rétegekig serényen és eredményesen munkálja, s ünnepelhetik, most a tizedik évfordulón, azt a férfit, ki állott a magyar kultúra vizének mélysegei felett: Wlassics Gyulát.

Dr. Bokor József.

Az iskolai év végén.

Ilyenkor, az iskolai év alkonyán, különösen a vizsgálatok végeztével mindig sok szülő keres fel bennünket kérdésével. A kérdés az időhöz és a helyzethez mérten mindig ugyanaz. Azt kérdezik mindig, hogy mit csináljanak gyermekeikkel. Milyen intézetbe adják: a gimnáziumba-e, a reálba-e, avagy a polgári iskolába. A szülők között vannak kereskedők, szatócsok, kézművesek, kézművesegédék, napszámosok, házmesterek, kofák, hordárok stb. Egyszóval mindenrendű és rangú nép, amit csak a főváros kedvező éghajlata termel. A kért gyermek hol jó osztályzatúak, hol gyengébb minőségűek. A kérdésekre mindig megfontolva felelünk. Mert hát annak életbevágósága okvetlen megköveteli ezt. De megköveteli az emberi erkölcs is. Amennyiben az ilyen tanács sok serdülő életnek növesztheti meg sudarát. De már zsendülő korában is kidöntheti, kiszáráthatja és semmivé teheti azt. Ez pedig úgy az egyesre, mint a közre nézve iszonyu veszteséggel járhat. És különösen az egyesre a szenvedéseknek egész láncolatát idézheti elő. Így állván a dolog, azért tanácsunkat, ismételve legyen mondva, teljes szigorúsággal szoktuk latra vetni, már csak azért is, mert ez a bizalom ránk nézve bizonyos erkölcsi felelősséggel is jár, dacára annak, hogy emberi szemünknek a jövőbe biztosan beletekinteni nem adható meg a teljes világosság.

Ezelőtt egy 10—12 évvel, ha ilyen tanácskéréssel állottak elibünk a szülők: tanácsunkban egyszerűen iskolai megfigyelésünkre támaszkodtunk. Ha láttuk ugyanis, hogy a kért gyermek a reáliskolához húzódik és amellet prima elme: azt a reáliskolába adandónak véltük. Ha a humániakat kedvelte inkább: a gimnáziumba utasítottuk. Ha pedig se ide, se oda nem vonzódt, de különben az isten kegyelmének néminemű foszlánya elméjén mégis mutatkozott: a polgári iskolába küldtük. Végre ha a fiu agyveleje kopár sziklatalajként jelentkezett: egyszerűen mesterségre d portáltuk. Nem áztatjuk magunkat a csálhatatlanság dogmájával, de, habár ítéletünkbe sokszor csálatkozunk is, jóslatunk a legtöbbször mégis bevált.

Most, hogy az iskolai év összes rekvizitumai v l együtt letűnt, hogy aztán ismét egy másiknak a napját lássuk virradóra kelni, most ismét jöttek hozzánk szülők. Rimánkodva, esdekelve, hogy szólaljon meg ismét a gyarló Dodona: mondjuk el a tanácsunkat. A köteles válasz most sem maradt el. De megvalljuk, hogy válaszunk már nem úgy szól, mint régente. Mert mielőtt speczifize tanácsunkra tértünk volna, előbb előadást tartottunk a szülőknek. Az eddigi szociális alapoknak a megrendüléséről és az új közzgazdasági irányok keletkezéséről. Elmondottuk nevezetesen, hogy az új gazdasági irány most már nem a szellemi téren működőknek kedvez, hanem inkább és főleg a testi munkával foglalkozóknak nyújt előnyöket. Nem tartozik ide: helyesen-e, nem-e? Hogy pedig példával se maradjunk adósak, felemelítettük nekik a többi között a magunk helyzetét is, mely szerint mi még most sem kapunk annyi fizetést, mint amennyit egy közepesen fizetett gyári munkás. Pedig már csak a fővárosnál 25 esztendeje robotolunk. De nem is fogunk kapni annyit sohasem. Mert a bérnek a kínálat és

kereslet közötti viszony a mérője, a szabályozója. Már pedig itt nagy a kínálat és kevés a kereslet, elanynyira, hogy itt nemcsak hogy hívnák az embert, hanem inkább kitaszigálják onnan. De ez nemcsak a tanítói pályán van így, hanem minden más szellemi téren. Beszélvén különösen a kötött állások mizériáiról, ahol a jóra való, a készütség alig jön számba. Amely tehát csak a szamaraknak előnyös, a valódi tehetségeknek azonban sokszor gychenna. Mindezek az ipari életben ellenkezőképen állnak. Mig az embert a szellemi téren már az ajtótól taszigálják, addig az iparnál az ajtótól hívogatják. Miért? Mert itt a kínálat kicsi, a kereslet pedig nagy. Különösen nagy lesz, ha iparunk föllendül. Pedig hát erre alapos kilátásunk van.

Ugyanazért mi azt tanácsoltuk a szülőknek, hogyha gyermekeik nem valami igen kitünő kvalitásuak, de ha különben testileg fejlettek, egészségesek, izmaikban erősek, adják akkor azokat az ipari pályára. Az ipari életnek hallatlan arányu anyagi követelése és a jövő előrelátható alakulásai egyfelől, a fejk után élő embereknek, különösen pedig a kötött állásbelieknek proletársága, kétségbeejtő állapota másfelől adatta velünk a szülőknek ezt a tanácsot. Azt hisszük, hogy midőn ezt a tanácsot adtuk nekik: okosan is, becsületesen is, hazafiasan is jártunk el. És e helyen is azt mondjuk, hogy mind rövidlátó az a szüle, aki ezután a gyermekét, hacsak annak testi épsége abban gátul nem szolgál, nem az ipari pályára adja, hanem a szellemi térre viszi, ahol sokszor az anyagi és lelki szűkölködés, bőtölés révén annyi kielégíthetetlen vágyak és gyötrelmek hajt ki a tövise. Azt hisszük, hogy ennél jobb és bölcsőbb tanácsot még pénzért se lehetne a szülőknek adni. Ennek a belátásához nem kell egyéb, mint nézni és látni. Meg azután holmi ósdi és odvas elöitéletekről lemondani. Mert ha régebben állt az a mondás, hogy minden mesterségnek arany a feneke, ezután még jobban fog állni. Az idő erre int: nem kell késlekedni!

Szabó Kálmán.

A felsőbb leányiskolai miniszteri biztosság.

Folyó hó 9-én e rovatban egy cikk jelent meg, amely „A felsőbb leányiskolák kérdése” szerény cím alá huzódva tulajdonképen a miniszteri biztosság ügyével foglalkozik, de sajnos, nem a közügy érdeke, hanem személyi szempontok szerint.

Meglepett a dolog, mert eddig úgy tapasztaltam, hogy az Egyetértés tanügyi cikkeiben mindig a tárgyi szempont uralkodott, a személyes vonatkozások teljesen távol állottak tőlük. Vártam is, hogy nálam illetékesebb helyről utasítják vissza a közérdek álszine alá buvó magánczélú korteskedést valaki érdekében vagy valaki ellen. De mivel ez mindeddig meg nem történt, a tanügy iránt való érdeklődésem és józtlésem kényszerít, hogy mint nyugodt és a miniszteri biztosságért folyó csatározásokban teljesen érdeketlen szemlélő, rámutassak arra, mennyire nem az iskola érdeke, hanem a saját vagy másvalakinek egyéni czélja vezette a cikkírókat egész okoskodásában.

A cikk első — kisebb — része meglehetősen zavaros előadásban a felsőbb leányiskola fejlődéséről mond el egyet-mást, annál világosabb azonban — ha nem is szavaiban, de czélzatában — a második rész, amely Berecz Antal érdemeinek 40 sornyai méltatása után konstatálja, hogy ennek öregsége s betegeskedése miatt a miniszteri biztosi állás végleges betöltésre vár. Figyelmeztetésül az érdekeltek számára azt is hozzáteszi, hogy a jelöltek közt ez idő szerint „Révy Ferencz vezet.”

S utána rögtön úgy folytatja: „Nem mindig helyes szokás, hogy főképen tanügyi magasabb állásokba a nyugdíjhoz közel álló egyéneket helyeznek s jórészen ennek köszönhető tanügyünk lassu fejlődése és azon tintacsatározások, amelyek a legegyszerűbb ujtásokat is megelőzik stb.”

Hát itt csak a vak nem látja a czélzatot.

Hogy Berecznek milyen nagyok az érdemei s hogy Révy mennyire vezet a jelöltek közt, azt a minisztériumban bizonyára jobban tudják az illetékes tényezők, mint akár cikkíró, akár én s ez a miniszteri biztosság kérdésének tárgyalásánál

nem is érdekel, de az az elvi szempont formájába öltöztetett kijentés, amelyet idéztem, még ha az összefüggésnél fogva el nem árulná is az egész cikk keletkezésének igazi rugóját, kihírná minden tárgyilagosságon gondolkodó ember kritikáját.

Hát a vezető állásba jutott idősebb tanfőriaknak köszönhetőek a tintacsatározások?

Altalános tapasztalás szerint az ifjabb s kevés gyakorlati tapasztalattal bíró emberek vannak eltelve világboldogító eszmékkel, amelyek érdekében végnélküli szó- és tollharcokat szoktak vívni, míg vagy végleg el nem hallgattatják őket, vagy sikerül az irányadó tényezőket a velük való kísérletezésre csábítani. Az öregebbek ellenben hosszú életük tapasztalatai s tanulmányaik következtében minél közelebb vannak a nyugdíjhoz, annál konzervatívabb természetűek. S ha ennél fogva némi tekintetben kerékkötői a rohamos haladásnak, sokszor csak örvendhet neki intézmény és közönség egyaránt. Éppen a felsőbb leányiskolák fejlődésének története tanuskodhatik róla, mily káros az intézmények folytonos kapkodó reformálgatása.

De a miniszteri biztos főfeladata nem is az, hogy reformeszméken törje a fejét. Sokkal fontosabb az, hogy az iskolának a mai szervezet keretében való működését ellenőrizze s amíg lehet, mélyreható változtatások nélkül igyekezzék a mutatkozó hiányokat és hibákat eltüntetni.

S e tekintetben működése nagyon belevág sokak személyes érdekeibe is. Hogy ezeket milyen ember kezébe tegyék le, nagy megfontolást érdemel.

A tetterőtől csak úgy duzzadó fiatal ember, akinek önértetét az élet tapasztalatai még nem mérsékeltek kellőleg, korlátlan urnak érzi magát azok felett, akik vezetése alá vannak rendelve s aki a modern haladás nevében hirdett eszméi előtt, akármilyen alapos okból, meg nem hajlik, könnyen megadhatja az árát annak, hogy gondolkodni merészkedik.

Az idősebb vezető, akit az élet csaldásai már megtanítottak arra, hogy nem minden számításonk válik be úgy, amint azt előre kiszíneztük, inkább atyai tanácsokat ad, mint feltétlen engedelmséget kíván s így természetesen nem is olyan könnyen jut alárendeltjeivel éles ellentétbe, amely esetleg sorsukra való igazságtalan befolyás érvényesítésére ragadná.

De cikkirónk nemcsak a tintacsatározások miatt félti a tanúgy érdekét (vagy talán egyebet?) az öregektől, hanem furcsa logikával meg is akarja őket gyanúsítani. Hogy ez nem sikerül, nem az ő igyekezetén mulik. Ez a kijelentés ugyanis: „Lélektanilag megmagyarázható a dolog, hogy a fiatal korban magába szedett benyomásoknak hódol az ember, de ebből a köznek vajmi kevés haszna van”, akaratlanul is a fiatalabbak ellen szól. Mert ezek vannak koruknál fogva oly közel azokhoz a benyomásokhoz, hogy — elegendő tapasztalat híján — azok hatása alól nem bírnak szabadulni. De mivel ő az öregeket akarja a riválisok sorából eltávolítani, ezt a kijelentést is rájuk vonatkoztatja, elhallgatván azt a szembeszökő gyanúsító gondolatot, hogy az öregek hosszú működésük alatt sem könyvekből, sem az életből nem tanultak semmit.

Ha elvéte előfordulhat is az az eset, hogy valamelyik tanár megáll a tudományban azon a ponton, amelyen diplomája szerzésekor volt s egész életén át csak a paragrafusok leörlője marad, én nem merném általánosságban állítani öregeinkről, hogy tisztán az ifjúkori emlékeken élőködnék.

De hát utóvégre is nem a fiatalabb vagy öregebb kor tesz képessé valakit állása betöltésére. Az az egy bizonyos, hogy ha a minisztérium csakugyan egységes vezetést akar adni a felsőbb leányoktatás ügyének, ennek élére széles látókörű, tapasztalt, nyugodt temperamentumu s mindenek fölött igazságos embert kell állítani, akár a fiatalabbak, akár az öregebbek közt találja meg azt. De a dolog személyi oldalára nézve, felesleges kéretlen tanácsokat adni a miniszternek, mint cikkirónk tette.

Neki magának azonban figyelmébe ajánlom,

hogy, ha szerinte is rossz szokás az, hogy nálunk ha valamire való állás megüresedik, a protektorok egész özöne rohanja meg a minisztert, még rosszabb szokás az, ha valaki, ugyanilyen célzattal, egyéni érdekei előmozdítására a közvélemény organumait akarja felhasználni.

** Az együttnevelés kérdése még folyvást napirenden van, nem úgy mint a hirhedt felvilágosítás, melylyel józan körökben már leszámoltak. Érdekesnek tartjuk regisztrálni, hogy az együttnevelés kérdését hogyan vetette fel az életheves nagyknység ref. egyházmegyében. A tiszadzerzi egyház, mint iskolafentartó azt a kérdést intézte az egyházmegyei tanügyi bizottsághoz, hogy „a két tanítóval bíró falusi népiskolákat nem volna-e helyes vegyes iskolákká tenni oly módon, hogy az egyik tanító az első és második, a másik tanító a 3-6 vegyes osztályokat tanítaná”, holott eddig mindkét tanító az összes osztályokat vezette, egyik a fiukat, másik a leányokat.

A kérdés foglalkoztatta a fenti egyházmegye tanítóegyesületét is, melynek tiszaföldvári gyűlésén egyhangulag elfogadták Zeke Dániel javaslatát, ki a dolog érdemét a következőkben foglalta össze:

A fiuk és leányok népiskolai együttes tanításának ellenzői az erkölcsösség tetszetős köntösét veszik magukra s abba burkolódva mondják elítélő véleményüket. Azt állítják, hogy ha együtt, egy tanteremben tanulnak a fiuk és leányok, örökös alkalom kínálkozik az erkölcsös magaviselet és erkölcsös élet ellenkezőjére stb. Hogy ez megátoltassék, hogy ennek eleje vétessék: elkülönítve, más-más tanteremben tanítandók a fiuk a leányoktól, kik aztán így jobb erkölcsűek, ártatlanabbak lesznek. Én megmondom őszintén, hogy ezt az állítást pedagógiai nagyképűskedésnek tartom. A természeti világgal s az erkölcsös neveléssel éppen az az összhangzó, ha a fiuk és leányok együtt tanítatnak. A családban a fiuk és leányok szépen megférnek együtt. Étkezésnél, játéknál melyik szülőnek jutna eszébe külön választani őket? Lehet-e oly kegyetlen szülő, ki egy szobában alvásukat, együttes étkezést, játszásukat megakadályozná? Családi összejövetelek, vagy keresztelő, névnap, lakodalom, temetés, istentisztelet alkalmával kinek, melyik nagyképtű pedagógusnak jutna eszébe, hogy a fiukat elkülönítse a leányoktól? Nem-e éppen ezzel hívná fel figyelmüket a nemi különbségre? S nem-e éppen ezzel érné el azt, amit pedig elkerülni óhajtott? A családban tehát megférnek egymás mellett szépen. S most jön a 6 éves kor, iskolába kell menni. Most már azonban, akik eddig együtt lehettek, a tanítási idő alatt külön tanteremben lehetnek csak, mert az „erkölcs” így kívánja. Tanulás után megint játszhatnak, vacsorálhatnak, lakodalmazhatnak együtt, csak éppen a tanítási idő alatt, míg a tanító szemé őröködik felettük, kell külön lenniük. Oh, de fonák felfogás. Hiszen éppen az elkülönítés által vezetettik rá a gyermek arra, amit pedig elkerülni akartak volna vele.

** Ref. felsőbb leányiskola Budapest. A dunamelléki ref. egyházkerület rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a budapesti egyházzal együtt egy hat osztályig fejlesztendő felsőbb leányiskolát állít és azt folyó évi szeptember elején megnyitja. Az iskolával kapcsolatban internátus is lesz a bentlakó leánykák számára. Az intézet helyiségül bérbe vették Budán, az Albrecht-uton, a grófi Lónyay-villát, amelyben jelenleg a Franciaország-ból kiűzött Sion-apácák nevelő-intézete van. Az intézetben az állami tanterv szerint fognak tanítani s egyelőre az I-II. osztályt nyitják meg. Az intézet igazgatója Fráter Eszter lesz, aki mellett elsőrendű tanárnőket s az idegen nyelvek tanítására született angol és francia nevelőnőket alkalmaz az intézet előjárósága. Prospektus kapható a ref. lelkesi hivatalban (Kálvin-tér 7.) és az igazgatónál (VII., Bethlen-utca 4.)

** A budapesti református internátus programja. A budapesti református egyház 1907. szeptember elejétől kezdődőleg, egyelőre csak 14 gyermek számára, internátust állít fel, amelyben gimnáziumi tanulók jó ellátást, református, magyar nevelést, atyai fegyelmet és tanulmányaikban a szükséghez képest segítséget találnak. Az internátus vezetésére Csűrös István vallásos tanár és neje gondjaira van bízva. Az oktatásban és felügyeletben a vezető tanárt segíti egy nevelő tanár. Egyelőre csak oly növendékek vétetnek fel, akik a budapesti ref. főgimnáziumban kívánának tanulni. 1907-8. tanévre csak I-V. oszt. tanulók vétetnek fel. De akik az internátusba már felvétettek, azok, ha csak fegyelmi vétséget nem követnek el, mindaddig ott maradhatnak, míg középiskolai tanulmányaikat elvégzik. Csak egészséges, jó bizonyítványú és jó magaviseletű gyermekek vétetnek fel. Felvételre

jelentkezők ebbeli szándékukat 1907. augusztus 1-ig jelentsék be Csűrös István gimn. tanárnál (Budapest, IX., Pipa-utca 4. sz., I. 9.) Az internátus a Lónyay-utca 7. sz. ház II-dik emeletén van, szemben a főgimnázium épületével, közel a Dunaparthoz. Az internátusi állás évi díja 1400 korona. Bővebb felvilágosítást az internátus vezetője ad.

** Az Országos középiskolai tanáregyesület ez évi rendes közgyűlését Fiumében július 3-4-ikén tartja meg a következő napirenddel: Dr. Négyessy László elnök megnyitó beszéde. Üdvözlések. Előadások. 1. Tanügyi bajok külföldön és nálunk. Dr. Riedl Frigyes. 2. A reáliskola egyenjogúsítása Dr. Pruzsinszky János. 3. Olasz középiskolai reformtörvények Dr. Málly Ferencz. A közgyűlés második napján: Pruzsinszky János főtitkár évi jelentése. Müller József pénztáros évi jelentése; költségeloirányzat 1907/8-ra. Tiber Agost évi jelentése a segélyző alapról. A számvizsgáló-bizottság jelentése. Előadások. A művészet a középiskolában. Dr. Csengeri János. 2. Középiskola és szociológia. Dr. Vida Sándor. 3. A falu térképek reformja. Dr. Acsél József. — Julius hó 5-én, pénteken kirándulások: Pólába Gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó által felajánlott külön hajón; továbbá Velenczébe és Cattaróba való kirándulások.

EGYHÁZAK.

Református leányiskola.

Kik a viszonyokkal nem eléggé ismerősök, azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a budapesti református egyház bérbe vette az Albrecht-uton fekvő Lónyay-villát s itt szeptember 1-én internátussal egybekötött felsőbb leányiskolát állít föl, csodálkozva fognak arról értesülni, hogy ez lesz az első protestáns felsőbb leányiskola Budapesten. Szinte hihetetlen s a protestáns élethetlenségnek s öngyilkos indolenciának kiáltó jele ez.

Panaszkodunk a protestáns hitűség csökkenéséről, a protestáns élő hit folytonos térvesztéséről. Fájón látjuk, hogy az öröklött ragaszkodás az ősi hithez dekadenciában van, közönynek, vallástalanságnak vagy ami szintén nem ritka: vallásellenességnek ad helyet. De megállunk a panaszkodásnál s nem nyomozzuk a baj okait, hogy a diagnózist megállapítva, azután hathatós orvosságról gondoskodjunk.

A bajok közül pedig egy s nem is a legutolsó a magasabb leánynevelés teljes elhanyagolása. Azt az osztályt vesztjük el ezáltal, amelyik a protestantizmusnak születése óta a legerősebb támasza volt; az intelligenciát. A család belső életének, érzelmi légkörének (s a vallás is ide tartozik), irányítója első sorban a nő. A serdülő gyermek lelki világa mindenekelőtt az anyától kapja az irányítást. Neveljétek hitben erős protestáns anyákat s akkor hitben erős lesz a következő protestáns generáció is.

Eddig azonban a protestáns anyák állami, vagy ami még gyakoribb és még kirívóbb volt, apáciskolákban nevelődtek. Ott közönyre nevelték őket, arra, hogy a hittant melléktantárgynak, a vallást másodrangú dolognak tartsák. Itt pedig az apácázárdákban kivételtették őket protestáns mivoltukból. Már azt is megnehezítették, hogy a protestáns lelkiatyja hozzájuk férhessen. Meggyűlöltették, lekicsinyeltették velük tulajdon vallásukat. Számtalan protestáns asszonyt ismerek (zárdában növekedett valamennyi), akik pénteken rendszeren bőjtölnek, szűz Máriának mécsét gyújtanak, szent Antal perzselyébe pénzzel adoznak. Könnyű elképzelni, milyen szellem lengi át ezeket az asszonyoknak a családi légkörét s hogy minő fölfogást, minő gondolkozásmódot visznek magukkal az életbe azok a gyermekek, akiknek a fogékony lelke ebben a légkörben termékenyült meg érzéssel és gondolattal először.

A budapesti református felsőbb leányiskola és internátus az ébredő protestáns szellem jele. Az Albrecht-uti Lónyay-villában ez ideig franciaországból kiűzött apácák leánynevelő intézete volt. Az új leányiskola tehát a szó szoros értelmében apácáktól foglalta el a tét, hogy azt meghódítsa a protestáns szellemű, liberális nevelés számára.

Csak tovább ezen a megkezdett uton!

— (Református felsőbb leányiskola és internátus)

nyílik meg f. évi szeptember elején Budán (Albrecht-ut 26.) a Lónyay-villában. Az intézet a budapesti egyház és a dunamelléki egyházkerület főnhatósága alatt a jobbmódu protestáns családok leányainak kíván a kor követelményeinek megfelelő magasabb nevelést adni. Egyelőre az I. és II. osztályt nyitják meg, azután fokozatosan mind a hat osztályt. A tanítást az állami tanterv szerint, a nevelést evangyéliomi protestáns szellemben rendezik be. Az intézet igazgató tanácsa a kettős fenntartó testület bizalmi férfiakból tegnap alakult meg. Elnöke Szilassy Aladár, tagjai dr. Darányi Gyula, dr. Kiss Aron, Komáromy Lajos, dr. Neményi Imre, Máty Lajos, Petri Elek, Puky Gyula, Szóts Farkas és dr. Vécsey Tamás. A tanács mindjárt az első ülésen beállította a tanári személyzetet. Igazgató Fráter Eszter, tanárnők Mészáros Dóra, Szigethy Ilona, Klimó Julia; házvezető Buzás Gizella. Az idegen nyelvekre született angol, francia és német nevelőnőket alkalmaznak. Főszűrt vetnek a határozott protestáns szellemű nevelés mellett az idegen nyelvek és a zene tanítására. Összeállították az intézet prospektusát, mely a felvételtől, internátusról, a fizetnivalókról nyújt kimerítő tájékoztatást. Az intézetben a szerényebb helyzetű leányok számára ingyenes, féldíjas és kisebb kedvezményes helyek is lesznek és felvesznek nemcsak bentlakókat, hanem felkiosztosokat és bejárókat is. Prospektust és fölvilágosítást készséggel nyújt az intézet igazgatósága (Budapest, VII., Wesselényi-utca 71. sz.).

DIVAT.

Divatlevél.

A nyaralás sok, különböző nemei közül ma határozott előnyben részesül a vízparti üdülés. Illetve az, ahol tenger vagy tó áll a nyaralók rendelkezésére, amelynek sós vagy édes hullámai enyhén adnak fáradt idegeiknek. Jobb megnyugtatót a kimerült szervezetnek keveset találhatunk s ez magyarázza meg azt a népvándorlást, amelyet most a tengerpartok irányában észlelünk. Viszhangosak lesznek néhány hétre vagy órára e homokos partok, élvezettel lubiczkol a hűs habokban a kicsinyje-nagyja. És ez alól nem képez kivételt sem a Balaton, sem a Lidó, Abbázia, Norderney, Rimini vagy Ostende.

Akinek érzéke van ez iránt, valami sajátos élethet figyelhet meg a tengerparti fürdőkben. Mintha bizonyos válaszfalak leomolnának, mintha férfi és nő itt eltekintene a más viszonyok közepette szigorúan betartott társadalmi formáktól. A közös fürdést értem ezzel, melynek révén önkéntelen és keresztelen, bizonyos fesztelenség terem a fürdőzők között. Sőt mondhatjuk, hogy az említett fürdőmindegyikének megvan a maga külön jellege. Csak ládás az egyik, nagyvilági a másik és fordítva.

A jelleg mindenütt érdekes, de van benne olykor valami más is, ami épp oly önkéntelen megtermi az állásfoglalást, mint a habok a fesztelen érintkezést. E tekintetben határozottan megszólal az egyéni izlés és amit az egyik „mulatságos“-nak jelöl, az visszatetsző a másiknak. És ezzel ismét a nőkre hárul a vezérszerep, még pedig az öltözék révén. Mert valljuk meg őszintén, hogy a szabad fürdés jellegét erősen befolyásolják a női fürdőruhák. E látszólag mellékes toiletté-czikk megadhatják a tengeri fürdők szellemének irányát. Őszintén szólva, egy bármily kecses, de egyszersmind tulmerész fürdőruhát csak kevés nő ölt magára, ha a Balatonban fürdik, míg Ostende, Trouville és Norderney habjainak legkevésbé sem szokatlan látványa ez. Sőt ott talán a tartózkodás tűnik fel általánosságban.

Eltekintve ettől a nem éppen kellemetlen, de finom izlésre legkevésbé sem valló feltűnéstől, a nőknek egy nagy, előkelő társasága mindenkor a tartózkodást fogja a tengeri fürdés legelső szabályának elismerni. És ezekben a nőkben minden-

kor a visszatetszés érzelme fog felülkerekedni, ha hódításra induló nőtestvéreik megsértik jóízűsüket. Nem prudéria ez, csupán a lelki finomság megnyilvánulása. Ezért oly fontos a nőkre nézve a fürdőruha kérdése.

A divatja vajmi kevésbé változik. Legfeljebb a gallérja lesz időnként másképen szabva, ami elvégre még nem teszi divatját multtá a fürdőruhát. Anyaga nagyon különböző, legalkalmasabb a könnyű flanell vagy lüszter, mert ezek a szövetek legkevésbé nedvesednek át a vízben. Színen okvetlen hatásosabbak a mosószövetek, de ezek nyomban hozzátapadnak viselőjük alakjához és ezért nem czélszerűek. Kivételt esetleg a vászon tehetne, de ez nem kellemes, mert sok vizet vesz magába és ezért nagyon nehéz viselet kerül belőle.

A színt illetően már tágabb a tér. Lüszterben sok minden árnyalatot megtalálunk. Van fekete, fehér, vörös, sárga, halványzöld és sötétkék. Megválasztásánál azonban mindig szem előtt kell tartani, hogy a sós tengeri víz erősen megtámadja a szövet színét és ha nagyon kényeset választunk, megeshetik, hogy egy-kétszeri fürdés után teljesen megfakul a fürdőruhánk. Az pedig nem a legkellemesebb dolog, ha kettős kiadás révén kell megpótolnunk izlésbeli hajlandóságunkat.

Minden körülmények között — öregnek és fiatalnak — rendkívül megfelel a fekete lüszterből szabott fürdőruha. Nem kell annak egészen fekete lennie, komolyságát enyhíthetjük fehér díszekkel, ami nagyon elegáns hatást tesz. Ujában nemcsak fehér sujtással és más zsinórozással, de nagy, himzett gallérokkal és szegélyekkel is eléri ezt a czélt. Nagymintájú, szeszélyesen likacsos vászongallérok felelnek meg legjobban, azonfelül a zubbony hosszú lebbenyére is himzessávok jönnek.

Mert lebbeny nélkül nem teljes a fürdőruha; ezt a szabást konzekvensen megtartja. Valamint kevésbé változik a rövid, szűk ujjak alakja is. Annál több és szembeötlőbb változást látunk az aljon, mert ez is van. Az eddig ismert bugyogó fölé érő, olykor berakott szoknya borul, mely nagyon hasonlít az utcai ruhák szoknyáihoz. A bluz övvel és gallérral készül.

A világfürdőkben mindenhol elfogadták azt a szokást, hogy a nők harisnyában és cipőben fürödnek. Ahol kövecses a talaj, ez az esztétikai követelményeken kívül kényelem szempontjából is szükséges. Mert akár bugyogóban, akár szoknyában menjünk a tengerbe, tulhosszunak — ha nem akarunk ügyetlen benyomást tenni — egyiknek sem szabad lennie. A rövid ujjaknak is határozottan szűknek kell lenni, daczára, hogy a tulhajtott prudéria ezeknek is hadat üzent, illetve bojkottálni szeretné őket. Alakjuk, messze áll minden merész kacérságtól és amelleitők határozottan diszkret kifejezői a női kecsnek.

A fürdőkalapok dolgában nehéz egyöntetű, mindenkire nézve kötelező szabályokat felállítani. Nehéz azért, mert míg az egyik nő szenvedélyes uszó, a másik távol áll ettől a sporttól és tisztán fürdőzésnek tekinti a tengerben való lubiczkolást. Ezeknek természetesen különböző fejlődésekre van szükségük. Keskeny fejű, viaszkos vászonból készült kalap felel meg az elsőnek, szélesperemű, szalmából fonott kalap a másiknak. Aki uszik, amugy sem védheti meg magát a napsütéstől, míg a vízben csak hűsölők ezt könnyű szerrel megtehetik. És ez az oka egyszersmind, hogy az uszni tudó szép asszonyok s leányok java része lemond e sportról a hűség kedvéért.

e. b.

Színek a férfidivatban.

Szinte különös, hogy a férfi öltözködésben a színek döntő szerepre jutottak. Sok időn keresztül az egyszerű szürke ruhákhoz komor színű nyakkendő járult s a fekete harisnya volt a legkeresettebb hozzá. Néhány év előtt az egyszínű nyakkendő jött azonban forgalomba s ez a fordulat tért nyitott a színek sokaságának s ma valóságos színpompá fejlődött ki a férfi öltözködésében s

követője lett immár a divatnak karkülönbőség nélkül, minden jóízű férfi.

Az egyszínű nyakkendő bár divatos volt a multban is, sötét-vörös, thegetoff-kék, és sötétzöld színben található volt az minden előkelő divatkereskedésben állandóan. Ma azonban úgy vagyunk az egyszínű nyakkendővel, mint a zenében a hangjegyekkel, van egész, fél, negyed, nyolczad és harminczketted, piros, zöld, kék stb. szín. Hozzávéve a lila, sárga, barna és szürke színeket, ugyanily változatokban valóságos színáradat keletkezett. Valljuk meg, hogy ezen szép és nehezen pótolható nyakkendőviseletől nem szívesen válnánk meg.

Öltözet szövetekben is régi barátunk volt a sötét-kék, szürke és sötét barna-szín. De ezek is átalakuláson mentek keresztül, mert ma a lila élénk-kék, khaki-barna színek után vágyik és nyul az előkelő férfi.

Hogy a női divatban minden kigondolható szín megvolt, van és lesz az természetes, mert ha az nem így volna, nem sietne a riporter feljegyezni, hogy X herczeg estélyén Y, grófné minő színű és szabásu tolettben jelent meg, hanem hallgatna, mint a férfiaknál teszi, a kik rang és karkülönbőség nélkül frakkban, fehér nyakkendővel láthatók ugyanott.

A színekbe való ugrás tehát nem a szalonokban keletkezett, hanem künn a pezsgő életben az utcán. Ott, ahol mindenki lát és láttatik, s bírál, kritizál mindenki tetszése szerint.

Agai Adolf egy alkalommal azt mondta, „mindennek van ma irodalma, még a tünck is.“ A „tü“ alatt a férfi-szabót és a vele karöltve járó férfi-divatot értette a szellemes író. És ebben igaza volt. Ez az irodalom ime megvan. S ha nem volna, meg kellene azt teremteni.

A mai öltözködésnek ép úgy megvan a kritikusa, mint akár egy színházi premiernek. Ezen hivatást teljesítjük mi is, midőn párhuzamot vonunk a mult és jelen divatja között.

A színek sokasága a férfi divatban a nyakkendőkön kívül az ingek és mellények viseletében nyilvánul meg leginkább. Habár az idej nyári színes ing, külső angol nyomás folytán, tehát hivatalosan, az egyszerű világos alapszínben nyilvánul s ezt kellene követnünk, nálunk azonban ez a presszió még kissé korainak bizonyult. Nem akar közönségünk megválni a szebbnél-szebb koczkás és csikos zefireltől, batisztoktól, — hanem viseli azt tovább, mert megszerette s kedélyére is jól hat. A színes mellények már valóságos színpompát fejtenek ki. A tömérdek gyári fantázia mellett, a női kézimunka oly remekei láthatók egyik-másik boldog viselőjén, hogy azt értékelni szinte lehetetlen. Nem tévedünk, ha azt hisszük, hogy egy-egy ilyen mellény sokba kerülhet tulajdonosának. Amde egyben azt is elképzelhetjük, hogy a vele járó boldogság sem kevés, amelyet egy ilyen mellény rejteget.

Épp akkor, midőn még a férfi viselet is a színek tömkelegébe botlik, a fürdőhelyeken a leg-egyszerűbben nyilatkozik az meg.

A fehér szín lesz a fürdőhelyek favoritja. Vászon-flanell vagy selyem öltözet, hasonló sapka, öv és cipő. S ez végre is észszerű viselet, tudva, hogy a nap hevét a fehér szín parirozza leginkább. Azonban, hogy a tengeri fürdőöltözet miért lett egyszerre koromfekete, holott mióta tenger van s abban az emberiség fürdik, az uszóruha a sport minden színét magába fogadta, — azt fejtsse meg nálamnál okosabb ember.

Pádly Aladár.

A Z EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

Egy szalmaözvegy levelei.

I.

Budapest, 1907. június 26.

Imádott nőm, Elvira!

Patakzó könyektől áztatott szemekkel ragadom meg a tollat, hogy a Nélküled eltöltött első napokról beszámoljak.

Tehát megtörtént. A vonat kirobogott a keleti pályaudvarról, s Te már nem hallottad saigó szívem felzajduló jajsavát, amint a vonat után kiáltottam:

— Elvira, ne hagyj itt! Elvira, maradj velem!
Oh Elvira!

Talán felesleges is volna megírnom azt, ami ezután történt. Hisz sejtethed. Félajultan hanyatlottam közös barátunk Illés, karjaiba. Ő megragadott és így szólt hozzám:

— Térj magadhoz barátom! Légy erős! A feleséged nyolcz hét múlva vissza jön Abbáziából, akkorára az idegei is megerősödnek s ti ismét boldogan fogtok csónakázni, házasságotok tükörsima tengerének habjain.

Igen! O ilyen költői lendülettel beszélt hozzám, — Rólad. Nem is csodálom, mert tudom, hogy szeret Téged ő is, imádott Elvirám.

Hogy néha eltérek a helyesírás szabályaitól és azt írom, hogy Neked, nagy nővel, meg Rólad nagy nővel, meg Téged nagy nővel, — ezt ne csodáld édes szívem, hiszen az a nagy szeretet most fényleg csak a nagy betűkben nyilvánulhat, amelylyel én Téged — imádott nőm Elvira — szeretlek.

Szóval, — hogy fölemeljem napi leírásom elejtett fonálát — én sirtam és Illés is sirt és a fiakeres is könyezett, aki visszavitt bennünket a városba.

Haza hajtottunk s amint benyitottunk az üres lakásba, — amelyben igaz, hogy levannak szedve a függönyök és felvannak szedve a szőnyegek és a plüsbutor beraktároztuk, hogy ne egye meg a moly — de amely igazán csak azóta üres, hogy Te édes szívem itthagytál bennünket, mondom amint benyitottunk, ismét könybe lábbadt a szemünk, sőt nemcsak mi, de Juliska és Mariska is könyeztek, ez a két kitünő, derék, jó modoru cseléd. Ők ugyan mentegőztek:

— Nagyságos ur, mi a naftalintól könynezzünk!

En azonban tudtam, hogy ők is téged sajnálnak, téged siratnak és ez igen meghatott engem.

Zokogva borultam a Juliska kebelére, mig Illés, kit szintén meghatott ez a látvány, a Mariska kebelére borult már csak a szimmetria kedvéért is és úgy sirtunk — en quatre.

Ez azonban irántadi ragaszkodásunknak csak kisebb jele volt. Illés ugyanis kijelentette, hogy bánatunk csak akkor volna igazán stilszerű, ha elmennénk a Bus özvegy című aktuális darabot megnézni, melyet a bus szalmaözvegytől csak egy vékony szalmaszál választ el.

Ott voltunk és tovább sirtunk és tovább zokogtunk.

Színház után Illés vacsoráznai cipelt magával. Miután pedig nekem étvágyam nem volt, hát csak ittam. Neki itvágya nem volt, hát csak evett. A cigány észrevette a kisirt vörös két szememről, hogy szalmaözvegy vagyok és úgy huzta, de úgy, hogy nekem már majd megrepedt a szívem. Elhatároztam, hogy e pillanattól kezdve én krónikus nőiszonyban szenvedek s ez elhatározásomnál még akkor is szilárdan megmaradtam, amikor Czipfes Lizi, a városligeti színházak gyöngye, az ölemben ült. Én így gondolkodtam:

— Ülhetsz fölőlem, holnap reggelig is az ölemben, én nem bánom!

És így történt. Czipfes Lizi tegnap este egész ma reggelig ült az ölemben, de én — ah én — hiszen tudod, hogy mennyire szerctlek és Illés is azt mondta, hogy első napon megcsalni a feleséget már csak mégis nagy disznóság volna.

Én tehát minden kísértés daczára hű maradtam Hozzád édesem, s amint látod, minden lépé-

semről beszámolok, elvárva Tőled is, hogy mindenről értesíteni fogod a Te derék jó kis uradat
Patit.

U. i. Most jut eszembe, hogy az éjjel betörők jártak a lakásunkban s mialatt mi Reád gondoltunk, elvitték mindenünket. Csak egy tudat vigasztal, hogy éppen ma akartam betörés ellen biztosítani a lakást. No de ne busulj, az új butort már meg is rendeltem, szebb lesz mint a régi. Őlel és csókol számtalanszor
Patit.

Versek.

Ifjuság.

Hieverek gyepes, illatos,
Arnyas hegy oldalán
És elmerengek boldogan
A gerliczék dalán.
Mily üde, tiszta, szép dalok,
S mily őszinték nagyon.
Igaz a kaczagó öröm
S igaz a fájdalom!

A kéklő völgy ölébe lent
Mosolygó rozsvetés.
Kis falunk szelid népe rá
Aggódva, félve néz.
Őrizd meg égi kegyelem!
Legyen sok telt kalász!
Fakadjon munkájuk nyomán
Bő áldás, aratás . . .

Egy titkos gondolat fog el:
Milyen lesz a jövőm?
Almaim virágfonalát
Tán hiába szövöm!
Vivódó, lázas éjszakák
Gyümölcse köny? boru?
Talán csalódás vár reám
S nem kalász, koszoru . . .

Ne csüggedj lelkem! Nézd, tiéd
Az ifjuság, tavasz!
Neked nyílnak a rózsafák,
Ezer rózsát szakassz!
Még messze-messze van az ősz.
Vidáman élj, örülj!
Ne keress árnyat, felleget,
Mig napfény vesz körül!

Bányamunkások.

Koronként látom őket
A bányába lemenni.
Mily szótalan, mily fáradt,
Mily sápadt valamennyi!
De a szemükben lázas,
Lobogó tüzek égnek:
Szomorú csillagjai,
A közelgő nagy Éjnek.

Amikor fent tavasz van
S a rét, mező kizsendül
S számóczás lányok ajkán
Kaczagó nóta csendül:
Ott lent a bányamélyben
Örök az árny uralma.
Sötét széngarmadák közt
Virág, dal hogy fakadna!

S mi lelkemnek még fájóbb
És százszor szomorúabb:
A legtöbbje kidől, hajh!
Felén az életnek.
Hol a szivekre gondok
Sivár felhői ülnek,
Az ifju évek onnét
Gyorsan elmenekülnek . . .

Nehéz, gyötrelmes munka!
Vergődő, lázas élet!
Letiprott rabszolgák mind,
Kik az utadra lépnek.
Te csinálz a föld mélyén
Szomorú Golgotákat!
Nem boldogság; köny, sóhaj,
Gyász, bánat van utánad!

Nógrádi Pap Dezső.

KÖZIGAZGATÁS.

Felsőbb közigazgatási tanfolyam.

A megyerendezésről szóló törvénynek van egy végre nem hajtott pontja: az, amelyik a közigazgatásra lépő jogvégzett tisztviselőjelöltek számára egy felsőbb közigazgatási tanfolyam felállítását rendeli el.

Ezzel a tanfolyammal Tisza Kálmánnak az volt a célja, hogy a jogakadémiákon és az egyetemeken rendszerint igen keveset tanuló jogászfifuságot érettebb korában, szorítsa rá a közigazgatási ösmeretek elsajátítására és ily módon egy olyan tisztviselői kart neveljen az országnak, amely elméleti tudásával előbbre segítse a magyar közigazgatás hagyományos betegségeinek orvoslását.

Hogy miért mondott le az öreg Tisza e különben egészséges terve megvalósításáról? A szakörök gyakran találgatták, ám megfejteni nem tudták. Pedig olyan egyszerű oka lehetett: Tiszának nem tudományos főszolgabírák kellett, hanem elsősorban jó kortesek és ki tudja, éppen olyan jó kortesszolgálatokat tett volna-e a magasabb képzettségű tisztviselői kar, mint az akadémiákról akkoriban kikerült pirosképtű vidám dzsentrisereg, mely a közigazgatási pályát apai örökségnek tekintette és ahhoz képest töltötte be.

Ezt a felsőbb közigazgatási tanfolyamot kár volt pedig elejteni és még nagyobb kár lenne véglegesen megfelekedni róla. A közigazgatás javításáról nagyon sokat beszélnek és írnak, mindenféle újabb intézményekkel is akarnak segíteni rajta, azt a jelszót is az unalomig hallottuk már emlegetni, hogy a közigazgatás javításának első föltétele a jó tisztviselői kar, amely a hiányos törvényen nagyon sokat javíthat az okos alkalmazással — mindazonáltal senkinek sem jut eszébe e tanfolyam fölállítását követelni s az abban nyerhető magasabb foku és bővebb elméleti tudás segítségétől várni a közigazgatás javítását.

Nem e sorok keretébe tartozik megállapítani egy ilyen tanfolyam tantervét, de úgy általánosságban megemlítjük, hogy például nem közönséges dolog lenne, ha egy pár év multával olyan tisztviselői kar végezné Magyarország közigazgatását, amelynek minden egyes tagja részletes és beható ösmeretével bírna a művelt világ minden állama közigazgatási törvényeinek. Effélett tanitanak ugyan az egyetemen is, de csak korlátolt méretekben, mig ellenben ezen a tanfolyamon ez lehetne az egyik fő tárgy és ennek révén a hallgatóság töviről-hegyire megismerkednék az állami élet szervezetének vonásaival, de a végrehajtás szempontjából nagyon is tanulságos apró részleteivel. Ott van továbbá a hazai közigazgatás története is, amelylyel az egyetemen csak mint az alkotmánytörténet egyik mellékágával ösmerkedhetni meg, mig ellenben ezen a tanfolyamon önálló tudományképen kellene előadni és ez a diszciplina egymaga kiszélesíthetné a látókört és megerősíthetné az intézmények iránti tiszteletet oly mértékben, hogy üdvös hatásai meglepő módon nyilvánulnának. És a többi — előadnók például a hazai közigazgatás összes ágaira vonatkozó törvényeket és szabályokat, amelyek ily módon az anynyira várt kodifikáció stádiumába is eljutnának — és az eredmény az lenne, hogy az európai levegő csakugyan belengene minden megyeház és minden főszolgabírói hivatal pipafüstös szobáiba.

Nagyon fontos gyakorlati érdek követeli e tanfolyamok fölállítását. Nem mi állítjuk föl jelszóul, de magánbeszélgetésben még eddig minden államférfi és minden miniszter beösmerte, hogy Magyarországon addig jó közigazgatás nem lesz, amig módot nem találnak rá, hogy a községi közigazgatás tisztviselői, a jegyzők előtt meg nem nyílik a megyei közigazgatás kapuja. Amig azt lehetővé nem teszik, hogy a jegyzői hivatás évtizedes gyakorlása közben magukat kiváló szakemberekké kiképzett tehetséges jegyzők szolgabírákká előléphessenek, addig a legkiválóbb közigazgatási kapacitások véleménye szerint hiába való minden vágya és reménye a helyzet javulásának.

Hogy ez az átmenet, ez az előlépés megvalósítható legyen, elsősorban erre való lenne a felsőbb közigazgatási tanfolyam.

Hogy ezt miképpen szervezzék, az sem tartozik ide, de példaképpen fölhozható a Baross Gábor teremtő szelleme által életbe léptetett és fényesen bevált közlekedési tanfolyam, amelybe a külső vasuti szolgálatban magukat kitüntetett tisztviselőket is berendelik, és államköltségen továbbképezik. Ha a közlekedés érdekei megkövetelték a továbbképzésnek ezt a költséges módját, és követelményük előtt meghajlott a kormány, — a közigazgatás érdekei vajjon miért ne lennének elég jelentékenyek ahhoz, hogy ily módon nyerjenek istápolást?

A szervezethez tartoznék természetesen az is, hogy a maga költségén bármely érettségi vizsgát tett, és a jegyzői tanfolyamot elvégzett jelölt is végig hallgassa a magasabb tanfolyamot és csak annak elvégzése után lépjen a jegyzői pályára, amelyen azonban bizonyos számú évet tartoznék tölteni, amíg azt a minősítést elnyeri, hogy magasabb állásokba választható lesz.

Bármennyit kísérleteznek, akárminő reformokat gondolnak ki, a két tisztviselői testület közti kínai falat más módon le nem rombolhatják. És amíg ez fennáll, addig sohasem juthatni előbbre, mert teljesen tarthatatlan egy olyan helyzet, amelyenél lehetséges az, hogy a gyakorlati közigazgatás minden legcsekélyebb ismerete nélkül pályázó fiatal emberek egész serege jut rendelkező állásba, családi összeköttetései révén, míg ellenben a legnagyobb jártassággal bíró szakférfiak egész óriási tábora abból kirekesztetik, egy rossz rendszer következményeképpen.

Ez nem alkotmánybiztosíték, ebbe a reformba Bécs nem fogna beleszólni. Meg kell tehát csinálni, amíg ott is meg nem tudják, hogy minden ártatlan jellege mellett, mily nagy haszna származnék ebből a nemzetnek, s annak mily jelentékeny megerősödésével járna ez. Hiszen, hogy egyebet ne említsünk, amint ilyen képzettségű jegyzői karunk lesz, a községi élet rögtön megváltoznék az országban: a járási hatóságok ügykörét át lehetne helyezni a községbe, és a kihágási ügyekben elsőfokú hatósággá lehetne tenni a jegyzőt. Aki ösmeri a falusi életet, az érteni fogja, hogy mily mértékben emelné ez a reform a falusi lakosság közbiztonsági érdekeit.

Megüresedett községi orvosi állások.

Tiszaórs. I. közegészségi körorvosi állás 1300 K fizetés, 300 K lakáspénz, 300 K utiátalány, 40 K halottkémleési díj, 80 fillér 2-3-4-6-8 K látogatási díj fuvar nélkül, néhol 40 fillér kilométerpénz. Julius 15-ig. Főszolgabíró: **Tiszafüred.**

Kiskőr. Községi orvosi állás 1600 K fizetés, látogatási és halottkémleési díjak, német nyelv szükséges. Julius 15-ig. Főszolgabíró: **Kula.**

Temesség. Körorvosi állás 1200 K fizetés, 200 K lakáspénz, 120 K fuvarátalány, látogatási díjak. Julius 15-ig. Főszolgabíró: **Temesvár.**

Marosszentbenedek. Körorvosi állás 1700 K fizetés, 300 K utiátalány, 2 K-tól 4 K-ig látogatási díj és term. fuvar vagy 30 fillér kilométerpénz. Julius 10-ig. Főszolgabíró: **Marosújvár.**

Mezőrúcs. I. közegészségügyi körorvosi állás 2000 K fizetés, 400 K utiátalány, 40 f-től 1 K-ig látogatási díj. Julius 9-ig. Főszolgabíró: **Marosvásárhely.**

Csuróg. II. községi orvosi állás 1600 K fizetés, 300 K lakáspénz, 40-80 fillér látogatási díj, 40 f halottszemle díjak és husvágási szemledíjak. Julius 15-ig. Főszolgabíró: **Zsabya**

Megüresedett községi jegyzői állások.

Romul és Nagyrébra. 2 körjegyzői állás, egyenként 1600 K fizetéssel. Julius 2-ig. (Román nyelv szükséges.) Főszolgabíró: **Naszód.**

Tevél. Községi jegyzői állás (Kovács is hozzátartozik). 1900 K fizetés, szabad lakás, 8 hold földhasználat, fogyasztási adójutalék. Julius 15-ig. Főszolgabíró: **Bonyhád.**

Örményes. Községi jegyzői állás 1600 K fizetéssel, később lakásbér és átalányok. Julius 2-ig. Főszolgabíró: **Terego.**

Gánva. Körjegyzői állás 1600 K fizetéssel, szabadlakás. Junius 30-ig. Főszolgabíró: **Taraczkó.**

Krassova. Körjegyzői állás 1600 K fizetéssel,

1768 K irnoktartás és egyéb járandóság. Julius 3-ig. Főszolgabíró: **Resiczabánya.**

Udvard. Aljegyzői állás 1000 K fizetéssel és lakás. Julius 1-ig. Főszolgabíró: **Ogyalla.**

Magyarrégen. Segédjegyzői állás 1000 K fizetéssel. Julius 14-ig. Főszolgabíró: **Magyarrégen.**

Kula. Kataszteri nyilvántartói állás 1100 K fizetéssel. Julius 5-ig. Főszolgabíró: **Kula.**

Lajosfalva. Községi segédjegyzői állás 1000 K fizetés, 100 K utiátalány. Julius 15-ig. Főszolgabíró: **Antalfalva.**

Soroksár. 2 adóügyi segédjegyzői állás egyenként 1000 K fizetés és 200 K lakáspénz, 1 végrehajtói állás 1160 K fizetés és 1 közigazgatási irnoki állás 864 K fizetés. Julius 3. d. u. 5 óráig. Főszolgabíró: **Rácskeve.**

Pánczélceh. Segédjegyzői állás 900 K fizetés, 100 K lakáspénz. Julius 1-ig. Főszolgabíró: **Csákigorbó.**

Győrteleki körjegyzőségbeli aljegyzői állás, 1000 K fizetés, Julius 3-ig. Főszolgabíró: **Mátészalka.**

Topolya. Községi irnoki állás, 600 K fizetés. Julius 20-ig. Főszolgabíró: **Topolya.**

Gyergyószentmiklós. Harmadjegyzői állás, 1000 K fizetés. Julius 10-ig. Főszolgabíró: **Gyergyószentmiklós.**

Dunaföldvár. Községi irnoki állás, 960 K fizetés. Julius 1-ig. Főszolgabíró: **Paks.**

A magyar állameszme.

Budapest, június 28.

A francia és az angol, a sok ottani különféle nemzetet felemésztette, a magyar annyira lovagias és még nem keresztény korában is annyira keresztény volt a felebaráti szeretetben, hogy a honfoglalásnál legyőzött egyes nemzetföredékeknek meghagyta nyelvüket, sajátságait is, megosztotta velök szabadságát, törvényeit, kényerét. A magyar állameszme-ről, Árpádtól, a honfoglalástól, egész a Habsburg-ház kormányra jöttéig, nem kellett, hogy szó legyen.

De ez az idegen dynasztia, amely soha sem akart nemzetivé, magyarrá lenni és a melynek elve a sokajku monarchiájában, a melyet a magyar szerzett neki Ottokár leveretése által, hogy divide et vincis ők szitatták mindig a más ajku magyarországiakat a magyarok ellen. Tehát igenis megvan, kell is lenni, meg is lesz, marad is és fog is maradni a magyar állameszme; míg lesznek oly aknamunkások, míg lesznek igaztók, a kiknek jól esik Magyarországnban élni, magyar kényeret enni, de azután arra törnek, akin saját rögeszméjük folytán, vagy idegen befolyás következtében, hogy a magyart agyonnyomni segítsék, addig igen is kell hangoztatni a magyar állameszmet, amely nem ugynevezett, de valódi és nem is lesz más soha, de soha.

És mit akarnak, különösen a magyarországi szerbek, akik ide hozzánk menekültek a török foglalás előtt, mint vendégek, „hospites“, míg a török kiűzetik országukból, Szerbiából. Szerbia már elég szabad és elég nagy, miért nem mennek vissza, ha itt rossz? Mert most a Bácska, Torontál áldott legelője gazdaggá teszi őket és jobb, mint a szerbiai hegyes vidék, kecske, legelő.

De azért szegődtek a háládatlanok a kamarilla zsoldjába öltözkölni a velök jövő magyart s miután a határvidékkel a kamarilla és soldateska rendelkezett, ellenálltak Szent Tamásnál másútt, mert az 1848-iki magyar hadügyminiszter alá tartozó s általa ellentünk rendelt tábornokok is német ezredesek, a király által szentesített törvényekkel szemben, ellenszegülők, pártütők, árulók voltak. Mi volt a magyarországi szerbek, a magyar elleni árulásuk díja: a közös elnyomatás. Ezután, miután Ausztria 1859-ben Magenta, Solferinónál tönkre veretett és mi, az akkori ifjuság behoztuk a demonstrációs korszakot, egy demonstráció után és előzetesek következtében visszacsatoltatuk a Szent István koronájához ez elvakult szerb vajdaságot és bánátust. De vegyük a más ajku polgárainknak az állapotát. Mint Magyarországnban nem nemzetiségek, de csak más ajku honpolgárok vannak, akiknek semmi bajuk, mint egyenlő jó, roszban részecülnek, velünk nyelvüket, vallásukat kultiválhatják. Addig, míg Erdélyben az unio előtt, nincs az oláh nemzet előismerve, a magyar

székelység közt, addig míg czélunk az, úgy tüntetik fel, hogy őket számba nem veszik, bár mindenben partícipiáltak. Tehát a recepcziót, míg Erdélyben a három más nemzeti elismerés vagy privilégiumban részesült, megtehette volna a magyar. Ezt használták fel az udvari körök Hora, Kloska és Janku Axentje idejében. Nekünk 1860-ban az a tervünk volt, Moldva-Olahország egyesült, Moldvában a helytartó az erdélyi fejedelem ajánlatára mint vajda, mint hajdan a Hunyady-családból való lehetett volna, kik a Turzóktól származtatják magukat, a szörényi bán, a magyar királyajánlata folytán a Ghika-családból, akik Romániában főcsalád s nálunk rokonaik vannak és Románia a párisi 1856. ápr. 15-iki pótszerződés szerinti garantalóság folytán közelebb szövetségbe jött volna a magyar birodalommal. A ruthének, vagy rusznyákok, kik részint a magyarokkal jöttek be, részint későbbi telepítések folytán, soha sem voltak centrifugálisak, minden szabadsághősökön, kivált II. Rákóczi Ferenc alatt hű magyar harcosok, épp úgy 1848-49-ben Munkács alatt is és másutt. Dobránszki Adolf muszkavezető akarta őket fel-lázítani, kénytelen volt ez is kimenni Galicziába.

A felvidéki tótok, akik ugyan a Szvatopluk országának ivadékaik, de midőn a honfoglaló magyar őket leverte és ők megadták magukat, minden szabadságát velök megosztá. Aki közülök intelligenciájává vált, tekintélyes magyar családdá változott át és a nép a szabadsághősök közé vegyült, kivált II. Rákóczi Ferenc fekete hegyi tót katonái tüntették ki magukat. 1849. magyar önvédelmi harcban a tótok maguk verték szét a pánszláv bujtogató Hurbanistákat Trencsén és Zólyom megyében és az én Zólyom-Detvaiaim döntötték el a branyiszközi hegy hires bevételét.

Midőn a villafranca-i béke után a helyett, hogy alkotmányt tudtak volna Magyarországnba behozni, az utolsó szabadságot, a protestáns autonómiát is el akarták törölni, akkor kezdtük a demonstrációkat is lépésről-lépésre előbbre vinni, már Albrecht főherceget is elvitték, végre megbuktattuk a pátenst és azt visszavonták. A Kossuth-féle 1849-iki nemzetiségi törvény szerint, egy megye abszolút többsége szerint az illető nyelven vezethette volna a jegyző a könyveket. A protestáns felvidéki esperességekben a papok indítványára behozták a magyar-tót jegyzőkönyvet, de azután az általam, mint főjegyző által felvett magyar jegyzőkönyvet a tót jegyző tótira fordította, később a pánszláv papok indítványozták ennek megszüntét, valamint a potentialis superintendia is megszünt. A németek közül a szepesi szászok magyarok már, a svábok is, az erdélyi szászok azt hiszik, hogy a német kultúra előharcosai, nem látják be, hogy ők csak egy kis oázis és hogy 1848-49-ben árulást, hálátlanságot követtek el a magyar iránt, aki őket földdel, szabadalmakkal ellátta, midőn behívták az orosz tót februárban 1849-ben Erdélybe. Most a Királyföld megszünt, ezek mind tehát legfeljebb nyelvi nemzetiségek lehetnek, nem politikai nemzetiségek. A nemzetiségeket a kamarilla és Deák Ferenc nemzetiségi törvényjavaslata s a horvátoknak elég botorul adott fehér lap fujta fel. Nemzetiségi törvényre itt szükség nincs, csak annak megengedése, hogy a magyarországi más ajku honpolgárok anyanyelvüket kultiválhassák.

Horvátország társországa a magyar koronának. A honfoglalás alkalmával a három megye Varasd, Kőrös, Belovár el lett foglalva, magyar drávántuli kerület lett. Szlavonia társország, a rómaiak alatt, a híres Szirmium sohasem tartozott Horvátországhoz. Midőn Magyarország megalakult, ide tartozott, külön küldött követeket az országgyűlésre, külön bánja volt, esetleg a szerbiai macsói bán volt az ő bánja. 1848. direkt választott az országgyűlésre. A Zwoinimir Horvátországja Zágráb s a kulpántuli vidék is Biháctól az ország fővárosa Knin volt, amely már Dalmáciához tartozott. Zwoinimirt László magyar királyunk győzte le és országát a magyar birodalom társországává tette, a fiatalabb királyi hercegek kormányozták. Később a Habsburgok idejében alakult ki a határvidék a török ellen mondták hogy behozzák, de a magyar

ellen haszn
egy Szent-
ben. Horvá
niát Deák,
kik és fize

És mo
parlamentet
luczió. Mir
nyitott tény
gattak: a
koalícióva
bátran, ing
tól, Velenc
nak. A há
a horvátol
királyi titu
cezi provin
kell, de a

A ma
valódi, me
zet által e
kerekítve
létrejőjene
ezen akna

Játsz
1907. jun

Napj
lata által
verseny
match id
azelőtt t
newyorki
frankfurti
relték me
sodni.

Alta
sabb ele
fosztja v
sen a ki

Eze
magyar
egy leve
később
mázta J
ran előf
szárnyra
zépnyalo
királysza
fontartá
Fel-gő
1878. p
zie ellen

Jan
7...
szokáso
változat
helyese
ameddi
fontarta
állásba
mint tó
ter köz
plikáz

Vil
előbb 8

Az
gyon g
ter a s
és csal
után 1
-ctne

ellen használták fel most, az ő katonái voltak úgy Szent-Tamásnál, mint Jellasiak alatt 1848-49-ben. Horvátországot körülirtuk, hogy, mi Slavoniát Deák, a határvidéket Tisza ajándékozta nekik és fizetjük a deficitjüket.

És most már a magyar parlamentből horvát parlamentet akarnak csinálni. Ez az a híres rezolúció. Mire való volt velük szóba állni. Bebizonyított tény, hogy azóta minden kormányt támogattak: a Deákistákat, Tiszaiákat, bizony a koalícióval is mentek volna, de mehetek is volna bátran, ingyen. Dalmáciát a magyarok az olaszoktól, Velenczétől foglalták el, ott más viszonyok vannak. A három egykirályságot csak névleg bitorolják a horvátok, mint a régi horvát királyok dalmát királyi titulust arrogáltak. Ez római, később velenczei provincia volt. Dalmáciának külön bán kell, de a magyar birodalomhoz csatolandó.

A magyar állameszme nem ugynevezett, de valódi, mert a magyar birodalom a magyar nemzet által el lett foglalva, meg lett alkotva, ki lett kerekítve és nem engedjük, hogy aknamunkák létrejöjjenek, mert annyi erőnk most is van, hogy ezen aknamunkásokat saját aknájukba temessük.
Sembory István.

SAKK.

Rovatvezető: **Gajdos János.**

106. számú játszma.

Játszották az ostendei nagymesterversenyen 1907. június hó 6-án.

Négyes-huszárjáték.

Világos:	Sötét:
Janowski	Burn
1. e2-e4	c7-e5
2. Hg1-f3	Hb8-c6
3. Hb1-c3	Hg8-f6
4. Fh1-b5	Ff8-b4
5. 0-0	0-0
6. d2-d3	.....

Napjainkban már csak ez a folytatás használatában, mely különben az 1879. leipzig-i verseny óta ismeretes. A Rosenthal-Zukertort-match idejében 6. He3-d5 volt igen divatos, de azelőtt többnyire 6. Fb5-c6 szokott történni. A newyorki versenyen Gunsberg 6. Bf1-e1-el és a frankfurti versenyen Mackenzie 6. d2-d4-et kíséreltek meg, de ezek egyike sem tudott meghonosodni.

6. .... d7-d6
Altalában ez a szokásos, de mégis ajánlatosabb előbb c3-on cserélni, melylyel sötét megfosztja világost a fontos huszártól, amely különösen a királyszárnyon kellően érvényesülhet.

7. Hc3-e2
Ezen lépést először Engel, marosvásárhelyi magyar sakkozó játszotta Baur bécsi mester ellen egy levelezési játszmában 1893-ban és ugyanezt később a berlini versenyen Walbrodt is alkalmazta Janowski ellen s azóta a praxisban is gyakran előfordul. Célja, hogy a huszárnak a királyszárnyra való átjártásával lehetővé tegye a középgyalogok előnyomulását s egyszersmind a királyszárnyon támadást indíthasson. A támadás főntartására azonban czélszerűbb folytatás 7. Fc1-g5, melyet Riemann ajánlott és először az 1878. párisi versenyen Gifford játszott Mackenzie ellen.

7. .... Hc6-c7
Janowski és Bauer a fönt idézett pártyban 7. .... Fb4-c5-el folytatták, a tett lépés azonban változtatásban különben sötét úgy védekezik a leg-helyesebben, ha világos lépéseinek utánzásával, ameddig csak lehet, igyekszik a szimmetrikus állást föntartani. Figyelmet érdemel ugyan megfordított állásban a huszár lekötése is 7. .... Fc8-g4-el, mint többek a barmeni tornán Maróczy és Schlechter között is előfordult, de ez már nagyobb komplikációkra vezet.

8. He2-g3
Világos előző huszárlépésének intenciója itt előbb 8. c2-c3.

8.	c7-c6
9. Fb5-a4	He7-g6
10. d3-d4	.....

Az eddig történt lépésekből létrejött állás nagyon gyakori, azonban a tett lépéssel világos elter a szokásos folytatástól, ami előbb 10. c2-c3 és csak Fb4-a5-re 11. d3-d4 volna, amire azután 11. .... d6-d5 szintén egyenlő állásra vezetne.

10.	e5-d4
11. Hf3-d4	d6-d5
12. e4-d5	Hf6-d5
13. c2-c3	Fb4-c5

Itt 13. .... Fb4-a5 ismét teljesen szimmetrikussá tenné az állást.

14. Fa4-c2	Fc5-d4
15. Vd1-d4	Hd5-f4

Az előbbi cserének csakis az lehetett a célja, hogy sötét kifejlődhessen a futárral; helyesebb volt tehát most 15. .... Fc8-e6.

16. Bf1-d1 Vd8-c7?
Jobb volt a vezérsere s utána a megtámadott huszárral visszalépni d5-re.

17. Bd1-e1 Fc8-d7?
Érthetetlen. Miért nem játszik sötét 17. .... Fc8-e6-ot? Sötét állása már valamivel rosszabb, de a tett lépés után még kényelmetlenebb helyzetbe kerül.

18. Fc1-f4 Hg6-f4
Természetesen nem 18. .... Vc7-f4, 19. Fc2-g6 miatt.

19. Be1-e7 Ba8-d8
Sötét 17. lépésének következménye már kezd kitűnni.

20. Ba1-d1 Bf8-e8
Sötét állása veszve van, a futár nem menthető.

A látszólagos 20. .... Hf4-d5 ellenlépésre azonnal dönt 21. Hg3-h5, a tett lépésre pedig világos elég érdekes módon bekebelezvén a futárt, nagyon is drasztikusan fejezi be a játszmát.

21. Vd4-d7!	földadja.
-------------	-----------

107. számú játszma.

Játszották az ostendei nagymesterversenyen 1907. május hó 17-én.

Bécsi huszárjáték.

Világos:	Sötét:
Gsigorin	Janowski
1. e2-e4	e7-e5
2. Hb1-c3	Ff8-c5

Rendesen 2. .... Hg8-f6 történik, 3. Ff1-c4 Hb8-c6

Ajánlatosabb 3. .... Hg8-f6, mert a tett lépésre világos előnyösen játszhatná 4. Vd1-g4-et.

4. d2-d3 d7-d6
5. Fc1-c3 Fc5-b6
6. Hc3-d5 Hg8-f6

A következő lépés miatt nem egészen kielégítő, de Janowski inkább kedveli a komplikációkat s e lépéssel is nyilván arra törekszik.

7. Fe3-g5 Fc8-e6
8. Hd5-f6† g7-f6
9. Fg5-h4 Fc6-c4
10. d3-c4 Bh8-g8

Sötétnek védekezni kell az f6 pontra irányuló támadás ellen, mert fenyegetett Vd1-f3 és

11. Vd1-h5 Vd8-e7
12. Hg1-e2

Világos tithette volna gyalogot h7-en, mert 12. .... 0-0-0-ra 13. Vh7-f5† következhetett volna.

12. .... Ve7-e6
13. Vh5-h7

Most az ütés már nem olyan jó, sötét kedvezőbb játékot kap, míg a világos vezér elkalandozik saját táborától.

13. .... Hc6-e7
Kötendő lépés, mely egyszersmind a játszma fordulópontját képezi. Világos ettől kezdve csakis védelmi lépésekre szorítkozhatik.

14. Vh7-h5 He7-g6
15. Fh4-g3

Meg kell akadályozni Hg6-f4-et.

15. .... Ve6-c4
16. He2-c3 Fb6-a5!
17. Vh5-f3 Fa5-c3†
18. b2-c3 0-0-0
19. Vf3-d3 Ve4-c6
20. 0-0-0

A hosszúsánczolás meggondolandó, mert a király állás nagyon rossz. Jobb volt talán 20. c3-c4.

20. .... Hc6-e7
21. Bd1-d2 Vc6-a4
22. Kc1-b2 d6-d5

Az egyedüli mód, hogy sötét akcióba hozhassa bástyáját.

23. Bh1-d1
Világos gyanútlanul állítja bástyáit a d-vonalra és ezzel teljesen elzárja a veszélyben forgó királyának menekvési útját.

23. .... Bd8-d6
24. e4-d5 Bd6-b6†

Sakk-hírek.

A székeshérvári országos sakktverseny. A „Székeshérvári Sakkozó Társaság” most nyomtatva is szétküldte a versenyszabályokat. Ezek nagy részét már eléggé ismertettük e helyen. A szabályokban foglaltak azonban olyan pontok is, amelyek a sakkozók körében méltan kelthettek

feltűnést. A kifogásolandók közül különösen szükségesnek tartjuk kiemelni a következő két pontot:

„A gondolkodás idejét, amennyiben elegendő sakkóra állana rendelkezésünkre, mindenütt ellenőrizzük. Ha azonban nem állana rendelkezésünkre elegendő óra, a meglevőket kisorsoljuk s a többi résztvevők óra nélkül játszanak.”

„A gondolkodás ideje: 60 lépésre 4 óra s azután óránként 15 lépés.”

Ez utóbbira vonatkozólag már kifejtettük nézetünket a jun. 9. rovatunkban, mikor kimutattuk, hogy mennyire helytelen a 4 órai időszámítás. Adatokkal bizonyítottuk, hogy egyes résztvevők jogosan visszaélhetnek ezen szabállyal és tetszésük szerint akkor akaszthatják meg a játszma menetét, amikor akarják; amikor kedvező alkalmat látnak arra, hogy valamely állás sikeres ki-elemezhetőre az időt délig kihuzzák. Már egyáltalán helytelen számítás az, hogy 60 lépést vesznek alapul, holott tudvalevő, hogy a legtöbb parti 30-40 lépés között szokott eldőlni és nagyon kevés játszma húzódik 60 lépésig. Ily körülmények között aztán nagyon könnyen megérthető, hogy az a játékos, aki tudatában van annak, hogy játszmaja a 40. lépés körül okvetlenül befejeződik, az nem fogja kellő módon lebonyolítani a játszmát, hanem kihuzza az időt azon pillanattól kezdve, amikor legalmasabbnak látja az állást a kianalizálásra. Minthogy pedig nem mindenki szokott még a déli időben is elemezni, ez egyenlőtlen fegyverrel való mérkőzés. És az az indokolás sem áll meg ezzel szemben, hogy mindkét ellenfélnek módjában van az elemzés. Mert hiszen a reális játékosok azért vesznek részt a versenyen, hogy ott a pártinál játszmassanak, nem pedig, hogy még a déli időben is gépész munkát végezzenek. Hogy pedig az elemzéseket meghiúsítsák, erre nézve az abszurd gondolat, hogy akiről feltételezik, hogy elemezni akar, hát amellé „kísérőt” adjanak, aki lépten-nyomon kifejtettük és a szabály helytelenségére rámutattunk, felszólamlásunk akkor a sakkozók helyesléssel találkozott, mert nyilvánvaló, hogy egyedül csakis az a helyes szabály, ha egy ülésben 30 lépés történik. Annál inkább csodálkozunk tehát azon, hogy a versenyrendezés mégis a 4 órai időszámítást vette be a szabályokba. Mi mindenkor elismeréssel nyilatkoztunk és melegen pártolva üdvözlöttünk olyan törekvést, mely a hazai sakkélet felvirágzására vezetve a sakkjáték ügyét viszi előbbre hazánkban. Éppen ezért a jó ügy érdekében — kifejezésre juttatva a sakkozók többségének és a versenyen résztvenni óhajtoknak véleményét — már jó előre figyelmeztettünk a tervbe vett szabály helytelenségére. De mikor azt látjuk, hogy a versenyrendezés, nem törődve a közhangulattal, ennek daczára is ragaszkodik saját eszméjéhez, amikor azt látjuk, hogy a versenyen résztvenni óhajtok véleményével szemben a versenyrendezés homlokegyenest ellenkező szabályokkal akarja a versenyt létesíteni, akkor már előre megjósolhatjuk a verseny sikerlenségét, mert az nem fog oly fényesen sikerülni, mint amilyenek egy országosnak nevezett versenynek lenni kell.

A négyórai időszámítást legnagyobb mértékben helyteleníti Maróczy mester és elítéli Mayer György régi neves sakkozónk is. Ezen szabály miatt a versenyen való részvételtől végkép lemondott Bayer Béla és Vas Géza is. De a nevesebb játzóink legnagyobb része szintén csak ezen szabály miatt fog távol maradni a versenytől. Barász Zsigmond, dr. Bródy Miklós, dr. Kepes Ferencz, Langer Ignác, Steiner Bernát és Abonyi István máris kijelentették, hogy ilyen szabály mellett semmi körülmények között sem vesznek részt a versenyen. Az elsőrangú játékosok hiányában pedig az országos verseny csak szenvedni fog e miatt, így nem lehet a közönség körében hangulatot kelteni, mert ki érdeklődik olyan verseny iránt, amelyen a résztvevők zöme harmadrangu erő?

Hasonlóképpen fontos ok a távolmaradásra a versenyszabálynak a másik furcsa pontja, amely arról szól, hogy a kire nem jut óra, az óra nélkül játszik. Ennek a fejtegetésébe bocsátkozni azonban felesleges. Már több mint 50 éve rendeznek versenyeket, de órával játszottak mindenütt. Hogyan is lehet versenyjátékmát elképzelni óra nélkül?

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonszáma: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonszáma: 706. szám.
A nyomda telefonszáma: 18-25. szám.

SZÍNHÁZAK
Szombaton, 1907. június 29-én.

Nemzeti Színház
Zárva

Magyar Színház
A vig özvegy.
Operette 3 felvonásban. Irtaák Leon és Stein. Zenéjét szerezte Lehár Ferencz.
Zóta Valócnéne Danilovics gróf Glavari Hanna Rosillon Camil Bogdanovics Sviriane Práskovia Kromow Olga a felesége Raul de St Brioché Bozeredj
Papi Balizfalvi Ráthonyi Kéry K. Bálint U. Abonyi Tallian A. Orley K. Köváry Szentgyörgy

Trilby.
Ezinnél 4 felvonásban. Georges Maurier regénye után írta Potter M. Pal, fordította Fáy J. Bela.
Trilby Halmi M. Góth Balassa Tapolczai Szerényi Fenyesfi Hegedűs

Kezdeté fél 8 órakor

ŐS-BUDA VÁRA
Friedmann Adolf igazgató.
Belépődíj d. u. 3 óráig 60 fillér azontúl 1 korona.
Ma, Szombaton, június 29-én
nagy nyári karneval és szouvenir ünnepély
Délután gyermek-szórakozások.
A nagy variété színpadon két előadás d. u. 6 és este 1/10 órakor.
Mindkét előadásban fellépnek az összes világhírű attrakciók.
Először! **PARISIANA.** először!
Megnyitó előadás. Színre kerül Henry Lavedon szenzációs ujdonság **Az ágy.**
Moulin Rouge, Párisi hyppodrom. Kinematográf. Fontaine Lumineuse stb. stb.
Nagy park-tűzijáték.
Mérsékelt jegyek minden tözsdében kaphatók.
Ju tus 4-én nagy amerikai ünnepély és jubileum!

Veszek zálogcédulákat
elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFREDO ÉRSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petöfi-utca sarok

Karsai Feri
női kalap-különlegességek divattornio
Budapest, IV., Párisi-utca 3.
Ajánlja úsan felszerelt raktárát eredeti párisi, francia és angol kalapkülönlegességeit.
Vidékre választékokat szivesen küldök.

SCHMIDT M
szőgyártó, nyerges és bőrdíszítő
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kocsizó- és lovagló-szerszámait. Mindennemű utazó és kézi bőröndök, pénz, szivar, cigaretták stb. készült. — Árjegyzék bérmentve.

Egész finom
uri öltönyök és felöltők
elsőrangú hazai és külföldi kelmeiből mérték után **40 és 50 koronáért**
Mechlovits és Fái törv. bej. cég.
Budapest, V., Váci-körút 76 szám.
Pontos kiszolgálás — Kétféle szabás — Saját műhely. — Vevőink ruháitát egész évben rendben tartjuk.

TELEFON 81-01. István-uti TELEFON 81-01.
szanatorium és vizgyógyintézet
Budapest, VII., Hungária-körút 9: szám.
Legmodernebb berendezésű újonnan épült magángyógyintézet sebészeti, női és belsőbajok részére. — Vizgyógyintézet bejáró betegek részére. — Villamos fény-, szén-sav- és napfürdők. Svéd gyógytornász. — Röntgen. — Nagyon mérsékelt árak. — Állandó orvosi felügyelet. — Kétféle ellátás.

Nem hazafias ember
ki külföldről hozat hangszereket, mert
Wagner
a Hangszer - Királynál
BUDAPEST, VIII.,
József-körút 15. sz. a
ugyanolyan hangszereket még olcsóbb árban kaphat például:
Kétféle hegedű tokkal vonóval együtt — 10 korona.
Olasz-Mandolin res-güzettel — 12 :
Harmonika orgona-hanggal, iskolával együtt — 8 :
Fuvolák 1 koronától feljebb.
Arjegyzék ingyen. Telefon: 67-85.

KÖRÜTI FÜRDO
Erzsébet-körút 51.
USZODA
és hidegvíz-kúra.
Fangó gyógyvöd 1 óráz- és kádifürdők!
A gőzmosoda gyorsan és pontosan teljesíti megbi-
zálat.

ZEPHIR BLOUSE
3.- 350 és 4.- frtért mér-
ték után is megrendelhető
Redlich J. Lipót
úri és női-divat áruházában
VI., Andrassy-ut 58.
Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHKE optikusok, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-
üvegek és látosüvegek is legolcsóbban kaphatók.
Ingyen árjegyzék bérmentve.

WEIGL-FÉLE
KIRÁLY GYÖNGYE
kapható minden elsőrangú kávéházban és k. színóban.
WEIGL JÓZSEF
bornagykereskedő és termelő Budapest-Sat-Endre.
Iroda és vezérképviselőség: **KALLAI JERŐ**
Budapest, Dávid-utca 1. sz.

RÓZSATEJ
kifűző teint-ápolószer 2 K
balsamszappanhoz 2.-60

OSAN kifűző fogápoló
szájviz 1 K 76 fill.
Fogpor — 88 K.

TANNINGENE
legjobb hajfestőszer 5 kor.
ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallisbogh. 5
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Zongorák és PIANINOK
a világ első gyáraiból, va-
lamint saját közkezdelt
gyártmányok, legszolidab-
ban vásárolhatók és bérrel-
hetők
Keresztély
hirneves
zongoratermésben
Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ujdonság!
Amerikai iker fagyaltógép.
Egyszerre kétféle fagyalt és jegeskafo vagy parafai ke-
szíthető. Kezelése egyszerű,
kényelmes. Működése gyors
és könnyű, kiálltása erős és
tartós. Néklízetetlen minden
háztartásban, cukrászdák-
ban, kávéházban és vendég-
lőben.
Lábor tartalom
2 3 4 6 8
10.- 12.50 15.- 20.- 25. iri.
Leírás és használati utasítás,
valamint nagy képes nyári ár-
jegyzéket kívánunk ingyen és
bérmentve küldi.
Kertész Tódor
Budapest, Kristóf-ter.

Nyaralókba, fürdőkbe utazóknak
Lawtennis összes keilket legnagyobb választék-
ban, Wright-Ditson amer. Surprise 1-á raket frt.
4.50. Hub. frt 5.50. Torna-oszkozók Hinták.
Hintaágyak. Sportjátékok. Kerti és nyugodtágyak
és szék. Uti bőröndök, kézi táskák. Croquet,
kuliárok. Ling. Sanet. pojkok. Torogbalaszt.
Amerikai sportszárkányok 70 kr. Turul vadász-
szárkány 2 frt. Szabaddáni játékszerek. Czéliőv
puskák, Honokjátékok. A matör fényképszellő-
kék. Képek. Papirárhák. Jumbouk, bengál-
látkák. Nyári trafik. Kerti gyertyatartók. Nyári
lejzerek. Acél-hártyák. Amerikai iker fagyaltógép
egyszerre kétféle fagyalt. D. Főve francia
szódavízkezelő pépek. Légy-, féreg-, moly- és
egérlök. Amerikai légyfogó 50 kr. Utazási- és
turista-cikkek. Hál. zsákok. Lóhálók párja 10
forint. — Nagy képes nyári árjegyzéket ingyen
és bérmentve küldi.
Kertész Tódor Budapest, Kristóf-ter

A legújabb rendszerű Hangszer-Hitelosztály megnyit.
mely minden hitelképes vevőnek alkalmas ad kezpenzáriban zongorát részletfizetésre venni, mert a zongorát egy előlé bank kifizeti és a vevő a banknak marad adós, anélkül, hogy a részletfizetéseknél szokással 25-30%-os Arfélemlést volna kénytelen fizetni, mert ugyan-
azon árban kapja az árut, mintha készpénztetés mellett vásárolná, nemcsak zongorát vagy pianót, de harmoniumot, cimbalmot hegedűt, vagy bármely hangszert.
Reményi Mihály
Általában a legolcsóbban kiszolgáló-
ról olismert magyar hangszertelepítő
Budapest, Király-utca 58. sz.
Telefon 87-84
Arjegyzék minden hangszerről külön-külön kérésre.

Gummi és halhólyagokról
árjegyzéket küld ingyen és bérmentve az
„Ideál” kötszer gyári raktár BUDAPEST,
VII., Rákóczi-ut 72. (félem.)
Ezen hirdetésre való hivatkozás esetén
20 százalék engedmény.
Külön női kiszolgálás.

ZÉRO Tisztaság, egészség!
Szab. hygiénikus klozetvatta.
Végbél Aranyér Czukorbetegeknek Gyermekekgyasoknak Csecsemőknek nélkülözhetetlen.
Meggátol minden horzsolást és infekciót. Használatban olcsóbb a papirnál!
Kapható mindenütt:
Zér ó szab. vattaárugyár Rpest.
TELEFON 87-52.

Szombat
S
Szom
Királys
Göre Gábor B
Látványos főváros
kel és táncszal,
Verő Gy
Göre Gábor
Lépendi Lúdikó
Tsch Árpád
Bityók Lúvira
Stanczi
Franczi
Kátsa cigány
A szanatorium ig
Sarolyás
Rudi
Hangszergyáros
A listet bohóc
A cilindres boh
Kezdeté
Föv. Nyár
Délután
A cigiá
Nagy operette
Jókai után írta
zenéjét szerzett
Este fél
Szókimondó
Szinnél 4 felvon
torion 3.10. ou.
Cirk
M
2 nag
Min
A Ké
Budap
(a Kálvín
Az új kor
villanyvilág
kiszolgálás
ágyas első
1 korona 60
utcai 50
üzletis jó
A IX. ker.
HERSCH
Kár
Budap
Ajánlja mi
Elvál
a legdivat
Függyön
KEDV
VENN
V
In
butorok
feltétel
szintén
Ifj.
József.

SZÍNHÁZAK.

Szombaton, 1907. június 29-én

Királysínház

Göre Gábor Budapestön.

Látványos fővárosi életkép, ének-köl és tánczene, 9 képben. Irta Verő György.

Göre Gábor	Németh
Lepényi Lidió	Fedák S.
Tsch Arpad	Szirmal
Bölyök Elvira	Pirnoki L.
Stanczi	Szenczy György
Francois	Szegedi E.
Kálmán cigány	Csiszár
A szanatórium igazgatója	Papp
Serezyás	Vágó
Rudi	Rákai
Hungaryváros	Köröndi
A házban bohóc	Z. Molnár
A cilinderes bohóc	Tarnai

Kezdeté 8 órákor

Föv. Nyári Színház

Délután 3 órákor

A cigánybáró.

Nagy operette 3 felvonásban. Jókai után írta Schmitzer Ignác zenéjét szerelte Strauss János.

Este fél 8 órákor

Székimondó asszonyság.

Számmá 4 felvonásban. Irta Victorien Sardou, fordították Fáy M. M. M.

Városligeti Nyári Színház.

Délután fél 4 órákor

A bus özvegy.

Paradiszkus bohózat 3 felvonásban Irta: Földi Mátyás. Zenéjét: Farago Jónó városi zenekarra szerzőlte: Barua Izsó.

Szophygyi Róza	Láng Etel
Dosztály Dandiló	Ferenczy R.
Vig Mlezi	Turesanyi O.
Lofár Ferencz	Virág Jónó
Pisztoly Balambér	Bihari Béla
Egy tisztességes nő	Dobos M.
Szép Tóni	Vandori E.
Pinka Dani	Szabó Lajos

Este fél 8 órákor

Ugyanaz.

Apollo színház

Telefon 68-39.

A „Mezőgazdasági Múzeum” megnyitása 1907. június 9-én. Az „Apollo Színház” saját felvétele. A piramisok hazája. Feltételek egy kalap miatt. Tánmadás „Dreadnought” a világ legnagyobb csatahajója ellen. Ragados szerelme. (Egy megtörtént eset.)

Modern utonállók Amerikában.

Színház alatt „Egophon” hangverseny. Szenczy György új adása, először Budapestben. Kezdeté 8 órákor.

Vétel- és kölcsön, új és egyező használt

gabona- kizal-
burgonya- ropozó-
feszón- bohordás-
gyapju- rostanj-
waggon-
Zsák **Ponyva**

Kötelek, zsák-zsinokok, lópokrások, — „HUNGÁRIA” kettős kézi kővételök fűvéggel. —

NAGEL ADOLF

BUDAPEST, Arany János-utca 10.

Élőszövegben: NAGELA Budapest. — Vidéki telefon: 85-92

Ki akar takarítani !!

Daozára a folytonos áremelkedésnek.

a nagy választékban felhalmozódott árukészletünkkel a követ-

kező cikkek:

női divat kelméket | asztalneműket

vászon árakat | szőnyeg és függönyöket

ooo és jó mosó szifrek és delainekeket ooo

leszállított árakban árultjuk.

ROSENBERG ÉS QUITT

BUDAPEST, VI. kerület, Királyutca 32. szám.

Alapítástól 1892. Telefon 528.

Országos választék. Olcsó árak.

Császárfürdő

BUDAPESTEN. Nyári és téli

gyógyhely, a magyar irtalmas-

rend tulajdona. Elsőrangú ké-

ros hevívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő,

kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márvány-

fürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivo- és

belőgzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés,

jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

!INGYEN!

és bérmentve küldi a

Párisi Nagy Áruház

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.

képes nagy árjegyzékét

mindenkinék, ki ezt egy levelezőlapra kör-

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma, szombaton június hó 29-én

2 nagy ünnepi előadás 2

délután 4 és este 8/8 órákor.

Mindkét előadásban egyenlő műsor.

A Két Korona Szálloda

Budapest központján, IX., Soroksári-utca 12. (a Kálvin-tér és központi vásárcsarnok közelében.)

Az új kor igényeinek megfelelő berendezéssel, u. m. villanyvilágítás s féregmentes rézbutorral, előzőkeny kiszolgálással együtt a szobák ára a következők: egy-ágyas első emeleti utcai szép szoba 3 korona, udvar 1 korona 60 fillér. Havi abbonansoknak udvari 35 kor. atcaiz 50 korona. Ugyanott elsőrangú vendéglő van izletes jó ételek és italokkal, mérsékelt árak mellett A IX. ker. függetlenségi kör állandó körhelyiségével, Becces látogatását kéri

HERSCH SAMU szállodatulajdonos és nagyvendégios több elsőrangú kftintetés tulajdonos

Kárpitos és diszitó KOHN FÜLÖP

Budapest, Barcsay-utca 8. sz.

(Erzsébet-körút közelében.)

Ajánlja minden e szakmába való munkának legutányosabb ár mellett való pontos elkészítést.

Elvállal teljes lakberendezést,

a legdivatosabb angol bőrbutori, régi butorok átalakítását. Függöny levétel és feltűzést olcsón eszközömmel. Levelezőlap értékesítésre azonnal megjelölnék.

GIMBALOM

KEDVELOK MIELŐTT BARKOL IS

VENNENEK KERJENEK ÁRJEGYZÉKET

VARGA ÁRPAD

HANGSZER GYÁROSTÓL

MAKÓ

Ingóságokat,

butorokat beraktározzunk, kiváncsiakra azokra előnyös feltételek mellett pénzügyi-igét adunk, ugy-szintén mindennemű költözötést jutányosan elvállalunk.

Ifj. Braun Testvérek.

József-körút 78. Telefon 86-19.

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása

Bachruch A. cs. és kir. adv. és kamara- és zserész ezüsttárgyára.

IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.

1903. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Béjarát földszint.)

E főnyes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztal-giz, tálat, fénylősi cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható.

Rendk. vál gazdag választék a legdivatosabb kivitelben, szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 egy, 2 kéjjeli szekrény, 1 mosdó- és fürdő márványtal 190 fill. 1 kredenc, 1 szobaszéki, 6 ebéd-izék, 1 szőnyegdiván, 120 fill. 1 kanapó, 1 fotel, 1 fantázia-szék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tűzőr eszlyemmel vagy plüssel bevonva 110 fill. Nagyobb és finomabb berende-zések, vala-butorok nagyon olcsó árakért, nagy vál-mint egyes laszlekkban.

NAGYIMRE lakberendezést vállal

kozó butorraktár Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szerecsen-utca sarok

265 koppel ellátott legmodernebb albumokat 50 fillér bélyeg beküldése ellenében megküldjük.

Michelständer Utóda

ÓSKÓ GÉZA

BUDAPEST,

IV., Váci-utca 3. sz.

Cipő-különlegességei.

Aszabottáraka talpa vesve.

Szép, Szebb, Legszebb!

lesz, ha az arcz és testápoláshoz használja naponta a

ROGATSY-féle magyar „Pipere borax”-ot.

Nem lesz sohasem az arczán

pattanása, májfoltja, ráncza, ba-

rárdája, mitessere, kiütése, kor-

paképződése stb.

A teste

hamvas, üde, rozsás, ruganyos

stb. lesz.

Eltávolít

szájbüzt, fogkövet, torokfájást.

Gyógyít azonnal

láb és testizzadást, szemgyul-

ladást, sebesedést stb.

Gyermekápolásnál

edzi, vérkeringést szabályozza,

kipállást elmulasztja.

Nyarálásnál

a talajvizet fertőtleníti, puhítja,

mindennemű mikrobát elpusztít

Fehérnemű mosásnál

a fehérneműt vakító fehérre te-

szi, amellet nem rontja.

Vasalásnál

fehérruhát fényesít, simít.

Háztartásnál

az edényt, aranyat, ezüstöt,

egyéb fémeket fényesíti.

Csak Rogátsy névvel valódi.

Magyar ipar.

Egy doboz ára 30 és 75 fillér.

Próbadoboz 15 fillér.

10 nagy doboz rendelés bérmentve.

Magyar pipere borax-crém 1 kor.

Magyar pipere borax-szappan

80 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriá-

ban és fűszertizletekben. — Készíti:

ROGÁTSY KÁLMÁN

droguista

Budapest, Rákóczi-ut 10.

Rohitsch-Sauerbrunn

Steierország.

Vasut, posta és távirat. Prospektus ingyen

az országos gyógyintézet igazgatóságától.

Gyönyörű fekvés, portmentes le-
vegő. Mopera berendezés és élénk
társadalmi élet.

UJONNAN ÁTALAKITVA.

Uj hydro-electro-mechano therapeutikus gyógyintézet a leg-
újabb divat szerint berendezett hidegvízgyógyintézet, villamos
villagítás és kádfürdők, beáztatás, forró levegő- és gőzszek-
rény, villamos dörzölések, napifürdők, gyógytornászati. Elismert
gyógyhely gyomor-, bél-, máj- és vesebajoknál, chron. székrekedés,
epid. tulhidas, cukorbetegség, köszvény, torok- és gégekatarrus-
nál. Erőteljes gyógyfürdők Karlsbad és Marienbadhoz hasonló.
Uj szálloda diét étteremmel és egy új kútjával
édes vizes olgá litató vezeték.

Hirdetmény.

A Magyar Folyam és Tengerhajózási r. t. igazga-
tósága közhírré teszi, hogy Budapest-Visegrád-Nagymaros
és Dömös között t. é. július hó 1-től kezdve, a már
tavasszal kiadott menetrend szerint a kisdunai hajók
péntek kivételével naponként három ór fognak közle-
kedni és pedig.

Felfelé I. járat: Indulás Budapestről péntek kivé-
telével naponként délelőtt 8 óra 30 percz.

Erkezés Nagymarosra délután 12 óra 15 percz.

Ezen járatban a gőzös csak Nagymarosig közlekedik

II. járat: Indulás Budapestről naponként délután

2 óra 20 percz. Erkezés Dömösre este 6 óra 20 percz.

III. járat: Indulás Budapestről péntek kivételével
naponként délután 5 órakor. Erkezés Dömösre 9 óra
10 percz.

Lefelé I. járat: Indulás Nagymarosról péntek kivé-
telével naponként délután 12 óra 50 percz. Erkezés

Budapestre délután 3 óra 35 percz.

Ezen járatban a gőzös csak Nagymarostól közle-
kedik.

II. járat: Indulás Dömösről péntek kivételével
naponként este 6 óra 35 percz. Erkezés Budapestre este
9 óra 35 percz.

III. járat: Indulás Dömösről naponként: reggel 4
óra 45 percz. Erkezés Budapestre reggel 7 óra 45 percz.

A Nagymarosról délután 3 óra 35 perczkor Buda-
pestre érkező gőzös a vásárcsarnokhoz nem megy le,
azoa tehát vásárcsarnoki árut szállítani nem lehet.

Az igazgatóság.

Uj Idők. Ami értékes a magyar irodalom
műhelyéből kikerül, mindezt
azonmód kissen megszerzi az «Uj Idők». Mun-
katársai közt a szerkesztő Herczeg Ferenc-
cen kívül ott találja a toll, a rajzok és ecset
java reprezentálót. Regény, novella, vers, tár-
sadalmi és művészeti cikk: minden, ami meg-
jelenik hasábjain, az irodalmi finomság jegyében
készül. Illusztratív része csupa ötlet, min-
dig szórakoztató. Nincs közérdekű esemény,
amelyről eredeti felvételekkel ne adna számot.
Aktualitásaival így módon egy-egy hét liktető
életének illusztrált krónikája. Negyedévenként
két eredeti regényt kezd s színes műlapot ad
mellékletül. Ezek a tulajdonságok tették magas
színelon álló hetilappá. Ennek révén ked-
velt ismerős, immár tizenhárom év óta, a ma-
gyar uri familiák szalonjában. Ára negyedéven-
ként 4 korona. Előfizetni bármely könyvkeres-
kedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadónál.
Singer és Wolfnernél (Budapest, Andrassy-ut 10).

Sérvben szenvedők!

A cs. cs. kir. szab. Keleti-
fele sérvtűző, pneumatikus
gummi-peleltával, a legre-
gibb sérveket a legnagyobb
könyűséggel is visszatartja
Ára: Egyoldala — K 12
Kétoldala — K 24
25 év óta fennálló tes-
tyenyészet (orthopaedia)
műintézetben egy fővárosi
gyakorló szakorvos aliando
felügyelete mellett a leg-
tökéletesebb technikai ki-
vitelben készülnek:

Műlébak és műkezek, mű-
füzők és egyenestartók.
Járó és támaszok, haskötők

HAZAI IPARI

GUMMI göröcsérharisnyák stb.

Fontos hölgyeknek: Női kiszolgálás.

Kérje ingyen és bérmentve személtől több ábrával

állított képos ábragyűjtemen.

KELETI J. orvosebészi műszergyáros,

BUDAPEST,

IV., Koronahereceg-utca 17a

Gyár: IV., Koronahereceg-u. 18. Alapított 1878.

Schou Pál, mérnök Kopenhágában.

30994. számú

«Szerkezet egymáshoz képest mozgó vagy ütköző felü-
letek lámlésére» című magyar szabadalom tulajdonosa
szabadalmának gyártására magyar gyárosokkal összekötte-
tést keres, szabadalmat esetleg el is adja vagy gyártási
engedélyeket ad.

Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál:

Harsányi Jenő okleveles gépészmérnök,
okl. vegyész, hites szabadalmi ügyvivő. Budapest, Aka-
démia-utca 11. szám.

Emilio Antonioli & Co. cég Milanóban.

25753. számú

«Karbüráló készülék» című magyar szabadalom tulajdo-
nosai szabadalmuknak gyártására magyar gyárosokkal
összekötést keresnek, szabadalmukat el is adják vagy
gyártási engedélyeket adnak.

Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál:

Harsányi Jenő okl. gépészmérnök
okl. vegyész, hites szabadalmi ügyvivő. Budapest, Aka-
démia-utca 11. szám.

Népszerű egészségügyi könyvek!

Mindenkinek nélkülözhetetlen!

AZ

EGÉSZSÉG KÖNYVTÁRA

Szerkeszti GERLÓCZY ZSIGMOND dr.

Kiadja az Országos Közegészségi Egyesület.

Az anyaság higiénéje.

Írta: Elischer Gyula dr.

Ára 1 K 50 f.

A felvilágosítás kézikönyve.

Tájékoztató fiatal anyáknak s azoknak, kikre az
anyaság hivatása vár.

Egy nőorvos tanácsai

gyermekágyasoknak s utasítások az újszülöttek
gondozására.

A

gyermek lelki világából

Írta: Babaréz Schwartzert Ottó dr.

Ára 1 K 50 f.

A gyermek-lélektan kézikönyve.

Útmutató a gyermek szellemi életének irá-
nyítására, az öntudat megnyilvánulásától kezdve a
zsendülő korig.

A nevelés feladatai.

Vonzó, lebilineselő levelek alakjában.

A mérgezésekről.

Írta: Vámosy Zoltán dr.

Az első segély könyve.

Tudnivalók a mérgezés felismerésére. A segélynyuj-
tás módjai mindenféle mérgezési esetben.

A tuberkulózis.

Írta: Szegedy-Maszák Elemér dr.

A védekezés kézikönyve a nemze-
pusztító kór ellen.Néklözhetetlen saját egészségünk védelmére, má-
sokénak kimérésére s a rettentő ragály tovább ter-
jedésének megállítására.

Kapható:

LAMPÉL R. KÖNYVKERESKEDESE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál, Budapest,

VI. ker., Andrassy-út 21. szám

és minden könyvkereskedésben.

Sztojka gyógyfürdő.

Sztojka gyógyfürdő Szolnok-Doboka-megyében, óriási
hegyektől körveve ózonsav fenyves erdővel körül-
veve, gyönyörű völgyben fekszik az általánosan ismert
Czibles hegyléc oldal folytatását képező Sator nevű
hegy alján 360 méter magasságban a tenger színe
fölött. A sztojka víztől orvosi tekintélyek egyhangu
nyilatkozata szerint a következő betegségek gyógyulnak:
a légző szervek hurutos bántalmai, az emésztő szervek
bajai, mint gyomor és bélhurut, hurutos sárgaság,
tulságos gyomorsav-kepződés okozta bántalmak, gyomor-
fekély, emésztelenség, hagszervek betegségei
Czukorbetegségeknek speciális gyógyszer, üdülők ré-
szére a legalkalmasabb klimatikus gyógyhely.

Szórakoztatások: kútjón cigányzenekar, tekepálya,
tombolásték és táncmulatságok. Kútjón konyha, jó
italok mérsékelt árak mellett.

Fürdőidény július 1-től szeptember 1-ig.

Vasutállomások Galgó és Nagybánya. Posta helyben.
Bővebb felvilágosítást készséggel ad, prospektust és
árakat szívesen küld a

Fürdőigazgatóság Sztojka fürdő.

Szolnok-Doboka-megye.

Gánóc-gyógyfürdő

Szepesmegyében, a Kassa-Oderbergi vasut fővonalán, Pop-
rád Felkai állomástól 30 percz alatt elérhető.

Posta vasut és telefon helyben.

Fürdőidény május 15-től szeptember 15-ig.

Rendkívüli szénsav tartalomú 24 fokú természetes hévíz-
zel mely most újból lett vegyelenmzevo és a fürdőtelep
ujjonnan vízvezetékkel ellátva. Férfi és női tükör kádfür-
dzk masszázsal és hideg gyógymód alkalmazására. Aján-
latos rhuuma, köszvény, isziás, ideges szivbajok, gyomor-
hurut, emésztési bántalmaknál, vérszegénységnek, női baj-
oknál, sőt izomhüdeseknek, görvölves bántalmaknál és
angol kórnál felülmúlhatatlan s egyedül. Szoba árak na-
ponta 1 K 20 fil. teljebb. Házilag kezeit kútjón, jó, izletes
és olcsó ellátás A lá karto és Tablehote.

Élő- és utóidényben tetemes árengedmény. Állandó fürdő-
orvos Dr. Schulhoff Zsigmond, Budapestről é. a. t.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld a fürdő-
gondnokság Gánóc, a Budapesti menetjegyjároda valamint
Waniek Gyula fürdőtulajdonos Kassa.

Büdöskő-fürdő

(Szmrák)

egyike a kontinens legerősebb és leggyógy-
hatásosabb kenes fürdőinek. Fekszik Nyitra-
megyében, Szeicz mellett, posta: Szeicz.
A morvavölgyi vaspályán az állomás Holics,
a magyar északnyugati vaspályán Szeicz,
ahol a bérkocsik rendelkezésre állanak.

Teljes közlömberendezések

valamint egyes alkotórészek. Gyűrűskendők, valamint Reller-
rendszerben

IPAR- és MEZELI VASUTAK

m. p. sínek, kocsi, váltók, fordítók, kocsal-vasalkatrások stb.

Motorok és lokomobilok

benzin-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek

valamint szerszámok, szerszámok, vas- és gépészeti cikkek
használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhető

SCHLESINGER ALAJOS-nál

BUDAPEST, V., Váci-körút 30. SZÁM.

INGYEN

szállítjuk

fent ábrázolt beszélőgépet, ha egy 50 darab egyenként 50 fillér értékű szelvényt tartalmazó füzetet vásárol tőlünk. — Minden szelvény feljogosítja annak birtokosát, hogy lemezbásárlás esetén egy 6 koronás vagy 2 darab 3 koronás lemez árából 50 fillért levonásba hozhasson.

Beszélőgép és Hanglemez Terjesztő Vállalat

Kérje prospektusunkat.

Budapest, IV., Károly-körút 24.

Félemelet (ideiglenes helyiség.)

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Ezal a legújabbak által készített gépek.

Locomobil és gőzcsepülőgépek,
szalmakaszalók, járgény-erőgépek, lóhő-erőgépek, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szónagyütők, boronák, sorvetőgépek, Planet J, kapálók, szeszkavágók, répvágók, kukoricaszorító- és daráló- és őrőlmalmok, egyotemaszövő- és 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzékét

Levélczím:

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. sz.

ekék, vetőgépek, gőzcsepülő, motorok stb.-ről.

AGRARIA

1900. Párisi vilákiállítás Grand Prix.

Kwizda Ferencz János

kerületi gyógyszerész Kornenburg, Bécs mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmek udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott

szorító szárvédő-szalag | ruganyos szorító szárvédő légvánkossal ellátva

gummból

A szab. szorító szárvédő-szalagok szürke, fekete, barna és fehér színben, 4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábúak. A szorító z-b-nél megmérve,
20-22 cm. átméretű megf. az 1. sz. nagyság
22-24 : : : a 2-ik : :
24-27 : : : a 3-ik : :
27-30 : : : a 4-ik : :

Egy darab ára

Szürke színben darabonként 1. sz. 5 K 70 f., 2. sz. 5 K 90 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 80 f.
Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 60 f., 2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 80 f., 4. sz. 7 K 70 f.

Kapható: Duloz A. IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronaherceg-utca 3., Glass József IV., Koronaherceg-utca 9., Hejli és Stassny VIII., Múzeum-körút 10., Huzella B. IV., Váci-utca, Keleti J. IV., Koronaherceg-utca 17., Kutschora B. VII., Kerepesi-ut 32., Oibrich L. VI., Teréz-körút 6., Wessely István IV., Váci-utca.

Báró Kozmitza Miklós (ezelőtt MATTONI H.)

Erzsébet Királyné Sósfürdője Budapest - Kelenföldön.
Telefonszám 40-84. Ezen fürdőgyógyhely — mely különösen női bajokban, továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőczeri pangások esetén, máj- és lépajokban, arany-érben nemcsak: hasánkban, de a külföldön is unikumot képez, — az új tulajdonos által óriási áldozatokkal egészen újonnan renováva és bővítve, gőzfűtéssel és villamos világítással, zárt és üvegezett fürdőfolyosóval, női pihenő helyekkel lett ellátva, de a 3 vendéghelyen a vendégszobák is a legszebben és legkényelmesebben lettek berendezve, úgy hogy ezen gyógyhely nemcsak a nyári időny alatt, hanem

egész éven át, tehát télen is használható.

Az ivókúra ingyenes s e tekintetben a keserűvíz-források legjobbjai, a Király, Deák Fe- encz, Szent-István, Erzsébet királyné források vizei állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

A vendégszobák árai mérsékeltek.

A t. cz. közönség szórakozására szolgálunk: fürdő zene naponta délelőtt 8-11 óráig, délután 4-5 óráig; továbbá a társalgó teremben az összes napilapok és illusztrált heti lapok, könyvtár és zongora.

A fürdőben állandóan egy női orvos látja el az orvosi teendőket. A vendéglő Takács János vendéglősnek fővárosszerte ösmert kitiűnő vezetése alatt áll.

Villamos és telefon-állomás,

Fürdőprospektus kívánatra postafordultával bérmentve küldetik

Szálloda
Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”
BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé.
2 percnyire az Operától és Kärntnerstrassétól.
Világos szobák. Világos szobák.

TOBELBAD

Gráz mellett. Stajer orsz. gyógyintézet.

330 m. a tengerszint felett, posta és távírda állomás, (kocsin Grázról 1 órányira.) Regismert vashevíforrások (35-30 Co.) enyhe égaj, erős érdei levegő, terjedelmes fenyvesek. Prospektust készsággal küld a fürdőigazgató

Dr. med. A BLUMAUER tulajdonos.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaoltalmat megszerző a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (bej. cég) BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám. Fővilágosítás díjtalan. 23373 TELEFON 24-20.

6 évi jótállással 6
ÓRÁK
arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK
CESEKELY
RÉSZLET- FIZETÉSRE.
KOCH J.
BUDAPEST, IX., FERENCZ-KÖRUT 41. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

Kényelmes részletfizetésre! Vadászfegyverek!

Serétes, golyós, egy két- és háromsövű fegyverek, revolve- rek, flobertek. Rendkívül dús választék. Kizárólag első rangú gyártmányok.

Képes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Szénási és Kardos

Budapest, VII., Rákóczi-ut 86. Kényelmes részletfizetésre!

Eliamert kitűnő minőségű fényképező készülékek

saját és idegen szerkezetben. Kodakok 6 kor 50 fill. feljebb: jobb objektivekkel, vetítő készülékekkel iskolai és házi használatra. Százaz lemezek, másoló papírok és mindenféle vegyszerek. **Allandóan friss minőségben. Figyelmeztetés! Czegek,** a kik 10% rabattot kínálnak, a gyári árhoz ezt a 10%-ot, esetleg többet is hozzá esaptak. Mi abban a helyzetben vagyunk, hogy fényképezési készülékeket többnyire még olcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett szállíthatunk. **B. Lechner (Wilh. Müller) Cs. és kir. udv. fényk. eszközök gyára, fényk. műhely. Wien, Graben 31.**

Fiainknak

nyaralásra nélkülözhetetlen a Koch-féle nyári csoport. Egy elszakthatatlan nadrág. Egy szintartó trikó. Egy mosható sapka. Egy mosható nadrágtartó. **Mind együtt 2 kor. 9-14 éves korig 50 fill. több.**

KOCH

legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruház 26. Károly-körút

Ujdonság! * Most jelent meg!

az Athenaeum irod. és nyomdai részvénytársulat kiadásában Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

MAGYARORSZÁG LEPKÉI.

TEKINTTEL EURÓPA TÖBBI ORSZÁGAINAK LEPKE-FAUNÁJÁRA a BERGE-féle lepkekönyv képeivel

Írta **ABAFI AIGNER LAJOS.**

A szöveget átnézte **DR. HORVÁTH GÉZA.**

51 táblán 935 színes és 14 szövegek közzétételével.

Ára díszes egészvázsonba kötve **30 Kor.**

Megrendelhető a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Déli vasut.

A folyó évi május hó 1-től érvényes új balatonlenti fürdőútvonal szabás mindazon menetkedvezményeket tartalmazza, a melyek a balatonlenti fürdőhelyek látogatónak az előző évben rendelkezésére állottak. Ilyenek: 1.) Az egész fűrdőidőnyre, azaz f. évi szeptember hó végéig érvényes menettérítijegyek, még pedig Budapest d. v., Budapest keleti pályaudvar, Székesfehérvár, Nagy-Kanizsa és Csáktornya-ról a balatonlenti állomásokra és vissza. 2.) Egy napra érvényes menettérítijegyek a balatonlenti állomások egymasközti forgalmában. 3.) Szintén egy napig érvényes, rendkívül mérsékelt menettérítijegyek a július és augusztus hónapokban ünnep- és vasárnap közlekedő különvonatokhoz a balatonlenti fürdőhelyekre és vissza. 4.) 20 menetre szóló bérletjegyek Budapest d. v., valamint Siófok, Balaton-Földvár, Boglár és Fonyód-fürdőtelep közti forgalomban. 5.) Időleges jegyek é. p. egy óra szólók, vagy pedig az egész fűrdőidény tartamára szólók, Budapest d. v. és Siófok, továbbá Budapest d. v. és Balaton-Földvár közti forgalomban. 6.) Hajómenettérítijegyek, melyek az 1, 3 és 4. alatti menettérítijegyekkel kapcsolatosan adatkak, végül 7.) Az utipodgyász közvetlen továbbítása, mely küldemények Budapest d. v. és Budapest keleti pályaudvar állomásokon kívül a déli vasut városi irodájában (V. Nádor-utca 16) valamint a déli vasut szállítójaránál (Pollák B. és társa, V. Sas-utca 16) is közvetlenül feladhatók. Az utóbbi szállító-céggel egyúttal ily podgyász-küldeményeknek a lakásokból való elhoztaláról, valamint a megkérkező podgyásznak házhoz való szállításáról is gondoskodik.

HETI MŰSOR.

Junius	Nemzeti Színház	N. kir. Operaház	Víg-színház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház Budapest Színház	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
30 Vasárnap, d. u. este	-	-	Bernát	Göze Gábor Budapeston	Az aszfaltbetyár A madaras	A vig özvegy A vig özvegy	-	-

Cs. kir. szab. déli vaspálya társaság.

A cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság a magyar vonalaira számára az 1908. évben szükségessé való 850 q. repce égő olaj és 350 q. repce kenő olaj esetleg ezen mennyiség 20 százaléknyi többletének szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet. A szállítás a cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaságnál fennálló és az üzletigazgatószárg anyagszerkeztelési osztályánál (I. Mészáros-utca 17/19. földszint 28.) megtekinthető és levélelleg is megszerezhető részletes pályázati hirdetmény, valamint az általános és különleges szállítási feltételek alapján, az előirt havi részletekben teljesítendő. Az 1 kor. bélyeggel ellátott ajánlatok, melyekhez a bánatpénzről szóló letétjegy, a sajátkezűleg aláirt általános és különleges szállítási feltételek, továbbá a választott bírósági rendtartás, mindhárom szintén 1 kor. bélyeggel ellátva esatolandók, lepecsételve, ezen küldim-mel ellátva. Ajánlat repce égő és kenő olaj szállításra, legkésőbbben tolyó évi július hó 31. déli 12 óráig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatószárgánál (I. Mészáros-utca 17/19.) benyujtanandók, illetve beküldendők. Az ajánlattal egyidejűleg az ajánlott repceolajból két lepecsételt üvegben 1-1 kg. súlyu olajminta is beküldendő. Az árak bérmentve a déli vasut valamely magyar állomására, vagy az ajánlattevő tetszése szerint, helyi budapesti anyagszerkeztárba szállítva, tüntetendő ki. A cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatószárga fenntartja magának azt a jogot, hogy a repceolaj szállítását tetszése szerinti részmenyiségben is átengedhesse. Az ajánlattevők ajánlatukra nézve a benyujtási határidőtől számítva 6 hétig szóban maradnak. A szállítási feltételektől eltérő, vagy a meghatározott időre be nem érkezett, végre olyan ajánlatok, melyekhez a kívánt minták nem lettek beküldve figyelembe nem vehetőek. Budapest, 1907. június hó 30-án. Az üzletigazgatószárg.

Mindenki

ha egészséges akar maradni, csakis egyedül az évek óta külön e célra főzött leghirvevesebb valódi magas foktartalmu alföldi fehérkeresztes + sós-borszeszt kérje

és vegye meg, mert vízzel hígítva és hajmosáshoz használva a hajhullást megakadályozza, mert edzi a testet és izmokat, mert a fűfájást elűzi, ha a fejet és homlokot bedörzsöli vele, mert nyáron az óriási hőségben óv a báyadtágtól, tikkadtságtól, mert hatása hűsítő és fájdalomcsillapító, mert hatása feltűnő, mert bedörzsölésénél egyszerűen pótolhatatlan.

Á R A K:

1/1 üveg	1/2 üveg	1/4 üveg	12/1 üveg	12/2 üveg	12/4 üveg
K 2.—	K 1.—	K—.50	K 16.—	K 10.—	K 5.—

Mindenütt kapható! Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

Hogy a nagyérdemű közönség az

Alföldi fehérkeresztes + sós-borszeszt

Kitűnő voltáról könnyen meggyőződhesen, elhatároztuk, hogy minden egyes Alföldi keresztés sós-borszeszt rendelőknek az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméti cég által gyártott

hírneves kecskeméti különlegességekből ingyen

1—2, avagy 3 üveget ajándunk adunk és pedig:

- 12/4 üveg sós-borszeszt rendelésénél 1 üveget
- 12/2 üveg sós-borszeszt rendelésénél 2 üveget
- 12/1 üveg sós-borszeszt rendelésénél 3 üveget

Láda, csomagolás és szállítólevélért küldeményként 80 fillért számítunk csak föl.

Rendelések a beérkezés napján pontosan azonnal elszállítatnak, csak kérjük világosan megjelölni, mely célnál szolgáljon a keresztés sós-borszeszt.

Ugyancsak postai szállítást utján beszerezhető a világhírű „RADIAL ELIXÍR” gyomorkeserű. 1 postacsomag tartalma 9 üveg. Bármely postahelyre bérmentve, ingyen ládával szállítva csak 7.— kor., azaz hét korona.

„RÁKÓCZY CSEPPER” gyomorkeserű. 1 postacsomag tartalma 15 üvegese. Bármely postahelyre bérmentve és ingyen ládával szállítva csak 6 kor., azaz hat korona.

Rendeléseket kérjük Intézní:

Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszifabriká Kecskemét, gyártólépcső.

Legjobb polskairtó szer a

Waterol

Egy üveg ára 70 fillér.

Kapható kizárólagosan

WATTERICH A.

droguistánál

Budapest, VII., Dohány-utca 5. szám.

NAGY

Buror-kiállítás.

Több 100 szoba butor a leggyorsabbtól a legfinomabb minőségig a legkiválóbb asztalos és kárpitos mesterektől jóállás mellett elkészítve, megtekintésre a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Hogy jó magyar munkásainkat állandóan foglalkoztassuk, az árakat a légvégtség leszállítottuk, és dus raktárainkban egyszerű polgári, jobb középosztály és a legfinomabb igényű vevő is fedezheti szükségletét.

VARGA MIHALY és TARSAI Magyar buroripar-társaság

Budapest, Koronaherceg-u. 2. l. em. (Kigyó-tör sarok.)

A legújabb buroralbumunkat több mint 500 képpel kívánat. 60 fillér beküldése mellett bérmentve küldjük.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
OSEKÉLY
RÉSZLET-
FIZETÉSRE.
DIAMANT S.
BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRUT 9. számú
az udvarban.

Képes árjegyzék ingyen.

Csekély részletfizetésre.

Déli vasut.

Az étkező-, háló- és közvetlen-kocsik forgalma Budapest d. v. Pályandvarról az 1907. évi nyári menetrendben.

Étkező kocsik. Budapest d. v.- Prágerhof között Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Prágerhof érk. délután 2 óra 07 perc. Menettartam: 6 óra. Prágerhof ind. délután 3 óra 10 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam 6 1/2 óra.

I. II. oszt. hálókocsi. Budapest d. v.-Velenzo (Venezia) között Prágerhof-Nabresina-Cormonsen át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Velenzo érk. délután 2 óra 15 perc. Menettartam 1 3/4 óra. Velenzo ind. 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam 20 óra.

I. II. közvetlen kocsik Budapest d. v. Franzensstede között négy I. oszt. hálókocsival. Prágerhof-Marburgon át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Franzensstede érk. d. u. 2 óra 32 perc. Menettartam: 18 és fél óra. Franzensstede ind. este 6 óra 14 p. Budapest d. v. érk. reg. 10 óra 12 p. Menettartam: 15 3/4 óra.

I. II. oszt. közv. kocsik. Budapest d. v.-Lienz között. Prágerhof-Marburgon át. (Június 15-től szeptember 30-ig.) Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 p. Lienz érk. éj. 12 óra 16 p. Menettartam 1 1/4 óra. Lienz ind. reggel 5 óra 14 perc. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 16 és fél óra.

I. II. oszt. közv. kocsik. Budapest d. v.-Velenzo (Venezia) között. Prágerhof-Nabresina-Cormonsen át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 p. Velenzo érk. d. u. 2 óra 15 p. Menettartam: 1 3/4 óra. Velenzo ind. délután 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam 20 óra.

I. II. oszt. közv. kocsik Budapest d. v.- Udine között. Prágerhofon át. (május 14-17-ig.) Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Udine érk. este 10 óra 58 perc. Menettartam: 15 óra. Udine ind. reggel 5 óra 45 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 16 óra.

Budapest d. v.-Abbazia-Fiume között. Prágerhof-St-Peteren át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Fiume érk. délután 9 óra 40 perc. Menettartam: 13 1/2 óra. Fiume ind. este 8 óra 00 perc. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam: 14 1/4 óra.

Budapest d. v.-Triest között. Prágerhofon át. Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Triest érk. este 9 óra 02 perc. Menettartam 13 óra. Triest ind. reggel 7 óra 55 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 13 háromnegyed óra.

Hogyan lehet védekezni

a valódi

Diana-sós-borszeszt

utánzó és

hamisítók ellen?

Nagyon egyszerű a dolog. Legelőbbben úgy járnak el, hogy egyenesen az egyedüli készítőhöz fordulnak és csakis onnan szerzik be a Diana-sós-borszeszt (Diana gyógyszerár Budapest, Károlykörut 5.)

Mások pedig, mikor a Diana-sós-borszeszt követelik a viszonteladónál, határozottan visszautasítják a legkeményebb módon az utánzatokat. Volt alkalmunk hallani, hogy egy kereskedő, ki nem tartott raktáron valódi Diana-sós-borszeszt, elkezdte ócsárolni a vevő előtt a Diana-sós-borszeszt és e helyet nagyban kínálta a saját utánzatát. A vevő megbontakozással hallgatta egy ideig a kereskedő szónoklatát, míg végre lehordta a szónokot és nagy megbontakozással azzal a kijelentéssel távozott, hogy ilyen tizletbe többé lábát be nem teszi. (Névet is említett, melyet el hallgatunk.) Az illető ugyanis személyesen használta a Diana-sós-borszeszt és így tudta, hogy kereskedőből csak a konkurrenzia beszél.) Egy másik esetről is tudunk, ami egy szerkesztővel történ. Egy fővárosi drogeriában kért egy üveg Diana-sós-borszeszt. Az illető drogista lebeszélte alaposan ennek beszerzéséről és mindjárt elővette az ő „saját készítményét”. A szerkesztő ur felültés megvette az utánzatot. Este bedörzsöli vele lábát, derekát és várja a hűsítő, fájdalomcsillapító hatást. E helyet óriási fájdalmakat kap és orvosért küld. Kitűnt, hogy egy ártalmas szer okozta a fájdalmakat. A szerkesztő nekünk előadta a dolgot a drogista is megnevezte és hajlandó minden percben a lapban az illetőt megnevezni.

(Folyt. köv.)

Kedvezmény az EGYETÉRTÉS előfizetőinek.

Elég az utalvány szelvényén arra hivatkozni, hogy Ön az „EGYETÉRTÉS” előfizetője, s ez alapon megrendelheti az

„ÜSTÖKÖS”

CZIMÜ LEGJOBB, LEGTARTALMASABB POLITIKAI
ÉS TÁRSADALMI KÉPES ÉLCLAPOT.

Kedvezményes áron:

Fél évre (jul.—decz.) 4 koronáért . . . (6 kor. helyett).
Negyed évre (jul.—okt.) 2 „ . . . (3 „ „ „).

Az utalvány így czimzendő:

„ÜSTÖKÖS”

kiadóhivatala, Budapest.

(Nyilvános helyiségek, kávéházak, kaszinók e kedvezményt igénybe nem vehetik.)